

ချစ်စံင်း
မဲခေါင်စာဆို

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

တပ်မတော်ဖြိုခွဲသူ ဒို့ရန်သူ။
 တပ်မတော်ဖြိုခွဲမည့်အကြံ ဒို့လက်မခံ။
 ဘယ်သူခွဲခွဲ ဒို့မကွဲ အမြဲစည်းလုံးမည်။
 နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပေါ်ပေါက်ရေးသည်
 ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၏ ပဓာနကျသောတာဝန် ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့သဘောထား

- ◆ ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ◆ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ◆ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ◆ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

မြန်မာ့စာပေ

ပန်းမိုးတစ်ရာ စာပေ
တိုက်-၉၊ အခန်း ၂၀၃-၂၀၄
ပုဇွန်တောင်ဥယျာဉ်အိမ်ရာ
ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း-၂၀၂၃၇၂၊ ၂၉၉၃၆၁

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၁၂၂၇/၂၀၀၁ (၁၂)

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၁၂၆/၂၀၀၂ (၂)

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း

စံတို:

ထုတ်ဝေသည့်ကာလ

၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ပထမအကြိမ်

တန်ဖိုး

၅၀၀ ကျပ်

စောင်ရေ

၁၀၀၀

စာအုပ်ချုပ်

ကိုမြင့်

အတွင်းသားပုံနှိပ်

ပွင့်ဦးပုံနှိပ်တိုက် (၀၂၉၃၄)

ဒေါ်နွဲ့နွဲ့ရီ အမှတ်(၆၅)၊ ၁၃ လမ်း

မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်

စိမ်းညွန့်စံ ပုံနှိပ်တိုက် (မြ-၀၅၁၃၃)

ဒေါ်ညွန့်ညွန့်တင်၊ အမှတ်(၂၁)၊ ရတနာသိင်္ခလမ်း

စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်မော်မော်၊ ပန်းမျိုးတစ်ရာစာပေ (မြ-၀၂၀၃၇)

၂၃၃/၁၄၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

ဆရာချစ်စံဝင်း၏ (၉၀) အုပ်မြောက် စာအုပ်

ချစ်စံဝင်း

မင်္ဂလာစာအုပ်

စာရေးဆရာချစ်စံဝင်း

ပန်းမျိုးတစ်ရာစာပေမှ

(၉၁)အုပ်မြောက် ဆက်လက်ထွက်ရှိလာမည့်စာအုပ်

□ ငါးတန်အထီးကြီးနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ

မာဝါက

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဓာတ်ပုံကဏ္ဍ	
၁။	မိုးတစ်နေ့	၁၁
၂။	ကမ္ဘာဆုံးသော်လည်း ကဗျာမဆုံး	၂၉
၃။	ကဗျာလူသား စာစစ်သည်	၄၅
၄။	ဟိုင်းကြီးနှင့် ပန်းဝါ	၆၁
၅။	သွေးချောင်းစီးလင်္ကာ၊ လွမ်းရတု ခန့်ဖြူ အောင်ပွဲနှင့်မျက်ရည်	၇၇
၆။	ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာဆိုင်ရာ မဟာစာပေသံတမန်	၉၉
၇။	ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည်တေးများ	၁၀၉
၈။	စာဆို၊ ကျွန်တော်နှင့် မြန်မာ့ရုပ်သေး	၁၂၅
၉။	ဂုဏ်ပြုအပ်သည်ကို ဂုဏ်ပြုသော မဟာကဗျာဆရာ	၁၃၅
၁၀။	မဲခေါင်စာဆို လျှောက်သောလမ်း	၁၅၅
၁၁။	သတင်းစာဆရာ စာဆို	၁၆၇
၁၂။	စစ်သည်ရွာမှ စစ်သူ	၁၇၇
၁၃။	တူဖြစ်ချိန်	၁၈၇
၁၄။	မဟာကဗျာဆရာ၏ လျှောက်တင်ချက်	၁၉၉
*။	စာဆို၏ စာပေဘဝဖြစ်စဉ်	၂၀၉

၁၉၅၀ ခုနှစ် ဘောက်ထော် ရန်ကုန်မြို့ အမှတ်(၁) မြေပြင်ပစ်
အမြောက်တပ်-တပ်သားဘဝက

၁၉၅၂ ခုနှစ် ဗိုလ်လောင်းဘဝ

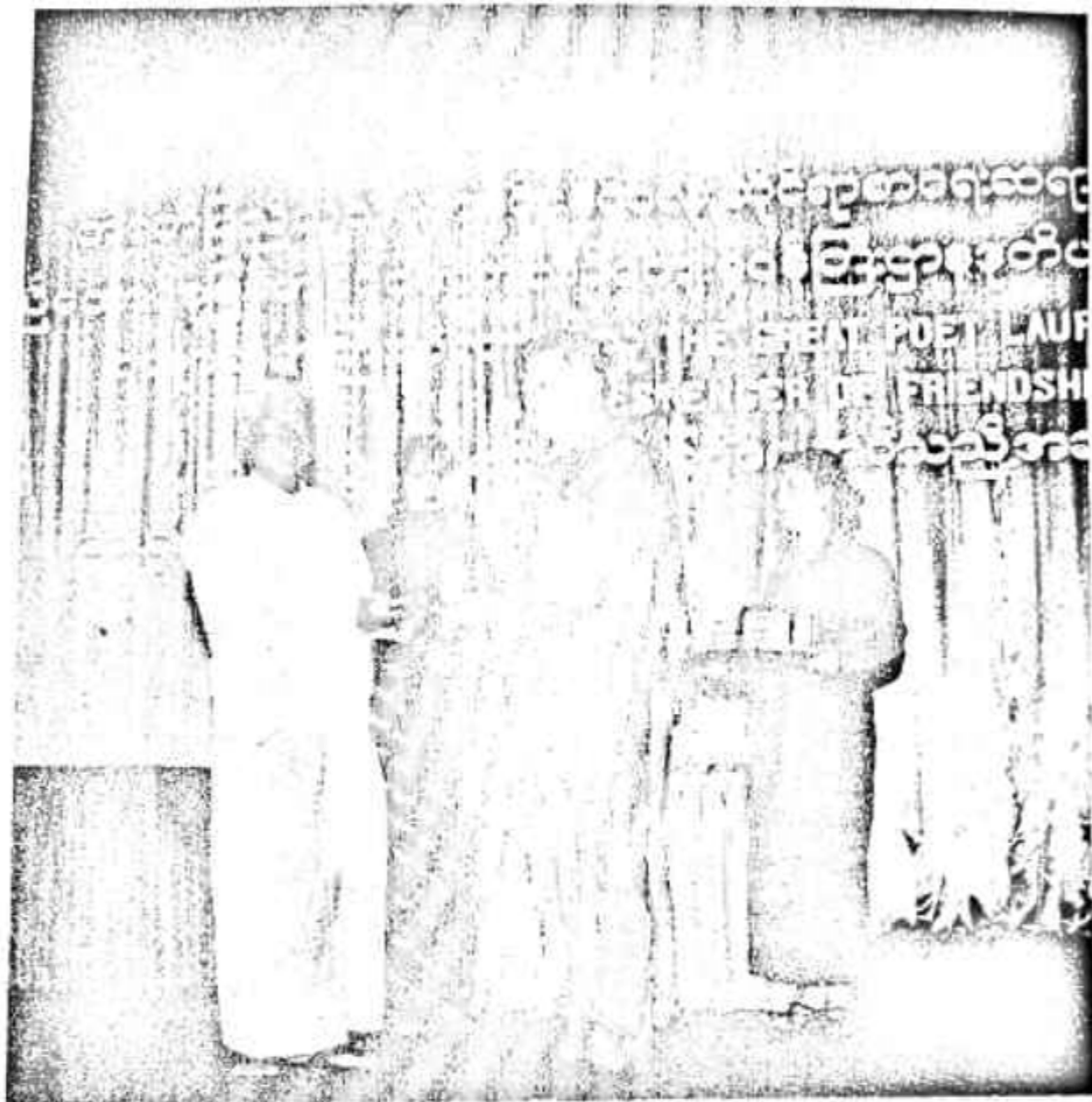
၁၉၅၇ ခုနှစ် ပင်မစစ်လက်နက်ပစ္စည်းတပ် ဗိုလ်တထောင်
ရန်ကုန်၌ ဗိုလ်ကြီးအဆင့်ဖြင့် စစ်လက်နက်ပစ္စည်း
အရာရှိတာဝန် ထမ်းဆောင်စဉ် အမှတ်တရ

မင်းဘူးခရိုင်၊ ငမဲမြို့နယ်၊ ပဒန်ကျေးရွာ ရှေ့တန်းဌာနချုပ်
ပဒန်တပ်စခန်းတွင် ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး စိုးညွန့် (ခ-လ-ရ ၅၀)
တပ်ရင်းမှူးဘဝတွင်

၁၉၉၉ ခုနှစ် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန ကမ္ဘောဇနန်းတော်ရုံးတွင်

ကဗျာဆရာကြီး ထိလာစစ်သူ (The Great Poet Laureate)အား
တရုတ်သံအမတ်ကြီး မစ္စတာ လီကျင်ကျင်း (Mr. Lin)က
(The Literary Messenger of Friendship) စာပေယဉ်ကျေးမှု
ချစ်ကြည်ရေးသံတမန် ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးကို ပေးအပ်ချီးမြှင့်နေစဉ်

ကဗျာဆရာကြီး ထိလာစစ်သူ (The Great Poet Laureate)က
(The Literary Messenger of Friendship) စာပေယဉ်ကျေးမှု
ချစ်ကြည်ရေးသံတမန် ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး လက်ခံပြီးနောက်
ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားနေစဉ်

ကဗျာဆရာကြီး ထိလာစစ်သူ (The Great Poet Laureate)အား
တရုတ်သံအမတ်ကြီး မစ္စတာ လီကျင်ကျွင်း စာပေယဉ်ကျေးမှု
သံတမန် ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး (The Literary Messenger of
Friendship) ချီးမြှင့်ပေးအပ်ပွဲ အခမ်းအနား အပြီး၌
တက်ရောက်ချီးမြှင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အမှတ်တရ

အမှာစာ

ဤစာအုပ်သည် ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာဆိုင်ရာ စာပေ သံတမန် မဟာကဗျာဆရာကြီး ထိလာစစ်သူ၏ စာပေ ဘဝ မှတ်တမ်းတစ်ရပ် မဟုတ်သလို စာဆို၏ စာပေများ နှင့် ပတ်သက်သော သုံးသပ်ချက်များလည်း မဟုတ်ပါ။ စာဆို၏ ဘဝမှတ်တမ်း ဆိုပါက ဤမျှမက အဆများစွာ ကြီးကျယ်ရပါမည်။ စာဆို၏ စာပေသုံးသပ်ချက် ဆိုပါကလည်း ဤမျှမက ယခုထက် ပို၍ နက်ရှိုင်းစိပ်ဖြာ ရပါမည်။

ဤစာစုသည် မိုးတစ်နေ့၌ စာဆို၏ လက်ရာမွန် ကဗျာဖြစ်သော **မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ**ကို ဖတ်ရှုရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော စာဆိုနှင့်ပတ်သက်သည့် မိုးတစ်နေ့ မှတ်တမ်းမျှသာ ဖြစ်ပါ၏။

ချစ်စံဝင်း

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

荣誉证书

吴梭纽先生为中缅两国
文学交流和人民友好事业做
出了杰出贡献，特授予“文
学友好使者”荣誉称号。

This is to award
Mr. U SOE NYUNT
the honorary title of
LITERARY MESSENGER OF FRIENDSHIP
for his outstanding contribution
to the cultural exchange
and
the great cause of friendship
between
Chinese and Myanmar People.

中国作家协会

2001年2月

အခန်း(၁)

မိုးတစ်နေ့

မိုးက သဲသဲမဲမဲ ရွာသည်။

တစ်မိုးလုံးမှောင်၍ တစ်ခွင်လုံး မည်းနေ၏။

မိုးပွင့်မိုးပေါက်ကျသံတို့က တစ်တောလုံးညံ့သည်။ လေကလည်း အရှေ့က လှည့်တိုက်လိုက် အနောက်က လှည့်တိုက်လိုက်နှင့် ပတ်ချာလည်အောင် ရှေ့တိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော့်တိုက်ခန်းလေးကို မိုးလုံအောင် ပိတ်နေရ၏။

မိုးသည်းနေ၍ အိမ်တံခါး လာခေါက်မည့်သူလည်း မရှိ။ အလှူခံလည်း မလာ။ သားများလည်း အပြင်သွားနေကြ၏။ ဇနီးဖြစ်သူက စာတစ်အုပ်ကို လက်ကမချဘဲ ဖတ်နေ၏။ ဒီလိုနေ့မျိုးတွင် ကျွန်တော်လည်း စာရေးတာထက် စာဖတ်တာ ကောင်းလိမ့်မည်ဟု ထင်သည်။ မိုးအေးလွန်းသောနေ့တွင် စာအုပ်ကောင်းကောင်းကို ရွေးဖတ်မှ တန်ရာကျမည်။ လက်လမ်းမီသမျှ စာအုပ်စင်မှ စာအုပ်များသည်လည်း ဖတ်ပြီးသားချည်း ဖြစ်၏။ အချို့ နှစ်ခါပြန် သုံးခါပြန် ဖတ်ပြီးသော

စာအုပ်များပင် ရှိ၏။ ဘာသာပြန် စာအုပ်ကောင်းကောင်းတစ်အုပ်ကို ဖတ်ရန် စိတ်ကူးမိ၏။ သို့သော်လည်း ဘာသာပြန်စာအုပ်ကောင်းက စာအုပ်စင်မှ ထွက်မလာ။ စာအုပ်ဗီရို အတွင်းပိုင်းမှ စာအုပ်များကို နှိုက်တော့ ဝါကျင့်ကျင့် စာအုပ်တစ်အုပ် ထွက်လာ၏။ စာအုပ်က အတော်ဟောင်းနေပြီ။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ထုတ် စာအုပ်ဖြစ်၍ စာအုပ် သက်တမ်း အနှစ် ၄၀ ရှိပြီဖြစ်သောကြောင့် ခပ်ရွရွ ကိုင်ရသည်။ စာအုပ်ကို ဖွင့်ကြည့်တော့ ကျုပ်ပျော်စာပေတိုက် ၅၃၊ ဘယသုဒ္ဓိလမ်း၊ ကျောက်မြောင်းက ထုတ်ဝေသော စာအုပ်ဖြစ်၏။ စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေ သောရက်စွဲက ၁၉၆၂ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ဖြစ်သည်။

စာအုပ်က ကဗျာစာအုပ်ဖြစ်၏။

မိုးအေးအေးနဲ့ ကဗျာဖတ်ရတာလည်း မဆိုးပါဘူးဟုဆိုကာ ထိုစာအုပ်ကိုပင် ထုတ်ယူသည်။ စာအုပ်ကို ဆွဲယူနေရင်းမှာပင် ကဗျာ မဖတ်တာကောင်းပါတယ်ဟု စိတ်က တစ်မျိုးဖောက်လာပြန်သည်။ သို့သော်လည်း အခြားရွေးစရာက မရှိ။ ထို့ကြောင့် ယင်းစာအုပ်ကိုပင် ကောက်လှန်လိုက်၏။

ကျွန်တော် ဆွဲထုတ်ယူသော ကဗျာစာအုပ်က ထိလာစစ်သူ၏ **မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ** စာအုပ်ဖြစ်၏။ ၁၉၇၀ ပြည့်ဝန်းကျင်က ထိုကဗျာစာအုပ်ကို ကျွန်တော့်ဇာတိ ရစ်ကံကြီးရွာတွင် တစ်ကြိမ် ဖတ်ဖူးသည်။ ဂန္ထဝင် ကဗျာရှည်တစ်ပုဒ်အဖြစ် မှတ်သားထားဖြစ် ခဲ့၏။ ယခုဖတ်ရတော့ မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါသည် ဂန္ထဝင်မြောက် ကဗျာရှည်တစ်ပုဒ်မျှမကဘဲ စာဆို၏ အသွေးအသားထဲမှ ဖြစ်ပေါ်လာ သော ကဗျာတစ်ပုဒ်၊ စာတစ်အုပ် စာအုပ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။

စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ စာပေအနုပညာရှင်များတွင် MASTER PIECE ခေါ် အကောင်းဆုံးလက်ရာများ ရှိတတ်၏။ ထိုအကောင်းဆုံးလက်ရာများသည် စာဆို အသက်နုစဉ်ကပင် ပေါ်ထွက်လာခြင်းများ ရှိသလို စာဆို အသက်ဝါကြီးမှလည်း ပေါ်ပေါက်တတ်သည်။

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါသည် စာဆို ထိလာစစ်သူ၏ အကောင်းဆုံးလက်ရာဟု ကျွန်တော် ထင်မှတ်၏။ ကျွန်တော့်အဆိုကို စာဆိုကိုယ်တိုင်က လက်ခံလိုမှ လက်ခံပါမည်။ သူ့စာ သူ့ကဗျာတွေထဲမှ ဟိုဟာလည်း ကောင်းသည်၊ ဒီဟာလည်းကောင်းသည်ဟု ဆိုကောင်းဆိုမည်။ ကျွန်တော်သည် မဲခေါင်မြစ်မှအိုရွက်ဝါကို ဖတ်ပြီးနောက် စာဆို၏ အခြားစာများကိုလည်း လက်လှမ်းမီသလောက် ရှာဖွေဖတ်ရှုသည်။ ကျွန်တော်သည် သူ့စာတွေကိုဖတ်ရင်း စာဆိုနှင့် ကျွန်တော် ဖြတ်သန်းခဲ့သော စာပေခရီး၊ အနုပညာခရီး၊ ဘဝခရီး။ ဒီခရီးတွေကိုလည်း ပြန်တွေးနေမိပါ၏။ သူ့ဘဝ သူ့အကြောင်း၊ သူ့အရေး သူ့အတွေး၊ သူ့စာနှင့် သူ့စရိုက်များသည် ထင်တရားရေးဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ပေါ်လာသည်။

စာပေရေးဖော်တစ်ဦး (ဝါ) စာပေသမားတစ်ဦး ကွယ်လွန်ပြီဟု ဆိုပါက နီးနီးဝေးဝေး သင်္ချိုင်းကုန်းတွင် ကြေကွဲဝမ်းနည်းနေကြသော မိသားစုနှင့်အတူ သူ့ကို မြင်ရစေမြဲ ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်အခါမျိုး၌ တွေ့လိုက်ရသော သူ၏ရုပ်ပုံလွှာတွင် ကွယ်လွန်သူ ရေးဖော် စာပေသမားတစ်ဦးအတွက် နှမြောတသ ယူကြံ့မရ သောကဗျာပါဌေများ လွှမ်းခြုံရစ်သိုင်းနေသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ကျန်ရစ်သူ မိသားစုအတွက် လူ့ကရုဏာ စာနာစိတ်များ စွက်ဖက်လျက်ရှိသည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ဦး စာပေ

သူသည် မိတ်ဆွေများနှင့် မကင်းမကွာ နေတတ်ပြီး တတ်နိုင်သမျှ မိတ်ဆွေရောင်းရင်း စာပေအသိုင်းအဝိုင်းများထံ သံယောဇဉ်ထား၍ လည်ပတ်အားပေးတတ်သူ ဖြစ်သည်။

သူ့ကဗျာကို ဖတ်ရင်း သူ့စရိုက် သူ့မနောများသည် ကျွန်တော်၏ စိတ်အစဉ်ဝယ် ပို၍ ပို၍ ပီပြင် ထင်ရှားလာသည်။

ထီလာစစ်သူတွင် ချစ်စရာအကျင့်စရိုက်တွေ များစွာရှိသည်။

ထီလာစစ်သူတွင် ဝတ္ထုဆောင်းပါးတွေ များစွာရှိပါသည်။

ထီလာစစ်သူတွင် သတင်းခေါင်းကြီးတွေ များစွာရှိပါသည်။

ထီလာစစ်သူတွင် ကဗျာကာရန်တွေလည်း များစွာရှိပါသည်။

ထိုအထဲမှ စာဆို၏ အကောင်းဆုံးလက်ရာဟု ကျွန်တော် ထင်မှတ်သည့် မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကဗျာကို မိုးသဲသဲတွင် ကျွန်တော် သဲသဲမဲမဲ ပြန်၍ ခံစားနေမိတော့၏။

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကဗျာကို ပြန်ဖတ်မိလေသောအခါ စာဆို၏ လေးလုံးစပ်ဟန်ကို ကျွန်တော် အံ့ဩမိသည်။ ထီလာစစ်သူ၏ မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကဗျာသည် ၄-၃-၂ ကာရန်စနစ်ဖြင့် အခိုင်အမာ တည်ဆောက်ထားကြောင်းကို အလေးဂရုပြုမိ၏။

စာဆိုသည် မြန်မာစကား၊ မြန်မာဝေါဟာရ ကြွယ်ဝသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်နှင့် လျော်ညီစွာ ကဗျာကိုတည်ဆောက်ရာတွင် ကာရန်ကို ခုန်ပျံကျော်လွှားခြင်းမရှိ။ စိတ်ရှည်ရှည် အပင်ပန်းခံ ရှာဖွေ၍ ဖွဲ့နွဲ့ထားသော ကာရန်စကားလုံးများမှာ အကြောင်းအရာနှင့် ဆီလျော်အံဝင်ခွင်ကျသည်။ အပိုဘမ်းစကားများ မပါ။ မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကို ဖတ်နေရသည်မှာ ရှေးကဗျာစာဆိုများဖြစ်သော နဝဒေးနှင့်

ဝန်းမျိုးထစ်ထု စာပေ

နတ်သျှင်နောင်တို့၏ ရေးဖွဲ့ဟန် ပုံသဏ္ဍာန်ကိုပါ ပူးတွဲ ခံစားနေရသည်။

စာဆိုသည် လေးလုံးစပ်ဟန် ၄-၃-၂ ကာရန်ယူနည်း စနစ်ကို ကြေညက်သော ကဗျာဆရာဖြစ်ကြောင်း မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါက သက်သေခံ၏။ ထိုအကြောင်းကို ကျွန်တော်ကပြောတော့ မိတ်ဆွေ ကဗျာဆရာတစ်ဦးက

‘ထီလာစစ်သူဟာ လေးလုံးစပ်ကဗျာကို စနစ်တကျဖွဲ့နိုင်သူ ဖြစ်တယ်။ ဒေါင်းနွယ်ဆွေ မရှိတဲ့နောက် အကောင်းဆုံး၊ အပီပြင်ဆုံး၊ နည်းစနစ်အကျဆုံး လေးလုံးစပ် ဖွဲ့နိုင်သူကို ပြပါဆိုလျှင် ထီလာ စစ်သူကိုပဲ ညွှန်ဖို့ရှိတယ်။’

‘သူ့ကို လေးလုံးစပ်ဘုရင်လို့တောင် ခေါ်လို့ရတယ်။ သူဟာ လေးလုံးစပ် ၄-၃-၂ ကာရန်ယူနည်းကို တိတိကျကျ လိုက်နာတယ်။ အံဝင်အောင်လည်း ကာရန် ရှာနိုင်တယ်။ လေးလုံးစပ်စနစ်ကို တင်းကျပ်စွာ လိုက်နာသူလည်း ဖြစ်တယ်။ နတ်သျှင်နောင်နဲ့ နဝဒေး တို့ရဲ့ စာတွေကို အာဂုံဆောင်နိုင်သူလို့လည်း ဆိုချင်တယ်။ ဒါက လည်း အကြောင်းမဲ့ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ သူ့ကဗျာ အတော်များများ ထဲမှာ နတ်သျှင်နောင်နဲ့ နဝဒေးတို့ရဲ့ ဟန်တွေကို တွေ့တွေ့နေရလို့ ပါပဲ။ ကျွန်တော့်ဆန္ဒ ပြောရလျှင် မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါလို ကဗျာရှည်မျိုးကို အခြားကဗျာဆရာတွေဖွဲ့နိုင်ဖို့ ခက်မယ်။ ဖွဲ့ဖြစ်ရင် လည်း ထီလာစစ်သူလောက် ကဗျာမာန် မောက်ကြွလှုပ်ရှား သက်ဝင် နေမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အကြောင်းအရာက ထီလာ စစ်သူရဲ့ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး အသက်ပေးပြီး ရင်းနှီးထိတွေ့နေရတဲ့

စစ်မြေပြင်၊ တိုက်ပွဲရေခဲမြေခဲ၊ ရေးဟန်ကျတော့ စစ်ချီရတု ဆိုတာ မျိုး ဖြစ်နေတော့ ထိလာစစ်သူဟာ သူပိုင်တဲ့မြင်းကို သူကျင်လည်တဲ့ ကွင်းမှာ အသားကျ စီးပြနိုင်သလိုမျိုး၊ အခြားသူတွေ ပိုင်ဖို့ နိုင်ဖို့ ခဲယဉ်းမယ်'ဟု ဆို၏။

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါသည် စပ်ဟန်၊ စကားလုံးကြွယ်ဝမှု၊ အကြောင်းအချက်ခိုင်မာမှု စသည်မျှလောက်သာ အကြောင်းအပေါင်း သင့်သော ကဗျာရှည်ကြီးတစ်ပုဒ် မဟုတ်။ ဘက်စုံ ထောင့်စုံ အရသာ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ခံစား၍ရသော ကဗျာရှည်တစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါ၏။

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကဗျာတွင် စာဆိုသည် မဲခေါင်ရေပြင်ကို 'ကြေးမုံ မြသား၊ ဖိတ်ဖိတ်ကြွားသော ရှည်လျား စီးရစ်၊ မဲခေါင်မြစ်လျှင်...'

ဟု အစချီကာ ကဗျာကို ဖွင့်သည်။ ကြေးမုံမြသား ဖိတ်ဖိတ် ကြွားနေသော မဲခေါင်ရေစီးတွင် ရွက်ဝါငယ်သည် မဲခေါင်ရေယဉ် ကြောတွင် မျောစုန်၍လာသည်။ ထိုရွက်ဝါ ရောက်ရှိနေသောအရပ်ကို စာဆိုက

'ဝေးသော တောင်ခိုး၊ မိုးသော တောင်ထွတ်
ဆွတ်သော နှင်းပွင့်၊ ဆင့်သော ကျောက်တောင်
မြှောင်သော ချောင်းလေး၊ အေးသော ဆောင်းလေ
ရွှေသော ရောင်ခြည်၊ စရှိသည်များ'

ဟူ၍ ရှင်းပြ ဖွဲ့ဆို၏။

တစ်ဖန် ထိုရွက်ဝါအား တိုင်တည်၍ အမိမြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေမြေ တောတောင် သဘာဝ သယံဇာတကို ဖွဲ့ဆို၍ပြပြန်သည်။

‘မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ
 သည်မှာ တို့ပြည်၊ ခုံညားတည်၏
 ရွန်းကြည် မြပြာ၊ မွန်သိက္ခာဖြင့်
 ဧရာဝတီ၊ မဲခေါင်ညီလည်း
 တေးသီရင့်ကျူး၊ လှိုင်းပျံ့ပျူးနှင့်
 ကြည်နူးဝဲပျံ့၊ ချိုမြသံတည့်
 သံလွင်စစ်တောင်း၊ မြင်ပါကောင်းလော့
 အကြောင်းသနစ်၊ စီးသွယ်ရစ်စဉ်’

* * *

‘မြစ်မင်း မဲခေါင်၊ သိမြင်ယောင်လော့
 စိမ်းမှောင် ညိုမှိုင်း၊ ရွက်ဝန်းဝိုင်းနှင့်
 မြဆိုင်းဖွဲ့ရစ်၊ တို့ ကျွန်းသစ်များ
 ချစ်မြတ်နိုးရာ၊ ရတနာပင်
 လိုချင်တောင့်တ၊ ဖိုးထိုက်လှ၏
 ထိုမှအခြား၊ သစ်မျိုးများလည်း
 များပြားစွာပေါက်၊ နက်သည်ချောက်နှင့်
 မတ်စောက် တောင်စောင်း၊ စမ်းငယ်ချောင်းများ’
 ဟု ဆက်၍ စပ်ဆိုသည်။
 ထို့ပြင် စာဆို ယခုချီတက်ခဲ့သော အရပ်၏ အနေအထားကို
 အိုရွက်ဝါအား သက်သေတိုင်ထား၍ ဖွဲ့ဆိုပြန်သည်။
 ‘ပိတ်ပေါင်းထူထပ်၊ ငါတို့ ကပ်လျက်
 ထက်ကြပ်ချီရ၊ ဤဒေသလျှင်

တောက နက်ရှိုင်း၊ ချုံက ရိုင်းနှင့်
 သစ်ကိုင်းလည်းဆက်၊ သစ်ရွက်လည်းစိပ်
 အရိပ်လည်းမိုး၊ လမ်းဆိုးလည်းရှည်
 မျက်စိလည်ဖွယ်၊ အသွယ်သွယ်လျှင်
 လယ်တောနည်းပါး၊ သစ်တောများပင်
 လမ်းသွားခက်ခဲ့၊ တနဲ့နဲ့တည်း’
 ဟု စပ်ဆို၏။

အရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ ဘူရိဒတ်လင်္ကာကြီးသည် ဖတ်ရှုရ
 သည်မှာ သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိ၍ အေးငြိမ်ညောင်း၏။ စာဆို၏
 မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကို ဖတ်ရသောအခါ စစ်ပွဲကြီးတစ်ပွဲကို
 ဆင်နွဲနေသည့် စစ်ကြောင်းကြီးတစ်ကြောင်းကို မြင်ကွင်းကျယ် ရုပ်ရှင်
 ပိတ်ကားပေါ်တွင် စိတ်ပါဝင်စားစွာ ကြည့်ရှုနေသည့်အလား ခံစား
 ရ၏။

စစ်ရေးဗျူဟာ စစ်ဆုတ်စစ်တက်၊ သေနတ်သံများ၊ သွေးစက်များ၊
 ယမ်းခိုးများနှင့်အတူ တောတောင်ရေမြေသဘာဝနှင့် ကျေးငှက်
 သာရကာတို့၏ တွန်ကျူးသံတို့ကိုပါ မြင်ကွင်းကျယ်ကြီးပမာ ရှုမြင်
 နေရသည်က ရသမြောက်လွန်းလှ၏။ အိုရွက်ဝါကဗျာရှည်ကြီးကို
 ဖတ်နေရင်း ဇာတ်ရုပ်များ လှုပ်ရှားဟန်ကို ပီပီပြင်ပြင် တွေ့ရသည်။
 ဇာတ်ရုပ်များ၏ အသံနှင့်ဟန်ကို ကွဲကွဲပြားပြား ကြားနေရ၏။
 စကားလုံးတို့သည် စာရွက်ထဲမှ ခုန်ကြွရုန်းထွက် ပေါက်ကွဲနေသည်။

ရန်သူ တရုတ်ဖြူတပ်များ မြန်မာမြေပေါ်သို့ ကျူးကျော်၍
 ငွေစက္ကူ အတုလုပ်၊ ရွှေချောင်းသွင်း၊ ဘိန်းမှောင်ခိုလုပ်နေကြပုံကို

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

‘တရုတ်ဖြူ ဆိုး၊ ကျွန်းသစ်ခိုး၍
 မြစ်ကွေ့ မဲခေါင်၊ တောနက်ချောင်မှ
 ဖောင်ဖွဲ့ချမျှော၊ တသောသောတည့်
 ပေါများ ဘိန်းရောင်း၊ မှောင်ခိုအောင်း၍
 ရွှေချောင်း သွင်းပြု၊ ငွေစက္ကူတုတို့
 အစုစုပင်၊ ကြီးစွာဝင်ခဲ့
 ဖြစ်ချင်တိုင်းဖြစ်၊ ဆိုးသွမ်းညစ်၏။’

စာဆိုသည် တရုတ်ဖြူတို့၏ ဆိုးညစ်မှု သရုပ်သကန်ကို ဤမျှ
 နှင့်မရပ်။ ထပ်မံ၍ ဖော်ကျူးပြ၏။ တရုတ်ဖြူ လူဆိုးတို့ မြန်မာနိုင်ငံ
 အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်၍ ကျေးလက်နေ တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့ကို
 ရွာလုံးပျောက်အောင် ဖျက်ဆီး၏။ ရမ်းကား၏။ ရက်စက်မှု သရဖူ
 ဆောင်း၍ မကောင်းဟူသမျှ အတိုးထုတ်၍ ဆိုးယုတ်ပုံကို စပ်ဆို
 သည်။ ပြည်သူတို့ခံစားရပုံ၊ သွေးအလိမ်းလိမ်းဖြင့် အတုံးအရုံး သေဆုံး
 ရပုံ၊ သွေးပျက်ခမန်း ငိုခန်းဖွင့်ရပုံကို စာဆိုသည် ဤသို့လျှင် ဖွဲ့ဆို၏။

‘တို့ရွာဝင်ထွက်၊ နွားကြက်ငှက်တို့
 လုယက်ဆွဲဖမ်း၊ ယုတ်မာ ကြမ်းစွ
 ရမ်းကား ဆိုးညစ်၊ စွမ်းကုန်ဖြစ်သည်
 ခေတ်ပျက်ကြမ်းတမ်း၊ သွေးမြေလွှမ်း၏
 စစ်လမ်းကျရောက်၊ ရွာလုံးပျောက်လျက်
 အသက်ဖက်ထုပ်၊ တောမှကုပ်လျက်

* * *

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

မကြားဝံ့အောင်၊ တို့တိုင်းဘောင်သည်
 တောင်ကြီးပြိုသို့၊ ဒုက္ခပို့ခဲ့
 ဆိုနှစ်ကြေကွဲ၊ အလွမ်းပွဲလျှင်
 စိုရွဲမျက်ရည် ဝေသည်တည်း။

* * *

လူသားစိတ်ကင်း၊ ဇွတ်အတင်းပင်
 ညှဉ်းဆဲရိုက်နှက်၊ ရုပ်ဆင်းပျက်မျှ
 စိတ်လက်ထင်ရာ၊ နိုင်ကျင့်ပါတည့်
 ကညာ ပျိုစင်၊ လင်ရှိ မယား
 ဖျားနာအိုမင်း၊ ချွင်းချန်မရှိ
 ကျင့်ဘိ မုဒိမ်း၊ သွေးလိမ်းလိမ်းပင်
 ထိန်းသိမ်း မချုပ်၊ အကျင့်ယုတ်ကြ
 စက်ဆုပ်လုပ်ခဲ့...
 မင်းမဲ့သော တိုင်း၊ အို ရိုင်းစိုင်းစွ
 ယမ်းမှိုင်းလူလူ၊ တအူအူပင်
 သေသူ တုံးရုံး၊ မြင်မဆုံးတည့်
 တုံးလုံးပက်လက်၊ အူများထွက်နှင့်
 သွေးပျက်ခမန်း၊ လန့်ခမန်းပင်
 သေပန်းမြိုင်မြိုင်၊ သေမင်းနိုင်၍
 နိုင်ငံအဝှမ်း၊ ငိုကြခန်းတည့်
 တလွမ်းမိုးသို့ စွေသည်တည်း။'

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

တရုတ်ဖြူတို့၏ ရက်စက်မှုများ၊ မထိန်းသိမ်း မချုပ်တီးမှုများ၊ ရိုင်းစိုင်းမှုများကို အလွန်မရှည်သောစာစုဖြင့် ပေါ်လွင်အောင်ဖော်၏။ ဖတ်ရှုရသူတို့ ထိုစာအစုနှင့်ပင် နာကျင်မှု ခံပြင်းမှုများ ပြိုင်တူ နှိုးဆွ ခံစားရ၏။ တရုတ်ဖြူတို့၏ ရက်စက်ယုတ်မာမှုကို မြန်မာ အက္ခရာ အနည်းစုဖြင့် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရင်နှင့်အောင် ရေးစပ်နိုင် မှုသည် စာဆို၏ ကျွမ်းကျင်မှု(အတတ်ပညာ)သာမက စာဆို၏ အမျိုးသားစိတ်ဓာတ် အခိုင်အမာ ရှိနေမှုကိုလည်း ရုပ်လုံးပေါ်စေ၏။ စာဆိုသည် တရုတ်ဖြူတို့၏ ရက်စက်ယုတ်မာမှုများကို နောက်စာတစ်ပုဒ် ဖြင့် ထပ်၍ ဖော်၏။

ထိုစာပုဒ်တွင် နာကြည်းမှုသရုပ် ပေါ်လွင်လွန်းသည်။
 ‘ပြစ်ကင်းစင်ရာ၊ ပြည်သူသာလော
 ရွာဦးကျောင်းတွင်း၊ သီတင်းသုံးသော
 မြတ်ဆုံး သံဃာ၊ ထေရ်မဟာကို
 သေချာစုံစမ်း၊ မမေးမြန်းဘဲ
 ဖမ်းဆီးပစ်သတ်၊ ကျည်ကုန်လွတ်ခဲ့
 ဒရွတ်တိုက်ဆွဲ၊ လူသတ်ပွဲလျှင်
 သွေးရွဲသွေးအိုင်၊ ညိုပုပ်လှိုင်ဘိ
 အနိုင်ကျင့်ဆိုး၊ သူယုတ်မျိုးတို့
 မိုးမြေငိုမျှ၊ ဆိုးသွမ်းပြရှင်
 ချင့်တွက်စာနာ၊ ကရုဏာလျှင်
 သည်ခါ မိုးခေါင်၊ လွင့်စဉ် ပြောင်ထင့်
 လောင်မီးဒေါသ၊ ဟုန်းဟုန်းထ၏

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

လောက၀ရဲ၊ မီးကျီးခဲတို့
 ဖြန့်ကြဲ ဖုံးလွှမ်း၊ ကြုံရခန်းတည်း
 မှတ်တမ်းစာသို့၊ တို့ မမေ့သေး
 ကြွေ့ကြွေ့လောင်မြိုက်၊ မိုးသို့ခိုက်မျှ
 မိုက်ရိုင်းတည့်လွန်၊ အဆုံးစွန်ပင်
 အားသွန်ကြီးမား၊ လက်နက်များဖြင့်
 ကစားရယ်မော၊ တသောသောတည်း
 မနောစိတ်ထား၊ တို့ လူသားဟု
 သနားမဖက်၊ လူ့အသက်ကို
 ပုရွက်ဆိတ်မျှ၊ မထင်ကြရှင်
 သတ်ရသည်မှာ၊ အရသာပင်
 ရွက်ဝါခြေသို့ ကြွေ့သည်တည်း။’

စာဆိုက ကရုဏာလျှင် သည်ခါမိုးခေါင်ဟု ရေးသည်။ ကရုဏာ
 ဆိုသော စကားကို မိုးခေါင်ခြင်းနှင့်တွဲ၍ သုံးသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဆိုးသွမ်းယုတ်မာလှသောသူတို့ကို မဲခေါင်စစ်ဆင်ရေး
 ဟု အမည်ဟစ်ကြေးကာ ရန်သူတို့အား ထိုးစစ်တိုက်စစ်ဆင်၏။
 တိုက်စစ် ဆင်ပုံကို ရေးသားရာတွင် စစ်ဆင်စစ်တက် စစ်ကြောစစ်ကွာ
 စစ်ပြောင်းစစ်လွဲတို့ဖြင့် တပ်မင်းတပ်သားတို့ တစ်ခဲနက် စစ်ဆင်ပုံက
 မိုးကြိုးခြိမ်းသို့ ဖွဲ့ပြန်၏။

‘မဲခေါင်စစ်ဆင်ရေး၊ တို့ ဟစ်ကြေးသည်
 နီးဝေး တိုင်းပြည်၊ ဂုဏ်ပွင့်စည်စွ
 ‘ထိုးသည် စစ်ရေး၊ သွေးသည် သံဓား

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာဝေ

များသည့်အားအင်၊ ဆင်သည်စစ်ကွက်
 တက်သည့်စုပေါင်း၊ ပြောင်းသည့်ရိပ်ခြည်
 နေသည် ဟန်ဆောင်၊ ရှောင်သည် မိုင်းဗုံး
 မှုန်းသည့်ခံစစ်၊ ပစ်သည်မစဲ
 ရဲသည့် တပ်မင်း၊ တင်းသည့် တပ်မှုး
 ခူးသည့် အောင်ပန်း၊ လန်းသည် တပ်ဗိုလ်
 ဖြိုသည့် အရာခံ၊ နံ့သည့် အကြပ်
 ရပ်သည့် တပ်သား၊ ကြားသည့် အောင်သံ
 ပျံသည် ပဲ့တင်၊ နှင်သည် အဝေး
 တွေးလော့ မြင်လော့-လင်္ကာကြော့အံ့”

ဤအရေးအသားက စာဆိုသည် စစ်သည်လည်း ဖြစ်သောကြောင့်သာ ရေးသားနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စစ်ချီစစ်တက် စစ်ဖွင့် စပ်ဟန်များသည် တင်းတင်းရင်းရင်းရှိလှ၏။

တရုတ်ဖြူတို့နှင့် စစ်ပွဲကြီးကား ဆင်နွဲ့ခဲ့ပြီဖြစ်၏။ ပြင်ပကျူးကျော်စစ်ကို ခုခံတွန်းလှန် ဆင်နွဲ့ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်က အမိမြေကို ကျူးကျော်သူတို့ ဖြစ်သည်။ မိမိတို့က အမိမြေကို ကာကွယ်သူများ ဖြစ်သည်။ ကျူးကျော် ထိပါးသူတို့နှင့် ခုခံကာကွယ်သူတို့အကြား တိုက်ပွဲများကား မိမိတို့ဘက်မှ ရင်မြေကတုတ်ဖြစ်၏။ ကျည်ဆန်များက မိုးရွာချသလို ရှိသည်။ ဗုံးဆန်များက ပစ်ချကဲလွန် ရေတံခွန်လို ကျသော်လည်း ရဲရင့်သောစိတ် တဖိတ်ဖိတ်နှင့် တိုက်ပွဲဝင်ကြသည်ကို ဖွဲ့ဆိုသည်က ကြောက်ခမန်းလိလိ ရှိဖွယ်ပြီး၏။

‘များစွာ ကျည်မိုး၊ တဖြိုးဖြိုးတည်း
 အစိုးမရ၊ သွန်းကြံချ၏
 ပြတ်ကျ သစ်ကိုင်း၊ အပိုင်းပိုင်းပင်
 ရိုင်းစိုင်းမြည်ဟည်း၊ တဝိုးဝိုးတည့်
 မြေကြီးထောက်ကျည်၊ တရွှီရွှီနှင့်
 ဘေးဆီကိုရောက်၊ တဖောက်ဖောက်လျှင်
 ပေါက်၍ ကွဲရှ ထိမှန်ကြ၏။

* * *

ကျည်ဆန်များကို၊ မိုးလျှင်ပြိုမျှ
 ပစ်ချ ကဲလွန်၊ ရေတံခွန်သို့
 ခွန်အားနှင့်ချ၊ တိုက်ခိုက်စဘိ
 သတိမလစ်၊ လေ့လာစစ်သော်

* * *

ထိုးနှက်ထန်ပြင်း၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းကား
 မီးဝင်းဝင်းလောင်၊ ယမ်းမီးမှောင်၏
 တောင်ကုန်းများပင်၊ သိမ့်သိမ့်စင်မျှ
 မြေပြင် ရိုက်တုန်၊ ထိတ်လန့်ကုန်၏
 မုန်ယို ဆင်အလား၊ လှံစွပ်များဖြင့်
 တို့ကား ဖိနင်း၊ ရန်ပယ်ခွင်းသော်
 ရန်ရှင်းကြောက်ဖွယ် လိလိတည်း။

* * *

ရန်သူရှိရာ၊ ငါတို့လာပြီ
 မိုးမှာ လေယာဉ်၊ စုပေါင်းဝင်ကြ
 မြေပြင် ကြည်းတပ်၊ အထပ်ထပ်တည့်
 မလပ် အမြောက်၊ စိန်ပြောင်း ဖောက်သော်
 ကြောက်မက်ဖွယ်ကိန်း၊ ခြင်္သေ့ဟိန်းသို့
 ကျည်ဆန်တို့ ကွဲ၊ ခါ မစဲတည့်
 မလွဲ ဖောက်ထွင်း၊ ပစ်ဖြိုခွင်းကြ
 နားပင်း လန့်သေ၊ ဂြိုဟ်ဆိုးမွေ၏
 နေရာခံတုတ်၊ လွင့်စဉ်ပြုတ်ခဲ့
 တရုတ်အလောင်း မြင်မကောင်း...

* * *

မကြောက်မရွံ့၊ လက်မတွန့်ကြ
 စွန့်စားတိုက်ပွဲ၊ ရန်ဖြိုလှဲကြ
 ကွဲပြဲ တရုတ်၊ တပ်လုံးပြုတ်၏
 မဆုတ် သူကား၊ တွင်းဝများ၌
 ကားယားပက်လက်၊ ပုံပန်းပျက်ပြီး
 အသက်ထွက်ဆဲ၊ ခန္ဓာစဲ၏
 သွေးရဲ သံရဲ၊ သားတုံးခဲများ
 ညိုချွဲမောင်းမောင်း၊ တလှောင်းလှောင်းနှင့်
 ထောင်းထောင်းနံ့ပုပ်၊ လွန်စက်ဆုပ်ဖွယ်
 တရုတ်သေပန်း ပွင့်ပွင့်တည်း။ ။'

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ကဗျာကိုဖတ်ရင်း ကျည်ဆန်များအကြား ရောက်ဘိသို့ ခံစားရ၏။ ရန်သူကို မိမိတို့၏ ထိုးစစ် ခံစစ်တိုက်ပွဲများဖြင့် ခုခံပုံမှာ ရင်တုန်ပန်းတုန် ဖြစ်၏။ မြေကြီးထောက်ကျည် တရွှီရွှီနှင့်ဆိုသော အသုံးက စစ်ပွဲတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်မှ ရေးနိုင်မည်ဖြစ်၏။ နေရာခံတုတ် လွင့်စဉ်ပြုတ်ဆိုသော စာသားကိုဖတ်၍ ခံတုတ်ကြီးလွင့်သွားလောက်အောင် ပြင်းထန်သည့် လက်နက်စွမ်းအားမှာ ဝရဇိန်လက်နက်ဟု ဆိုရမည်ကဲ့သို့ ရှိ၏။ မိမိ၏ ထိုးစစ်နှင့် ရန်သူ၏ ခံစစ် ယှဉ်ပြိုင်၍ ငြိကြပုံကို ဖွဲ့ဆိုမှုမှာ စစ်သည် စာဆိုမို့ ဤကဲ့သို့ ဖွဲ့ဆိုနိုင်ခြင်းပင်။

‘စစ်ပွဲလောင်မီး၊ ရှိန်ရှိန်ညီးစွ
 ကြီးမားပစ်နှံ၊ တောလုံးညံ၏
 ခါယံမဆိတ်၊ မှေးမမှိတ်နိုင်
 မတိတ် ယမ်းအိုး၊ ပစ် မိုးကြိုးသို့
 ဆိုးရွားထစ်ထစ်၊ ကျယ်လောင်ဟစ်ခဲ
 ထိုးစစ် ခံစစ်၊ အားပြိုင်ညှစ်ကြ
 တွယ်ရစ် ပတ်လိမ်၊ ဤအကြိမ်ဝယ်
 တိမ်ခွပ် ပွက်ပွက်၊ လျှပ်စစ်လက်သို့
 ထိုးနှက်ပစ်သွန်၊ တောကိုလွန်လျက်
 တောင်စွန် တောထိပ်၊ ယမ်းလိပ်လိပ်တို့
 မည်းချိပ် မှောင်မှိုင်း၊ အံ့ကာဆိုင်း’

ဆိုသော အဖွဲ့အနွဲ့ကလည်း ရနိုင်ခဲ့ဘိ၏။ ထိုးစစ် ခံစစ်၊ အားပြိုင်ညှစ်ကြ၊ တွယ်ရစ်ပတ်လိမ်ဟု စာ ၁၂ လုံးဖြင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲကြီးတစ်ခုလုံးကို ပြည့်စုံအောင် ဖော်နိုင်စွမ်းသည်။

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ ကဗျာရှည်မှ ထုတ်ဖော်ပြဆိုရမည့် ကဗျာအပုဒ်များ၊ စာသားများကို တင်ပြရမည်ဟုဆိုပါက ကဗျာအစမှ အဆုံးတိုင် ဖော်ပြမှ ပြည့်စုံမည် ဖြစ်သည်။ မဲခေါင်တစ်ပုဒ်လုံး စာကြောင်းတိုင်း၊ စာလုံးတိုင်း၊ စာပုဒ်တိုင်းသည် သူ့တာဝန်ကို သူ ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်နေသည်။ ဤသည်မှာ ကဗျာစာဆို၏ ကိုယ်တွေ့ဘဝ ကျွမ်းကျင်နုံ့စပ်မှု၊ ကဗျာဖွဲ့နွဲ့ခြင်း အတတ်ပညာကို ကဗျာနိုင်နင်းစွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု၊ အုပ်ချုပ်နိုင်မှု စွမ်းပကား အရည်အချင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

အကြောင်းအရာပါ စကားလုံး ကာရန်များက စာဆိုကို စေခိုင်းနေသလော။ သို့မဟုတ် စာဆိုကပင် စာဖတ်အား ကြွယ်ဝစွာ စကားလုံး ကာရန်များကို သူ့နေရာနှင့်သူ အသုံးချ စေခိုင်းနေသလော။ ကျွန်တော် အံ့ဩစွာ တွေးမောနေမိ၏။ မည်သို့ဆိုစေ...

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကို ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟု ဆို၍ရသလို သူ့ကို တိုက်ပွဲကြီးတစ်ပွဲ၊ ကျူးကျော်မှု ဆန့်ကျင်ရေးစစ်ပွဲကြီးတစ်ခု၊ သူရဲကောင်းမှတ်တမ်းတင် သုတေသနကိစ္စတစ်ရပ်၊ သို့မဟုတ် မြန်မာတို့၏ ဇာတိသွေးဇာတိမာန်ကို ပြဆိုသော ကြွေးကြော်သံဟုလည်း ဆိုနိုင်၏။

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါသည် မြန်မာ့သားကောင်းတို့ ငါ့မြေအတွက် တစ်လက်မမှ အထိမခံ။ ငါ့မြေ ငါ့နိုင်ငံ ငါ့လူမျိုးကို ထိပါက အသက်လည်းပေး သွေးလည်းပေး၍ ကမ္ဘာကြေသော်လည်း ဥဒါန်းကြေမည်မဟုတ်ကြောင်း အသေအချာ ကြေညာသည့်မော်ကွန်း အလင်္ကာစာတမ်းလည်း ဖြစ်နေသည်ကား အမှန်။

အခန်း (၂)

ကမ္ဘာဆုံးသော်လည်း ကဗျာမဆုံး

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကို ဤလို စာတစ်ခန်းရေးရုံဖြင့် ပြည့်စုံမည်လော။ မည်သို့ ပြည့်စုံပါမည်နည်း။ အကြောင်းအရာက မြန်မာတို့၏ ဇာတိသွေးဇာတိမာန်ကို ပြသသော သမိုင်းဝင်တိုက်ပွဲကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်၏။ တိုင်းတစ်ပါးထိုးစစ်ကို ရိုက်ချိုးပစ်သည့် စစ်ပွဲကြီးတစ်ခုဖြစ်၏။ ထို့ပြင် စာဆို ရေးသားသီကုံး ဖွဲ့နွဲ့ထားသည့် အသုံးအနှုန်း အထားအသို၊ အချိန်အဆက်၊ အကြမ်းအရမ်း၊ အနီးအဝေး အလိပ်အဖြန့်၊ အတက်အဆုတ်တို့က သံစုံတီးဝိုင်းကြီးကို မရပ်တမ်းတီးနေဘိအလား ရှိ၏။

အကြောင်းအရာက တိုင်းတစ်ပါး၏ ကျူးကျော်စစ်ကို မြန်မာတပ်မတော်မှ ပြောင်မြောက်စွာ တွန်းလှန်သည့် ဖြစ်ရပ်ကို ဖွဲ့ဆိုထားခြင်းဖြစ်၏။ ကူမင်တန် တရုတ်ဖြူတို့သည် သူတို့ပြည်မှ ဆုတ်ပြေးခဲ့ရပြီး ငါတို့မြေ ငါတို့ရေပေါ်တွင် သူ့အိမ် သူ့ယာပမာ ဝင်ရောက်ကျူးကျော်။ လကျော်နိုင်ငံကြီး တစ်နိုင်ငံကလည်း ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း အကူအညီပေးသည်။ မိမိမြေပေါ်တွင် သူ့လေယာဉ်

ဝန်းချိုးထစ်ထု စာပေ

ကွင်း ဆောက်သည်။ သူတို့မြို့ သူတို့ရွာ တည်သည်။ ဘိန်းကုန်ကူး
 သည်။ မြန်မာ့သံယံဇာတများကို ဖျက်ဆီးသည်။ မြန်မာကျေးလက်ကို
 ဖျက်ဆီးသည်။ ကျောင်းကန်ဘုရား ရဟန်းသံဃာမကျန် စော်ကား
 သတ်ဖြတ်၏။ သားပျိုသမီးပျို၊ လင်ရှိမယားမကျန် ဖျက်ဆီးသည်။
 အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်သော ယိုးဒယားကလည်း ယင်းတို့ကို ကူသည်။
 လကျာနိုင်ငံကြီးမှ လက်နက်ခဲယမ်းရိက္ခာထောက်ပံ့သည်။

သင်းတို့ကို ကြာရှည်စွာထားပါက အမြစ်တွယ်ပေတော့မည်။
 အမြစ်တွယ်လျှင် နတ်ရခက်တော့မည်။ ဤအဆိပ်ဆိုးပင်ကို
 တုံ့ဆိုင်းမနေဘဲ အမြစ်မှ နုတ်၊ ရေဆူဆူ မှာ ပြုတ်၍
 အညွန့်မသန်အောင် နုပ်နုပ်စဉ်း ဖျက်ဆီးချေမှုန်းမှ တော်ချေမည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာတို့က ငါ့မြေအတွက် တစ်လက်မမှ အထိမခံ၊
 ငါ့ရေတစ်ပေါက်မှ အသောက်မခံ၊ ငါတို့လူမျိုး ဘုန်း တန်ခိုးရှိကြောင်း
 ပြသရန် တုံ့ပြန် စစ်ဆင်နွှဲသည်။ ထိုစစ်ကို မဲခေါင် စစ်ဆင်ရေးဟု
 အမည်ပေး၏။ ထိုစစ်ဆင်ရေးတွင် စာဆိုလည်း ပါသည်။ မြန်မာ
 စာပေ ကံကောင်းလေစွ။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် ဤစာဆို ပါဝင်ခဲ့၍ မြန်မာ
 တို့၏ သတ္တိသွေးကို ပြခဲ့သည့် မဲခေါင်စစ်ဆင်ရေးသည် ကဗျာဖြစ်ခဲ့၊
 စာဖြစ်ခဲ့သည်။ မြန်မာစာပေတွင် အဖိုးတန်ကဗျာ တစ်ပုဒ် ကျန်ခဲ့
 သည်။

ဆရာကြီး တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်က စာဆိုကို
 ‘မြတ်နိုးနှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပြီး ဇာတိမာန်ပြည့်သော၊ ထာဝရ
 ရှင်သန်နေသည့် ကဗျာတေးတို့ကို ကျူးသိစွမ်းသော စာဆိုကြီး’
 ဟု ထုတ်ဖော်မြွက်ဟ ပြောကြ၏။

ဝန်းမျိုးထစ်ထု စာပေ

ဆရာကြီး တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်က မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက် ကဗျာကို 'အက်ပစ်' ကဗျာဟုလည်း ကြေညာသတ်မှတ်၏။ အက်ပစ် ကဗျာဆိုသည်မှာ 'မြင့်မြတ်သောအကြောင်းအရာကို ဖွဲ့ဆိုပြသည့် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ဇာတ်လမ်းကဗျာဖြစ်သည်။ ထိုမြင့်မြတ်သော အကြောင်းအရာဆိုသည်မှာ လူမျိုးတစ်မျိုး သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးသော လူ့ဘောင်တစ်ခု၏ သေရေးရှင်ရေး အခါကာလမှ အဖြစ်အပျက်များနှင့် သက်ဆိုင်လေသည်'

ဟုလည်း အက်ပစ်ကဗျာနှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာကြီးတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်က ထပ်မံရှင်းလင်း ဖွင့်ဆို၏။

ဆရာကြီး တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်က စာဆို၏ အက်ပစ်ကဗျာရှည်ကြီးဖြစ်သော မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါနှင့်ပတ်သက်၍ ဆက်လက်အနုစိပ်ရာတွင်

'ကူမင်တန် ကျူးကျော်မှုကို တွန်းလှန်ချေမှုန်းရသည့် တိုက်ပွဲကြီးများ၌ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ဆင်နွှဲခြင်းက စစ်မြေပြင်၌ပင် မော်ကွန်းကဗျာရေးလိုသည့်စိတ် တွန်းအားကို ထိလာစစ်သူ ရခဲ့ဟန်တူသည်။ ကူမင်တန် ကျူးကျော်မှုသည် လွတ်လပ်စ မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် ပထမဦးဆုံးရင်ဆိုင်တွန်းလှန်ရသော နိုင်ငံခြားမှ ကျူးကျော်စစ် ဖြစ်သည်။ ကျူးကျော်သူတို့၌ အနောက်ဘက်မှ မဟာအင်အားကြီးနိုင်ငံတစ်ခု ကျောထောက်နောက်ခံ ရှိနေသည်။ ကျူးကျော်ရေးတပ်များသည် ခေတ်မီ လက်နက်ကြီး လက်နက်ငယ်များနှင့် အင်အားကြီးမားလှသည်။

မည်သို့ဖြစ်စေ မြန်မာ့ပိုင် နယ်မြေနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် မြန်မာ့တပ်မတော်သားတို့သည် ပြောင်ထွန်း သောသတ္တိ၊ ကိုယ်ကျိုးမဲ့သည့် ဇွဲမာန် အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ကာကွယ် တွန်းလှန် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလှသော တိုက်ပွဲကြီးများကို ဆင်နွှဲကြပြီး နောက် အဆမတန် အင်အားကြီးလှသော ရန်သူတပ်များကို ချေမှုန်း ဖျက်ဆီးကာ ကျူးကျော်ရေးသမားများကို မြန်မာ့မြေပေါ်မှ အပြီးအပိုင် မောင်းထုတ်ပစ်နိုင်ခဲ့သည်။

ထိုတိုက်ပွဲကြီးများအတွင်း ရှားပါးလှသည့် ရတတ်သမျှ အားလပ် ချိန်လေးများအတွင်း၌ ထိလာစစ်သူသည် သူ၏ ဂန္ဓဝင်မြောက် လက်ရာဖြစ်သော ‘မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ’မော်ကွန်း ကဗျာရှည်ကြီး ကို ရေးစပ်ခဲ့သည်။ ထိုကဗျာကြီးသည် ခေတ်သစ်၏ ပထမဆုံး မဟာမော်ကွန်းကဗျာကြီး ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုကဗျာကြီးသည် မော်ကွန်းကဗျာပီပီ မြန်မာ့တပ်မတော်သားတို့၏ ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် ဇာတိမာန်ကို ဖော်ကျူးပြသည်။

သို့ရာတွင် ကဗျာကြီးက ဂုဏ်ပြု ချီးမွမ်းသည့် တပ်မတော်သား များသည် ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် ဇာတိမာန် ရှိကြရုံမက လူသားစိတ်ကြီးမား ကြပြီး တွေးခေါ်မြော်မြင်စွမ်းလည်း ပြည့်ဝကြသည်။ ကဗျာကြီးသည် စစ်အကြောင်းကို ဖွဲ့ဆိုထားလင့်ကစား ကဗျာကြီး၏ အရင်းခံစေတနာ ကား ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်လေသည်။ တိုက်ပွဲခန်းများကို ပီပီပြင်ပြင် ဖော်ပြလျက်နှင့်ပင် ထာဝရ တည်မြဲနေသော သဘာဝအလှတရား တွေ၏ အလင်းဖြာထွက်မှု သဘောက မှေးမှိန် ပျောက်ကွယ်မသွား၊ မြန်မာ့တပ်မတော်သားတို့၏ အောင်မြင်မှုတေးကို ဆိုပြနေသည့်ကြားမှ

ဝန်းမျိုးထစ်ထု စာပေ

ပင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားမျှတမှုနှင့် ဗြဟ္မာစိုရ်တရားတို့ တိုးတက်
ဖြစ်ထွန်းရေးကိုလည်း မေ့ချန်မထား။ မေတ္တာပွား၍ ကုသိုလ်ဆန္ဒစော
စောထားသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ယင်းကဗျာကြီးသည် ၁၉၆၁ ခုနှစ်၌ ထိုစဉ်က
အမြင့်ဆုံး အမျိုးသားဆုဖြစ်သည့် စာပေဗိမာန် ကဗျာဆုကြီးကို
ရခဲ့သည်မှာ အထူး အံ့ဩဖွယ်မရှိလှ။ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည်ကား
ကဗျာကြီးသည် ပြည်ပနိုင်ငံများ၌ပင် ကျော်ကြားသွားခြင်း ဖြစ်လေ
သည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ အခြေစိုက် အင်ဒိုချိုင်းနား၊
ဗင်းချားဖိုးရမ်အဖွဲ့ကြီးက ထိုကဗျာကြီး အမှုပြုသည့် သူ့လက်ရာများ
အတွက် ထိလာစစ်သူကို မဟာစာဆိုတော်ကြီးဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့်
The Great Poet Laureate ဘွဲ့ကို ဂုဏ်ပြု နှင်းအပ်ခဲ့သည်။

အင်ဒိုချိုင်းနား ဗင်းချားဖိုးရမ် အဖွဲ့ကြီးက မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ
အတွက် စာဆိုထိလာစစ်သူအား မဟာကဗျာစာဆိုတော်ကြီးဘွဲ့
အပ်နှင်းသည်ကို ကြည်နူးဂုဏ်ယူ၍ ဤကဗျာ ဤစာဆိုနှင့် ဤ
မဟာကဗျာဘွဲ့ထူးကြီး သင့်တော်ပေစွ၊ ညီမျှပေစွ ထိုက်တန်ပေစွဟု
ပေးတတ်လွန်းပေစွ၊ ပေးရန် သိတတ် မြင်တတ်ပေစွဟု အထက်ပါ
အတိုင်း အသိအမှတ် ဂုဏ်ပြု၏။

ကျွန်တော်သည် ဤမိုးတစ်နေ့ဝယ် မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါနှင့်
မွေ့လျော်နေခဲ့၏။ မမွေ့လျော်ဘဲ မည်သို့ရှိမည်နည်း။ ခမ်းနန်းခွန်နှင့်
ခမ်းနန်းစန်မြေများတွင် ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့မှ
၂၄ ရက်နေ့အထိ တိုက်ပွဲများကို စာဆိုက မြန်မာအက္ခရာ ကာရန်
တို့ဖြင့် ဖော်ပြရာတွင်

မဆုတ်မနစ်၊ အားခွန်သစ်၍
 ဤခေတ်တာဝန်၊ တို့ ကျေပွန်ကြ
 တန်ပြန်စစ်ထိုး၊ ရန်သူ ကျိုးအောင်
 ရိုက်ချိုး စစ်ဆင်၊ ပစ်ခတ်ဝင်၏
 တပင်တပန်း၊ သူ့အားစမ်းရင်း
 ခမ်နန်းခွန် စခန်း၊ ကွေ့ဝိုက်ဝန်း၍
 ခမ်နန်းစန်မြေ၊ တိုက်ခဲ့လေသော်
 စစ်မြေခြိမ့်ခြိမ့်၊ ကျည်များလိုမ့်၍
 သိမ့်ခနဲ တုန်၊ လေအဟုန်လျှင်
 နားအုံကွဲလှ၊ ရိုက်ခတ်စု၏
 ရတုမော်ကွန်း၊ ခေတ်တိုင်းညွှန်းလော
 တောက်ရွန်း သိက္ခာ၊ ပြည်မြန်မာလျှင်
 ကမ္ဘာတစ်ခွင်၊ သစ်သစ်လွင်၏
 လင်္ကာတေးချို့၊ ပြည်သူဆိုကြ
 ရှေ့ကို တပ်ပေါင်း၊ ဤစစ်ကြောင်းဝယ်
 ခါးစောင်း ရိုက်ဖြုတ်၊ ပစ်ထိုးခုတ်၏
 နုပ်နုပ်စဉ်းဖျက်၊ သားကောင်ပျက်သို့
 လေးဘက်ခေါက်ခွေ၊ ရန်သူ သေကြ
 တို့တွေ ချေဖဲ့၊ အောင်မြင်ခဲ့ပြီ
 ယဲ့ယဲ့ကျန်ရာ၊ ရန်သူ နာကြ
 ညခါတပ်ဆုတ်၊ ခရာမှုတ်၏
 ရုတ်ရုတ်သဲသဲ နင့်နင့်တည်း’
 ဟု ဖော်ပြ၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ဤအပုဒ်သည် စစ်၏ အောင်ပွဲအပိုဒ်ဖြစ်သည်။ ရန်သူအား ချေမှုန်း
တိုက်ခိုက်၍ အောင်ပွဲရပုံကို ဖတ်ရသည်မှာ ကြည်နူးမှု၊ အားမာန်
တက်မှု၊ မိမိကိုယ်မိမိ ကိုးစားယုံကြည်၊ မိမိကိုယ်မိမိ မြန်မာဖြစ်ရ
သည်ကို ဂုဏ်ယူစိတ်များဖြစ်၍ ကျေနပ်မှုရ၏။

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ ကဗျာ၏ အပုဒ် ၃၀ တွင် စာဆိုက
ရန်သူ၏ အခြေအနေကို ဖွဲ့ဆိုရာတွင်

‘ချေမှုန်းထိုးရစ်၊ အားကိုးသစ်လည်း
နစ်မြုပ်လုံးပါ ၊ အရှုံးများသာ
ဆုံးသွားရှာခဲ့၊ အားချည့်နဲ့ကြ
ငိုမဲ့ ဆူဆူ၊ တရုတ်ဖြူတို့
စစ်ကူပေးလည်း၊ အချည်းနှီးတည်း
လျော့နည်းဖျော့ခွေ၊ စစ်မြားကြွေခဲ့’
ဟု စပ်ဆို၏။

‘လျော့နည်းဖျော့ခွေ၊ စစ်မြားကြွေခဲ့’ဟူသော အစပ်အဟပ်သည်
စဉ်းစဉ်းစားစား တွေးတွေးတောတော စပ်ပါသော်လည်း ရနိုင်ခဲ့သော
စာဖြစ်၏။ စစ်မြားကြွေသည်ဆိုသောအဖွဲ့သည် ဆန့်ကျင်ဘက်ချင်း
ပေါင်းစပ်သည့်သဘော၊ ကြမ်းတမ်းသည့်စစ်လက္ခဏာနှင့် နူးညံ့လှပ
သည့် ပန်းပွင့်သဘောတို့ကို ရှာဖွေရယူ ဖွဲ့နွဲ့နိုင်သည်မှာ စာဆို၏
ဘဝပေးအတွေ့အကြုံကြောင့်ဟု ဆိုရမည်။ စာဆိုသည် စစ်သား
ဖြစ်၏။ စာဆိုသည် ကဗျာဆရာဖြစ်သည်။ ကဗျာဆရာတို့မည်သည်
အနိဋ္ဌာရုံနှင့် ဣဋ္ဌာရုံတို့ကို ခံစားမျှဝေတတ်သော နှလုံးသားပိုင်ရှင်များ
ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။

စာဆိုသည် တစ်နေရာတွင် မိမိ၏ စစ်ရေးကို
'စက်သေနတ်များ၊ တို့ပစ်အားလျှင်
များပြားသွန်ကြ၊ ကျည်စုတွဲဖြင့်
သဲမဲ ပစ်နှက်၊ မီးထပွက်မျှ
လက်ယှက်ထိုးလိမ်၊ စစ်ဦးနှိမ်၏။

ဟု ဖွဲ့ဆို၏။

စစ်ဦးနှိမ်ဟု ဖွဲ့ခြင်းမှာ စစ်ဦးကျိုးခြင်း၊ စစ်ဦး ပျက်ခြင်းကို
ညွှန်းကြောင်း ပီပြင်သည်မျှမက စကားလုံး ရွေးချယ်တတ်ပုံကို
ချီးကျူးမိ၏ဟု သုံး၏။

ရန်သူ၏ စစ်ယိုင်နဲ့ ပျက်စီးသေကြပုံကို စာဆိုသည် ထပ်မံ၍
ဖွဲ့ဆိုပြန်၏။

'မခံနိုင်ပြေး၊ ဤစစ်ရေးဝယ်
သွေးပွက်ပွက်ဆူ၊ တရုတ်ဖြူတို့
စစ်ကူမနိုင်၊ တပ်ပျက်ယိုင်ပြီ
သွေးအိုင် စီးယို၊ ထိုစစ်ပြို၏
တို့ကို ပြိုင်ဖက်၊ အဘက်ဘက်မှ
စစ်မျက်နှာဖွင့်၊ သေပန်းပွင့်ကြ
ဆင့်ဆင့် အလောင်း၊ သွေးစီးကြောင်းဖြင့်
ပွယောင်းဆွေးပုပ်၊ တောအုပ်အုပ်ဝယ်
တရုတ်သေကြ၊ တို့ တွေ့ရရှင့်...'

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ အက်ပစ်ကဗျာရှည်ကြီး အပုဒ် ၃၅-
၃၆-၃၇-၃၈-၃၉ မှသည် ၄၀ အထိသော စာတို့သည် အင်နှင့်အားနှင့်
စပ်ဆိုထားသော စာအပိုဒ်များချည်းဖြစ်၏။ ရန်သူအကြောင်း ပြော

လိုက်၊ မိမိအကြောင်းပြောလိုက်၊ စာဆိုသည် မိမိတွင်ရှိသော ကြွယ်ဝ
များမြှောင်လှသော စကားလုံးများကို ပေါက်ပေါက်ဖောက်သလို
ထည့်သွင်းပြုရင်း မြန်မာတို့ အောင်ပွဲခြိမ့်ခြိမ့်ခံပုံကို စပ်ဆိုသည်။

ကျွန်တော်သည် စာဆို၏ မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကို ဖတ်ရှုနေစဉ်
ရန်ကုန်မိုးက မဲမဲသဲသဲရွာချ၏။ မိုးစက်မိုးပေါက်တို့ ဆုတ်ပစ်သလို
ကြဲပစ်သလို အညှိုးကြီးစွာဖြင့် ရွာ၏။ လက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီးသည်
ကြမ်းတမ်းပြင်းထန်သော မဲဇာမှ ဆီးနှင်းပေါက်များကို 'ဆီးနှင်း
ပေါက်လည်း မိုးလောက်သည်ထန်'ဟု စပ်ဆိုခဲ့၏။

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါသည် ဆီးနှင်းဆီးပေါက်များအကြောင်းကို
စပ်ဆိုခြင်းဟုတ်။ မြန်မာတို့၏ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာပြင်မှာ ကျည်ဆန်
များ၊ အမြောက်ဆန်များ၊ ငရဲဗုန်းများ၊ လောင်မီးဗုန်းများ ပေါက်ကွဲ
မြည်ဟည်း တုန်ခါနေသံများကို ကိုယ်စားပြုနေခြင်းဖြစ်၏။

စာဆို၏ စစ်မြေပြင် အစပ်အဟပ် အနှုန်းအဖွဲ့အချို့ကို ထပ်မံ
တင်ပြလိုပါ၏။ မဲခေါင်မြစ်တွင်းမှ အိုရွက်ဝါငယ် သင် သိစမ်းပါ။
ငါတို့ ဆင်နွဲ့သည့်စစ်ပွဲကား...

မြေမှာမြှုပ်ထား၊ မိုင်းစုံများကြောင့်
ရှောင်သွားမဖြစ်၊ မိုးကြိုးပစ်သို့
ထစ်ချုန်းပေါက်ကွဲ၊ မြေကိုခွဲလျက်
သံခဲ သံဆူး၊ ယမ်းဘီလူးတို့
ဟူးဟူးဟုန်းဟုန်း၊ ဝှန်းခနဲလျှင်
ငလျင်ပမာ၊ သိမ့်သိမ့်ခါဘိ

* * *

ပြင်းပြ ထိုးညှစ်၊ တို့ သွန်ပစ်ကြောင့်
 အော်ဟစ် လန့်မှုး၊ မကြုံဖူး၍
 သွေးရူးသွေးတန်း၊ တရုတ်နှမ်းများ
 မလန်းမရွှင်၊ အသက်ငင်၍
 အလျင်တဆော၊ ထိတ်လန့်မောလျက်
 ဒရောသောပါး၊ ယိုးဒယားသို့
 အားလုံးတပ်ကြွင်း၊ မှီခိုရင်းဖြင့်
 ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်၊ တပ်ကိုဖျောက်၏
 ကြောက်တတ်သူတို့ ကွဲပြဲတည်း။’

တစ်ဖက်နိုင်ငံသည် မြန်မာမြေအပေါ် ကျူးကျော်ခဲ့သော တရုတ်ဖြူ
 တို့ကို လက်ခံအားပေး ပြုစုပေးခဲ့သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ဒုစရိုက်
 လူရမ်းကားများကို အားပေးမှုလုပ်ငန်းများကို လုပ်သည်။ ရန်သူ
 အားပေးလုပ်ငန်းများအတွက် မရှက်မကြောက် ပြုလုပ်တတ်သော
 အကျင့်ရှိသည်ကို မဲခေါင်မြစ်မင်း သက်သေဖြစ်၏။ မဲခေါင်မြစ်မှ
 အိုရွက်ဝါသည် ထိုသို့ သမိုင်းသနစ် အဖြစ်မှန်ကိုလည်း ဖော်ပြ
 မှတ်တမ်းတင်၏။

ရန်သူတို့က တစ်ဖက်နိုင်ငံသို့ ပြေးလေပြီ။
 ငါတို့က အောင်ပွဲရလေပြီ။

မဲခေါင်မြစ်မင်း၊ ငါတို့၏ ရဲရင့်သော ထိုအောင်ပွဲကို သင်အသိ
 ဖြစ်၏။ စာဆိုသည် မိမိအောင်ပွဲအား မဲခေါင်မြစ်အား တိုင်တည်စပ်ဆို
 ပြန်သည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

မဲခေါင်မြစ်ကြီး၊ အောင်သံဟည်းလော့
 ရေစီးလှိုင်းပွက်၊ အောင်တေးဆက်လော့
 လက်နက်မျိုးစုံ၊ ဖိညွန့်ကုန်သည်
 စုပုံ ပစ်သွင်း၊ အောင်မြေနင်း၏
 ပြင်းထန်ဆင်နွဲ့၊ ရိုက်ဖြိုခွဲခဲ့
 ရဲရင့်ဇာနည်၊ တို့စစ်သည်များ
 စစ်ရည်ပြည့်ဝ၊ ပြည့်စုံလှရှင့်
 ကျဆုံး တရုတ်၊ တမဟုတ်ချင်း
 ရှုံးနိမ့်ဆင်းသက်၊ အင်အားပျက်ပြီး
 ခက်ခဲရင်ဆိုင်၊ ခွေပျော့ယိုင်၏။’
 တစ်ဖန် စာဆိုသည် မဲခေါင်စစ်ဆင်ရေးတွင် ပါဝင်ဆင်နွဲ့သော
 မြန်မာတို့၏ စိတ်ဓာတ်အားမာန်ကို ဤသို့ဖွဲ့ဆိုပြန်၏။
 တို့တိုင်း တို့ပြည်၊ တို့ချစ်သည်တည့်
 သွေးရည်စက်စက်၊ အသက်သေသေ
 အရေစုတ်စုတ်၊ တို့ တိုက်ထုတ်အံ့
 ယုတ်မာကျူးကျော်၊ မသူတော်တို့
 တအော်လဲလဲ၊ ပြိုကျကွဲ၏
 ရဲစွမ်းသတ္တိ၊ ခိုင်မာဘိသော
 အမိ၏သား၊ တို့တပ်သားလျှင်
 ကြွားကြွားဝင့်ဝင့်၊ ရင်ကိုဖွင့်...’
 မဲခေါင်စစ်ဆင်ရေးတွင် လေကြောင်းတိုက်ပွဲများလည်း ပါသည်။
 ကြည်းကြောင်း၊ လေကြောင်း၊ စစ်ကြောင်းများစွာ စုပေါင်းပါဝင်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

တိုက်ပွဲဆင်သည်။ ထိုတိုက်ပွဲကြီးကို လှည်းနေလှေအောင်း မြင်းစောင့်
 မကျန် ကျောင်းသူကျောင်းသား ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူလူထုကြီး
 တစ်ရပ်လုံးကပါ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကမှ တိုက်တွန်းစည်းရုံးမှု
 မပါဘဲ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ပြည့်ဝစွာဖြင့် တက်ကြွစွာ အားပေးထောက်ခံ
 ခဲ့ကြသည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် မြန်မာတို့ဘက်မှ ဗိုလ်ပီတာ သူရဲကောင်း
 ပီသစွာ ကျဆုံးခဲ့၏။

‘ရန်သူရှိရာ၊ ငါတို့လာပြီ
 မိုးမှာ လေယာဉ်၊ စုပေါင်းဝင်ကြ
 မြေပြင် ကြည်းတပ်၊ အထပ်ထပ်တည်
 မလပ် အမြောက်၊ စိန်ပြောင်းဖောက်သော်
 ကြောက်မက်ဖွယ်ကိန်း၊ ခြင်္သေ့ဟိန်းသို့...’

* * *

ရန်သူ့လက်ချက်ဖြင့် ဗိုလ်ပီတာ ကျဆုံးခဲ့ပုံကို စာဆိုသည်
 ဤသို့ အလေးပြုခဲ့၏။

‘တို့လေယာဉ်များ၊ မရပ်နားတော့
 အားသွန်ပစ်ထည့်၊ ကိုယ့်အလှည့်နှင့်
 ကျည်ပြည့်ကြစဉ်၊ သူ့လေယာဉ်မှ
 ဖယ်ကြည့်ပြန်ပစ်၊ တိုက်သောစစ်ဝယ်
 နစ်နာလှစွာ၊ ဗိုလ်ပီတာကား
 ကြမ္မာဆိုးဘိ၊ သူ့ကျည်ထိခဲ့
 သတ်ချွတ်ယွင်း၊ သွေးစီးဆင်းလျက်
 ချင်းချင်းနီရဲ၊ ခန္ဓာစဲ၏

ဝန်းမျိုးတစ်ဌာ စာပေ

မီးစွဲပျက်ကျ၊ ထိခိုက်လှရှင့်
 ပိုင်းစပျက်ပြုန်း၊ မီးခိုးဖုံး၍
 တဟုန်းဟုန်းတောက်၊ ဒုက္ခရောက်ခဲ့
 ဦးစောက်မှောက်ထိုး၊ အဖြစ်ဆိုးဘိ
 ယိုးဒကားနယ်တွင်း၊ ပျက်ကျခြင်းလျှင်
 မစဉ်းစားရဲ၊ မျက်ရည်ဝဲမိ။'

ဗိုလ်ပီတာ အသက်ခန္ဓာစဲခဲ့ပုံ၊ မိမိတို့လေယာဉ် မီးဟုန်းဟုန်း
 တောက်၍ သူ့နိုင်ငံအတွင်း ပျက်ကျသွားပုံ မြင်ကွင်းကို ယခုပင်
 မြင်နေရသည့်အလား နှမြောတသစွာ ဖတ်ရှုရ၏။ သို့သော်လည်း
 တိုက်ပွဲဟူသည် အရှုံးရှိသလို အနိုင်လည်းရှိသည်။ အရှုံးဘက်ကို
 ဦးတည်သလို အနိုင်ဘက်ကိုလည်း ဦးတည်သည်။ ဒါက သတ္တိခွဲနှင့်
 သူရဲကောင်းတို့၏ စိတ်ဓာတ်ပေါ်တွင် တည်၏။ မြန်မာသားကောင်း
 တို့သည် ထိုကောင်းကင်ယံတိုက်ပွဲကို ဆက်၍ တိုက်သည်။ ငါတို့
 အလှည့် လာချေပြီ။

'တိုက်ပွဲဟူသည်၊ ရှုံးနိုင်ရည်၍
 ဦးတည်စမြဲ၊ အံကြိတ်ခဲခဲ့
 ရှိဆဲ နှစ်စင်း၊ ပစ်ညှပ်သွင်းကြ
 နင်းဖိမပြတ်၊ စက်သေနတ်တို့
 ဆွဲလတ် အားကုန်၊ သွန်စုပုံသော်
 ကတုန်ကယင်၊ မောင်းကာနှင့်သော
 ဝေဟင်ကျူးကျော်၊ ရန်သူအော်လျက်
 မမော်ဝံနိုင်၊ မီးခိုးလှိုင်ခဲ

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

နိုင်းငံယိုးဒယား၊ တစ်ရပ်ခြား၏
 ခြားနားနယ်စပ်၊ သူ့တိုင်းရပ်၌
 စုတ်ပြတ်ဆင်းသက်၊ မီးလောင်ပျက်၏။’
 ရန်သူ့လေယာဉ်ပျက်၍ ရန်သူခန္ဓာ ဆုံးပါးသည်ကို ဖတ်ရင်း
 ပြုံးနေမိ၏။

‘မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ
 လင်္ကာ တက်သစ်၊ ဖူးနွယ်ရစ်လော့
 တစ်ခေတ် တို့ကြုံ၊ စစ်ပွဲဆုံလည်း
 စုပုံတွန်းလှန်၊ အောင်ပွဲခံခဲ့
 ပြင်းထန်မုန်တိုင်း၊ ဝန်းဝှေ့ဝိုင်းလျက်
 သစ်ကိုင်းကျိုးပြတ်၊ သူတိုက်ခတ်လည်း
 ဇာတ်လမ်းနိဂုံး၊ အခန်းဆုံးလည်း
 အရှုံးမရှိ၊ အောင်ခဲ့ဘိစွ’

စာဆိုသည် မဲခေါင်စစ်ဆင်ရေး အက်ပစ်ကဗျာရှည်ကြီးကို စပ်ဆို
 ရာတွင် မပြီးဆုံးသော လှိုင်းလုံးကြီးများကို တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး
 ကမ်းစပ်သို့ ဝင်ရောက်ပြေးဆောင်နေဘိအလား စစ်ပွဲ၏ ပြင်းထန်ပုံ၊
 ငါတို့စစ်သည်များ၏ အားတက်ပုံများကို စပ်ဆို၏။ လှိုင်းလုံးတိုင်း
 ကလည်း အားကြီးသည်။ လှိုင်းလုံးကြီးများက ကမ်းပြိုရလောက်
 အောင် မာန်ဟုန်ကြီးသည်။ ကဗျာအပုဒ် ၅၂ ပုဒ်ဖြင့် မဲခေါင်မြစ်မှ
 အိုရွက်ဝါ အက်ပစ် ကဗျာရှည်ကြီးကို စာဆိုက အပြီးသတ်၏။
 ထိုနိဂုံး အက်ပစ်ကဗျာအပိုဒ်ကို ဖတ်သည်။ ကဗျာကား ဆုံးလေပြီ။
 ရင်ထဲမှ ကဗျာလှိုင်းရိုက်သံများကား မဆုံး။ ကမ္ဘာဆုံးသော်လည်း
 ဤကဗျာ၏ ရိုက်ခတ်သံတို့က ဆုံမည်မထင်၊

ဝန်းမျိုးထစ်တု စာပေ

အပြုံးပန်းပွင့်၊ တလွင့်လွင်လျှင်
 လေသင့်ပျံဝဲ၊ ပတ်လွှဲကြဲကို
 မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ
 လင်္ကာသစ်သစ်၊ ဖူးညွန့်လှစ်၍
 တစ်ခေတ်အောင်တေး ကြိုပါလော့။

အခန်း (၃)

ကဗျာလူသား စာစစ်သည်

ကျွန်တော်သည် ကဗျာကိုဖတ်ရင်း စာဆိုအကြောင်းကို စဉ်းစား
မိသောအခါ မြင်သာထင်သာရှိသော စာဆို၏ ဝိသေသကို တွေ့ရ၏။

စာဆို၏ မြင်သာ ထင်သာရှိသော ဝိသေသမှာ ကဗျာတွင်
ပျော်ပိုက်မွေ့လျော်ခြင်း ဖြစ်၏။ သူ၏မိခင်ဖြစ်သူသည် သူ့အား
ကဗျာစပ်ရန်၊ စာစပ်ရန်နှင့် စစ်တိုက်ရန်အတွက် သက်သက် မွေးဖွား
ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုရမလို ဖြစ်သည်။ စာဆိုသည် စစ်ကြောင်းချီရင်း
ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် တွေ့ရသော သစ်ပင်တို့၏ အမျိုးအမည်ကို
လည်းကောင်း၊ ဘယ်လ ဘယ်ရာသီတွင် ဘယ်အပင်က ဘာပန်းပွင့်
တတ်သည်ကိုလည်းကောင်း မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးမှတ်တတ်သည်။
သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် တာဝန်နှင့် ကဗျာမှတစ်ပါး အခြား
ဘာမျှမရှိ။ အသက် ၇၀ ရှိ၍ တာဝန်သက်တမ်း ရှည်ကြာခဲ့သလို
ကဗျာသက်တမ်းလည်း ရင့်ကျက် ပြည့်ဝခဲ့သူဖြစ်သည့် စာဆိုစစ်သည်
သည် ယခုလည်း ကဗျာနှင့်စာနှင့် မွေ့လျော်နေဆဲဖြစ်၏။ ဆက်လက်
၍လည်း သူသည် ကဗျာနှင့် စာနှင့် ပျော်မွေ့နေဦးမည်သာဖြစ်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

သူသည် နိုင်ငံတာဝန်ကို ဦးလည်မသုန် ထမ်းရွက်ဘိသကဲ့သို့ အမျိုးသားရေးတာဝန်ဖြစ်သော ကဗျာဖွဲ့ဆိုခြင်း တာဝန်ကိုလည်း နေ့မအိပ်၊ ညမနား ကဗျာကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများမှတ်ရှုနေသူ ဖြစ်၏။ စာဆိုသည် ကဗျာမှော်ရုံတောကြီးထဲဝယ် မမောတမ်း၊ မပန်းတမ်း လှည့်လည်သွားလာကျက်စားရင်း ကဗျာအကြောင်းအရာကို ရွက်ဖျဉ် တဲထိုး၊ ကဗျာစာလုံးများကို ခေါင်းအုံး၊ ကဗျာကာရန် စကားလုံးများ ကို ခြုံလွှာအဖြစ် အသုံးပြုလျက် နေ့စဉ်ပင် ကဗျာနှင့် မျက်နှာသစ်၊ ကဗျာနှင့် ဝမ်းစာစား၊ ကဗျာနှင့်ပင် တမက်တမော အိပ်စက်သူဖြစ်၏။ စာဆိုနှင့်ကျွန်တော် ခရီးများ သွားဖြစ်ခဲ့သည်။

မှတ်မိပါသည်။

စာဆိုက ဗိုလ်မှူးကြီး၊ ကျွန်တော်က သတင်းထောက်၊ ခရီးပေါက် အောင် သွားဖူး၏။

စာဆိုက အရာရှိကြီး၊ ကျွန်တော်က အယ်ဒီတာ ခရီး အဖြာဖြာ ထွက်ဖူးသည်။ စာဆိုက ဝန်ကြီး၊ ကျွန်တော်က စာရေးဆရာ ခရီး တစ်ခါ ထွက်ဖူးသည်။ ခရီးထွက်ဖူးရုံသာမက စာဆိုနှင့် ကျွန်တော် ရင်းနှီးခဲ့သည်မှာ အနှစ်အစိတ်မျှ ရှိခဲ့ပြီ။ ကျွန်တော်နှင့် တွဲခဲ့သော အနှစ်အစိတ်မျှအကာလအတွင်း တိုင်းပြည်တာဝန် တစ်ဖက်နှင့် တစ်ရံ မလပ် ကဗျာစပ်ရန် စိတ်ကူးနေသူသည် မဲခေါင်စာဆိုဖြစ်၏။ စာဆို နှင့် ကျွန်တော် မန္တလေး၊ မြင်းစိုင်း၊ စစ်ကိုင်း၊ အင်းဝ၊ ပင်းယ စသော ဒေသများသို့ ခရီးထွက်ရာတွင် နံနက်လင်းသည်နှင့် စာရွက် လေး တစ်ရွက် ကိုင်လာကာ 'ညီလေးရေ ကဗျာတစ်ပုဒ်စပ်ခဲ့ပြီ' ဟု ဆို၏။ အိမ်တွင်နေပါက ကျွန်တော်သည် နံနက် ၄ နာရီထ၍ နေ့စဉ် စာရေးသည်။ ခရီးထွက်စဉ်တော့ နေ့တိုင်းစာမရေးဖြစ်။

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

နေ့စဉ်မှတ်ပင် အနိုင်နိုင်ရေးရ၏။ တိုအချိန်တွင် နံနက်တိုင်း စာဆိုက
စာရွက် တစ်ထွာတစ်ညိုဖြင့် ကဗျာအတိုအရှည်တွေ နေ့တိုင်းပြီး၏။
ရာဇဝင် ဒေသမြို့ ပင်းယက ပြန်လာတော့ စာဆိုက 'ထလော့
ပင်းယ ကြွလော့'ဟု ဆို၏။

'အို... ပင်းယ

ထလော့ ကြွလော့ မတ်ကြွလော့

ရှေးခေတ်လောက၊ သင့်ဘဝသည်

မြန်မာ့ ဦးစွန်း၊ တလူလူ

သင့်ခေတ်စေတီ၊ စီရရီပင်

တည်သည့် ဂူတော်၊ ဆင်းတုတော်တို့

တို့ ကိုးကွယ်ကြ

ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၊ မြတ်စွာ လေးဆူ

ပူဇော်တည်ထား၊ ကြီးမားတန်ခိုး

လောကစိုး၏။

ဥဇနာ မင်းမြတ်

ရေးထိုးမတ်ခိုင်၊ ကျောက်စာတိုင်လည်း

သင်းကြိုင်မွှေးပျံ၊ စာရနံ့ဖြင့်

တည်တံ့ဖော်ပြ သင့်ဘဝကို

ကြီးစွ အားကောင်း၊ စာ မီးမောင်းဖြင့်

ဖြစ်ကြောင်းထုပွတ်၊ တို့ဖတ်ရ

လှုပ်လှုပ်ရင်ဝယ်၊ ရိုက်ခတ်ဆဲ။

အို ပင်းယ

ထလော့ ထူလော့ မတ်ကြွလော့

သင့်နန်းတော်ရာ၊ တူနေပါ၏
 မဟာအောင်မြေ၊ မြတ်နန်းရွှေတည်
 တို့နေခဲ့ရာ၊ မြန်ပြည်ရွာ၏
 များစွာ ခေတ်ဆက် ခေတ်တစ်ဆက်တည်း။

အို ပင်းယ
 ထလော့ ကြွလော့ မတ်ကြွလော့'

စာဆိုနှင့် ကျွန်တော်သည် ပင်းယကပြန်တော့ မြင်းစိုင်းသို့ဝင်
 သည်။ မြင်းစိုင်းသည် ပုဂံပျက်ပြီးနောက် မြန်မာတို့ အားယူသော
 ဒေသ ဖြစ်၏။ မြန်မာတို့အတွက် အလွန်အရေးကြီးသောဒေသ
 ဖြစ်၏။ မြင်းစိုင်းဟုဆိုပါက တရုတ်တပ်ကြီး ညတွင်းချင်း တူးဖော်ခဲ့
 သည်ဆိုသော သင်းတွင်းမြောင်းမှာ အမှတ်ရစရာဖြစ်၏။ သင်းတွင်း
 မြောင်း ရေစီးသံကို ယနေ့တိုင် ကြားနေရဆဲဖြစ်၏။ မြောင်းတူးရာ
 တွင် တူရွင်းသွား ပေါက်ပြားတို့ဖြင့် ထိခိုက်မိ၍ ပြတ်လေသော
 တရုတ်တပ်သားတို့၏ ခြေလက်တို့ စုပုံထားရာ ဆယ်တင်းဝင်ပုပ်နှင့်
 တစ်လုံးရသည်ဟု ဆို၏။ မြင်းစိုင်းသည် ကျောက်ဆည်အရှေ့တွင်
 တည်ရှိ၏။ ငါးစီးရှင် ကျော်စွာက 'တာဝတိံသာနတ်ရွာလော...
 နတ်ရွာလော'ကာချင်းကို သက္ကရာဇ် ၇၀၄ ခုတွင် စပ်သည်။

ထိုကာချင်း၌ ငါးစီးရှင်ကျော်စွာက မြင်းစိုင်းကို
 'မြင်းစိုင်းဟူသည် ရွှေပြည် ရွှေပြည်
 မြင်းစိုင်း ရွှေမြေ၊ ပန်းသင်းခွေ
 ပင်ခြေ ချုံထက်နွယ်'
 ဟု စပ်ဆို၏။

မြင်းစိုင်းတွင် စာဆိုနှင့် ကျွန်တော်တို့ တစ်နေ့လုံးနေသည်။
 ရွှေဥမှင်လှိုဏ်ဂူနှင့် ရှေးဟောင်းသိမ်များသို့ ရောက်၏။ မြင်းစိုင်း
 မြို့ဟောင်းကို လှည့်ပတ်ကြည့်သည်။ တွေ့ရသော ကျောက်စာများကို
 ဖတ်၏။ ပြုပြင်လက်စ မြင်းစိုင်းစေတီကို ဖူးမြော်သည်။ ငေါတီတော်
 ကို ဖူးရတော့ မိဖုရားကြီးဖွားစောကို သတိရသည်။ ကျောင်စွာ
 မင်းဖြစ်လေသော် ထိုမင်းသည် မိဖုရားစောကို မတိုင်မပင်ပြု၍
 ဖွားစောသည် ရှမ်းညီနောင် သုံးပါးနှင့်ပေါင်းကာ ကျော်စွာကို နန်းချ
 ၏။ အလိမ္မာကင်းသည့် ကျော်စွာ နန်းကျရ၏။ ဥမ္မာဒန္တိ ကျောက်စာ
 လည်း မြင်းစိုင်းတွင် ရှိသည်။ မြင်းစိုင်းတွင် ကျွန်တော်တို့ တစ်နေ့ကုန်
 နေ၍ မန္တလေးသို့ ပြန်ခဲ့၏။ ထိုညက နန်းတွင်း၌ အိပ်ကြသည်။

နောက်တစ်နေ့ နံနက်စာ စားရန် ဆုံကြတော့ စာဆိုသည်
 ကဗျာတစ်ပုဒ်ကိုင်၍ ရောက်လာ၏။ လက်ထဲမှ ကဗျာသည် စာဆို
 ဖတ်လက်စ ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟု ထင်မှတ်မိ၏။ မဟုတ်ပါ။ စာဆို
 လက်ထဲမှ ကဗျာသည် ပူပူနွေးနွေးစပ်ပြီးစ ကဗျာများဖြစ်သည်။
 ကဗျာများက မြင်းစိုင်းခေတ် ကဗျာစု၊ မြင်းစိုင်းရွှေပြည်ကဗျာများ
 ဖြစ်၏။

ကဗျာစု(၁)

- * မြင်းစိုင်း ရွှေပြည်
 ကာချင်းသီကာ ရေးက
 လူရေး လှသည်။

- * လုလင် စစ်သည်
အားချီမာန်ဝင့်
ကျူးကျော်သူ စစ်တပ်များကိုလ
စစ်ကစားကာ ရင်ဆိုင်လိုက်ပါလို့
တိုက်ပွဲ ဟုန်မြင့်

ကဗျာစု(၂)

- * ကျူးကျော်သူများနဲ့ စကားဆို
ငြိမ်းချမ်းလို့ စေ့စပ်ရေး
ဆွေးနွေးကြသည်။
- * ငြိမ်းချမ်း ချစ်ကြည်
နှစ်ပြည့် ရှေ့ရေး။
- * သင်းတွဲကို စုပေါင်းကာ
ရေလာကောင်းလို့ ရေရောက်အောင်
မြောင်းဖောက်တယ်လေး။

ကဗျာစု(၃)

- * ရှေးရှေးက စဉ်အလာ
ချင့်ချိန်ကာ မျှော်ခေါ်တွေးကြ
အေးချမ်းရေးပါ။

- * လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ
မြန်မာက ကမ်း။
- * စစ်ပြေငြိမ်း စကားဆိုလို့
ရှေ့ရေးကို အရှည်ကောင်းအောင်ပ
ကြောင်းပြုနည်းလမ်း။

နောက်တစ်နေ့ အင်းဝသို့ သွားကြ၏။ အင်းဝ ဆိုသည်ကား မြန်မာစာဂုဏ်တင့်သော မြန်မာတို့ ခေတ်ကြီးတစ်ခေတ် ဖြစ်၏။ အင်းဝခေတ် ထင်ရှားသော စာဆိုများသည်ကား ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ ရှင်သီလဝံသ၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ကန်တော်မင်းကျောင်းဆရာတော်၊ အရှင်အဂ္ဂသာမဓိ၊ ရှင်ထွေးနာသိန်၊ ရှင်ထွေးညို၊ ရဝေရှင်ထွေး၊ မိညို၊ မိဖြူတို့ဖြစ်၏။

အရှင်ဥတ္တမကျော်သည် အင်းဝဘုရင် ကြည်ညိုတော်မူခြင်း ခံရသော ဆရာတော်ဖြစ်၍ ရှင်ဥတ္တမကျော်တော့ လားမှ မြန်မာ စာပေ၏ အနှစ်သာရတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

ရှင်သီလဝံသသည် ပါရမီခန်း ပျို့၊ သံဝေဂခန်း၊ ဆုတောင်းပျို့၊ ဘူရိဒတ်လင်္ကာ၊ မိတ္ထီလာကန်ဘွဲ့ကို ရေးခဲ့ပြီး အရှင်အဂ္ဂသာမဓိက ဘုံခန်း၊ ငရဲခန်း၊ မဏ္ဍစိုခန်းတို့ကို ရေးခဲ့၏။ ရဝေရှင်ထွေးသည် နန်းတွင်းအပျို့တော်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဆံထုံး ထုံးနည်း ၅၅ မျိုးပါသော အထုံးအမြတ်ဖွဲ့ အန်ချင်းကို ရေး၏။

အင်းဝသည် တန်ဖိုးပြည့် မြန်မာစာပေ အမွေအနှစ်များစွာကို ထားရစ်ခဲ့၏။ အင်းဝတွင် ကျွန်တော်တို့အတွက် တစ်နေ့ကုန် ကြည့်

စရာချည်း ဖြစ်၏။ မြို့ရိုး ကျုံး ခံတပ် ပြတိုက် ကြည့်စရာ
 အထပ်ထပ် ရှိ၏။ အင်းဝခံတပ်သို့လည်း ရောက်သည်။ အင်းဝတွင်
 စာဆိုက အင်းဝရှိ ရောင်းရင်းစာဆိုများနှင့် ကြည်နူးစွာ တွေ့ဆုံကာ
 စာအကြောင်း၊ ကဗျာအကြောင်း ပြော၏။ ပြောစရာတွေ စုံသည်။
 ပြောစရာ မကုန်နိုင်လောက်အောင်ရှိ၏။ မိတ်ဆွေများနှင့် တွေ့စဉ်
 စာဆို၏ ရိုးသားပျူငှာ အပြစ်ကင်းသောအပြုံးကို တွေ့ရ၏။ မိတ်ဆွေ
 ရောင်းရင်းများနှင့် တွေ့တိုင်း မြင်ရမြဲဖြစ်သော ချစ်ပြုံးဖြစ်သည်။
 ထိုမြဲသည့် ချစ်ပြုံးက ခင်မင်တမ်းတ လွမ်းဆွတ်ဖွယ် ဖြစ်သည်။
 နေညိုမှ ကျွန်တော်တို့ ပြန်ကြ၏။

အင်းဝမှ အပြန်တွင်တော့ ညမကူးပါ။
 စာဆိုသည် ကျွန်တော့်အခန်းသို့ ကူးလာသည်။
 သူ့လက်ထဲတွင်ကား စာတစ်ပုဒ်
 ထိုစာပုဒ်ကို 'အင်းဝမြို့ဟောင်း'ဟု အမည်ပေးထားပါ၏။

- * အင်းဝမြို့ ညိုညိုနဲ့
 စိမ်းစိုစို မိုးတဲ့
 မြို့ရိုးပတ်လည်။
- * မြန်မာ့နေပြည်
 စည်ပင်ခဲ့ကြောင်း
 စေတီမြတ်အဆူဆူ တို့
 မင်းပြည်သူ ကိုးကွယ်ကြတယ်
 ဦးချ ဆုတောင်း။ ။

ဤစာဆို၏ အသွေးထဲတွင် ကဗျာရှိနေသည်။ စာဆို၏ အသားထဲတွင် ကဗျာရှိနေသည်။ စာဆိုသည် ကဗျာနှင့်လုပ်ထားသော လူသားဟု ဆိုရမည်ကဲ့သို့ရှိ၏။ စစ်တိုက်ရင်လည်း ကဗျာရေးသည်။ အလုပ်လုပ်ရင်လည်း ကဗျာရေးသည်။ ခရီးသွားတော့လည်း ကဗျာရေးသည်။ မိတ်ဆွေနှင့်တွေ့တော့လည်း ကဗျာရေး၏။ စာရေး၏။

တစ်နေ့ တရုတ်ပြည်မှ စာဆို ပြန်လာသည်။ ကျွန်တော့်ထံ ဖုန်းဆက်၍ ‘ညီလေးရေ...အစ်ကို တရုတ်ပြည်က ပြန်လာပြီ၊ လာခဲ့ဦးလေ၊ အများကြီးပါလာတယ်’ဟု ဆို၏။ စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်သို့ ဧည့်သည်တော်အဖြစ် သွားရောက်ခြင်းဖြစ်၏။ တရုတ်ဆိုသော ပြည်ကြီးက ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာကြီးမားသော တိုင်းပြည်ကြီးဖြစ်၏။ ထိုပြည်၏ ဧည့်သည်အဖြစ် သွားသူကို အိမ်ရှင်တို့က အဖိုးတန် တရုတ်ကြွေထည်ပစ္စည်းများ လက်ဆောင်ပေးမည်။ တရုတ် ပိုးဖဲကတ္တီပါတို့ လက်ဆောင်ပေးမည်။ ကျောက်စိမ်းဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော လက်ရာမြောက်ပစ္စည်းတို့ကလည်း မည်မျှ မက်မောစရာ ကောင်းမည်နည်း။ မည်မျှ အဖိုးတိုက်တန်ပါမည်နည်းဟု ထင် အတွေးများနှင့် စာဆိုထံသို့ ကျွန်တော် အပြေးသွား၏။ ကျွန်တော်ရောက်တော့ အိမ်ပေါက်ဝမှနေ၍ စာဆိုသည် ပြုံးပြရွှင်လန်းစွာဖြင့် ကြိုဆို၏။

‘ညီလေး အများကြီးပါလာတယ် ညီလေးရေ’ဟူသော အပြောဖြင့် ကြိုဆို၏။

ကျွန်တော်ကလည်း အများကြီးပါလာသည်များကိုပင် မက်မောစွာ ကြည့်ရှုလိုလှ၏။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က ‘တရုတ်ပြည်က အများကြီးပါလာတာ တွေ ပြပါဦး အစ်ကိုကြီး’ဟု တောင်းဆိုသောအခါ စာဆို ရေခွေး တစ်အိုးတစ်လုံး ပထမ ချပေးသည်။

တရုတ်ခရား မဖြစ်နိုင်။ ခရားနှုတ်သီးက ပဲ့နေသည်။ သို့သော် တရုတ်ပြည်မှ လက်ဆောင်ရလာသော တရုတ်လက်ဖက်ခြောက် ခပ်ထားသော လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဖြစ်မည်ဟု ကျွန်တော်ထင်၏။ ထို့ကြောင့် သူ့ချပေးသော ရေခွေးကြမ်းကို သောက်လိုက်တော့ လက်ဖက်ခြောက်က သောက်နေကျ ကိုးကန့်ခြောက်သာဖြစ်သည်။ ခပ်ပူပူ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းကို မှုတ်၍ သောက်နေစဉ် ကျွန်တော့်ရှေ့ သို့ ဖိုင်ကြီးတစ်ဖိုင် ကျလာ၏။ ကျွန်တော်သည် ထိုဖိုင်ကြီးကို ကောက်ကိုင်၍ ကြည့်မိသည်။ ‘အများကြီးပါလာသည်’ဟုဆိုသည်မှာ အဖိုးတန် တရုတ်ကြွေအိုးများမဟုတ်၊ အဖိုးတန် ပိုးဖဲကတ္တီပါတို့လည်း မဟုတ်၊ တရုတ်ပြည်ခရီးမှ စပ်လာသော ကဗျာတွေ အများကြီးပါလာ ခြင်း ဖြစ်သည်။

စာဆိုသည် သူ့ရောက်ရှိခဲ့သော တရုတ်ပြည်၏ ရောက်ရာအရပ် ကို ခရီးသွားကဗျာ သီကုံး၏။ ရောက်ရာအရပ်သည် သူ့အတွက် ကဗျာဖြစ်သည်။ ရောက်ရာအရပ်တွင် ကဗျာဖြစ် စာဖြစ်သော သူ့ ဉာဏ်နှင့်ပတ်သက်၍ အမျိုးသားစာပေဆုရ မြန်မာကဗျာဆရာကြီး ညွန့်ဝေ(ကသာ)က

“၁၅ ရက်တိုင် အတူခရီးသွားလည်ပတ်ရခြင်းဖြင့် ထိလာစစ်သူ ကဗျာ ဇွဲသန်ပုံကို မျက်မြင်တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်။ တရုတ် မြန်မာ ချစ်ကြည် ရေး မြဲမြံတိုးပွားစေလိုသည့် သူ၏ ထက်သန်သော စေတနာအဟုန်

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

သည် တရုတ်ပြည် ကဗျာများကို မွေးဖွားပေးစေနိုင်အောင် စေ့ဆော်
 ပေးပုံ ရပါသည်။ သူသည် အလည်အပတ်ခရီးတစ်လျှောက် မနက်
 စောစောထ ခရီးထွက်ရန်ရှိလျက်နှင့် ကဗျာဝိညာဉ်နိုးလျှင် ညဉ့်နက်
 သန်းခေါင် ကလောင်သွက်ချင် သွက်နေတတ်သည်။ ခရီးသွားရင်း
 ခဏတစ်ဖြုတ်နားရန် အလုပ်တွင်လည်း မှတ်စုစာအုပ်ကလေးထုတ်၍
 ကဗျာအလုပ်ရှုပ်နေတတ်သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ တရုတ်နိုင်ငံ ၂
 ပတ်ကြာခရီးတစ်လျှောက် ကားစီးရင်းလည်းကောင်း၊ အပျော်သဘော
 ပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ လီကျန်းနှင့် ဦးခေါင်းစွပ်တောင်ရှုခင်းကို
 ငေးမော၍လည်းကောင်း၊ မြစိန်းကန်သာအရိပ်မှာလည်းကောင်း
 အညောင်းအညာပြေသွားရင်း စိတ်ပါလက်ပါ စာအုပ်ထုတ်ကာ
 ကဗျာစီးနေတတ်သည်’

ဟု ကောက်ချက်ချ၏။

စာဆိုသည် ကဗျာမရေးဘဲ မနေနိုင်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်
 ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတော်
 သံအမတ်ကြီး မစ္စတာလျန်တုန်က ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရာတွင်

‘အထူးဖော်ပြလိုသည်မှာ သူ၏ ကဗျာဉာဏ်ရည်ကို ချီးကျူး
 ရေးပါမည်။ တရုတ်ပြည်တွင် ကြည့်ရှုလေ့လာရာတွင် ကဗျာရေးချင်
 စိတ်ပေါက်သည်နှင့် ချက်ချင်း နေရာမရွေး လက်တန်းရေးစပ်ပေ
 သည်။ ဤကဗျာစာအုပ်တွင်ပါသော ကဗျာများကို အများအားဖြင့်
 တရုတ်ပြည် လည်ပတ်ရာတွင် ကားလမ်းဘေး၊ ရေကန်နား၊ လေဆိပ်
 တွင်၊ ကားထဲတွင်၊ ဇာတ်ရုံတွင်၊ ဟိုတယ်၌ ရေးစပ်ခြင်းဖြစ်သည်။
 အသက် ၇၀ နီးနေပြီဖြစ်သော သူသည် စိတ်အားထက်သန်စွာ

မရပ်မနား ကဗျာရေးစပ်နေသေးသည်မှာ မလွယ်ကူလှပါသောကြောင့် အထူးတလည် ချီးကျူးစရာကောင်းသည်’

ဟု ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည်တေးဆို ကဗျာများစာအုပ်၌ အမှာစာ ရေးထားရာတွင် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသားစာပေဆုရ ကဗျာဆရာကြီးနောင်က သူ၏ ရင်းနှီး လှစွာသော မိတ်ဆွေကြီး စာဆိုအပေါ် မှတ်ချက်ချရာတွင်

‘ထီလာစစ်သူသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်ခန့်မှစ၍ ကဗျာရေးသားခဲ့ရာ သူ၏ ကဗျာရေးသက်တမ်း ရွှေရတုရာသီကို ကုန်လွန်မြောက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သော်လည်း ယခုအချိန်အထိ ကဗျာရေးအားမကျသေးဘဲ စွဲမြဲ ခိုင်မာစွာ ကဗျာများကို ရေးသားနိုင်ဆဲ ကဗျာဆရာကြီးဖြစ်သည်’

ဟု ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည်တေးဆို ကဗျာများစာအုပ်ရှေ့ပိုင်း တွင် အမှာစာ ရေးသားဖော်ထုတ် ချီးကျူးထားခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင် ‘ကဗျာဆရာကြီး ထီလာစစ်သူကို ကဗျာ ဆရာတစ်ဦး အဖြစ်သာမက ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်လို့လည်း သတ်မှတ်၍ ရသည်။ သတင်းစာဆရာအနေနှင့်လည်း အသိအမှတ်ပြုနိုင်သည်။ ဝတ္ထုရေး ဆရာလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထိုမျှသာမက တေးဂီတစာဆို အဖြစ် လည်း ထင်ရှားသူဖြစ်သည်’ဟု ဖော်ထုတ်ချီးကျူးသလို

‘မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရပြီးအချိန်ကာလမှစ၍ မြန်မာကဗျာ နယ်ပယ်သို့ ဝင်ရောက်ကျက်စားလာကြသည့် ကဗျာဆရာများတွင် ကဗျာအများဆုံးရေးသားသော၊ ကဗျာစာအုပ် အများဆုံးထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ သော ကဗျာဆရာကို ပြပါဆိုလျှင် ကဗျာဆရာကြီး ထီလာစစ်သူကို ပြရပါလိမ့်မည်။ ဆရာထီလာစစ်သူ၏ ကဗျာရေးအား ကဗျာများ၏

အရည်အသွေး စသည်တို့ကိုတော့ ထူးထူးထွေထွေပြောရန် လိုမည်
မထင်ပါ။ ယခုအခါ သူ၏ ကဗျာအများအပြားကို မြန်မာဘာသာ
ဖြစ်သာမက တရုတ်ဘာသာ၊ ဂျပန်ဘာသာ၊ ဂျာမန်ဘာသာ၊ ရုရှား
ဘာသာ၊ ပြင်သစ်ဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့ဖြင့် ပြန်ဆို ထုတ်ဝေ
ခဲ့ပြီးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသာမက ကမ္ဘာစာပေစင်မြင့်ပေါ်တွင် မြန်မာ
ဟန်၊ မြန်မာ့မာန်တို့ကို ဝင့်စေ တင့်စေ မြင့်စေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဟု
စွယ်စုံဂုဏ်ကို လှိုက်လှဲစွာ အဆိုပြုခဲ့ပါသည်။

စာဆိုကိုယ်တိုင်ကလည်း မိမိ၏ ဝိညာဉ်သည် စာဝိညာဉ်သာ
ဖြစ်ကြောင်း ဤသို့ ဝန်ခံ၏။

စာ ဝိညာဉ်

- ၁။ ကဗျာထဲတွင်
ငါ့ဝိညာဉ်သည်
အစဉ် ရှင်သန်နေသည်ပင်။
- ၂။ လောကအမြင်၊ ထွန်းသစ် ရှင်သော
စာလင်္ကာများ၊ သစ်ပင်များသို့
ပွားများ ပေါ်ထွက်၊ ညွန့်ခက် လက်ဝေ
နံ့သက် မွေးကြိုင်၊ သင်းပျံ့လှိုင်သော
ပန်းခိုင် ဝတ်မှုန်၊ ရနံ့ထုံနေ
လူဘုံလောက၊ လူ့ဘဝကို
သင်းမြေဖျန်းပက် မွေးပျံ့ရီ။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

၃။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်၊ စာတစ်ပုဒ်သည်
 နှစ်ရှည်လများ၊ နှလုံးသား၌
 တည်ထားသနွေ၊ နေခဲ့ပြီးမှ
 မွေးခဲ့ကြရာ၊ ရတနာပင်
 နှစ်မြှာအသည်း၊ သားသမီးတွေ
 ရှုငြီးမဆုံး၊ မြပန်းကုံးတွေ
 ထုံးဖွဲ့ သီရုံး၊ အလှဆင်။

၄။ ငါ့ရင်ထဲတွင်
 စာဝိညာဉ်သည်
 အစဉ်ရှင်သန် နေသည်ပင်
 ဘဝထဲတွင်
 စာအလျင်သည်
 အစဉ် စီးဝင်းနေသည်ပင်။

၃-၃-၈၂

စာဆိုသည် ကဗျာနှင့် နေထိုင်သူ ဖြစ်ကြောင်းကို သူ့အသက်
 ၅၀ တွင် ဤသို့ ကြေညာ၏။

ကဗျာ၌ နေထိုင်ခြင်း

ကဗျာကိုတွေ့၊ ကဗျာမွေး၍
 တေးဆို မြစ်တွယ်၊ နှင်ငါးဆယ်သည်
 တည်ဆောက်စွမ်းအား၊ ခိုင်ခံ့ထား၏
 ငါကား ကဗျာ၊ နေထိုင်ကြာပြီ

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာဝေ

ခိုင်မာယုံကြည်၊ စွဲမြဲသည်တည်း
ဤယနေ့၌၊ ကဗျာပိုက်၍
လက်တွေ့သစ္စာ၊ ဆိုလိုက်ပါ၏။

ကဗျာကိုချစ်၊ တိုင်းပြည်ချစ်၍
ဖြစ်ရာ ဘဝ၊ ရောက် ဒေသတွင်
ညမှာလည်း ရေး၊ နေ့လည်း ရေးနေ
အတွေးလင်္ကာမြစ်၊ စီးဆင်းရစ်၏
ခေတ်၏အကြောင်း၊ လူ့အကြောင်းတွေ
ဇာတ်ကြောင်းအစုံ၊ သနစ်စုံတွေ
စုပုံစုံလင်၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌
ပဲ့တင်ထပ်၍၊ မဆုံးနိုင်။

ငါ့အလွမ်းတွေ၊ မိုးလုံးစေ၏
တိမ်တွေဖြစ်လိုက်၊ လ ဖြစ်လိုက်နှင့်
ပွင့်အန်မဆုံး၊ မြပန်းကုံးသွယ်
နှလုံးသည်းပွတ်၊ တိမ်မူးညွတ်၍
ဆွတ်ပျံ စိမ့်ကျင်၊ လွမ်းမောထင်၏
လင်္ကာတစ်ပိုဒ်၊ စာတစ်ပိုဒ်သည်
သွေးရည်သွန်းလောင်း၊ သွေးမြစ်ချောင်းများ
စုပေါင်းစီးဝင်၊ ရေအလျင်ပမာ
နေ့စဉ် နေ့တိုင်းဖြစ်ဆဲပင်။ ။

အခန်း (၄)

ဟိုင်းကြီးနှင့် ပန်းဝါ

ကဗျာစာဆိုကြီး ထိလာစစ်သူသည် လေးလုံးစပ်ဟန်တွင် ဆရာ တစ်ဆူ ပါရဂူမြောက်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။

စာပြီးရက်စွဲ ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ ရက်ဟု ဖော်ပြ ထားသော **ဟိုင်းကြီးကျွန်းနိုင် မော်ကွန်းနှင့်** စာပြီးရက်စွဲ ၁၉၅၈ ခု မတ်လ ၄ ရက်ဟု ဖော်ပြထားသော **ပန်းဝါနိုင် မော်ကွန်း**တို့သည် အထက်ပါအဆိုကို ဖြည့်စွက်ထောက်ခံသော ထိလာစစ်သူ၏ အက်ဆစ် ကဗျာရှည်နှစ်ပုဒ်ပင် ဖြစ်သည်။

ဟိုင်းကြီးကျွန်း နိုင်မော်ကွန်းနှင့် ပန်းဝါနိုင်မော်ကွန်းတို့ကို ၁၉၅၈ ခု နှစ်ဦးတွင် နှစ်ပုဒ်စလုံးကို အပြီးစပ်ဆိုထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ စာဆိုသည် ထိုကဗျာကြီးနှစ်ပုဒ်ကို ၁၉၅၈ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလနှင့် မတ်လတို့တွင် တစ်လတစ်ပုဒ် စပ်ခဲ့၏။ ကဗျာ တစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် စာပြီးရက် ၁၀ ရက်မျှသာခြားရာ ပန်းဝါနိုင် မော်ကွန်းကို ထိုဆယ်ရက် နှင့်အပြီး စပ်လေ့လာဟု မှတ်ထင်ထားရ၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ဟိုင်းကြီးနှင့် ပန်းဝါ ကဗျာရှည်ကြီးနှစ်ပုဒ်ကို စပ်ပြီးမှ စာဆိုသည် မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကို စပ်ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ ကဗျာပါ အကြောင်းအရာများသည် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၊ ဒီဇင်ဘာလများမှ ၁၉၆၀ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ဖေဖော်ဝါရီလအထိ ကြာမြင့်သော မဲခေါင်မြစ် စစ်ဆင်ရေးတိုက်ပွဲအကြောင်း ဖြစ်သည်။ စာဆိုသည် အိုရွက်ဝါကို တိုက်ပွဲကာလများအတွင်း၌ပင် စပ်ဆိုလေ သလား။ သို့မဟုတ် တိုက်ပွဲပြီးမှပင် စပ်ဆိုလေသလားမသိ။ သို့သော် တိုက်ပွဲတွင်းကာလ၌ပင် စစ်တိုက်ရင်း ကဗျာပါအကြောင်းအရာများကို မှတ်တမ်းပြုလုပ်ပေးလိမ့်မည်ဟု မှတ်ယူရ၏။

သံဖြူရေပျံနှင့် တော်လှန်ပြီးနိုင်ငံတို့သည်လည်း စာတို၏ မှတ်တမ်းဝင် ကဗျာရှည်များ ဖြစ်၏။ စာဆို၏ မြောက်မြားစွာသော ကဗျာများအနက်မှ ကျွန်တော်သည် **မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ၊ ဟိုင်းကြီး နိုင် မော်ကွန်းနှင့် ပန်းဝါနိုင်မော်ကွန်း** ကဗျာရှည် သုံးပုဒ်စလုံးကို ကျွန်တော် နှစ်သက်၏။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းနိုင် မော်ကွန်းတွင် သမိုင်းဌာန ပါမောက္ခ ဦးကျော်ဝင်းက အမှာစာ ရေးသည်ကို ဖတ်ရှုရ၏။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းနိုင် မော်ကွန်းကို ဆရာကြီး ဦးကျော်ဝင်း ကြိုက်နှစ်သက်ပုံနှင့် ကျွန်တော့် အကြိုက် မတူဘဲ ကွာခြားမှုရှိ၏။ ပါမောက္ခဆရာကြီး ဦးကျော်ဝင်းက ဟိုင်းကြီးကျွန်း နိုင်မော်ကွန်းကို ကြိုက်ရာတွင် သမိုင်းကို ကြိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သမိုင်းဝင်ဖြစ်ရပ်များကို အခြေခံ၍ ဆရာသည် ဟိုင်းကြီး ကျွန်းနိုင် မော်ကွန်းကို နှစ်သက်စွာ အမှာစာရေးခြင်းဖြစ်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

မိုးက သဲသဲမဲမဲ ရွာနေဆဲဖြစ်၏။ မိုးသည်းသည်းမို့ ကဗျာဖတ်ရ
သည်မှာ ပို၍ ဇိမ်တွေ့၏။ မိုးသည်းလေ ကဗျာဖတ်လို့ကောင်းလေ
ဖြစ်၏။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းနိုင် မော်ကွန်းကို ကျွန်တော် ဖတ်သည်။ စာဆို
သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းနိုင်မော်ကွန်းဖြင့် မြန်မာအားမာန်ကို ဖွဲ့ဆို
ကမ္ပည်းထိုးထားသည်။ ဤအလင်္ကာသည် မြန်မာမြေအနှံ့၊ ရေအနှံ့၊
မဟာသမုဒ္ဒရာအနှံ့၊ မိုးကောင်းကင်ပါမကျန် ပဲ့တင်ရိုက်ခတ် သိကြား
စေအပ်သော ကဗျာဖြစ်၏။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းကဗျာကို စလျှင်စချင်း စာဆိုက နယ်ချဲ့၏
အပလီဉာဏ်လောဘကို ကြွေပဆစ်နှင့် ဥပမာထားကာ ဖွဲ့ဆို၏။

ဥဩအော်မြည်၊ ကုန်းဘောင်တည်ဆဲ

ရေကြည်ရာ စု၊ အေးရိပ်လှ၍

မြက်နုကို ဖွေ၊ စားကျက်မြေကို

ရေရှည် နယ်ချဲ့၊ သည်ပြည် ဖဲ့ရန်

ရိုက်လွဲ၊ လိမ်ကျစ်၊ ကြွေပဆစ်သို့

ဖူးနှစ်ထိုးသိပ်၊ လှည့်ဖြားနှိပ်သည်

အင်္ဂလိပ် ပြင်သစ်၊ ပဏ္ဏာပစ်လျက်

လှည့်ရစ်လိမ်လည်၊ အာရှပြည်သို့'ဟု စတင်ဖွင့်ဆိုသည်။

စာဆိုသည် ကဗျာလောဘကြီးသူ၊ စာလောဘကြီးသူလည်း

ဖြစ်၏။ စာဆိုသည် စာစပ်ရမှ၊ ကဗျာစပ်ရမှ အသက်ရှူချောင်သူလည်း

ဖြစ်၏။ အခြားတစ်ပါး ထင်ရှားသောစာဆို၏ ဝိသေသထူးမှာ စာဆို

၏ မျိုးချစ်စိတ်၊ နိုင်ငံချစ်စိတ် ဖြစ်၏။ ကဗျာတိုင်း၏ အသက်

ဝိညာဉ်သည်လည်း မျိုးချစ်စိတ်ပင်ဖြစ်၏။ သူသည် စာချောက်ရုပ်ကိုပင် ကဗျာရေးရေး၊ မိုးတဖွေးဖွေး လေတွေလာနေသည်ကိုပင် ဖွဲ့ဖွဲ့၊ အရေးနှင့် အဖွဲ့အနွဲ့တိုင်းတွင် မျိုးချစ်စိတ် ပါဝင်အောင် ဖွဲ့စည်းမှုသည် ယာယီမဟုတ်သော စာဆို၏ ပင်ကိုနဂိုစရိုက်ပင် ဖြစ်၏။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းနှင့် ပန်းဝါနိုင်မော်ကွန်းတို့ကို စာဆိုသည် အဘယ်သော ရည်ရွယ်ချက်တို့နှင့် စပ်သနည်းဟုဆိုပါက မြန်မာတို့၏ အောင်ပွဲကို ကြွားဝါလို၍မဟုတ်။ မျိုးချစ်စိတ်၊ နိုင်ငံချစ်စိတ်ကို နှိုးဆော်လို၍ ဖြစ်သည်။

မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ အပါအဝင် ဤဟိုင်းကြီးနှင့် ပန်းဝါ မြန်မာစစ်နိုင် ကဗျာသုံးပုဒ်ကို ရေးစပ်ချိန်တွင် စာဆို၏ အသက်သည် ၃၀ သာ ရှိသည်။ ဉာဏ်မီးတောက်စ အရွယ်ဖြစ်၍ သုံးပုဒ်စလုံးသော ကဗျာတို့သည် ကောင်းသည်။ ကောင်းသည်ဆိုရုံမျှနှင့် မလုံလောက်။ စာဆိုသည် သူပြောဆိုလိုသည့် အကြောင်းအရာ၊ ပြောဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ထိရောက်အောင် ရေးနိုင် ဖွဲ့နိုင် ပြောနိုင်၏။

ထိုအထဲတွင် မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်၏။ မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါသည် သူ တစ်သက်တာ ရေးခဲ့သမျှသော စာများထဲတွင် အကောင်းဆုံးစာဆို၏ MASTER PIECE ဖြစ်သည်။ မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါစာအုပ်ကို ဂျပန်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့၏။ ထို့နောက် ၁၉၉၆ ခု၊ အောက်တိုဘာလတွင် Indochina Venture Forum အသင်းကြီးက ကမ္ဘာ့စာပေတွင် ထင်ရှားသော မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ ကဗျာစာအုပ်အတွက် စာဆိုအား THE GREAT POET LAUREATE မဟာကဗျာ စာဆိုဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ဤသို့ ချီးမြှင့်မှုသည် ဂျပန် မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံအတွက် ခိုင်မာ လှပသော ပေါင်းကူးတံတား ဖြစ်ခဲ့၏။ စာဆို၏ ဓလေ့မှာ သူရေး လေတိုင်း အမိနိုင်ငံ၏ အလှအပ သယံဇာတကြွယ်ဝမှုကို ထည့်သွင်း စပ်ဆိုတတ်၏။ မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါတွင် မိခင်နိုင်ငံ၏ အလှကို ဖွဲ့ခဲ့သလို ပန်းဝါနိုင်သောအခါတွင်လည်း စာဆိုသည် အမိမြေကို မမေ့။

စာဆိုသည် အမိနိုင်ငံတော်နှင့်ပတ်သက်၍ ပန်းဝါတွင် ဤသို့ ကြွေးကြော်သည်။

‘မြမြရင့်မောင်း၊ မလွမ်းတောင်းထိ
အောက်မေ့ထွေထွေ၊ မျှော်ပါချေလျှင်
ရွာခြေတခို၊ ရွန်းသစ်စိုစွ
မှိုင်းညိုရစ်ဝန်း၊ မြင့်သွန်းသွန်းပင်
မြောက်စွန်းတိဘက်၊ တောင်သို့သက်၍
ဆန်းလျက်ပြေလျော၊ ပင်လယ်ကြောသို့
ရှည်သောဝန်းလျား၊ လယ်ကွက်များနှင့်
စပါးရွှေရောင်၊ ဝင်းဝင်းပြောင်စွာ
တောင်များပတ်ဝိုင်း၊ မြေတံတိုင်းနှင့်
မှိုင်းမှိုင်းရစ်ပြာ၊ ယမုံနာတို့
ဧရာ သံလွင်၊ စစ်တောင်းယှဉ်၍
မြင်ရပေလိမ့်၊ တသိမ့်သိမ့်ပင်
စိမ့်စိမ့်ကြည်ဖြူ၊ တို့ပြည်သူ၏
ဆုယူ ရှိခိုး၊ မြတ်ပုထိုးကို
စိုးမိုးတောင်စွယ်၊ တင့်စမ္မာယ်ရှင့်’

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စာဆိုသည် မိမိ၏ရန်သူ၊ နိုင်ငံ၏ရန်သူတို့နှင့် ပတ်သက်လာပါက ရန်သူကို ဟေ့ မင်းရှုံးပြီဟု ပြောတတ်သည်။ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်၊ အကွက်ကျကျ ကလောင်ထက်ထက်ဖြင့် ရန်သူကို ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်သည်။ ရန်သူအကြောင်း ရေးသောအခါ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း၊ ရှင်းရှင်းပြတ်ပြတ်ပင် မျက်စိထဲမှာ မြင်လာအောင် ဖွဲ့ဆိုနိုင်စွမ်းရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ရန်သူ၏ အပြစ်အနာအဆာကို ရှာရှာဖွေဖွေ ပြောတတ်၏။ ရန်သူအားနည်းချက်ကို သိုင်းသိုင်းဝိုင်းဝိုင်း ဖွဲ့တတ်သည်။ ရန်သူ၏ အတွင်း အဇ္ဈတ္တသန္တာန် ပေါ်လွင်အောင်လည်း ရေးတတ်၏။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တို့သည် ဘီလူးဟန်ဆောင်၍ လာပုံကို စာဆိုက

‘နစ်မွန်းမိုက်မှောင်၊ လူဟန်ဆောင်လည်း
မဆောင်နိုင်မိ၊ ရုပ်ဇာတိက
ပေါ်ဘိသန္တာန်၊ မိစ္ဆာဟန်ပင်
အမှန် ငေါထွက်၊ စွယ်ပြူးလျက်တည်း’
ဟု သရုပ်ဖော်၏။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ပုသိမ်စားက အင်္ဂလိပ်တို့အား ဝင်ရောက်ထိုးခုတ်၍ ရန်သူတို့ သေကြေပျက်စီးပုံကို ဤသို့ဖွဲ့၏။

‘ပုသိမ်စားလျှင်၊ ဟန်ရေးပြင်ပြီး
ထိုးဝင်ထိုးဖောက်၊ ချိန်စေ့ရောက်လာ
ကြောက်မက်ဖွယ်၊ ချိန်ချက်နှယ်သော်
ကျော်ဝယ်ထမ်းပိုး၊ ရဲမက်မျိုးတို့
တုတ်ထိုးဆွဲဖြုတ်၊ ဓားနှင့်ခုတ်ကြ

တုတ်နှင့်ရိုက်နှက်၊ ရုတ်တရက်ပင်
 ချက်ပိုင်နိုင်စီး၊ သေခါနီးကို
 ငိုညည်းသွေးပျက်၊ မိုးဖိပွက်၏
 ကွက်ပျက်ချေမှုန်း၊ အတုံးရုံးပင်
 တုံးလုံးလဲလျောင်း၊ လူအလောင်းများ
 ရေကြောင်းစီးမျော၊ ပင်လယ်ကြောသို့
 မျှောချ ရေလမ်း ရောက်တကား။

* * *

တောလှည့်ယွင်းမှား၊ တောလွန်ကျားလို
 အသားခုတ်ထစ်၊ ရိုးမြုပ်နှစ်၍
 ကုတ်ခြစ်သားရေ၊ မီးရှို့လေပြီး
 ကျန်နေပြာစ၊ မြစ်ရေချသို့
 မြန်မာတို့ဘုန်း၊ မိုးသို့ချုန်းသော်
 ကုန်းဘောင်မုဆိုး၊ ဇာနည်မျိုး

ပန်းဝါနိုင်မော်ကွင်းတွင် ရန်သူတို့ ဆုတ်ခွာသွားပုံကို

‘သင်၏မိန်းမ၊ မုဆိုးမ ဟု
 လောက လူရပ်၊ ပြောစမှတ်ပင်
 ပန်းမြတ်ခွာညို၊ လပြာသိုဝယ်
 တောင်ကို ကျော်ခွ၊ မဏိပူရသို့
 တိုက်ကြ တပ်ဆွယ်၊ ကချာနယ်လည်း
 လက်ဝယ်ကျဆင်း၊ အောင်မြေနှင်းသော်

ပန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

သေခြင်းမျိုးပြုတ်၊ တပ်ကြောင်း ရုပ်လျက်
 ဆုတ်ရင်းနောက်သို့၊ အာသံမြို့ဝယ်...’
 ပန်းဝါနိုင်မော်ကွန်းတွင်ပင် ရန်သူစစ် ကုလားတို့ ကျဆုံးပုံကို

‘ကျဆုံးသူကား၊ စစ်ကုလားတည်း
 အသားတစ်တစ်၊ ပိုင်းပိုင်းထစ်၍
 ပုပ်ညစ် အိုင်းအိုင်း၊ ယင်မည်းရိုင်းများ
 အုပ်ဝိုင်းဖွဲ့ပြီး၊ တဝီးဝီးနှင့်
 ယိုစီးရည်ရွဲ၊ တဟဲဟဲလျှင်
 စားဆဲ သောက်ဆဲ၊ လင်းတ ပွဲနှင့်
 ရဲရဲ လင်းတနီ၊ တဟီဟီပင်
 စုံညီလာခံ၊ မိုးပြည့်ယံဝယ်
 အသံသောသော၊ တစ်ဝေါဝေါနှင့်...’

* * *

‘ကြက်ပျံမကျ၊ တောကျီးအ နှင့်
 လင်းတ ထွေးထွေး၊ တဖွေးဖွေးတည့်
 ခွေးတဆူဆူ၊ တအူအူပင်
 ဖြူဖြူ လူရိုး၊ ထက်ပိုင်းကျိုးကို
 အငြိုးကြီးကြီး၊ သွားဖြီးဖြီးနှင့်
 လှပြီးဆွဲပြေး၊ ငှက်နှင့်ခွေးတို့
 ပေးဝေမတည့်၊ ပတ်ချာလှည့်၍
 ရသည့်သူက၊ ခုန်ဆွဆွဖြင့်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ဖဲကြ ကိုက်စား၊ လောက်ဖွားဖွားတည့်
များပြားထပ်ထပ်၊ ယောက်ယက်ခတ်လျက်
ပုပ်စပ်လေရူးပင့်တကား...'

ပန်းဝါကျသောအခါ ရန်သူတို့က ရုတ်တရက် ကသုတ်ကရက်
ဖြစ်ကြပုံကို စာဆိုသည် မညာမတာ အောက်ပါအတိုင်း စပ်ဆိုသည်။

'စစ်ထွက်ဦးစီး၊ ယက္ခကြီးတို့
ပျက်စီးထောင်းထောင်း၊ မြေထက်လျောင်းတည်း
အလောင်းတောင်ပုံ၊ ကြောက်ဖွယ်ကြုံကြ
မယုံနိုင်မျှ၊ ပန်းဝါကျတည့်
ပြေးကြထိတ်ထိတ်၊ အင်္ဂလိပ်နှင့်
စိတ်ဓာတ်ကြေးစား၊ ကျားဟေ့ကြားလျှင်
ကုလားစစ်ဗာရီ၊ ခွေးဖင်သီသို့
ဘောင်းဘီမနိုင်၊ အောက်ခြေယိုင်လျက်
မဆိုင်ရဲတော့၊ စိတ်အားလျော့ကြ
လျော့ရီလျော့ရဲ၊ တပ်ဝမ်းကွဲ၏...'

တပ်ဝမ်းကွဲ၏ဆိုသော အရေးသည် လှ၏။ မြန်မာကဗျာများတွင်
တွေ့ရခဲသော စကားလုံး အတွဲအစပ်ဖြစ်၏။ တစ်ဖန် ပန်းဝါတွင်
ပင် ရန်သူ တပ်ဆုတ်သည်ကို စာဆိုက

'တပ်လန်သူလျှင်၊ ဆုတ်ကွင်းပြင်လျက်
မော်တင်တထောင့်၊ မာန်အောင်ဆောင့်၍
ဖနောင့်တင်ပါး၊ ဘင်္ဂလားသို့
တစ်သားတည်းပင်၊ သုတ်ခြေတင်...'

ဝန်းမျိုးထစ်ထု စာပေ

ဆုတ်ကွင်းပြင်လျက်၊ ဖနောင့်တင်ပါး အစရှိသော စကားများကို သူ့နေရာနှင့်သူ အကွက်ကျကျ သုံးနိုင်မှုသည် စာဆို၏ ကျွမ်းကျင်မှု သာမက ကဗျာစပ်ရာတွင် ဤစာဆိုသည် စိတ်ရောကိုယ်ပါ နှစ်ထားကြောင်း ပေါ်လွင်၏။

စာဆိုသည် ရန်သူနှင့် ပတ်သက်ပါက ထိုသို့ မှီချိုးမျှစ်ချိုး ပြောဆိုတတ်သမျှ မိမိဘက်က မိမိစစ်နှင့် ပတ်သက်လာကလည်း ဇမ်းတင်တတ်သည်။ သူများမနာလိုဖြစ်ရလောက်အောင် ပြောတတ်ဆိုတတ် ရေးတတ်၏။ ဒါလည်း စာဆို၏ စေတနာအတ္တတည်း။ ဟိုင်းကြီးနိုင်မော်ကွန်းတွင် စာဆိုက မိမိတို့စစ်၏သဘောကို အောက်ပါ အတိုင်း ဖွဲ့ဆိုသည်။

‘မြန်မာမြေတွင်၊ ရန်မျိုးစင်အောင်
ကျူပင်ကိုခုတ်၊ ကျူပင်နုတ်၍
ကျူငှတ်မကျန်၊ ထက်အောက်ဆန်ကာ
မြေလှန်စနစ်၊ မီးရှို့ပစ်ကြ
အမြစ်ပါတူး၊ ဇာစ်မြစ်ရှူးကို...

* * *

တွေ့ရာ သချိုင်း၊ ဓား မဆိုင်တော့
ခုတ်ပိုင်းသမျှ၊ ဓားချက်ခတည့်
လက်စ မကြွင်း၊ မျက်ပြုန်းခြင်းတို့

* * *

မြေတုန်ခမန်း၊ ကြောက်ခမန်းတည်း
တောင်တန်း ဆိုင်ဆိုင်၊ ပဲ့တင်လှိုင်၍

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ရခိုင်ရိုးမ၊ ဝှန် သောကနှင့်
 ဒေါသမှန်ယို၊ တောလုံးပြုထင့်
 မသိုသိပ်နိုင်၊ မာန်ဖီ အိုင်စွ
 တိုင်တော ပြည်လုံး၊ အသံဖုံးခဲ
 သိမ်းကျုံးပြင်ဆင်၊ ကြိုစီရင်၍
 စစ်အင်္ဂါပြည့်၊ အားအင်ပြည့်လျက်
 လာမည့်ရန်ဘေး၊ ရှောင်မပြေးဘဲ
 စစ်ရေးစလေ့၊ ရင်ဆိုင်မွေ့ကြ
 ပြေးတွေ့ငုံ့ လင့်တကား...။

* * *

တပ်ပေါင်းညီညီ၊ စစ်တပ်ချီသောင်
 အောင်ပြီ သံကျုံး၊ ကိစ္စတုံးအောင်
 အဆုံးစီရင်၊ ရန်သုတ်သင်လော့
 ရင်ပြင်တစ်လွှား၊ ဝင့်ဝင့်ကြွားစွ
 များပြားထပ်ထပ်၊ တို့စစ်တပ်သည်
 မိန်ချပ် မိန်ညို၊ ရဲမောက်တို့နှင့်
 လူကိုထားဘိ၊ နတ်ယှဉ်မိလည်း
 ပြို၏လှိုမ့်လဲ၊ အရှုံးပွဲနှင့်
 မိုက်မဲခြင်းပင်၊ အရာထင်လိမ့်...'

စာဆိုသည် ပန်းဝါနိုင်မော်ကွန်းတွင် မိမိတပ်၏ စစ်သေနင်္ဂ
 ဗျူဟာနှင့် ပတ်သက်၍

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

‘စစ်ကြောင်းကြိုတင်၊ စစ်ရေးငင်သော်
 ဗိုလ်ဝင်ခံကာ၊ လူစုပါတည့်
 နီတျာစစ်ဝတ်၊ မဆင်လတ်နှင့်
 ချမှတ် ရိုးရိုး၊ ချုံကိုလှိုင်းက
 ချုံတိုးကွယ်ပျောက်၊ လူရောင်ဖျောက်လိမ့်
 ကင်းထောက်တစ်မျိုး၊ သစ်ခက်ချိုး၍
 စစ်ထိုးမျက်လှည့်၊ မာယာပြည့်ရေး
 ကြည့်ကြပ်စဉ်းစား၊ တောင်ပေါ်သားတို့
 တပ်အား ဝင်ခံ၊ ဖြည့်စွက်ပြန်၏

* * *

ခိုအောင်းကွယ်ပျောက်၊ တောင်စောင်းအောက်မှ
 ပျောက်ကျားတိုက်လစ်၊ ဌာနေစစ်ဖြင့်
 အဖြစ်ဖန်တီး၊ တပ်ရုတ်ခြည်းနှင့်
 ယမ်းမီးပြောင်းလဲ၊ ရန်သူလဲအောင်
 အကွဲထိုးဘိ၊ အရှိုက်မိရှင့်
 စိစိညက်ကြေ၊ ရန်သူသေပြီး
 တထွေ တို့၌ မထိခိုက်က

* * *

မြေပြန်စစ်သား၊ စစ်ဦးမြားက
 ရွေ့လျားထိုးဖောက်၊ စစ်ဝမ်းပေါက်လျှင်
 နောက်မှတပ်ဖွဲ့၊ လိုရာလှည့်နိုင်
 ဉာဏ်သွဲ့ပျောင်းမှု၊ စစ်တမ်းပြုသည်’

ဝန်းမျိုးထစ်ထု စာပေ

စာဆိုသည် ပန်းဝါနိုင်မော်ကွန်းတွင် မြန်မာတပ်မတော်၏ တပ်
ဖွဲ့စည်းပုံကို ညွှန်းပြ စပ်ဆို၏။

တပ်ဖွဲ့စည်းပုံ၊ ပြောရတုံအံ့
သက်လုံခိုင်မား၊ သန်စွမ်းအားစွ
ငါးယောက်ယောက်ျား၊ တအိုးစားတည်း
အိုးစားစုနှစ်၊ အကြပ် တစ်ပင်
ငါးကြပ်လျှင်မြောက်၊ တသွေးသောက်ရှင့်
သွေးသောက်နှစ်ဦး၊ တစ်တပ်မှူးတည်း
ကူး၍တစ်ထပ်၊ ခန့်ခွဲလတ်သော်
ငါးတပ်မှူးကို၊ တပ် တစ်ဗိုလ်ပင်
ကြည်ညိုရိသေ၊ နာသောထွေဖြင့်
မြေလည်းမြေလိုက်၊ တို့စရိုက်...'

မြန်မာတပ်မတော်၏ လက်နက်ရိက္ခာဖြည့်စဉ်နှင့် ပတ်သက်၍
လည်း စာဆိုသည် ဤသို့ ဖွဲ့ပြန်လေ၏။

တစ်အိုးစားရေး၊ ပြည့်စုံပေး၏
ကြေးအိုးနှစ်စုံ၊ ယူရကုန်တည့်
မိုးလုံလေကာ၊ လုံခြုံရာတွက်
မိုးကာတစ်လိပ်၊ ပေါင်းစုအိပ်ရန်
သံချွန် ရှစ်ခု၊ မြေစိုက်ပြုလျက်
ပေါင်းစုနှိုင်းရှည်၊ အိတ်ကိုယ်စီနှင့်
အပ်ချည်လည်းယူ၊ ညီတူချင့်ချိန်

ပုဆိန် တူမ၊ လွှဲ ဓားမနှင့်
ဆင့်ဆင့်စုပေါင်း၊ သူရဲကောင်းတို့
တစ်ချောင်းစီသယ်၊ ဓားလွယ် ငါးလက်
လွယ်လျှင်ကိုင်လတ်၊ ကျွမ်းကျင်တတ်သူ
တူမီးနှစ်လက်၊ ယှဉ်ပြိုင်နှက်ရန်
တတ်လျှင်ဆင်ထား၊ တစ်အိုးစားရှင့်
ဓားမြှောင် ဓားတို၊ ဓား အပိုပင်
ယူလိုသူကိုင်၊ ယူကြနိုင်တည်း။’

ပန်းဝါနိုင်မော်ကွန်းသည် စာဆို၏ ဒုတိယအကောင်းဆုံးလက်ရာ
ဟု ဆိုထိုက်၏။ မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကိုကား မမိ။ မဲခေါင်စစ်ဆင်
ရေးနှင့် ဟိုင်းကြီးပန်းဝါစစ်ဆင်ရေးတို့သည် နှစ်ပေါင်း ၁၃၀ ကျော်
ကွာ၏။ ဟိုင်းကြီးပန်းဝါတိုက်ပွဲများတွင် သုံးခဲ့သော စစ်လက်နက်နှင့်
မဲခေါင်တွင် သုံးသော စစ်လက်နက်တို့ မတူတော့ပြီ။ ဟိုင်းကြီး
ပန်းဝါတွင် ဓား လှံ တုတ်နှင့် ယမ်း သေနတ်၊ တူမီးသေနတ်မျှသာ
ဖြစ်၏။ မဲခေါင်စစ်ဆင်ရေးတွင်ကား ခေတ်မီဆန်းပြားသော လက်နက်
ကြီးများကို သုံးခဲ့ကြပြီ။ အဝေးပစ်အမြောက်ကြီးများ၊ ပေါက်ကွဲမှု
ပြင်းထန်သော ဗုံးဆန် အမြောက်ဆန်များ၊ မြေမြှုပ်ဗုံး၊ လက်ပစ်ဗုံး
များကို သုံး၍ ဝေဟင်၌ လေယာဉ်ဖြင့်ပင် ပျံသန်းတိုက်ခိုက်၏။

ယင်းနှစ်ပေါင်း ၁၃၀ အတွင်း ပထမကမ္ဘာစစ်နှင့် ဒုတိယကမ္ဘာ
စစ်ကြီးနှစ်ခုပင် ဖြစ်ပွားခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တိုက်ပွဲများသည်
မတူကြ။ နည်းဗျူဟာနှင့် မဟာဗျူဟာတို့ လွန်စွာခြားနား ကွာဟခဲ့

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ကြပြီ။ သို့သော် အမိမြေကို ရန်သူလက်သို့ တစ်လက်မ အကျမခံ
 သော စိတ်ဓာတ်ကား စာဆို၏ ရင်ထဲဝယ် မလျော့မပါး၊ မနည်းချေခဲ့။
 အပြောင်းအလဲ မရှိချေခဲ့။ အထူအပါး မဖြစ်ချေခဲ့။ စာဆိုသည်
 သူ ကိုယ်တိုင် ဖြတ်သန်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသော ခေတ်သမိုင်း အချိုးအကွေ့
 တာဝန်ကို ကဗျာသွေးစက်ခင်း၍ ကျေပွန်ခဲ့လေပြီ။

အခန်း (၅)

**သွေးချောင်းစီးလင်္ကာ၊ လွမ်းရတု ဓနုဖြူ
အောင်ပွဲနှင့်မျက်ရည်**

ဟိုင်းကြီးကျွန်းနိုင်မော်ကွန်း၊ ပန်းဝါနိုင်မော်ကွန်းတို့နှင့် သမိုင်း
အကြောင်းအရာ တစ်ဆက်တည်းရှိသော ဇာတိသွေး ဇာတိမာန်
ကဗျာသုံးပုဒ်မှာ

- ရန်ကုန်သွေးချောင်းစီးလင်္ကာ
- လွမ်းရတုဓနုဖြူနှင့်
- အောင်ပွဲနှင့်မျက်ရည်တို့ဖြစ်သည်။

ဤကဗျာရှည်ကြီးငါးပုဒ်သည် အင်္ဂလိပ် မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲကို
မှတ်တမ်းတင် သီကုံးပုံခြယ်ထားသော မြန်မာဂန္ထဝင်မြောက် ကဗျာ
ကြီးများဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံအား သိမ်းပိုက်လိုသော
ကြောင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြကာ ကျူးကျော်စစ်ကို မရှက်မကြောက်
ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့၏ ကျူးကျော်စစ်ကို မြန်မာ့တပ်မတော်
သည် ရွပ်ရွပ်ချုံ့ချုံ့ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဦးမညွတ် စတမ်း၊ ဒူးမထောက်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စတမ်း၊ ရင်မြေကတုတ်လုပ်၍ သူ့ကျွန်မခံလိုသောစိတ်ဖြင့် တိုက်ပွဲ
 ဝင်ခဲ့သည်။ ဟိုင်းကြီးနှင့် ပန်းဝါတို့တွင် အင်္ဂလိပ်တို့၏ ကျူးကျော်
 ရန်စမှုကို မြန်မာတို့ ပြတ်ပြတ်သားသား ချေမှုန်း တုံ့ပြန် တိုက်ခိုက်
 ရိုက်ချိုးပစ်ခဲ့၏။ အလိုရမက်ကြီးသော အင်္ဂလိပ်တို့သည် အင်အားကို
 တိုးချဲ့၊ စစ်လက်နက်ကိုဖြည့်ဆည်း၊ အကြီးအကျယ်သော မာယာ
 ပရိယာယ်တို့ကိုသုံးကာ တနင်္သာရီ၊ ရန်ကုန်တို့မှတစ်ဆင့် တုံ့ပြန်
 တိုက်ပွဲဝင်ပြန်သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့က မာယာများစွာ ပရိယာယ်
 အသွယ်သွယ်ကို အသုံးပြုခဲ့သော်လည်း တရားသောစစ်ကို ဆင်နွှဲနေ
 ကြသော မြန်မာတို့သည် မီးကုန်ယမ်းကုန် ခုခံကြသည်။ သွေးပွက်
 ပွက်ဆူခမန်း တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ ရန်ကုန်တိုက်ပွဲတွင် သူ့ဘက်မှ
 အသေများသလို ကိုယ့်ဘက်မှလည်း အကြေအနာများလှသည်။ ရန်ကုန်
 တိုက်ပွဲသည် သူ့ကျွန်အဖြစ် နွဲ့နွဲ့မခံလိုသူတို့၏ သွေးကို အရင်းပြု၍
 ခုခံသောစစ် ဖြစ်၏။ ထိုတိုက်ပွဲကြီးကို မဲခေါင်စာဆိုသည် **ရန်ကုန်**
သွေးချောင်းစီးလင်္ကာဟု အမည်နာမ ထင်ရှားသော ကဗျာရှည်ကြီးကို
 သီကုံးနှုန်းဖွဲ့ရေးစပ်ကာ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့၏။ နောင်လာနောက်သားတို့
 မှတ်သားရစ်ကြပါလော့။ အမောင်တို့ ကြားနာရစ်ကြပါလော့။

သွေးပင်လယ်ဖြစ်ခဲ့သော ရန်ကုန်သွေးချောင်းစီးတိုက်ပွဲသည်
 မြန်မာတို့၏ ကျွန်ဇာတ်လမ်းအစ ဖြစ်သတည်း။

စာဆိုသည် မိမိတို့၏ ကျွန်ဇာတ်မြစ်ကို မရေးချင်သော်လည်း
 မရေးမဖြစ် မတွေးမဖြစ်၍ ရေးရစ် တွေးရစ်ရတော့မည့်အခြေတွင်
 ကျမျက်ရည်ယိုစီး ငိုညည်းနာကြည်းစွာ ကဗျာရေးခဲ့ရပုံကို ဤသို့လျှင်
 တွေ့မြင်ရ၏။

'ရှုခင်းကလျှင်၊ မြူမင်းလွင်နှင့်
 ရွှေစင်ညိုနစ်၊ ဖူးကင်းသစ်၍
 ချစ်ခင်စဖွယ်၊ ရွက်ညွန့်နွယ်လည်း
 စိတ်ဝယ် မကြည်၊ လွမ်းပွင့်စည်သော်
 ညိုသည်တို့ဖြစ်၊ ကျွန်ဇာတ်မြစ်ကြောင့်
 တွက်စစ်နာစည်း၊ နာဖွယ်ချည်းတည့်
 နာကြည်းဖွယ်ပင်၊ ကမည်းတင်လော
 ရင်ထုမနာ၊ ထိတ်ထိတ်ပျာစွ
 ကြမ္မာမိုးမှောင်၊ ဟုန်းဟုန်းလောင်ပုံ
 ကလောင်တစ်ချက်၊ မင်တစ်စက်ဖြင့်
 သွေးပွက်ပွက်ဟည်း၊ အော်ဟစ်ညည်းလျက်
 ရှိုက်လည်းမဆုံး၊ မာန်ဟုန်စုံးနှင့်
 ပြည်လုံးပြင်းဝှန်၊ မုန်တိုင်းဆန်မျှ
 ပြောင်းလန်သောခေတ်၊ ကျွန်ဇာတ်ညစ်ကို
 တထစ်တထစ်၊ ရေးရရစ်အံ့'

စာဆိုသည် ရန်ကုန်သွေးချောင်းစီးလင်္ကာ ကဗျာရှည်ကြီးကို
 ဤသို့လျှင် စတင်ခဲ့ပြီး ဗြိတိသျှတို့၏ ကြည်းတပ်၊ ရေတပ် အခင်း
 အကျင်းကို ဖွဲ့ဆို၏။ စာဆိုသည် ပထမအင်္ဂလိပ်မြန်မာစစ်ပွဲသမိုင်းကို
 အကြေအလည် လေ့လာ၍ သုတေသနပြုပြီးမှ ခံစားမှု၊ နာကြည်းမှု၊
 မခံမရပ်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ကမ္ဘာကြေသော်လည်း ဥဒါန်းမကြေနိုင်
 သဖြင့် ဤမော်ကွန်းလင်္ကာကို ရေးရခြင်းဖြစ်သည်။ စာဆိုသည်
 ရန်သူတို့ ရေကြောင်းတိုက်ပွဲဆင်၍ ရန်ကုန်ကို သိမ်းပိုက်သည့်
 အကြောင်း၊ ရွှေတိဂုံကုန်းမြင့် ကျဆုံးသည့်အကြောင်း၊ မြန်မာတို့

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ကိုးကွယ်အားထားရာ လေးဆူဓာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံစေတီတော်သည် ရန်သူ
လက်သို့ ကျရောက်ခဲ့သည့်အကြောင်းနှင့် ယူနီယံဂျက်အလံ မြန်မာ့
လေဝယ် လွင့်ပျံခဲ့သည်မှစ၍ မြန်မာတို့ သူ့အောက် စတင်ရောက်ရ
ပုံကို ဤသို့လျှင် ဆက်လက်သီကုံး၏။

‘တိဂုံကုန်းမြင့်၊ ကျဆုံးလွင့်ခဲ့
ရင်နှင့်နာဖွယ်၊ တို့ကိုးကွယ်ရာ
မဖွယ်ရာချေ၊ တပ်ဦးကြေပြီ
တို့မြေပေါ်ရပ်၊ စစ်ဖိနပ်တို့
ထပ်ထပ်တင်လှာ၊ အောက်မေ့ပါသော်
ပဏာမပွဲ၊ အရှိုက်ကွဲ၏
သွေးရဲသံရဲ၊ ယမ်းနဲ့စွဲခဲ့
အသည်းနာစွ၊ လက်လွတ်ရရှင့်
ထိုမှရန်သူ၊ ဗဟိုထူ၏
ယူနီယံဂျက်၊ လေဝယ်တက်သော်
မိုးထက်ရုတ်ခြည်း၊ နက်မှောင်မည်းတိ
လေလည်းမမှန်၊ တော်လည်းထန်လျက်
ဖောက်ပြန်ယွင်းယို၊ ကျီးအုပ်ပျိုခဲ့
ခွေးအိုအူဆဲ၊ ငှက်ဆိုးဝဲ၍...’

မြန်မာတို့သည် ရွှေတိဂုံကျသော်လည်း ခေါင်းငုံ့ခံသည်မဟုတ်။
ကျူးကျော်စစ်ကို ရိုက်ချိုးပစ်မည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ပြုလျက် မြန်မာရေဝန်က
၁၆-၅-၁၈၂၄ နေ့တွင် မီးဖောင်တိုက်ပွဲကို ဆင်နွဲ၏။ မီးဖောင်တိုက်ပွဲ
သည် မြန်မာတို့ဖန်တီးနေကျတိုက်ပွဲဖြစ်၏။ မုတ္တမတိုက်ပွဲ၊ သန်လျင်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

တိုက်ပွဲတို့တွင် မီးဖောင်တိုက်ပွဲအတွေ့အကြုံရှိ၏။ မီးဖောင်တိုက်ပွဲကို ဆင်နွဲခဲ့ပြီး အလွယ်နှင့် ဘယ်တော့မှ ခေါင်းညွတ်လေ့မရှိသော မြန်မာ့ တပ်မတော်သည် ကမာရွတ်တိုက်ပွဲကို ဆင်နွဲ၏။ ကမာရွတ်တိုက်ပွဲကို မြန်မာတို့ ကျားကုတ်ကျားခဲ တိုက်ခဲ့ကြ၏။

‘စခန်းစစ်မြေ၊ ယမ်းဝေဝေဝယ်
လေလည်းလောင်းဝှန်၊ ရိုက်ခတ်အန်ခဲ
ကျည်ဆန်ဖုံးကွဲ၊ နားလန်ကွဲ၏
တိုက်ပွဲကင်းကြုံ၊ လမ်းအဆုံ၌
ကျားခုန် ကျားအုပ်၊ သံကြမ်းကြုတ်ဖြင့်
ချုပ်တည်းမနိုင်၊ လက်စွမ်းပြိုင်သော်
မြိုင်ယံဝေါဝေါ၊ ပဲ့တင်အော၏’

ကမာရွတ်တိုက်ပွဲတွင် မြန်မာတို့က မြေလှန်စနစ်ကို အောင်မြင်စွာ ကျင့်သုံးခဲ့ကြ၏။ မြေလှန်စနစ် ကျင့်သုံးသည်ကို စာဆိုက ဤသို့လျှင် စပ်ဆိုသည်

‘မြန်မာတို့တပ်၊ လွန်စေ့စပ်စွ
စားနပ်ရိက္ခာ၊ လတ်ဆတ်စွာလည်း
ရွာတိုင်းမရှိ၊ ကုန်နုတ္တိရှင်’

ကမာရွတ်တိုက်ပွဲပြီးသော် ၃-၆-၁၉၂၄ ခုနေ့က ဆင်နွဲသော ကြည့်မြင်တိုင်တိုက်ပွဲတွင် မြန်မာတို့ အောင်ပွဲရ၏။ ၁၀-၆-၁၉၂၄ ခုနေ့က ဆင်နွဲသော ကြည့်မြင်တိုင်တိုက်ပွဲတွင်ကား မြန်မာတို့ ရှုံးနိမ့်ရ၏။ ကြည့်မြင်တိုင်တိုက်ပွဲ ရှုံးရပုံကို စာဆိုက ဤသို့လျှင် သီကုံး၏။

‘ကြည့်မြင်တိုင် ကတုတ်၊ စုံးစုံးပြုတ်ခဲ
 နောက်ဆုတ်ကြရ၊ တို့တပ်မလျှင်
 တိကျကွပ်ကဲ၊ စစ်ကြောင်းလွဲသော်
 ရဲမက်တို့လျှင်၊ ရှိုက်ကြီးငင်လျက်
 ရင်နာမောဆို၊ မျက်ခွံမို့ဖြင့်
 တို့မြေကျော်ကျူး၊ စစ်ဘီလူးအား
 ကူးပြောင်းဘဝ၊ ရှိတုံကြတိုင်
 မချလက်နက်၊ ကိုင်စွဲလျက်ပင်’

မြန်မာစစ်သားတို့သည် ဘဝကူး၍ ဟိုဘက်ဘဝရောက်သည့်တိုင်
 လက်နက်မချကြဟု စာဆိုက ဖွဲ့ဆို၏။ လှိုင်၊ ပန်းလှိုင်တိုက်ပွဲ၊
 သန်လျင်တိုက်ပွဲ၊ တနင်္သာရီတိုက်ပွဲတို့တွင် မြန်မာတို့ ဆက်ရှုံးရပုံကို
 မဲခေါင်စာဆိုသည် ရင်နှင့်ဖွယ်ရာ ဆက်၍ဖွဲ့ဆိုသည်။ မြန်မာတို့
 အရှုံးနှင့်ရင်ဆိုင်ရသော်လည်း မလျှော့သည်ခွဲ၊ စွဲမြဲပြတ်သားသော
 သတ္တိဖြင့် ခုခံပုံကို စပ်ဆိုရာတွင် ပီပြင်၏။

‘မြေတောင်လည်းပြို၊ ပိကျမြိုစဉ်
 ကိုယ်လည်းဗလာ၊ မဲ့အကာဖြင့်
 လက်မှာဓားမြဲ၊ လှံတိုစွဲလျက်
 ဤပွဲမြေတွင်၊ လိပ်ပြာစင်လော့
 အိမ်ပင်မပြန်၊ မာကြောမာန်ဖြင့်
 ရန်သူကိုသတ်၊ ရှေ့တက်လတ်တည်း
 မတတ်နိုင်ကြ၊ ဆုံးရှုံးကျခဲ

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

မြန်မာ့အလောင်း၊ ကျောက်တောင်စောင်းမျှ
စုပေါင်းထပ်ပုံ သေကြကုန်ရှင့်

* * *

ကျောအုံရင်စပ်၊ ကျွန်တံဆိပ်ကပ်ရှင့်
တပ်အပ်မကွာ၊ ခေတ်မှောင်လာသော်
မြန်မာသူ့အောက်၊ ကျွန်သဘောက်ပင်
ကျွမ်းထိုးမှောက်လဲ၊ မျက်နှာမဲ့နှင့်
ပြုကွဲသွေးအိုင် တုံးရုံးတည်း။ ။

ရန်ကုန်သွေးချောင်းစီးလင်္ကာတွင် စစ်သူကြီးဗန္ဓုလနှင့်တပ်များ
ပန်းဝါမြေမှ သေနင်္ဂဗျူဟာမြောက်စွာဖြင့် တပ်ပြန်ချီလာပုံကို ဖွဲ့ဆို၏။
စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလအား သတိုးသုဓမ္မဘွဲ့နှင့် စစ်တောင်းမြို့အား
အပိုင်စားပေးသည်။ ၁၂၈၄ ခု၊ အောက်တိုဘာလတွင် စစ်သူကြီး
မဟာဗန္ဓုလသည် အင်္ဂလိပ် မြန်မာ စစ်မျက်နှာပြင်သို့ ချီတက်လာ
ခဲ့တော့၏။

စာဆိုသည် ကျိုက္ကလို့ တိုက်ပွဲကို ဆက်လက်ဖွဲ့ဆို၏။ ကျိုက္ကလို့
တိုက်ပွဲတွင် ဘုရင်တပ် အမှတ် ၃၈ ရဲဂျီးမင်းကို မေဂျာ အီဗင်(စ)
ခေါင်းဆောင်၍ ပုဇွန်တောင်ချောင်းမှလည်းကောင်း၊ ၄၁ ရဲဂျီးမင်းတပ်
ကို ကာနယ်စမစ် ခေါင်းဆောင်၍ ကမ်းနားကုန်းကြောင်းမှလည်း
ကောင်း ချီတက်ရာ မြန်မာတို့ဘက်မှ စားတော်ဝန် မင်းလှမင်းခေါင်
နှင့် ရေဝန်တို့က ကြံ့ကြံ့ခံ တိုက်ပွဲဝင်ရာ အင်္ဂလိပ်တို့ အရေးနိမ့်၍
ရေကြောင်းရော ကြည်းကြောင်းပါ ပျက်သည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည်
တပ်ကူ ၁၁၀၀ ဖြည့်၍ ထပ်မံတိုက်ရာ ထပ်၍ရှုံးပုံကို စာဆိုက
မြန်ရေရှက်ရေ ဖွဲ့ဆိုပြန်သည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလ ဦးစီးသော မြန်မာတပ်မတော်သည် ၁၈၂၄ ခု၊ နိုဝင်ဘာ နောက်ဆုံးပတ်တွင် ဓနုဖြူမှ မြစ်ကြောင်းအတိုင်းချီလာ၍ လှိုင်မြစ်ပေါက် မော်ဘီ ကျွဲကူးဆိပ်မှ ဂူကြီး ကျိုက္ကလို့တံတားသို့ ဆိုက်ရောက်၏။ ထိုနေရာတွင် တပ်စခန်းချ၍ စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလ သည် စစ်ကဲ၊ တပ်မှူးများနှင့် ရန်ကုန်သို့ ချီတက်ရန် ဆွေးနွေးသည်။ ရန်ကုန်သို့ ပုဇွန်တောင်စစ်ကြောင်း၊ ဆံတော်ကြိုစစ်ကြောင်း၊ ဗဟို စစ်ကြောင်း၊ ကြည့်မြင်တိုင်စစ်ကြောင်း၊ ဒလစစ်ကြောင်းများခွဲကာ ဖြန့်ချိတိုက်ခိုက်သည်။ တိုက်ပွဲတွင် မြန်မာတို့ စစ်ရေးကျွမ်းကျင်လိမ္မာ လှသည်။ မြန်မာတို့၏ တူးမြောင်းစစ်ဆင်ရေးမှာ သေချာလှသည်။ တူးမြောင်းစစ်ဆင်ရေးကို ၂ နာရီအတွင်း ပြီးစီးအောင်လုပ်၍ မြန်မာ တပ်မတော်သည် ရုတ်ခြည်းလိုလိုပင် မြေအောက်သို့ ရောက်ရှိ ပျောက် ကွယ်သွားပုံကို ကဗျာစပ်ဆို၏။ စာဆိုစစ်သည်သည် အင်္ဂလိပ် မြန်မာ ပထမစစ်သမိုင်းကို အသေအချာလေ့လာ၍ ကဗျာကို စပ်ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ဤတိုက်ပွဲများတွင် အင်္ဂလိပ်တို့ဘက်မှ ဗိုလ်မှူးဝပ်ကား ကျဆုံးသည်။ မြန်မာတို့က ရွပ်ရွပ်ချုံ့ချုံ့တိုက်ခိုက်သည်။ သို့သော်လည်း လက်နက်ချင်း မမျှ၍ မြန်မာတို့ စစ်ရှုံးရသည်။ မြန်မာတို့သည် အနိုင်မခံ အရှုံးမပေး စိတ်ဓာတ်ကို မြဲမြံစွာဆုပ်ကိုင်ရင်း အကြိတ်၍ ရွှေတိဂုံခြေတော်ရင်းတွင် စင်းစင်းနေ၍ သေကြသည်။ တိုင်းပြည် အတွက် အသက်ပေးကြသည်။ မြန်မာတို့ အသက်ပေး၍ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ သော စစ်မျက်နှာမြင်ကွင်းကို စာဆိုက ဤသို့ ဖွဲ့နွဲ့စပ်ဆို၏။

‘မြန်မာတို့သည်
လုံကွေး လေးပြတ်၊ မြားကျိုးလတ်ရှင့်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

သေနတ်တူမီး၊ အမြောက်ကြီးတို့
ဝေးနီးကြဲပြန်၊ နှလုံးတန်မျှ
မဆန့်ကွဲနေ၊ ထက်ပိုင်းကြေ၏။’

သူ့ကျွန်ဘဝသို့ရောက်ရသည်က ကြေကွဲဖွယ်ရာဖြစ်၏။ သူ့ကျွန်
ဖြစ်ရသည်ထက် သေသော်မှတည့် ဪ ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့်
အသက်ကို မငဲ့ကွက်ဘဲ သေပွဲဝင်ကြသော မြန်မာတို့၏ ဇာတိရုပ်ကို
စာဆိုစစ်သူသည် ရင်နှင့်ခါးသီးစွာဖြင့် ဤသို့ ဆက်လက်စပ်ဆို၏။

‘မြန်မာတို့ပြည်၊ ငိုချင်းရှည်စွာ
ဇာနည်တိုင်းဘွား၊ အမျိုးသားတို့
ကြားလော့နာလော့၊ မမေ့တော့နှင့်
ကျောကော့မြေလူး၊ လက်ချက်ဦး၍
နစ်စူးစူးထောင့်၊ သံဖနောင့်က
ဆောင့်ချနင်းမိ၊ ပြားပြားပိ၏
ထိခဲပေပြီ၊ ကဗျာချီသော်
သွေးနီနီစွန်း၊ အိုင်အိုင်သွန်း၍
မော်ကွန်းစာလွှာ နာနာတည်း’

သည်နောက်တွင်တော့ မြန်မာတို့သည် အရှုံးနှင့်သာ ရင်ဆိုင်
ရ၏။ ပထမအင်္ဂလိပ်မြန်မာစစ်ပွဲ၏ နိဂုံးသည် ဓနုဖြူခံစစ် ကျဆုံးခြင်း
ဖြစ်၏။ မြန်မာတို့သည် ရန်ကုန်မှ တပ်လန်၍ ကျခံသော်လည်း
ဓနုဖြူတွင် ခံစစ်ပြင်၍ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့အား စောင့်နေ၏။ ဓနုဖြူ
တွင် မြန်မာတို့ ခံစစ်ပြင်ပုံကို စာဆိုစစ်သည်က ဤသို့ဖွဲ့ဆိုပြန်၏။

‘နေဖြူပင်၊ သမိုင်းဝင်လော့
 စစ်ပြင်ခံတပ်၊ အထပ်ထပ်တည့်
 စစ်ရပ်ထွေထွေ၊ ကြီးမားပေစွ
 ကြည်းရေအားဆင့်၊ ကျည်ယမ်းမြင့်ခဲ့
 ဝင့်ဝါခြိမ့်ညောင်း၊ ရန်အပေါင်းကို
 ခြိမ်းမောင်းဟန့်တား၊’ ဝိုက်ဆီးထားရှင့်
 စစ်မြားရိုက်ချိုး၊ စက်လွမ်းမိုး၍
 ရန်မျိုးမောင်းနှင်၊ ခြိမ့်ခြိမ့်ဆင်ကို
 ပုံယင်စာလွှာ၊ စီရီကာဖြင့်’

စာဆိုသည် စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလ ဦးစီးသော နေဖြူခံစစ်ကို ဖွဲ့သည့် ကဗျာရှည်ကြီးကို လွမ်းရတုနေဖြူဟု အမည်ပြု၏။ မြန်မာ တို့အတွက် လွမ်းစရာလည်းဖြစ်သည်။ ကိုယ်ထီးကိုယ့်နန်း ကိုယ့် ကြငှန်းဖြင့် နေထိုင်ခဲ့ကြသော မြန်မာ၊ နှစ်ပေါင်းထောင်ချီ၍ ဂုဏ် သိက္ခာ ပြည့်ဝစွာဖြင့် နေထိုင်ခဲ့သော မြန်မာ၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်၊ ဇွဲသတ္တိ ပညာတို့ဖြင့် ပြည့်စုံသော မြန်မာ၊ မြန်လည်းမြန်၊ မာလည်း မာသောကြောင့် ဤဒေသနေသူတို့ကို မြန်မာဟုပင် ခေါ်ဆိုခဲ့ပြီးကာမှ တစ်ပါးသူ ရန်လုပ်၍ လုံးလုံးကြီး ကျွန်ဖြစ်တော့မည့် အခြေအနေ တွင် မလွမ်းဘယ်သူနေမည်နည်း။ လွမ်းရတု နေဖြူသည် မြန်မာ တို့၏ ကြေကွဲဖွယ်ရာ၊ အားမတန် မာန်လျှော့ရပုံ၊ တောက်ခေါက်ရင်း ထိုးကွင်းမင်ကြောင် သျှောင်တစောင်းဖြင့် မြန်မာကြီးများ ဓားကိုင် လျက် မျက်ရည်တောက်တောက်ကျဆင်းခဲ့ရသည့် ဖြစ်ရပ်များကို အသူသည် မေ့နိုင်ပါအံ့နည်း။ မမေ့သူများထဲတွင် မဲခေါင်စာဆို

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာဝေ

သည် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်သူ ဖြစ်သည်။ သူ၏ လွမ်းရတု ခနုဖြူသည် လွမ်းရတုဟု ဆိုသော်လည်း နယ်ချဲ့တို့အား စစ်ကြေညာစာတမ်း ဖြစ်သည်။ မဲခေါင်စာဆိုသည် ကဗျာကိုနဲ့ စာကိုဖွဲ့၍ လွမ်းရတုဖြင့် နယ်ချဲ့ကို စစ်ကြေညာခဲ့၏။

မဲခေါင်စာဆို၏ လွမ်းရတုခနုဖြူ ကဗျာရှည်၏ အစအပိုဒ်တွင်ပင် ဤသို့ ကြေညာမောင်းခတ်ကာ ကဗျာကိုဖွဲ့၏။

‘သွေးစိုင်သွေးခဲ၊ သွေးရဲရဲဖြင့်
သဲမဲတိုက်ခိုက်၊ အားမာန်စိုက်၍
စွဲပိုက်သတ္တိ၊ ထွန်းပြောင်ညိုရင်း
မိုးထိမြေစိုး၊ ရဲမက်မျိုးတို့
အရိုးတောင်ပုံ၊ ကာကွယ်ကုန်ရှင့်
ခုံမင်ယမ်းယမ်း၊ စစ်တေးခန်းကို
စာတမ်းရေး၍ မကုန်နိုင်တကား။’

ခနုဖြူတွင် မြန်မာတို့သည် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်၏ သွေးစိမ်းကို သောက်၍ တစ်ပြည်သားကို မှတ်သားလောက်အောင် သင်ခန်းစာ ပေးရန် စစ်သေနင်္ဂဗျူဟာ ခင်းကျင်းခဲ့ပုံကို ဤသို့ဖွဲ့ဆိုပြန်၏။

‘ရာသီထွေးထွေး၊ မြစွေးစွေးဝယ်
သွေးစိမ်းရှင်ရှင်၊ သောက်စားချင်သည့်
စွမ်းအင်မာန်ကိုး၊ ရဲနေမျိုးတို့
ဆိုညစ်စော်ကား၊ တစ်ပြည်သားကို
မှတ်သားလောက်အောင်၊ လက်စွမ်းပြောင်ရန်
တောက်လောင်သတ္တိ၊ ရဲရဲညီခဲ့
သတိမချ၊ တပ်ပြင်ကြသည်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

သနင်္ဂဗျူဟာ၊ ခင်းလေရာထင့်
ဗိုလ်ပါခြိမ့်ခြိမ့် ကျူးကျူးတည့်။’

မြန်မာတို့သည် အမိနိုင်ငံအတွက် ကျူးကျော်စစ်ကို ခုခံရာတွင် ကျားရေသင်ဖြူး၊ ဆူးကိုမွေ့ရာ၊ မြစ်မှာရေအိုး၊ မိုးကိုအကာ၊ လယ်ယာ ကျောခင်း၊ တောင်မင်းခေါင်းအုံး၊ တုံးဆိုလျှင်တိုက်၊ ကျားကိုကိုက်မည့် သန်းထိုက်သတ္တိဖြင့် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသူများဖြစ်၏။

မြန်မာတို့သည် ရန်သူထံတွင် လက်နက်ချ အညံ့ခံသူများ မဟုတ်။ ငါတို့မြေ ငါတို့ရေတွင် တိုက်ရင်းသေမည့်သူများဖြစ်သည်ဟု လွမ်းရတုခနုဖြူတွင် ဖော်ပြထား၏။ ထို့ကြောင့် လွမ်းရတုခနုဖြူသည် ဇာတိသွေး ဇာတိမာန်ကို ဖော်ညွှန်းသောစာလည်းဖြစ်သည်။ လွမ်းရတု ခနုဖြူသည် မြန်မာတို့၏ သွေးသတ္တိကို ဖော်ပြသော စာစုစာစဉ်လည်း ဖြစ်သည်။ လွမ်းရတုခနုဖြူသည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးစာတမ်းလည်း ဖြစ်သည်။ လွမ်းရတုခနုဖြူသည် နယ်ချဲ့ရန်ကို အမြဲသတိပြုရန် တပ်လှန့်ကြေညာချက်လည်းဖြစ်၏။ လွမ်းရတုခနုဖြူကို စစ်တက္ကသိုလ် စစ်ရေးစစ်ရာသင်တန်းများတွင် ပြဋ္ဌာန်းလေ့လာစေသင့်သော စာကဗျာ ဖြစ်သည်။ လွမ်းရတုခနုဖြူသည် ဖတ်ရှု ကြားနာရသူအပေါင်း၏ ဇာတိမာန်ကို နိုးကြားစေသည်။

စစ်သူကြီးမဟာဗန္ဓုလ ကျဆုံးခြင်းနှင့်အတူ ခနုဖြူတွင် မြန်မာ တို့ လွမ်းမောဖွယ်ရာအဖြစ်နှင့် ကြုံခဲ့ရသည်မှာ အမှန်ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်ထီး ကိုယ့်နန်း ကိုယ့်ကြွှန်းနှင့် နေခဲ့ကြရသော မြန်မာတို့ ခနုဖြူတွင် စစ်ရှုံးခဲ့ရသည်။ ထိုနေ့သည် ခနုဖြူ၌ စစ်သူကြီး မဟာ ဗန္ဓုလ ကျဆုံးခဲ့သောနေ့၊ ၁၈၂၅ ခု၊ ဧပြီလ ၁ ရက်၊ နံနက် ၉ နာရီအချိန်ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်သည် ဧတဒဂ်တစ်ဆူ၊ စစ်ရေးပါရဂူကြီး

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

မဟာဗန္ဓုလသည် ဗုံးဆန်ကွဲ၍ သေပွဲဝင်ရ၏။ ဤနေ့ ဤအချိန်ကို
စာဆိုက ဤသို့လျှင် မြည်တမ်းညည်းဆို၏။

‘ပတ္တမြားနိုင်ငံ၊ ဆည်းလည်းသံဖြင့်
ညှိုးညံ့လွင့်ပါး၊ စေတီများနှင့်
မြသားကမ္မလာ၊ မိုးအပြာဝယ်
ဧရာစစ်တောင်း၊ သံလွင်ပေါင်း၍
ရေကြောင်းငြိမ့်ငြိမ့်၊ လွမ်းသိမ့်သိမ့်ပင်
စိမ့်စိမ်းအေးမြ၊ ရှိနေကြသော
ကာလကြိုသက်၊ ထိုနံနက်တွင်
ပြည်တွက်ကြမ္မာ ငင်ချေပြီ’

ခနုဖြူသည် မြန်မာတို့အတွက် လွမ်းမောဖွယ်ရာ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။
ဧရာဝတီမြစ်သည် တသွင်သွင်စီးလျက်ပင်ရှိသည်။ မြန်မာတို့ဘက်မှ
ဧတဂဒ်တစ်ဆူ စစ်ပါရဂူလည်း ဆုံးရပြီ။ ခနုဖြူမြို့လေးသည် ညှိုးငယ်
စွာ ဝပ်စင်းလျက်ရှိ၏။ မြန်မာဦးစွန်း အနောက်သို့ယွန်းခြေပြီ။
ပထမ အင်္ဂလိပ်မြန်မာစစ်ပွဲ ရှုံးခြင်းသည် ဒုတိယနှင့် တတိယ အင်္ဂလိပ်
မြန်မာစစ်ပွဲ အရှုံးများအတွက် အစပျိုးခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဤစစ်ပွဲ
ရှုံးခြင်းသည် ကျွန်နိဒါန်းပျိုးခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ဤသည်ကို မျိုးချစ်စာဆို
ကဗျာဆရာကြီး ထိလာစစ်သူက ဤသို့လျှင် ဆက်လက် ဖွဲ့ဆိုပါ
သတည်း။

‘မြန်မာ့မကိုဋ်၊ ညွတ်ကျငိုက်သော်
တုန်လှိုက်ပြည်ခွင်၊ မပြောချင်တော့
ငလျင်တော်လည်း၊ ငိုရှိုက်သည်းလျက်

ကြည်းရပ်တောတောင်၊ ချိုင့်ဝှမ်းမြောင့်နှင့်
 မြိုင်ချောင်ကောင်းကင်၊ ရှိုက်ရှိုက်ငင်ခဲ့
 ပန်းလျှင်ကြွေမော၊ တဖျောဖျောတည့်
 ငိုသောငှက်တို့၊ အလွမ်းဆိုကြ
 ထိုထိုကြယ်ပင်၊ ကြွေလဲစဉ်ကြ
 နေလျှင်ကွယ်ပျောက်၊ တစ်မိုးသောက်ဝယ်
 တောင်မြောက်မရှိ၊ ဘယ်ညာကြည့်လျက်
 အသိချွတ်ယွင်း၊ ဦးနှောက်ကင်းသော
 အခြင်းဖြစ်ရပ်၊ ပူမီးဟပ်စွ
 တပ်မတော်အုပ်၊ သည်ဗိုလ်ချုပ်ပင်
 အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ သွေးခြယ်ဘိရှင်
 ငိုမိလှိုင်လှိုင်၊ မျက်ရည်အိုင်စွ
 နိုင်ငံအတွက်၊ အရှုံးထွက်သည်
 ကျောက်မျက်ရတနာ ဆုံးရှုံးတည်း။

ဟိုင်းကြီးကျွန်း၊ ပန်းဝါနိုင်၊ ရန်ကုန်သွေးချောင်းစီးနှင့် လွမ်းရတု
 ဓနဖြူ ကဗျာရှည်ကြီးများသည် ဇာတိသွေးဇာတိမာန်ဖြင့် ရေးဖွဲ့သီကုံး
 သော ကဗျာများဖြစ်၏။ ပေါ်ပေါက်စပ်ဆိုဖြစ်ရန် ခဲယဉ်းသောကဗျာစု
 များလည်း ဖြစ်၏။ ထိုကဗျာရှည်များကြောင့် မြန်မာကဗျာသည်
 ဂုဏ်ရှိန်မြင့်သည်။ အမျိုးကိုချစ်သော၊ ကျူးကျော်စော်ကားမှုကို
 ဆန့်ကျင်၍ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးကဗျာကို ရေးသားရာတွင် မတင်းတိမ်
 နိုင်သော စာဆိုသည် 'အောင်ပွဲနှင့် မျက်ရည်' ကဗျာကို ဆက်လက်
 စပ်ဆိုပြန်၏။ မဲခေါင်စာဆိုသည် ဤကဗျာရှည်ကြီးများကို ရေးဖွဲ့ရာ၌

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

ကဗျာစိတ်ကူး စိတ်ဆန်း၊ ရသအဖွဲ့အနွဲ့များ၊ အထောက်အထား
 ကျမ်းကိုးစာရင်းများဖြင့် စနစ်တကျ သုတေသနပြု ဖွဲ့ဆိုသည်။
 ထို့ကြောင့် ထိုကဗျာများသည် ထင်ရှား၍ အရှည်တည်တံ့သော
 ကဗျာများအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ခဲ့၏။ မဟာဗန္ဓုလ ကျဆုံးပြီး ဗြိတိသျှ
 တပ်များသည် ကြည်းကြောင်း၊ ရေကြောင်း စစ်နှစ်ကြောင်းဖြင့်
 မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းသို့ ဆက်လက်ချီတက်၏။ မြန်မာတို့က
 အဆင့်ဆင့် ခုခံခဲ့ပြီး ၁၈၂၅ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင်
 စစ်ပြေငြိမ်းရေးအတွက် စကားဆိုရာ မပြေလည်၍ ချီတက်လာသော
 အင်္ဂလိပ်တို့ကို ပြည်မြို့မှနေ၍ မြန်မာတို့က ဆီးဆိုတိုက်ခိုက်၏။
 ပြည်တိုက်ပွဲသည် နယ်ချဲ့ရန်ကို ရှမ်းနှင့်မြန်မာ လက်တွဲခုခံသော
 စစ်ပွဲဖြစ်သည်။ ထိုစစ်ပွဲတွင် မြန်မာတို့ဘက်မှ စစ်ရေးပြင်ပုံကို
 စာဆိုက ဤသို့စပ်ဆိုသည်

မြသားရစ်စည်၊ တို့မြန်မာပြည်လျှင်
 ရွှေရည်လဲ့လဲ့၊ လှရိပ်ဖွဲ့လျက်
 ပျောင်းနွဲ့ရတု၊ ကြော့ယဉ်နစဉ်
 ပြည်သူ့အောင်ပွဲ၊ ရိုက်ခြီးပွဲ၏
 ရဲရင့်ဇာနည်၊ သားကောင်ပီစွ
 စစ်ချီ၊ စစ်တက်၊ စစ်ထွက်၊ စစ်ဆင်
 စစ်ပြင်၊ စစ်လွဲ၊ စစ်ရဲ၊ စစ်ခြွေ
 စစ်နေ၊ စစ်ပြောင်း၊ စစ်ကြောင်း၊ စစ်ထောက်
 စစ်ဖျောက်၊ စစ်ငှက်၊ စစ်လက်၊ စစ်ခါး
 စစ်အား၊ စစ်ခုန်၊ စစ်ဟုန်၊ စစ်မာန်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စစ်ပြန် စစ်ကျော၊ စစ်မော့ စစ်တပ်
 စစ်ရပ် စသည်၊ တတ်နားလည်ဘိ
 ရိပ်ခြည်တတ်ကျွမ်း၊ တောမြေလမ်းဝယ်
 ကျွမ်းဝိုက်ခါးချိုး၊ အလဲထိုး၍
 ဆိုးသွမ်းနယ်ချဲ့၊ ရှုံးနိမ့်ခဲ့တည့်
 ရေးဖွဲ့လင်္ကာ၊ စီရီကာဖြင့်
 မဟာတပ်ကြီး၊ အောင်စည်တီးပုံ
 အသီးသီးပင်၊ မှတ်တမ်းတင်အံ့။’

ယင်းစစ်ပွဲတွင် ရှမ်း ရဲမက်တစ်သောင်းကျော် ပါဝင်တိုက်ခိုက်သည်။ မြန်မာတပ်မတော်မှ ရဲမက် သုံးသောင်းကျော် ပါဝင်၍ ပြည်မြို့မှ ၁၆ မိုင်ဝေးသော ဝက်ထီးကန်မှနေ၍ ခုခံ၏။ မြန်မာတို့က စစ်ကြောင်းသုံးကြောင်း ခွဲ၍ ချီတက်၏။ မြန်မာတို့၏ စစ်ဆင်မှုကို စိုးရိမ်၍ စစ်ကြောင်း သုံးကြောင်းအနက် တစ်ကြောင်းကို တိုက်ဖျက်နိုင်မှ ယင်းတို့အနေနှင့် သက်သာမည်ဟု တွေးထင်ကာ ကာနယ်မဂ်ဒူးဝေါလ် ဦးစီး၍ ဝက်ထီးကန် စစ်ကြောင်းကို သဲသဲမဲမဲ တိုက်၏။

ဝက်ထီးကန်တိုက်ပွဲတွင် ရှမ်းစော်ဘွား မြို့စားများသည် မြန်မာတို့နှင့် သေအတူ ရှင်မက္ခာ လက်တွဲကာ သဲသဲမဲမဲတိုက်၏။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် ရှမ်းအမျိုးသမီး သုံးဦးသည် သူ့နိုင်ငံ၊ သူ့မြေ၊ သူ့ရေ အတွက် ရဲရဲဝံ့ဝံ့ သဲသဲမဲမဲ ရေကုန်ရေခန်း အသက်ပေးတိုက်ခိုက်သွားကြပုံကို တစ်ပြည်သားတို့ ပင် လက်ဖျားခါ၍ ချီးမွမ်းကြ၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

'မှတ်သားဖွယ်ပင်၊ စစ်ပွဲပြင်ကြ
 ဤတွင်တိုင်းကျိုး၊ ခိုင်မာစိုးရန်
 အမျိုးသမီး၊ သုံးဦးတည်းပင်
 မြင်းစီးကွပ်ကဲ၊ တပ်ခန့်ခွဲခဲ့
 ရဲဝံ့ပေစွ၊ ရဲပေစွတည့်
 ကမ္ဘာမော်ကွန်း၊ သိမ့်သိမ့်ထွန်း၏
 ညွှန်းပြစစ်ရည်၊ ခုံညားတည်ရှင့်
 တပ်လယ်အတွင်း၊ အားပေးခြင်းဖြင့်
 ရင်းနှီးစွာနေ၊ စစ်ပြင်ပေ၏
 မြေလည်းတခြား၊ ရေလည်းခြားသော
 တစ်ပါးနိုင်ငံ၊ တစ်ပြည်စံတို့
 မြေယံကျူးရောက်၊ ထိုးဝင်ဖောက်ကို
 မကြောက်မရွံ့၊ လက်မတွန့်ဘဲ
 ဖယ်ရှားဆွဲပစ်၊ အားကုန်ညှစ်အံ့
 ဤစစ်သည်ကား၊ တို့တရား၏
 မျှဝါးနယ်ချဲ့၊ တို့မြေဖဲ့ပြီ
 ကြုံခဲ့ကျွန်ဖြစ်၊ ဤတစ်ခေတ်ဝယ်
 မှုန်ညစ်မှောင်လွမ်း၊ အဖြစ်ကြမ်းဘိ
 သေလမ်းရောက်တိုင်၊ အားချင်းပြိုင်အံ့
 မနိုင်၍ရှုံး၊ ငါတို့ဆုံးလည်း
 နိဂုံးသနစ်၊ ရေးကာခြစ်သော်
 အပြစ်လည်းကင်း၊ အနာကင်းလျက်
 သတင်းကောင်းတို့ ကျန်ပါဘိ။ ။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

အောင်ပွဲနှင့်မျက်ရည်
 ငါတို့ပြည်လျှင်
 သည်ခေတ်ကြမ္မာ၊ ကြုံခဲရာကြောင့်
 မြန်မာကျွန်ဖြစ်၊ ဆိုးသနစ်တည့်
 ရေးခြစ်စုဆောင်း၊ ဤစစ်ကြောင်းဝယ်
 နွဲ့နှောင်းလှပ၊ ဖြူသွယ်လှသော
 ချောမောရှုမငြီး၊ စစ်သမီးတို့
 မြင်းစီး ဓားဆွဲ၊ တပ်ကွပ်ကဲလျက်
 ရဲရင့်တိုက်ခိုက်၊ အောင်လံစိုက်ခဲ့
 တုန်ရိုက်ကျော်နဲ့၊ သတင်းပျံ့၏
 ပတ်လွှဲစစ်မြေ၊ ကျော်ဇောလေကြောင်း
 ထွေထွေရေးသား၊ ရန်သူများပင်
 အားပါးတရ၊ ချီးမွမ်းကြခဲ့
 ကမ္ဘာ၌တည်၊ ရွန်းရွန်းကြည်ဘိ
 ဤစစ်တစ်ခန်း၊ မြန်မာရှမ်းတို့
 လောင်းထမ်းချီတက်၊ သွေးပွက်ပွက်လျှင်
 ချေဖျက်မပျောက်၊ လျှမ်းထက်တောက်ဘိ
 မကြောက်ညီညွတ်၊ အောင်ပန်းဆွတ်ရင်း
 စွန့်လွှတ်စည်းစိမ်၊
 အိမ်ပြန်မငဲ့၊ စစ်ထွက်ခဲ့ကြ
 နယ်ချဲ့စစ်ရေး၊ အသက်ပေးသည်
 သွေးနှင့်လင်္ကာ သိပါလော့။ ။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

အောင်ပွဲနှင့်မျက်ရည် ကဗျာသည် အင်္ဂလိပ်တို့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်
 တိုက်ခိုက်ရာတွင် မြန်မာ့သွေး၊ မြန်မာ့သတ္တိ၊ အနိုင်မခံ အရှုံးမပေး
 သောစိတ်ဖြင့် တိုက်ခိုက်ခဲ့သောကြောင့် ထိုစစ်ပွဲကို မြန်မာတို့ အနိုင်
 ရရှိခဲ့သော်လည်း လက်နက်ချင်း မမျှ၍ အောင်ပွဲသည် မျက်ရည်
 ဖြစ်ခဲ့ရသည်ကို တစ်ကမ္ဘာလုံး ကြားနာရစ်အောင် စပ်ဆိုသည့် ဂန္ထဝင်
 သမိုင်းသင်ခန်းစာ ကဗျာရှည်တစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း (၆)

ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာဆိုင်ရာ မဟာ စာပေသံတမန်

‘ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာဆိုင်ရာ စာပေသံတမန်’ The Literary Messenger of Friendship ဟူသော ဘွဲ့ထူးမှာ ရှားပါးလှသော ဂုဏ်ထူးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မက်မောစရာကောင်းလှသော ဂုဏ်ထူးတစ်ရပ်လည်းဖြစ်၏။ မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ထိုကဲ့သို့ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးချီးမြှင့်ခံခြင်းမျိုး လွန်စွာမှ ရှားပါးလှပေသည်။ ထိုဘွဲ့ထူးမျိုးကို တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ တရုတ်စာရေးဆရာအသင်းကြီးက မဲခေါင်စာဆိုအား ချီးမြှင့်၏။ ထို့ပြင် တရုတ်ပြည်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် တရုတ်ဘာသာပြန် ‘ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည်စေးဆို’ ကဗျာများစာအုပ်ကိုလည်း တရုတ်သံအမတ်ကြီး မစ္စတာလီကျင့်ရွှမ်းက စာဆိုအား ချီးမြှင့်၏။

‘စာပေသံတမန်ကြီး’ ဆိုသော ဘွဲ့ထူးကို နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ တရုတ်စာရေးဆရာအသင်းကြီးက ချီးမြှင့်ခြင်းဆိုသည်မှာ တရုတ်နိုင်ငံတော်အစိုးရက ချီးမြှင့်ခြင်းလည်း မည်၏။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

အစိုးရက ချီးမြှင့်ခြင်းသည် တရုတ်ပြည်သူ သန်းပေါင်းတစ်ထောင် ကျော်က ချီးမြှင့်ခြင်းလည်း မည်၏။ မက်မောစရာကောင်းသော စာပေသံတမန်ဆိုင်ရာ ဆုကြီးသည် တရုတ်မြန်မာဆွေမျိုးပေါက်ဖော် နှစ်နိုင်ငံ၏ ချစ်ကြည်ရေးတံတားကြီးကို တည်ဆောက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီနှင့် ယန်စီမြစ်တို့ ပေါင်းဆုံခြင်းလည်း ဖြစ်၍ ရှည်လျားလှစွာသော တရုတ်မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံ၏ ချစ်ကြည်ရေးကို ပိုမိုခိုင်ခံ့စေရန် ကဏ္ဍသစ်တစ်ရပ် ဖွင့်လှစ်ခြင်းလည်း မည်၏။

စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်သူတို့၏ မိတ်ကောင်းဆွေမွန်ဖြစ်သည်။ စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်သူတို့၏ လေးစားခြင်းကို ထိုက်တန်စွာ ခံရသူ ဖြစ်သည်။ စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်၏ ဧည့်သည်ကြီးအဖြစ် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသို့ ငါးကြိမ်တိုင်တိုင် သွားခဲ့သူဖြစ်သည်။ ထိုခရီးများတွင် တရုတ်ပြည်သူတို့၏ အားမာန်နှင့် တရုတ်ပြည်သူတို့ စွမ်းပကားကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့မြင်ကာ ဧရာဝတီ ယန်စီကဗျာ များကို ရေးသား၏။

ထို့ကြောင့် တရုတ်သံအမတ်ကြီး လျန်တုန်က ဧရာဝတီယန်စီ စာအုပ်၏ အမှာစာကို ရေးသားရာတွင် စာဆိုနှင့်ပတ်သက်၍

‘မြန်မာတရုတ် ချစ်ကြည်ရေးအတွက် သူ၏ မနားတမ်း အားသန် လျက်ရှိနေသော စိတ်နှလုံးခုန်သံကို ကျွန်တော် ကြားယောင်မိပါသည်။ သူ၏ ဆွေမျိုးပေါက်ဖော် ချစ်ကြည်ရေး တစ်ဆင့်တိုးပွားစေရန် လိုလားတောင့်တသော မေတ္တာဆန္ဒမှန်ကို ကျွန်တော် အနီးကပ် ထိတွေ့ခံစားမိပါသည်။ ထပ်တူထပ်မျှ ခံစားမိပါသည်။ တစ်နည်း အားဖြင့်ဆိုရလျှင် သူ၏ လေးနက်ပြင်းပြလှသော မေတ္တာနှင့်ရင်းပြီး

ဖြစ်ပေါ်လာသော ကဗျာများကို ဖတ်ရှုပြီး ကျွန်တော် စိတ်မထိခိုက်ဘဲ
မနေနိုင်ပါ'ဟု ထုတ်ဖော်ပြောခဲ့သည်။

စာဆိုအား ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၁)ရက်နေ့က ပြည်လမ်း
အမျိုးသားပြတိုက်ခန်းမတွင် စာပေဆိုင်ရာ သံတမန်ဆုကြီးကို မြန်မာ
နိုင်ငံဆိုင်ရာ တရုတ်သံအမတ်ကြီးက ချီးမြှင့်ဂုဏ်ပြုသည့် အခမ်းအနား
ကျင်းပရာတွင် ကျွန်တော်လည်း တက်ရောက်ခွင့်ရ၏။ ကြည်နူးဖွယ်
အခမ်းအနားတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

ထိုအခမ်းအနားတွင် မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာ တရုတ်သံအမတ်ကြီးက
'ကျွန်တော်သည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ဆိုင်ရာ တရုတ်
ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ သံအမတ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး
မကြာခင်မှာပင် ဤခမ်းနားသိုက်မြိုက်သော အခမ်းအနားကို တက်
ရောက်ပြီး **စာပေယဉ်ကျေးမှုချစ်ကြည်ရေး သံတမန်** ဘွဲ့ထူးကို
တရုတ်ပြည် စာရေးဆရာအသင်းကိုယ်စား တရုတ်ပြည်သူများ၏
မိတ်ဆွေကြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး၊
ကျော်ကြားထင်ရှားသော ကဗျာဆရာကြီး ဦးစိုးညွန့်အား အပ်နှင်းခွင့်
ရသည့်အပြင် တရုတ် မြန်မာချစ်ကြည်ရေးအပေါ် ဆရာကြီးဦးစိုးညွန့်
သီကျူးရေးဖွဲ့သည့် 'ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည်တေးဆို ကဗျာများ'
အမည်ရှိ ကဗျာပေါင်းချုပ်အား တရုတ်ဘာသာ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခြင်းကို
ချီးကျူးဂုဏ်ပြုခွင့်ရသည့်အတွက် အလွန်ဝမ်းမြောက်မိပါသည်။ အလွန်
ဂုဏ်ယူမိပါသည်။

တရုတ် မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံအကြားတွင် ကာလရှည်ကြာသော
ခင်မင်ရင်းနှီးသည့် ကူးလူးဆက်ဆံမှုသမိုင်း ရှိခဲ့ပါသည်။ 'ဆွေမျိုး

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ပေါက်ဖော်'မေတ္တာသည် ရှေးပဝေသဏီခေတ်မှစ၍ တည်ရှိခဲ့ပါသည်။ စာပေယဉ်ကျေးမှုသည် နှစ်ပေါင်းထောင်ချီသည့်ကာလအတွင်း အပြတ်အစဲမရှိဘဲ ကျွန်တော်တို့ နှစ်နိုင်ငံ ချစ်ကြည်ရေးဖလှယ်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၏ အရေးပါသော အကြောင်းအရာအဖြစ် တည်ရှိခဲ့သည်။

ယခုနှစ် ၅၀ ကျော်အတွင်း နှစ်နိုင်ငံ ခေါင်းဆောင်များ၏ လေးစားမှုနှင့် တွန်းအားပေးမှုအောက်တွင် မကြုံစဖူးသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိခဲ့သည်။ စာပေဖလှယ်မှုဘက်တွင် ၆၀ ခုနှစ်မှ ၈၀ ခုနှစ်အထိ ကာလအတွင်း တရုတ်ပြည်မှ 'ခန်းဆောင်နီအိပ်မက် Ah Q အတ္ထုပ္ပတ္တိ' 'ကုလားအုပ်ရှန်ဇီး' 'လက်ဖက်ရည်ဆိုင်' 'ထစ်ချုန်းမိုး' 'နေထွက်ခြင်း' 'မိုးသက်မုန်တိုင်း' 'နီရဲသော နေမင်းကြီး' စသည်တို့ကို ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် မြန်မာဘာသာအဖြစ်လည်းကောင်း 'ငဘ'မြန်မာဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်" အပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံမှ စာပေလက်ရာအချို့ကိုလည်း တရုတ်ဘာသာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဘာသာပြန်ဆို ထုတ်ဝေခဲ့ရာ တရုတ် မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံ စာပေယဉ်ကျေးမှု ဖလှယ်ရေးသမိုင်းတွင် တောက်ပြောင်သော အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်။

ဆရာကြီးဦးစိုးညွန့်သည် တရုတ်ပြည်သူများ၏ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သည်။ သူသည် တရုတ်ပြည်၏ ရှည်ကြာသောသမိုင်းနှင့် ထွန်းလင်းတောက်ပသော ယဉ်ကျေးမှုကို မြတ်နိုးလေးစားခဲ့ပြီး အပတ်တကုတ်ကြိုးစားအားထုတ်သည့် ရဲစွမ်းသတ္တိရှိသည့် တရုတ်ပြည်သူများအပေါ် လေးနက်သောမေတ္တာ ထာဝစဉ်ထားခဲ့ပါသည်။ သူသည် ဖိတ်ကြား

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာဝေ

ချက်အရ တရုတ်ပြည်သို့ ငါးကြိမ် လည်ပတ်ခဲ့ပြီး တရုတ် မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံ စာရေးဆရာများ ဖလှယ်မှုဆိုင်ရာ မြှင့်တင်မှုကို အများအပြား ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဆရာကြီးဦးစိုးညွန့်သည် တရုတ်ပြည်အပေါ် ထားရှိသော လှပ သိမ်မွေ့သည့် သံယောဇဉ်များကို ကဗျာလက်ရာတွင် ထပ်ခါထပ်ခါ သီကုံးဖော်ပြခဲ့သည်။ ‘ဧရာဝတီ-ယန်စီချစ်ကြည် တေးဆို ကဗျာ များ’သည် ဆရာကြီးဦးစိုးညွန့် တရုတ်ပြည်တွင် လည်ပတ်စဉ် လှပ သော ခံစားချက်များ၏ အဆီအနှစ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤကဗျာပေါင်းချုပ် ကို တရုတ်ဘာသာအဖြစ် ဘာသာပြန်ဆို ထုတ်ဝေခြင်း၊ ‘စာပေ ယဉ်ကျေးမှုချစ်ကြည်ရေးသံတမန်’ ဘွဲ့ထူးကို ဆရာကြီး ဦးစိုးညွန့်အား တရုတ်ပြည် စာရေးဆရာအသင်းမှ ချီးမြှင့်ခြင်းတို့သည် နှစ်နိုင်ငံ စာပေလောက ချစ်ကြည်ရေးဖလှယ်မှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု၏ အမှတ်လက္ခဏာများထဲမှ နောက်ထပ် အမှတ်လက္ခဏာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

ရှေးယခင်ကာလမှ ယခုကာလအထိ တရုတ် မြန်မာ ချစ်ကြည် ရေး တိုးတက်ရေးအတွက် ခွန်အားဉာဏ်အား ပေးဆက်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျွန်တော်တို့ နှစ်နိုင်ငံပြည်သူများအနေနှင့် ထာဝစဉ် မေ့နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ကျွန်တော်သည် နှစ်နိုင်ငံ စာပေအနုပညာနယ်ပယ်မှ ချစ်ကြည် ရေးဆက်ဆံမှု မြှင့်တင်ရေးအတွက် ဆရာကြီးဦးစိုးညွန့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ သော အကျိုးပြုချက်ကို နှစ်နှစ်ကာကာ ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရှိပါ သည်။ ‘ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည်တေးဆို ကဗျာများ’ ကဗျာ

ပေါင်းချုပ်အား တရုတ်ဘာသာသို့ ဘာသာပြန်ဆို ထုတ်ဝေခြင်း ကိုလည်း လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ချီးကျူး ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

တစ်ချိန်တည်းတွင် တရုတ် မြန်မာ ချစ်ကြည်ရေး အရေးတော် အတွက် အားထုတ် ကြိုးပမ်းခဲ့သော မြန်မာမိတ်ဆွေအားလုံးတို့အား မြင့်မြတ်စွာ တန်ဖိုးထား အလေးပြုအပ်ပါကြောင်းနှင့် နက်နက် ရှိုင်းရှိုင်း ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရှိပါကြောင်း ယခုအခါ အခွင့်ကြုံခိုက် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ တရုတ် မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံ ပြည်သူများ၏ ချစ်ကြည် ရေးသည် ယန်စီမြစ်နှင့် ဧရာဝတီမြစ်ပမာ အဆက်မပြတ် စီးဆင်း နိုင်ပါစေ၊ နှစ်နိုင်ငံ၏ ‘ဆွေမျိုးပေါက်ဖော်’ မေတ္တာသည် ခွန်းလွန် ရိုးမနှင့် ရခိုင်ရိုးမပမာ စဉ်ဆက်မပြတ် တည်တံ့ပါစေကြောင်း ဆုမွန် ကောင်း တောင်းအပ်ပါသည်’

ဟု လှိုက်လဲ့စွာပြောကြားခဲ့သည်ကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ကြားသိ ခဲ့ရ၏။ ထိုသို့ ကြားသိခဲ့ရ၍ ကြည်နူးပီတိဖြစ်ရ၏။ မုဒိတာတရား ပွားများရ၏။ ထိုကဲ့သို့သော ဘွဲ့ ချီးမြှင့်မှုများကို ရယူလိုစိတ်များ တဖွားဖွား ပေါ်ရ၏။ သို့သော်လည်း မရနိုင်သော ဤဆုကြီးအတွက် ရရှိသူကို လေးစား၍မဆုံးနိုင် ဖြစ်ရသည်။

တရုတ်ပြည် စာရေးဆရာအသင်းကြီးက စာပေသံတမန်ဆိုင်ရာ ဆုကြီး အပ်နှင်းသည်နှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်း အဖွဲ့ကြီးက စာဆိုအား ဂုဏ်ပြုပွဲတစ်ရပ်ကို ၂၀၀၁ ခု၊ ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့က ကရိပိတ်နန်းတော် ရွှေဝါခန်းမ၌ ကျင်းပ သည်။ ထိုအခမ်းအနားသို့ စာပေမိတ်ဆွေများ စုံလင်စွာ တက်ရောက် ခဲ့ကြပြီး အခမ်းအနားတွင် စာပေစာနယ်ဇင်းဥက္ကဋ္ဌ ဦးလှမြိုင်(ကိုဆောင်း) က စာဆိုနှင့်ပတ်သက်၍ ချီးကျူးထောမနာစကား ပြောကြားရာ၌

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

'ဒီစာပေဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးကို တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနရဲ့ သဘောတူညီချက်နဲ့ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ စာပေပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချီးမြှင့်ခြင်းဟာ ဤအကြိမ်ဟာ ပထမဆုံးအကြိမ် ဖြစ်တဲ့အကြောင်း' ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့ပြီး

'စာပေယဉ်ကျေးမှု ချစ်ကြည်ရေးသံတမန်'ဘွဲ့ထူး ဂုဏ်ထူးချီးမြှင့်ပေးအပ်ခြင်းခံရတာဟာ နှစ်ပေါင်း ထောင်ချီရှည်လျားခဲ့တဲ့ တရုတ်မြန်မာချစ်ကြည်ရေးသမိုင်းမှာ ချစ်ကြည်မှု မှတ်တိုင်သစ်ကြီးတစ်တိုင်ပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာ တရုတ်နှစ်နိုင်ငံသည် နှစ်ပေါင်းထောင်ချီသည့် ကာလအတွင်း၌ အပြတ်အတောက်မရှိဘဲ နှစ်နိုင်ငံချစ်ကြည်ရေးဖလှယ်မှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ခိုင်ခိုင်မာမာ တည်ရှိခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်အတွင်း နှစ်နိုင်ငံ ခေါင်းဆောင်များ၏ အလေးထားမှုနဲ့ တွန်းအားပေးမှုအောက်တွင် မကြုံစဖူးတဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွေ ရရှိခဲ့သည်'ဟု ပြောကြား၍

စာဆို ထိလာစစ်သူဟာ ကဗျာစာအုပ် အများဆုံးထုတ်ဝေနိုင်တဲ့ ကဗျာဆရာတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ စာဆိုသည် ကဗျာရေးအားလည်းကောင်း၊ စာဆို၏ ကဗျာများသည် အရည်အသွေးလည်း မြင့်မားလှသည်။ စာဆိုစပ်ဆို သီကုံးသော ကဗျာများကို မြန်မာဘာသာဖြင့် သာမက တရုတ်ဘာသာ၊ ဂျပန်ဘာသာ၊ ဂျာမန်ဘာသာ၊ ရုရှားဘာသာ၊ ပြင်သစ်ဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာတို့နဲ့သာမက နိုင်ငံတကာသို့ပင် ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိ ဝင့်ထည်စေခဲ့သည်'ဟု လည်းကောင်း၊

စာဆို၏ ကိုယ်ရေးဖြစ်စဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ ဂုဏ်ပြုစကား ဆက်လက်ပြောကြားရာတွင်

ဝန်းမျိုးတစ်ဏှာ စာပေ

‘ကဗျာဆရာကြီး ထိလာစစ်သူဟာ စာပေတာဝန်ကိုသာမက နိုင်ငံ့တာဝန်ကိုလည်း ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်ခဲ့သော နိုင်ငံ့သားကောင်း တစ်ဦးဖြစ်သည်။ စာဆိုသည် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော် သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး အချိန်ကြာမြင့်စွာ စစ်မှုထမ်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ တိုက်ပွဲကြီးငယ် ၁၀၀ ကျော် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကာ စစ်ရေး အောင်မြင် မှု အများအပြား ရရှိခဲ့သူ ဖြစ်ကြောင်း၊

၁၉၈၂ ခုနှစ်မှာ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့်နှင့် တပ်မတော်မှ အငြိမ်းစားယူပြီး ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လယ်ယာနှင့်သစ်တောဝန်ကြီးဌာန၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနတို့တွင် ဌာနအကြီးအကဲအဆင့်မှ ဒုတိယဝန်ကြီးအဆင့်အထိ တာဝန်ထမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း၊

ထိုတာဝန်များကို နိုင်ငံ့အတွက် ထမ်းဆောင်ခဲ့သောကြောင့် စာဆို အား နိုင်ငံတော်က စစ်မှုထမ်းကောင်းတံဆိပ်၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတံဆိပ် စသည့် ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးဆိုင်ရာ တံဆိပ်(၉)ခုကို ချီးမြှင့်ခဲ့ကြောင်း၊

စာဆိုသည် ကဗျာကို အသက် ၁၄ နှစ်အရွယ်ကတည်းက ရေးစပ်ခဲ့ပြီး ကဗျာပုဒ်ရေ (၁၀၀၀)ကျော် စကားပြေနှင့် ဆောင်းပါး (၁၅၀၀)ကျော်နှင့် ကဗျာစာအုပ်(၁၄)အုပ်နှင့် ဝတ္ထုစာအုပ်(၁၀)အုပ်၊ အခြား ကျမ်းစာအုပ်များအပါအဝင် နိုင်ငံ့အကျိုးပြုစာအုပ် (၃၅)အုပ် ထုတ်ဝေခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း၊

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံက စာဆို၏ ထူးခြားသော ‘မဲခေါင် မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ’ ကဗျာစာအုပ်အတွက် The Great Poet Laurate ‘မဟာကဗျာဆရာဘွဲ့’ကို ချီးမြှင့်ပေးအပ်ခဲ့ကြောင်း၊

စာဆိုသည် မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လေးနှစ်တာကာလ တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်အတွင်း၌ မြန်မာစာပေ နှိုးဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ဝင်တို့ရဲ့ အကျိုးကို သယ်ပိုးခဲ့ပြီး စာဆိုသည် စာရေးဆရာတို့အတွက် နာမကျန်းထောက်ပံ့ ရေး၊ စာပေရန်ပုံငွေအဖွဲ့ကိုလည်း စတင်ထူထောင်ခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း၊

ကဗျာဆရာကြီး ထီလာစစ်သူသည် တရုတ်ပြည်သို့ အကြိမ်များ စွာ ရောက်ခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု ကဏ္ဍများ အလျင်အမြန် တိုးတက်ထွန်းကားလာပုံတို့ကို ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင် တွေ့ခဲ့ရပြီးနောက် မိမိထိတွေ့ခံစားမှုများကို ကဗျာ(၄၅)ပုဒ် သီကုံးစပ်ဆိုကာ 'ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည် တေးဆို' ကဗျာစာအုပ် ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုကဗျာစာအုပ်ကို တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံနဲ့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ သံတမန်ထားရှိတဲ့ အနှစ်(၅၀)ပြည့်မြောက် မှုကို ဂုဏ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမှာ တရုတ်ဘာသာ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့ကြောင်း၊

'ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည် တေးဆို' ကဗျာစာအုပ်သည် တရုတ် ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတွင် စာဆိုရောက်ခဲ့လေရာ ဒေသများ၌ သူတွေ့ရှိ ခဲ့တဲ့ အလှအပတွေကို အလှပန်းချီ ရေးခြယ်သီကုံးထားတဲ့ ကဗျာ ဖြစ်သည်။ စာဆိုသည် တရုတ်မြန်မာချစ်ကြည်ရေးအတွက် ဦးဆောင် သူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သူ့ကဗျာများက သက်သေ ပြလျက်ရှိပါကြောင်း" ကို အကျယ်တဝင့် ချီးကျူးပြောဆိုသွားခဲ့ပါ၏။

အခန်း (၇)

ရောဂါ-ယန်စီ ချစ်ကြည်တေးများ

ရောဂါ ယန်စီ တေးကဗျာများသည် တရုတ်မြန်မာ ဆက်ဆံရေး သမိုင်းတွင် အရေးကြီးသော ကဗျာများဖြစ်သည်။ မဲခေါင်စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်သို့ နိုင်ငံတာဝန်ဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်သွားခဲ့ရာ သူ တွေ့မြင်ခဲ့ရ သည်များကို ဧည့်သည်အမြင်ဖြင့် ကဗျာစပ်ခဲ့၏။

ရောဂါ ယန်စီ ချစ်ကြည်တေးကဗျာအစုတွင် ကဗျာအပုဒ်ပေါင်း ၄၅ ပုဒ် ပါဝင်သည်။ ထို ၄၅ ပုဒ်သောကဗျာတို့သည် တရုတ်မြန်မာ သမိုင်းတွင် ချစ်ကြည်ရေးတံတားကြီး ၄၅ စင်းဖြစ်သည်။ တရုတ်နှင့် မြန်မာအကြား ခင်းကျင်းခဲ့သည့် ကျယ်ပြောလှသော အဝေးပြေး လမ်းမကြီး ၄၅ ခုလည်း ဖြစ်သည်။ တရုတ်မြန်မာချစ်ကြည်ရေး ကျောက်တိုင်ကြီး ၄၅ တိုင်လည်းဖြစ်၍ ချစ်ကြည်ရေးတေး ၄၅ ပုဒ်လည်း ဖြစ်သည်။ ဤကဗျာ ၄၅ ပုဒ်သည် တရုတ်မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံအကြား အကြိမ် ၄၅ ကြိမ်မျှ သံခင်းတမန်ခင်း တွေ့ဆုံပွဲကြီး များဟု ဆိုလျှင်လည်း မမှားပေ။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ထို့ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာ ကြီးမားသော တရုတ်တို့ ဘက်မှ မဲခေါင်စာဆိုအား စာပေယဉ်ကျေးမှု ချစ်ကြည်ရေး သံတမန် ဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်ခြင်းဖြစ်၏။ ယဉ်ကျေးမှု ချစ်ကြည်ရေးသံတမန်ဘွဲ့ကို တရုတ်တို့က (၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ)သို့ ရောက်သောအခါတွင်မှသာ ချီးမြှင့်ခဲ့သော်လည်း ဤကဗျာ ၄၅ ပုဒ်သည် ချစ်ကြည်ရေးသံတမန် ကဗျာများ ဖြစ်သည်ကို အသေအချာ ယုံကြည်မှုရှိသော ကဗျာဆရာ ကြီး 'နောင်'က ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည်တေးဆို ကဗျာများစာအုပ် (၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်နေ့)က အမှာစာရေးခဲ့ရာ တွင် စာဆိုအား 'ကဗျာသံတမန်'ဟု ထိုစဉ်ကပင် ကြိုတင် နိမိတ်ဖတ် အကဲဖြတ်၍ အပ်နှင်းခဲ့၏။

တရုတ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ အဘက်ဘက်မှ အရေးကြီး သော နိုင်ငံကြီးတစ်နိုင်ငံဖြစ်၏။ သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံး စစ်ရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုအရ ယှက်နွယ် ပူးတွဲ လျှောက်လှမ်း ခဲ့ကြသော နိုင်ငံ နှစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ တရုတ် မြန်မာ ဆက်ဆံရေး သမိုင်းတွင် အစဉ်မသင့်သည့်အခါများ ရှိခဲ့သော်လည်း တရုတ် မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံသည် ဆွေမျိုးပေါက်ဖော်စိတ်ဓာတ်ကို အရင်းခံ၍ ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ နေခဲ့သည်မှာ ကြာရှည်ခဲ့ပြီ။

တရုတ်မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံသည် ၃ ရာစုလောက်ကပင် အပြန်အလှန် ဆက်ဆံမှုပြုခဲ့သည်။ ပျူခေတ် သရေခေတ္တရာမှ ထွက်ခွာလာသူ ပျူသံကြီး သုနန္ဒန ဦးဆောင်သော ချစ်ကြည်ရေးအဖွဲ့သည် တရုတ် နိုင်ငံနှင့် ရွှေလမ်းငွေလမ်း တည်ခင်းခဲ့သည်။ တရုတ် ထန်မင်းဆက် နန်းတွင်း၌ ပျူဂီတအနုပညာတို့ကို ခင်းကျင်းပြုခဲ့သည်။ ပျူဂီတ

အနုပညာ၏ ပြောင်မြောက်မှုကို တရုတ်ကဗျာဆရာ ပိုင်ကျူအီက
စာဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်။ ပျူဂီတသံစုံတီးဝိုင်းတွင် ဂီတပစ္စည်းအမျိုးမျိုး
ပါဝင်သည်ဟု သမိုင်းအထောက်အထားတို့က ဆို၏။ ဤအဆိုမှာ
သမိုင်းလက်လှမ်းမီသလောက် ဆိုခြင်းဖြစ်၍ တရုတ်မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံ
သည် သမိုင်းလွန်ကာလများကပင် အဆက်အဆံ အပြန်အလှန်ရှိမည်
ဆိုသောကိစ္စမှာ သေချာသောကိစ္စ ဖြစ်ပါ၏။

တရုတ်နိုင်ငံသည် လူဦးရေ သန်းပေါင်း တစ်ထောင်ကျော်ရှိသော
ထွန်းသစ်စ စက်မှု နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်၏။ သမိုင်းသက်တမ်း
ရှည်လျား၍ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အတွေးအခေါ်များ စတင်
ထွန်းကားရာ နိုင်ငံကြီးဖြစ်သည်။ အလွန် ဆန်းပြားသိမ်မွေ့နက်ရှိုင်း
သော ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတို့ ပိုင်ဆိုင်သော နိုင်ငံကြီးဖြစ်၏။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုနိုင်ငံကြီး၏ အနီးတွင်နေရသည်။ တစ်ခါ
တစ်ရံ တရုတ်မြန်မာသမိုင်းတွင် စစ်ကြီးများ ဖြစ်သောအခါလည်း
ရှိဖူး၏။ အနော်ရထာမင်းသည် တရုတ်ပြည်သို့တိုင် စစ်ချီခဲ့သည်။
မြန်မာတို့၏ ဆင်တပ်နှင့် တာတာတို့၏ မြင်းတပ်သည် ငဆောင်ချမ်း
အရပ်တွင် ရင်ဆိုင်ဖူးသည်။ တာတာတို့၏ လေးဒဏ်ကို မခံနိုင်၍
မြန်မာတို့ ဆုတ်ရ၏။ ပုဂံသည် တရုတ်တို့ ဝင်၍ ပျက်စီး၏။
မြင်းစိုင်းခေတ်တွင် တရုတ်တို့သည် တွင်းသင်းမြောင်းကြီးကို နှစ်နိုင်ငံ
ချစ်ကြည်ရေးအတွက် ဖောက်လုပ်ခဲ့သည်။

ပင်းတလဲ မင်းလက်ထက်တွင် တရုတ်တို့သည် မြန်မာပြည်တွင်း
သို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်၍ ကျောက်ဆည်ခရိုင်တွင် တပ်စွဲခဲ့ဖူး၏။
တရုတ်ပြည်၏ 'မင်း'မင်းဆက်၏ နောက်ဆုံးမင်း 'ယွန်လီဥတည်'

သည် မန်ချူးတို့အား စစ်ရှုံး၍ စစ်ကိုင်းတွင် ဝင်ရောက်ခိုလှုံခဲ့ဖူးသည်။ ဆင်ဖြူရှင်လက်ထက် ၁၇၆၅ မှ ၁၇၆၉ ထိ တရုတ်တို့နှင့် စစ်မက် ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ တရုတ်တို့ လက်နက် လူသူအင်အား တောင့်တင်းစွာဖြင့် တိုက်၏။ မြန်မာတို့ဘက်မှ မဟာသီဟသူရ ကြီးကဲအုပ်ချုပ်၍ ခုခံ၏။ ဗန်းမော် ကောင်းတုံအနီးတွင် တရုတ်တို့ သဲသဲမဲမဲတိုက်ရာ ဗလမင်း ထင် အကွပ်အကဲကောင်း၍ တရုတ်တို့ မနိုင်။ ဤတွင် တရုတ်နှင့် မြန်မာတို့ ချစ်ကြည်ရေးစကားဆို၍ ၁၇၆၉ တွင် ကောင်းတုံစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး၏။

တရုတ် မြန်မာ စစ်ပွဲများတွင် ဗလမင်းထင် ဆိုသော နာမည်သည် ထင်ရှားသလို သမိန်ဗရမ်းဆိုသော နာမည်ကလည်း မြန်မာတို့ မြတ်နိုး သော နာမည်တစ်ရပ်ဖြစ်၏။ အရှင်ဒိသာ ပါမောက်သည် စွမ်းရည် သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသော တရုတ်ပြည်ဆိုင်ရာ မြန်မာသံကြီး တမန်ကြီး ဖြစ်သည်။ ရှင်ဒိသာပါမောက္ခသည် နိုင်ငံအတွက် ပုဂံမှသည် ပီကင်း ထိတိုင် ငြိမ်းချမ်းရေးခရီးစဉ် ကြွချီသည်။

ဤသို့သော သမိုင်းအစဉ်အလာရှိသည့် တရုတ်နှင့် မြန်မာတို့ အကြား မည်သို့သော အခြေအနေရောက်ရောက် ချစ်ကြည်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးသည် တရုတ်မြန်မာနှင်နိုင်ငံ၏ အထွတ်အထိပ်အရေးပင် ဖြစ်သည်။ ဆွေမျိုးပေါက်ဖော်ဟူသော စကားသည် တရုတ်မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံအကြား ရေကိုခြားသော်လည်း ခြားမထင်သည်ကို ဖွင့်ဆိုသော စကားဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့သည် ချစ်စကိုရည်စေ၍ မုန်းစကို ကွယ် ပျောက်စေလိုသည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

အရှင်ဒိသာပါမောက္ခသည် ပုဂံခေတ် တရုတ် မြန်မာ ငြိမ်းချမ်းရေး သံတမန်ကြီးဖြစ်၍ ၂၁ ရာစု၏ တရုတ်မြန်မာ ငြိမ်းချမ်းရေးသံတမန် သည် ကဗျာဆရာကြီး ထီလာစစ်သူပင် ဖြစ်သည်။

စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်ကို သံတမန်အမြင်နှင့် ရှုမြင်၍ ဤကဗျာ အစုကို စပ်ဆို၏။ စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်ကို ကဗျာဆရာအမြင်နှင့် မရှုမြင်ခဲ့ဟု ဆိုနိုင်၏။ စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်တံတိုင်းကြီးအကြောင်း ကို စပ်ဆို၏။ တရုတ်မြန်မာချစ်ကြည်ရေးသမိုင်းကို ရေးဖွဲ့စပ်ဆို သည်။ တရုတ်ပြည်၏ တည်ဆောက်မှုများ၊ ရေမြေတောတောင် အလှအပများကို သံတမန်၏ ရှုမြင် ခံစားမှုအမြင်နှင့် ရှုမြင်၍ ဤစာစုကို စပ်ဆိုသည်။

စာဆိုက မဟာတံတိုင်းကြီးကို တစ်ကြိမ်မက စပ်ဆို၏။

* ‘အံ့ဖွယ်ထူးခြား၊ အို...လူသား
အင်အား တစ်သန်း၊ အံ့မခန်းပင်
ပင်ပန်း ဆောက်လာ၊ နှစ်နှစ်ရာတိုင်
ရှည်ကြာတည်ဆောက်၊ တောင်စွယ်တစ်လျှောက်လည်း
ခြောက်ထောင့်ခုနစ်ရာ၊ ကီလိုမီတာတည့်
မဟာတံတိုင်း၊ စစ်တံတိုင်းကြီး
နှိုင်းဖွယ်မရှိ၊ မြင့်မားဘိ၏
ပိုင်သည့်ပြည်သူ၊ တံခွန်ထူကြ
ဇမ္ဗူပေါ်တွင်၊ တူမမြင်ပေ
သင်တို့ရှေးဟောင်း၊ ပစ္စည်းကမ္ဘာတည်း။

* အို...မဟာတံတိုင်း၊ သင့်သမိုင်းသည်
 တရုတ်ပြည်ဖွား၊ အသွေးသားဖြင့်
 ထွင်းထားမော်ကွန်း၊ ခိုင်မာလွန်း၏
 ရွန်းတောက်ဂုဏ်ရောင်၊ ပြည့်ဂုဏ်ဆောင်ကြ
 ပြောင်မြောက်စွမ်းရည်၊ ဝင်းထိန်ကြည်၏
 ပြည်သူ့ဝိညာဉ် ခံတပ်ရည်။

ထုထည်ကြီးမား၊ ကျောက်တုံးများပင်
 ကျောက်သားပကတိ၊ ခိုင်ခံ့ရှိ၏
 မြင့်ဘိတောင်ထက်၊ တံတိုင်းတက်ကြ
 တက်တုံသက်တုံ၊ လမ်းကြောင်းစုန်ဆန်
 စုပြုံတိုးကာ၊ တို့ လေ့လာကြ
 မောပါသော်လည်း၊ စိတ်ဓာတ်ကြီး၍
 ဇွဲလည်းမပျော့၊ တက်ကြတော့၏
 မလျော့တောက်လျှောက်၊ ထိပ်သို့ရောက်ပြီ
 ဝမ်းမြောက်မဆုံ ဖြစ်မိသည်။

* အေးမြစိမ့်ချမ်း၊ တိမ်ဖုံးလွှမ်း၏
 ကြည့်စမ်း မိတ်ဆွေ၊ တောင်ခိုးဝေပြီ
 လျှော်လေလေမှိုင်း၊ မဟာတံတိုင်းနှင့်
 လှိုင်းထ တောင်တန်း၊ ချိုင့်နက်ဝှမ်းတွေ
 လွမ်းမောရင်မှာ၊ ဆွတ်ပျံ့လာ၏
 ရွက်ဝါရော်ကျန်၊ လေထန်ထန်မှာ

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာဝေ

ထက်ပြန်အောက်ပြန်၊ ကချေသည်ဟန်နှင့်
တောင်ယံတောထက်၊ ငါတို့တက်စဉ်
နှုတ်ဆက်တေးဆို ကြိုသလော။’

စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်ကြီး တိုးတက်နေပုံကို မေတ္တာစေတနာ
မှဒိတာစိတ်ထားများနှင့် သီကုံးစပ်ဆို၏။ ယူနန်ပြည်နယ် ကူမင်း
မြို့တော်သို့ ရောက်ခဲ့သည်ကို စာဆိုက

‘ကူမင်းမြို့တော်၊ ခုံထည်မော်၏
ပျော်ဖွယ်ဒေသ၊ ရောက်ခဲ့ရသည်
မြန်မာမိတ်ဆွေ တရုတ်ပြည်

တရုတ်သည် မိမိတို့မိတ်ဆွေဖြစ်ကြောင်း စာဆိုက ကြေညာ
စကားဆို၏။ ထို့နောက်တော့ ကူမင်းမြို့၏ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဤသို့
ကဗျာစပ်သည်။

* အဆောက်အုံသစ်၊ စက်ရုံသစ်တို့
မြို့သစ်အားဖြည့်၊ တည်ဆောက်ဘိ၏
မျှော်ကြည့်လေတိုင်း၊ နေရာတိုင်းတွင်
ဒိုင်းယက်မ ကူ၊ တိုင်သစ်ထူသော
မင်းမှု စက်ယန္တရား၊ စက်မောင်းများပင်
အားရပါးရ၊ လှုပ်ရှားကြဘိ
လောကသစ်ဆီ၊ မြင်နေပြီလေ
ညီညွတ်စည်းလုံး ပြည်သူတွေ။’

စာဆိုသည် စီးပွားရေးစနစ်သစ်ဖြင့် အောင်မြင်နေသော ရှင်ကျင့်
မြို့သစ်ကြီးကို ကဗျာစပ်သည်။ ရှင်ကျင့်မြို့သစ်ကြီးနှင့် ပတ်သက်၍

ကဗျာစပ်ဆိုရာတွင် စာဆိုက အတွေးသစ် စိတ်သစ်ဖြင့် ဦးတည်ချက်ကို ရဲရဲရပ်ရပ် ဆုံးဖြတ်ပါလျှင် အောင်မြင်သည်။ အမှားကိုသိ အမှန်ရှိလျှင် အနာဂတ်အရေး တာဝန်ကျေသည်ဟု ဆို၏။ စာဆိုက တအံ့တဩ ကြည့်စမ်းပါဦး၊ ...တိုက်တာသစ်တွေ၊ စက်ရုံသစ်တွေ ပေါ်ထွန်းနေသည်။ စနစ်ပြောင်းရာတွင် နည်းပညာကို အားသစ်ယူ၍ ပြည်သူအတွက် ရှင်ကျင့်သည် ရန်းကန်၍ ထွက်ခဲ့ပြီ။

ရှင်ကျင့် မြို့သစ်

* အတွေးစိတ်သစ်၊ အိပ်မက်သစ်နှင့်
ခေတ်သစ်သို့ရည်၊ အနာဂတ်ဆီသို့
ဦးတည်ဆုံးဖြတ်၊ ရဲရဲရပ်ရပ်လျက်
ပြတ်သားလုပ်ဆောင်၊ ထိုလူ့ဘောင်တွင်
အကောင်အထည်ဖော်၊ ဦးဆောင်ခေါ်၏
ဖြတ်ကျော်ဖယ်ရှား၊ ဆီးဆို့ထားသော
အမှားကိုသိ၊ အမှန်ရှိပြီ
မိမိရှေ့ရေး တာဝန်ကျေပွန်၏။

အို...ကြည့်လိုက်စမ်းပါ
တိုက်တာအသစ်၊ စက်ရုံသစ်တွေ
စနစ်ပြောင်းရာ၊ နည်းပညာတို့
ရရာမှယူ၊ အားသစ်ထူ၏
ပြည်သူအတွက်၊ ရန်းကန်ထွက်ကြ
ရှေ့ဆက်ခရီး၊ ရောင်ရှိန်ညှိ၏

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ကြီးစွာအဟုန်၊ တိုးမြှင့်ကုန်ကြ
တုန်ရိုက်ဂယက်၊ ဝင်းဝင်းပြက်၍
ထက်မြက်စွမ်းရည် ရွန်းမြကြည်၏။

စာဆိုက ရှင်ကျင့်မြို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို စာတစ်ပုဒ်ဖြင့် အားမရ၍
စာနှစ်ပုဒ် စပ်ဆို၏။ ရှင်ကျင့်ကို ပစ္စုပ္ပန်သစ်ရှိသောမြို့ဟု ကင်ပွန်း
တပ် အမည်ပေး၏။ ရှင်ကျင့်မြို့ကြီး ကြီးထွားလာမှုကြောင့် မိုး
ကောင်းကင်ကြီး ကျဉ်းသွားပြီဟု ဆိုသည်။

* ဤကမ္ဘာသည်၊ မရပ်တည်နေ
လည်ပတ်ရွေ့လျား၊ အစဉ်သွားနေ
ကြိုးစားအားထုတ်၊ တီထွင်လုပ်ကြ
မဆုတ်မဆိုင်း၊ အားမာန်လှိုင်းဖြင့်
တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုး၊ တစ်ဆင့်တိုးသော်
မိုးအောက်မြေပြင် ကျဉ်းပေပြီ။

* စက်ယန္တရား၊ စက်ရုံများပေ
နည်းပွားပညာ၊ နိုင်ငံတကာမှ
ဆုံကာစုပေါင်း၊ လမ်းသစ်ကြောင်းတွင်
ကောင်းမွန်ကုန်ပစ္စည်း၊ ပေါလျှံဖြိုး၏
စီးပွားပေါကြွယ်၊ အားရဖွယ်ပေ
သူ့ဝယ် ပစ္စုပ္ပန်သစ် ရှိနေပြီ။

မဲခေါင်စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်ရောက်ခိုက် ဝမ်ပိုမြစ်ကို သီကုံး
စပ်ဆို၏။ ဝမ်ပိုမြစ်ကို ဂုဏ်ပြု၍ စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် WAUN PO

DRIVE ဆိုသော လမ်းတစ်လမ်းရှိ၏။ ထိုလမ်းတွင် ကျွန်တော်နေဖူးသည်။ စာဆို၏ ဝမ်ပိုမြစ်ကဗျာကိုဖတ်၍ ကျွန်တော်လည်း စင်ကာပူ၌ ကျွန်တော် နေခဲ့ဖူးသော ဝမ်ပိုလမ်းလေးကို သတိရနေ၏။ ဝမ်ပိုလမ်း၏ထိပ်တွင် ဝမ်ပို ဓာတ်ပုံဆိုင်ရှိသည်။ ဝမ်ပိုလမ်းနှင့် မနီးမဝေးတွင် မြန်မာမြို့အမည်များနှင့် လမ်းပေါင်းများစွာရှိသေး၏။ ဝမ်ပိုလမ်းထိပ်တွင် မော်လမြိုင်ဆိုသော ရပ်ကွက်ကြီးက ဧရာမ ရပ်ကွက်ကြီးဖြစ်သည်။ စင်ကာပူမှ ဝမ်ပိုလမ်းကျယ်ကို သတိရရင်း ကျွန်တော်သည် စာဆို၏ “ဝမ်ပိုမြစ်ပေါ်မှာ” ဆိုသည့် ကဗျာကို ဖတ်သည်။

ဝမ်ပိုသည် စာဆို၏ ရင်ဝကို ထိလာရောက် ရိုက်ခတ်ခဲ့ကြောင်း ကဗျာစလျှင်ပင် စာဆိုက ဝန်ခံ၏။ ညှို့ယူဆွဲဆောင်မှုရှိသော လူ့ဘောင်တစ်နေရာဟု စာဆိုက ဆိုပြန်၏။ ဝမ်ပိုမြစ်ရေသည် တထွေထွေစီးနေ၏။ တဒီးဒီးစီးနေသည်။ ဝမ်ပိုမြစ်ပြင်ဝယ် သင်္ဘောကြီးများ ကျောက်ချနေကြသည်။ ဤသင်္ဘောကြီးများသည် ရေသမုဒ္ဒရာကို ပတ်၍ လာပြီးမှ ဤနေရာတွင် ကုန်ချရင်း ခေတ္တနားနေကြခြင်းဖြစ်၏။ အို သူတို့မြေတွင် တရုတ်ပြည်သူ ထောင်သောင်း၊ လုပ်သားကောင်းတို့သည် စုပေါင်းတည်ဆောက်ရှိသည်ကို ဤသို့လျှင် ကဗျာစပ်ပါ၏။

- * မိုးလုံးအုံပျ
- ရင်ဝထိရိုက်၊ စိတ်နေအိုက်သော
- လွမ်းမောဖွဲ့နှောင်၊ ညှို့ဆွဲဆောင်သော
- လူ့ဘောင်တစ်နေရာ၊ ရောက်ခဲ့ပါသည်
- ကဗျာတစ်ပုဒ် တွေးနေမိ။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

- * ဝမ်ပိုမြစ်သည်
 စီးရစ်ဒီးဒီး၊ လှိုင်းခုန်စီးနေ
 ကြီးမားဝန်ဆောင်၊ ခန့်ထည်မှောင်သော
 သင်္ဘောကြီးများ၊ ကျောက်ချနားနေ
 ရေသမုဒ္ဒရာ၊ လှည့်ပတ်လာပြီး
 သည်မှာကုန်ချ၊ ကုန်တင်ကြနှင့်
 လောကစီးပွား သယ်ပိုး၏။

- * အို...ကြည့်စမ်းလေ
 သူတို့မြေဝယ်၊ သူ့ရေနယ်တွင်
 အစဉ် လှုပ်ရှား၊ ပြည့်စီးပွားတွက်
 နားသည်မရှိ၊ အချိန်ပြည့်ပင်
 နေ့လှည့်ညပြောင်း၊ လုပ်သားကောင်းတို့
 စုပေါင်းတည်ဆောက်၊ လမ်းသစ်ဖောက်ကြ
 စံပြစွမ်းအင် မြင်ပါမိ။

စုန်ခဲ အိုဆာကာ၊ ကိုဘေးရွာနှင့်
 သည်မှာ ဟောင်ကောင်၊ ကုန်ပို့ဆောင်၏
 တောင်ရပ် မဲလ်ဘုန်း၊ လမ်းမဆုံးနိုင်
 အပြိုင်ထိုးဖောက်၊ ဗန်ကောက် စင်ကာပူ
 ကုန်လှည့်ယူသော်၊ ဒုတိုင်း ကူဝိတ်
 ခရီးစိပ်၏၊ မအိပ်နိုင်ပါ
 ဂျီနီအာနှင့်၊ သူ့ရွာ အေဒင်

ဆူဒန် ဝင်၏။ ရေပြင်ခရီးပေါက်
 နယူးယောက်နှင့်...
 ဟောက်စတန် အထိ၊ လှည့်ပတ်မိခဲ့
 စသည့်ခရီး၊ ဤမြစ်ကြီးသည်
 စီးဆင်းဆက်သွယ် မဆုံးနိုင်။

စာဆိုသည် စာပေသံတမန် ပီသစွာ ဧရာဝတီ ယန်စီကဗျာစုတွင်
 တရုတ် မြန်မာ ချစ်ကြည်ရေးသမိုင်းကိုလည်း ဖွဲ့ဆိုခဲ့၏။

သရေခေတ္တရာ၊ ထွက်ခွာလာသူ
 ပျူသံတမန်
 သုနန္ဒန၊ အိမ်ရှေ့မင်းသားကလျှင်
 ရှေ့မှဦးဆောင်၊ အလံထောင်၍
 တောင်တွင်းကြီး မိုင်းမော၊ သီပေါ ကြူကုတ်
 မဆုတ်မနစ်၊ ဖြတ်ကျော်ရစ်ကြ
 မြစ်ကူးချောင်းဖြတ်၊ မနားရပ်ပါ
 တာလီ ချိန်တူး၊ မြို့များကူး၏
 စူးစူးဦးတည်၊ ချန်အန်း ဆီတွင်
 နှစ်ပြည်ထောင်ချင်း၊ ရွှေလမ်းခင်းကြ
 ထန်မင်းဆက်ပြိုင်၊ တို့ ပျူနိုင်ငံ
 သံတမန်ဆက်၊ သုခုမ ယုက်နွယ်
 ကြွယ်ဝ အနုပညာ၊ အံ့ဖွယ်ရာကို
 ကဗျာကဝိ၊ ပိုင်ကျူအိနှင့်
 သူ၏မိတ်ဆွေ၊ ယွမ်ဝေကျီးတည့်

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

သူလည်းစာဖွဲ့၊ ရေးသီခဲ့ပြီ
ပန်းသီးစာလုံး၊ ရသဖုံးလျက်
ချစ်ထုံးချည်နှောင်၊ လှဂုဏ်ဆောင်၏။

* * *

ပျူတို့အခန်း၊ သုခုမနန်းတွင်
အလွမ်းအညို၊ အပို့အယူ
အမြူအဆွယ်၊ အတွယ်အတာ
အရောအညို၊ အပြုအထေ
အပွေ့အပိုက်၊ အလိုက်အပြေး
အဆွေးအငို၊ အကြိုအထောက်
အကြောက်အခန်း၊ အတန်းအမှီ
အကြည်အပြုံး၊ အမုန်းအချစ်
အထစ်အငေါ့၊ အပျော့အပျောင်း
အကြောင်းအရာ၊ စုံလင်စွာပင်
သဘင်ဂီတ၊ သီဆိုကသည်
ဘဝအမော၊ ချစ်ဖွယ်ပြော၏။

* * *

ပျူ တူရိယာ၊ နှစ်ဆယ်မျိုးပါ၏
ယင်းတို့မှာ သတ္တု၊ ခရသင်း ကြိုးဝါး
သားရေနှင့်ဆင်စွယ်၊ အသွယ်သွယ်ပြု
သတ္တု တူရိယာ၊ နှစ်မျိုးသာတည်း
စည်းနှင့်လင်းကွင်း၊ တီးခတ်ညှင်းနေ

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ခရုသင်းမှုတ်၊ နာဖွယ်ရုပ်ဖြင့်
 လှုပ်ရှားတေးသံ၊ ဝေ့ဝဲပျံ၏
 တစ်ဖန်ပေါင်းပြု၊ စောင်း ခုနစ်ခုဖြစ်
 သံစုံသစ်သော်၊ ရစ်ခေါင်းစောင်းနှင့်
 မိကျောင်းခေါင်းစောင်း၊ နဂါးခေါင်း
 ခေါင်းဗျပ်စောင်း၊ ဘူးကြီးဗျပ်စောင်း
 မြန်မာစောင်းတွေ၊ ကြိုးတစ်ချောင်းတပ်ရစ်
 ဘူးဗျစ်-ဘူးကလေးစောင်း၊ စုစုပေါင်း၍
 စောင်းအမျိုးမျိုး၊ စံစုံနှိုး၏။

* * *

ဧကရာဇ် တယ်ကျန်း၊ တိုင်းကြည့်နန်းရှင်
 ထိုသခင်သည်၊ ချစ်ခင်ခွန်ရှည်
 ခိုင်ခံ့တည်အောင်၊ ဘွဲ့မည်ပိုင်သ
 ပျူတိုင်းမှလျှင်၊ ကုမာရစန္ဒ
 ဘုန်းကြီးလူသူ၊ ပျူမင်းမြတ်ထံ
 သံလွတ်ပြန်၏၊ ပြန်လှန်စေလွတ်
 သဝဏ်အပ်၏။

* * *

မြန်မာ ဂန္ဓလရာဇ်၊ ထိုထိုခေတ်မှ
 ချစ်ကြခင်ကြ၊ ပေါင်းသင်းကြရာ
 လွန်စွာသင့်မြတ်၊ ဆက်ဆံလတ်ပုံ
 ပြန်ပတ်ကြော့လည်၊ ထပ်ထပ်တည်နေ

ပန်းမျိုးတစ်ထူ စာပေ

ဤနေ့ခေတ်လျှင်၊ ဤသို့ပင်တည်း
သင်မယုံလော၊ အံ့မိန်းမောလိမ့်
ပြောမဆုံးနိုင်၊ မေတ္တာပြိုင်လျက်
နိုင်ငံချင်းချင်း၊ ရွှေလမ်းခင်းကြ
သာချင်းရတု၊ မော်ကွန်းပြု၏။

စာဆိုသည် ကဗျာသံတမန် ပီသစွာဖြင့် ရန်ကွေ့ကြို့ ရေတံခွန်
ကြီးမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားများ ထုတ်ယူနေပုံကိုလည်း ကဗျာစပ်၏။
ပင့်ကူအိမ်တမျှ ပါးလွှာသော အဝတ်အထည်များ လျှော်ဖွပ်နေကြပုံ
ရေးဖွဲ့ထားသော ထန်မင်းဆက် ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို အခြေခံ၍ ကကြိုး
ဖွဲ့ထားသည့် ဟွမ်ရှု ကျေးရွာကဗျာလည်း ပါသည်။ နာမည်ကြီး
ပီကင်းအော်ပရာ အချစ်အမုန်းကိုလည်း စာဆိုသည် ကဗျာဖွဲ့ဆိုသည်။

စာဆိုသည် တရုတ်ပြည်၏ သဘာဝ အလှအပများကိုလည်း
ချန်လှုပ်၍မထားဘဲ ကဗျာဖွဲ့၏။

- * ကြည့်စမ်းပါကွဲ့ ရှုစမ်းပါ။
- * အဖြူရောင် ငွေလှိုင်းတွေပေါ့
တောင်တံတိုင်း အမြင့်ဆီက
ဂုဏ်ဝင့်ဖြာ မာန်ဟုန်မြင့်ပါဘိ
ငွေပွင့် ဝေဆာ။
- * ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ
စီးပါလို့လေး။

- * မြင့်ရာမှ နိမ့်ရာ
ဆင်းလာလို့လေး။
- * စိမ်းမြရီ လဲလဲကြည်လို့
မြရွန်းရည်မြမြမောင်းပါတီ
သည်ချောင်းငယ် ကွေ့ကာကောက်ရာသို့
တို့ရောက်ခဲ့ ရေတံခွန်ကြီး
ခရီးကြုံ စာအခွံ့
ဖွဲ့ခဲ့မိသေး။

စာဆိုသည် တရုတ်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတို့၏ နာဂီတူရိယာ နာဂီ အက၊ နာဂီ တီးလုံး၊ လူစူး အဆို၊ ဟိုပင်လူမျိုးတို့၏အက ဟွာလီလီနှင့် ယီလူ၏ အဆိုအပြောများကိုပါ စေ့စေ့စပ်စပ် တွေးနက်နက်နဲနဲ ရေးသားစပ်ဆိုပါ၏။ စာဆို၏ ဧရာဝတီယန်စီ ချစ်ကြည် တေးဆို ကဗျာများ ဖတ်ရှုပြီး ကျေနပ်ကြည်နူး ခံစားရပါ၏။ ကျွန်တော်သည် ဧရာဝတီ ယန်စီ သံတမန်ကဗျာများကို ဖတ်ပြီး စာဆို၏ ဧရာဝတီ-ယန်စီ ပြည်သူ့ကဗျာများကို ဆက်၍ ဖတ်လိုစိတ် ပေါ်လာပြန်တော့၏။

အခန်း (၈)

စာဆို၊ ကျွန်တော်နှင့် မြန်မာ့ရုပ်သေး

မိုးသည် အညှိုးဖြင့် ရွာနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ဧရာဝတီ ယန်စီ ချစ်ကြည် တေးကဗျာများဖတ်ပြီး စာဆိုနှင့် ကျွန်တော်တို့၏ ခင်မင်ရင်းနှီးမှု ဖြစ်စဉ်များကို မိုးအေးအေးတွင် တွေးနေမိ၏။ မဲခေါင်စာဆိုသည် ငယ်ရွယ်သူတို့အပေါ် ညာတာထောက်ထားမှုရှိသည်။ သို့သော် အလုပ် နှင့်ပတ်သက်သာလျှင် သူ့ကိုယ်သူရော သူများကိုပါ မညာမတာ ခိုင်းတတ်သည်။ မနားမနေ လုပ်တတ်သည်။ အလုပ်ဟုဆိုပါက လူမှုရေးကိစ္စများကိုပင် မေ့လျော့စေပြီး အလုပ်ပြီးအလုပ် မအိပ်မနေ တွန်းလုပ်တတ်သူ ဖြစ်၏။

စာဆိုနှင့် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာပေခရီးနှင့် သတင်းစာခရီးကို လက်တွဲ၍ လျှောက်လှမ်းခဲ့သည်မှာ ၂၅ နှစ်မျှ ရှိခဲ့ပြီဖြစ်၏။ စာဆိုနှင့် ကျွန်တော်သည် မြန်မာ့ရုပ်သေးသဘင် ပြန်လည်ရှင်သန်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ခဲ့ဖူး၏။ မြန်မာ့ရုပ်သေးသည် ကိုလိုနီခေတ်မှ စတင်ပြီး တောက်လျှောက် ကျဆင်းခဲ့ရာ မြန်မာတို့ လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးသည့် တိုင် အဖတ်မဆည်နိုင်ဘဲ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

အနုပညာဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသိန်းတန်က မြန်မာ့
ရုပ်သေးသဘင်၏ နေဝင်ချိန်စာတမ်းကို ရေးသားဖတ်ကြားခဲ့၏။

ထိုအခါ စာရေးသူသည် ဆရာကြီးဦးသိန်းတန်အား မဆန့်ကျင်
သော်လည်း မြန်မာ့ရုပ်သေး နေမဝင်စေရ၊ မြန်မာ့ရုပ်သေးသဘင်၏
မိုးသောက်ယံစာတမ်းကို ၁၉၆၇ ခု၊ ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့က ပန်းဆိုးတန်း
လူငယ်များ ကြီးပွားရေးအသင်းတိုက်တွင် ဖတ်ကြားခဲ့ရာ ထိုစာတမ်း
ဖတ်ပွဲသို့ အနုပညာဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ
ခင်မောင်ညွန့်၊ ဦးရဲဒွေး၊ ရာမ ဦးအုန်းမောင်၊ ဦးကြည်ဝင်းစိန်၊
မော်လမြိုင်မှ ဦးစိန်ထွန်း၊ ဦးကျင်ခဲ၊ ဦးသန်းငွေ၊ ပုသိမ်မှ သဘင်ပညာ
ရှင်များဖြစ်သော ဦးဗိုလ်ဝ၊ ဦးသောင်းလှိုင်၊ ရုပ်သေးမင်းသား ဦးကျော်
မြအေး၊ မင်းသမီး ဒေါင်းယဉ်စိန်နှင့် စာပေအနုပညာရှင် ၅၀၀ ခန့်
တက်ရောက်သည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ စာရေးသူသည် ဦးရဲဒွေး၊ ဆရာလှသမိန် စသည်
တို့နှင့် တွဲဖက်ကာ မြန်မာ့ရုပ်သေးသဘင် တစ်ခေတ်ဆန်းရေးကို
ကြိုးစားခဲ့ကြ၏။ ကျွန်တော်တို့၏ လုပ်ငန်းကို အချိုးအနှီး ကြိုးစား
မှုဟု ထင်ကြဆိုကြသူများ ရှိသလို ဆရာလန်ဒန်ပျံ့သင်း၊ ဆရာ
ဦးစောဦး၊ ဆရာဒဂုံဦးစန်းငွေ၊ ဆရာဦးသော်ဇင်၊ ဒေါက်တာတင်မောင်
ကြည်တို့ကလည်း အားပေးကြသည်။

မြန်မာ့ရုပ်သေး မတိမ်ကောရေးအတွက် ဆရာဇော်ဂျီ၊ ဆရာ
လူထုဦးလှနှင့် ဆရာမကြီး လူထုဒေါ်အမာ၊ ဟံသာဝတီဦးဘရင်၊
ဆရာမကြီး စောမုံညင်း၊ ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၊

၊ ဦးသိန်းနိုင်၊ ဆရာဒဂုံနတ်ရှင်၊ ရွှေတောင်ဦးကျော်မြသောင်း၊
ဦးမြတ်ကျော်၊ ဆရာဇေန၊ ဆရာသာဂဒိုး၊ ဒဂုံဆရာလင်း၊ ဆရာ

သခင်တင်ဦး၊ ဆရာဗမိုး၊ မောင်သစ်လွင်(လူထု)၊ ဆရာမောင်သာနိုး၊
ဆရာ ဆင်ဖြူကျွန်းအောင်သိန်း၊ ဦးမင်းကြည်(ယဉ်ကျေးမှု)တို့က
လည်း သူတို့စွမ်းအားရှိသမျှ စာပေ စာအုပ်စာတမ်း ဆောင်းပါးများ
ရေး၍ အားပေးခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ၁၉၇၆ ခုနှစ်လွန်ကာမှစ၍ မြန်မာ့ရုပ်သေး
သဘင်သည် သေလုစော မြောနေရာမှ သတိပြန်လည်ခဲ့၏။ ၁၉၇၈
ခုနှစ်တွင် စာဆို ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကြေးမုံသတင်းစာတိုက်၌
အယ်ဒီတာချုပ် ဖြစ်လာသောအခါ မြန်မာ့ရုပ်သေးကို မျက်ခြည်
မပြတ်ဘဲ စတင်အားပေးခဲ့၏။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်ကုန်တွင် စာဆိုသည်
အနုပညာဦးစီးဌာန၌ ညွှန်ချုပ်ဖြစ်လာသောအခါ နာရီဆိုင်းမနေဘဲ
ကျွန်တော်အား သူ့ရုံးခန်းသို့ ခေါ်ယူ၍ မြန်မာ့ရုပ်သေး နာလန်ထရေး
ကိစ္စကို အရေးထား၍ ဆွေးနွေး၏။ ကျွန်တော်က ၁၉၇၆ ခုနှစ်၊
ဇွန်လက ဆရာဦးစောဦး ခေါင်းဆောင်၍ ရုပ်သေးပညာရှင်များနှင့်
ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့သော ရုပ်သေးသဘင် ပြန်လည်ထွန်းကား
လာစေရေး ဆွေးနွေးချက်များကို အခြေခံ၍ စာဆိုအား တင်ပြ
ဆွေးနွေး၏။

စာဆိုက ကျွန်တော်တင်ပြချက်များကို အချို့အားလည်း သဘော
တူ၍ အချို့ကိုလည်း ဆိုင်းထားလို၏။ ကျွန်တော်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့သော
နေရာမှာ ယခု တပ်မတော်စစ်ဆေးရုံ အမှတ်(၂) ဝင်းအတွင်းရှိ
အနုပညာဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ရုံးခန်းတွင် ဖြစ်၏။ အနု
ပညာ ဦးစီးဌာနသည် ယင်းနေရာမှ နောက်ပိုင်းတွင် ပန်းဆိုးတန်းသို့
ပြောင်းရွှေ့ခဲ့၏။

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စာဆိုသည် မြန်မာ့ရုပ်သေးနှင့် ပတ်သက်၍ အချက်အလက် စုဆောင်းခြင်း၊ အဆိုအပြော စာသားများစုဆောင်းခြင်း၊ ရုပ်သေး ဇာတ် ထွက်နိုင်ရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေခြင်းတို့ကို ပြုလုပ် သည်။ ကျွန်တော့်အားလည်း မြန်မာ့ရုပ်သေးနှင့် ပတ်သက်၍ အထွေထွေ အရပ်ရပ်သော အချက်အလက် အစုံစုံကို စုဆောင်းရန် တာဝန်ပေးခဲ့ပါ၏။ စာဆိုသည် ကျွန်တော့်ကိုသာ ထိုသို့ တာဝန်ပေးခဲ့ သည်မဟုတ်၊ အခြားလူငယ်စာရေးဆရာ၊ သတင်းစာဆရာများနှင့် အခြား ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာဆိုင်ရာ ပညာရှင်များထံသို့လည်း ချဉ်းကပ်ကာ မြန်မာ့ရုပ်သေးနှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များ ကို စုဆောင်းစေရန်လည်း ခွဲဝေ တာဝန်ပေး၏။

၁၉၈၆ ခုနှစ်သို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ စာဆိုက ကျွန်တော့်အား ခေါ်၍ 'မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ရုပ်သေးအဖွဲ့ ဘယ်နှစ်ဖွဲ့ ရှိသည်။ ပညာရှင် ဘယ်နှစ်ယောက်ရှိသည်။ ကြိုးဆွဲဦးရေက ဘယ်လောက်၊ ဆိုငိုပြောသူ ဘယ်နှစ်ဦး၊ ပွဲထွက်နိုင်သည့်အဖွဲ့ဦးရေ အတိအကျ၊ ညီလေးဆီက သိချင်သည်' ဟု ဆိုပါ၏။ ထိုစဉ်က စာဆိုသည် အနုပညာဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဖြစ်၏။ ဤမျှကျယ်ပြန့်သော တာဝန်ကို ကျွန်တော့်အား ခိုင်းသည့်အတွက် ကျွန်တော့်မှာ အခက် တွေ့ရ၏။ ကျွန်တော့်မှာ ရုံးဝန်ထမ်းမရှိ၊ ထိုအချက်အလက်များ ရှာဖွေရန် စရိတ်ငွေကြေး ဘတ်ဂျက်မရှိဘဲ ခေါက်ဆွဲကြော်တစ်ပွဲနှင့် ကော်ဖီတစ်ခွက်တိုက်ကာ စေခိုင်းခြင်းဖြစ်၏။ ခေါက်ဆွဲစား၍ပြီးတော့ ကော်ဖီမသောက်ခင် 'ညီလေး လုပ်တတ်မှာပါ၊ အစ်ကို ယုံပါတယ်' ဟု ပြောကာ ကျောကိုပုတ်ပြီး ပြန်လွတ်လိုက်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

မြန်မာတစ်ပြည်လုံးသို့ ကျွန်တော် မည်သို့ ခရီးထွက်မည်နည်း၊
 ကျွန်တော်က ပါတီဌာနချုပ်မှ ဖြစ်သည်။ စာဆိုက ယဉ်ကျေးမှု
 ဝန်ကြီးဌာနမှ ဖြစ်သည်။ စေခိုင်းမှုက မေတ္တာဖြင့် စေခိုင်းခြင်းဖြစ်၏။
 ကျွန်တော်က ပါတီဌာနချုပ်မှဖြစ်၍ လုပ်ဆောင်ရန် အချိန်ရဖို့ပင်
 အတော်ကြပ်၏။ သို့သော် ကျွန်တော်ကိုယ်နှိုက်ကလည်း မြန်မာ
 တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ရုပ်သေးအဖွဲ့၊ ရုပ်သေးစင် ဘယ်နှစ်ခုရှိသည်။
 အရပ်ရှိသောအဖွဲ့၊ ပွဲထွက်နိုင်သောအဖွဲ့၊ အသက်ရှင်နေသေးသည့်
 ရုပ်သေးမင်းသားကြီးများ၊ မင်းသမီးကြီးများ၊ ကြီးဆွဲများ၏ စာရင်းကို
 သိလို၏။

ကျွန်တော် ငယ်စဉ် ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် လာကသောပသီစိန်
 အဖွဲ့မှ ရုပ်သေးများကို မြင်ဖူးကာ ယခုထိ ရုပ်သေးကို တမ်းတမ်းစွဲ
 ဖြစ်နေသူ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ဒါလုပ်သင့်သောကိစ္စ
 ပါပဲလေဟု ဆိုကာ ငွေကြေး စရိတ်စကမရှိဘဲ လုပ်နိုင်မည့်နည်းကို
 စဉ်းစား၏။ တစ်ရက် နှစ်ရက်နှင့်ကား စိတ်ကူး ပေါ်မလာပါ။

သို့သော် တစ်ပတ်မပြည့်ခင်မှာပင် ကျွန်တော် စိတ်ကူးတစ်ရပ်
 ရလာ၏။ ကျွန်တော့်စိတ်ကူးမှာ စာအစောင် ၁၀၀၀ ကျော် ထုတ်ရုံဖြင့်
 ကျွန်တော်လိုချင်သော အချက်အလက်များ ရနိုင်သည့်စိတ်ကူး ဖြစ်၏။

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်လိုချင်သည့် အချက်အလက်များကို
 စာထဲတွင် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာရေးကာ မိမိတို့ နယ်မြေဒေသ၌
 ရုပ်သေးနှင့်ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို တစ်စမကျန် ပေးပို့
 ပါရန် မေတ္တာရပ်ခံစာများကို ထိုစဉ်က မြို့နယ်တိုင်းရှိ အာဏာပိုင်
 အဖွဲ့များဖြစ်သော ပါတီယူနစ်၊ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ၊ လယ်သမား၊

အလုပ်သမားအစည်းအရုံးများ၊ လမ်းစဉ်လူငယ်နှင့် ကြက်ခြေနီအဖွဲ့များသို့ စာရေးမေတ္တာရပ်ခံ အကူအညီတောင်းသောအခါ မြို့နယ်တိုင်းက ဂရုတစိုက် စာပြန်ကြသည်။ အချို့မြို့နယ်က မရှိလျှင် မရှိကြောင်း၊ အချို့မြို့နယ် ယခုမရှိသော်လည်း ရှိစဉ်က သမိုင်းနှင့် အသက်ရှင်လျက်ရှိသေးသော ရုပ်သေးဆရာကြီးများ၏ ဓာတ်ပုံများ၊ ဆွေစဉ်မျိုးဆက် အစဉ်အလာများပါမကျန် ပေးပို့၏။ လေးလလောက်အတွင်း တစ်နိုင်ငံလုံးမှ အချက်အလက်များကို ကျွန်တော် ရရှိပါ၏။ ကျွန်တော့်မှာ ပျော်လိုက်သည်ဖြစ်၍ ညွှန်ချုပ်ကြီးထံ ပြေးပြောတော့ 'ငါ့ညီအကြံ မဆိုးဘူး၊ ငါ့ညီ လုပ်တတ်ကိုင်တတ် တယ်ဆိုတာ အစ်ကိုသိပါတယ်' ဟု ဆို၏။

ထို့နောက် ရရှိသော အချက်အလက်များကို စုစည်းကာ ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် မြန်မာ့ရုပ်သေးသဘင် လက်ရှိအခြေအနေ လေ့လာချက်စာတမ်းကို ရေးသား ဖတ်ကြားစေပါ၏။ စာမျက်နှာ ၇၃ မျက်နှာ ပါရှိသော မြန်မာ့ရုပ်သေးသမိုင်းနှင့် မျက်မှောက် လက်ရှိအခြေအနေဆိုင်ရာ ရုပ်သေးစာတမ်းကို ဖတ်ကြား တင်ပြ နိုင်ခဲ့ပါ၏။

ရရှိသော အချက်အလက်များကား စာတမ်းရေးသားရုံဖြင့် မကုန် သဖြင့် 'ယနေ့ မြန်မာ့ရုပ်သေးသဘင်' စာအုပ်ကို ကျွန်တော် ဆက်လက် ထုတ်ဝေခဲ့ပါ၏။ ယခုအခါ မြန်မာ့ရုပ်သေးသည် မိမိနေရာကို မိမိ အတော်အတန် ပြန်လည်နေရာယူနိုင်ပြီ။

စာဆိုသည် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းရွက်နေချိန် တွင် ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂ ရက်နေ့မှ ၂၇ ရက်နေ့အထိ ၂၈

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာဝေ

ကြိမ်မြောက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရုပ်သေးပွဲတော်ကို ဂျာမဏီနိုင်ငံ၌ ကျင်းပရာ မြန်မာနိုင်ငံမှ ရုပ်သေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ သွားရောက်ဖြေဖျော်ခဲ့သည်။ အနုပညာဦးစီးဌာနမှ ဦးမြတ်ကျော် ခေါင်းဆောင်၍ ဦးရဲဒွေး၊ ဦးရွှေ၊ ဦးစိန်ထွန်းကြည်၊ ပုလဲစိန်၊ ဦးမြမောင်၊ ဒေါ်ထွေးကြည်၊ ဦးကြည်မြ၊ ဦးကိုဦး အစရှိသော အဖွဲ့ဝင် ၁၅ ဦး ပါဝင်သည်။ မြန်မာ့ရုပ်သေးအဖွဲ့သည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံ ဘိုခွင်းမြို့ အပါအဝင် မြို့ ၁၃ မြို့တွင် ၁၅ ချီ ကပြခဲ့ရာ အလွန်အောင်မြင်ခဲ့၏။

ဂျာမဏီနိုင်ငံ သတင်းစာများက မြန်မာရုပ်သေးကို

‘မြန်မာ့ရုပ်သေးအဖွဲ့၏ အနုပညာဆန်းကြယ်မှုသည် စွဲလမ်းမက်မောစရာဖြစ်သည်။ အတီးအမှုတ် တေးသံတို့က အနောက်နိုင်ငံ သားများအတွက် ထူးထူးဆန်းဆန်းဖြစ်၍ တောက်ပြောင်သော အဝတ်အစားများကို ဝတ်ပြီး မျက်နှာသန့်ပြန့်ဖြူဖွေးကာ နှုတ်ခမ်းလေးများ ပြုံးနေသည့် အရုပ်လေးများက ဒူးထောက်နေသည်။ ကသည်။ ဘုရားဝတ်ပြုသွားသည်များကို ကြည့်ရသည်မှာ အနောက်တိုင်း အကများဖြစ်သည့် ရော့အင်ရီးနှင့် ဘရိတ်ဒန်များကို မေ့ပျောက်သွားစေသည်’

ဟု ရေးသားကြ၏။

မြန်မာ့ရုပ်သေးသဘင်၏ အောင်မြင်မှုသည် ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာရှိ၏။ ထိုအောင်ပွဲသည် မြန်မာ့ရုပ်သေးသဘင် နေဝင်ရာမှ ပြန်လည် ခေါင်းထောင်ထခဲ့သော ပွဲဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်မှစ၍ မြန်မာ့ရုပ်သေးသည် ရှေ့တန်းသို့ ရောက်ရှိလာရာ မြန်မာ့ခရီးသွားနှစ်သို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ မြန်မာ့ရုပ်သေးသည် အထူး မျက်နှာပွင့်ခဲ့သည်။ ယခုတော့

မြန်မာ့ရုပ်သေးသည် စင်ပေါ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီ။ ဤသည်ကို စာဆိုက
မြန်မာ့ရုပ်သေး၏ အောင်ပွဲအား မှတ်တမ်းပြုပါ၏။

မြန်မာ့ရင်ထဲက ရုပ်သေးပွဲ

- * ချစ်ဖွယ်ခင်ဖွယ်၊ နှစ်သက်ဖွယ်ပင်
ရွှင်ချိုကြည်အေး၊ မြန်ရုပ်သေးသည်
ယဉ်ကျေးစွာပင်၊ အလှဆင်၍
သဘင်ဂုဏ်တင့်၊ ဇာတ်ဟန်မြင့်လျက်
ရင်နှင့်အောင်က၊ သုခုမသည်
မြန်မာ့စဉ်လာ၊ တို့ရိုးရာ၏
မဟာသမိုင်း ပြောနေဆဲ။
- * ဥရောပတွင်၊ သိမ့်သိမ့်ထင်အောင်
ပဲ့တင်ရိုက်ခတ်၊ ချီးမွမ်းလတ်၍
ရပ်နီးရပ်ဝေး၊ မြန်ရုပ်သေးကို
အပြေးကြည့်ကြ၊ လေ့လာကြပြီး
များစွာအံ့ဩ၊ ဝိုင်းဝန်းပြောပြ
ရင်မောကြလျက်၊ ချစ်နှစ်သက်၍
မျက်တောင်မခတ်၊ ငေးစိုက်လျက်။
- * နှလုံးသားမှ၊ ဖန်တီးရသော
မြန်မာ့ရုပ်သေး၊ သတင်းမွှေးခဲ
ရှေးဇာတ်သမားစဉ်၊ ဇာတ်ခန်းဝင်သော်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

လင်္ကာရွတ်ဆို၊ ကာရန်ချို၍
ထိုထိုဥရောပ၊ နှစ်ခြိုက်လှ၏
ရှုမဝနိုင်၊ မငြီးနိုင်သည်
လှိုင်လှိုင်ရနံ့ သင်းပျံ့ခဲ့။

* အပြည်ပြည်တွင်၊ နှိုင်း၍ယှဉ်သည်
မြန်ယဉ်ကျေးမှု၊ သီးခြားပြုလျက်
ထုထည်ခိုင်မာ၊ တည်တံ့လာကြ
နှစ်ရာထောင်ချီ၊ ကြာခဲ့ပြီတည်း
ဤရုပ်သေးလည်း၊ စဉ်လာကြီး၏
ကမ္မည်းမော်ကွန်း၊ ရတုညွန့်သည်
ထွန်းတောက်ရှိန်ဝါ လွမ်းဆဲကိုး။ ။

၁၉၈၅-ခုလိုင်

အခန်း (၉)

ဂုဏ်ပြုအပ်သည်ကို ဂုဏ်ပြုသော မဟာကဗျာဆရာ

မဟာကဗျာဆရာ ထိလာစစ်သူသည် စစ်ရေးစစ်ရာ ကဗျာများကို ရေးသားသီကုံး နှုန်းဖွဲ့သည်။ သမိုင်းရေးရာ ကဗျာများကို ရေးစပ်သည်။ မျိုးချစ်ကဗျာ၊ အမိနိုင်ငံ အမိမြေကို မြတ်နိုးသော အဖွဲ့အနွဲ့များကို ရေးသီ၏။ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး ကဗျာ သည်လည်း မဲခေါင်စာဆို၏ မပြတ်မလပ်ရေးခဲ့သော ကဗျာအစု ဖြစ်သည်။

ဇာတိသွေး ဇာတိမာန် ရင့်သန်သောကဗျာများ၊ မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှု မြန်မာ့အနုပညာကို ဖော်ထုတ်ထိန်းသိမ်းသော ကဗျာများ၊ မြန်မာ့အလှအပ မြန်မာ့ဂျေမြေတောတောင် သဘာဝ သယံဇာတကို ခံစားဖွဲ့ဆိုသော ကဗျာများ၊ မြန်မာတို့၏ကျုံးမြို့ရိုး နန်းပြာသာဒ်များ အကြောင်းကိုရေးသော ကဗျာများသာမက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ကျောင်းကန်ဘုရား၊ ဇရပ်၊ သိမ်အကြောင်းတို့ကိုလည်း ကြည်ညိုသဒ္ဓါ
ပွားများစွာဖြင့် ကဗျာရေးသား ပူဇော်ခဲ့၏။ လယ်တောထဲက စာချောက်
ရုပ်မကျန် မြန်မာလယ်ယာကဏ္ဍ၊ အလုပ်သမားကဏ္ဍ၊ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ
မြို့ပြကျေးလက် နှစ်သက်ဖွယ်ရာ အစုစုတို့အကြောင်း အကြိမ်ကြိမ်
ထပ်လောင်း၍ စုခြင်း တုခြင်း ပြုခြင်း စပ်ဆိုခြင်းတို့ကို ပြုခဲ့၏။

ကဗျာဆရာ ထိလာစစ်သူသည် ကျေးဇူးတရားကို သိတတ်သော
ကဗျာစာဆိုဖြစ်သည်။ သူသည် သူသွားခဲ့ဖူးသော သာမန်လမ်းကြောင်း
လေးတစ်ခုအကြောင်းကိုပင် မကျန်၊ မချန်ထားဘဲ ကဗျာရေးဖွဲ့၏။
အမိရွာ မွေးရပ်မြေအကြောင်း၊ အဖရပ်ရွာ မွေးရပ်မြေအကြောင်း၊
ငယ်စဉ်က သင်ကြားပြသခဲ့သော ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်အကြောင်း၊
ဆရာတော်ဘုရား၏ကျေးဇူး၊ မိဘရပ်ရွာကျေးဇူး စသည်တို့ကို မမေ့
မလျော့ အပေါ့အဆမထားဘဲ ကဗျာစပ်၍ ကျေးဇူးအရပ်ရပ်ကို
ဆပ်ခဲ့၏။ ထိုမျှမက မဟာကဗျာဆရာ ထိလာစစ်သူသည်

- သာစည်နယ်က အငြိမ့်ပညာရှင် မိန်းကလေး လောဘာတီ
မမြရင် အကြောင်းကိုလည်း ချန်လှပ်၍မထားဘဲ ကဗျာ
စပ်၏။
- ထို့ပြင် ရေကျော်မှာနေသည့် စာရေးဆရာ၊ သီချင်းရေးဆရာ၊
သရုပ်ဆောင် ဒါရိုက်တာကြီး မြတ်လေး၊
- ဂီတပညာရှင် လင်းခေးလှလင်
- ပခုက္ကူဖွား စာရေးဆရာကြီးကျော်အောင်၊
- ပန်းတွေနဲ့ဝေခဲ့သူ စန္ဒရားဆရာလှထွတ်၊
- စာပေပညာရှင် ဆရာကြီးတိုက်စိုး

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

အစရှိသော စာပေအနုပညာနယ်ပယ်မှ ထင်ရှားသူ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊
မိတ်ဆွေများ၏ အကြောင်းများကိုလည်း သူ့ဉာဏ်၊ သူ့နှုတ်၊ သူထုတ်
လုပ်၍ရသော ကာရန်တို့ဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့သီကုံးကာ ကဗျာမော်ကွန်းထိုးခဲ့
သည်။

လောဘာတီမမြရင်

ပါရမီရှင် မမြရင်အကြောင်းကို စာဆိုစစ်သည်က

(၁)

အသံကြည်လင်
ထိပ်ခေါင်ပင်
နှိုင်းယှဉ်ဖွယ်ရာ မရှိပါ
မြန်မာ့အငြိမ့်
သိမ့်သိမ့်ညို့ဓာတ် ရစ်ပတ်ခွေ။ ။

(၂)

အက ကွက်ကိုဆင်
ပြုံးရိပ်ထင်
နုယဉ် ငြိမ့်ညောင်း၊ အကကောင်း
ပျော့ပျောင်းဝေ့ပြီး၊ နရီစည်း
စည်းလေးစည်းက၊ ကမ္ဘောဇ
ဆိုပြသီချင်း၊ တတ်ကျွမ်းခြင်း
နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်၊ လွန်ပိုင်နေ။ ။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

(၃)

စည်းမှန် ဝါးမှန်
 ခပ်မှန်မှန်
 ကဟန် ညက်ညက်၊ လွန်နှစ်သက်
 စွဲမက်ကြ၍၊ နှစ်ခြိုက်မွေ့
 ရွေ့ရွေ့ ကကွက်၊ စည်းသုံးချက်
 ဝါးသုံးချက်က၊ အလွန်လှ
 ပြောကြမဆုံး သြဘာဝေ။ ။

ထိလာစစ်သူသည် အငြိမ့်ပညာရှင် မမြရင်အကြောင်း ဤသို့လျှင် စတင်ဖွဲ့ဆို၏။ အလွန်ရိုးရှင်းသော ကဗျာစာသားလေးဖြင့် မမြရင်၏ နက်နဲသော၊ ဂီတ ညက်ညော ကောင်းမွန်ထူးခြားသော အကတို့ကို တိုတိုတုပ်တုပ် စပ်ဆိုဂုဏ်ပြု၏။

မမြရင်၏ ဇာတိရပ်ရွာနှင့် ပတ်သက်၍ နန်းတော်ရှေ့ဆရာတင် စပ်ဆိုခဲ့သည်ကို ဆရာထိလာစစ်သူက အလင်္ကာအိမ် ဟူသော တင်စားမှုဖြင့် အထူးပြုခဲ့ရာ ရေးတတ်ရက်ပါပေ ဆရာထိလာရေဟု ဆိုရမလောက် သူ့ကဗျာက လှပသည်။ မဟာကဗျာဆရာက သူ့ အရေးနှင့် နန်းတော်ရှေ့၏အရေးကို တစ်ဆက်တည်းဝင်အောင် သီကုံး ၏။ မမြရင်၏အကြောင်းကို ထိလာကဗျာ၏ အရေးကလှသလို ဆရာတင်၏ အတွေးကလည်း ကြွရွနုဖတ် ဆိမ့်သိမ့်နေ၍ ရွတ်ဆိုရ သူအဖို့ ကြောစိမ့်ရလောက်အောင်ရှိ၏။

(၆)

သူမွေးဖွားရာ၊ ကျေးလက်ရွာဝင်
 မိုင်းကာ ညိုညို၊ ထန်းပင်တို့လျှင်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာဝေ

လွမ်းဖို့ကောင်းသော၊ အို ထန်းတောကြီးလေ
ဆီးကြိုခေါ်နေ၊ သာစည်မြေပါ
ရွှေဖလားကန်၊ သူ့ရုပ်ဌာန်မှ
ဝဲပျံ သံစဉ်၊ တေးဝိညာဉ်လည်း
ပူးယှဉ် ချိုမြ၊ ကြားမဝနိုင်
လှပ ဆိုတေး၊ သံသာအေးပြီ
ရေးတတ်ပါပေ၊ မြင်တတ်ပေ့နော်
နန်းတော်ရှေ့ဆရာတင်၊ ရေးဖွဲ့တင်ပြ
မြရင်တို့ ရိပ်ငြိမ်၊ အလင်္ကာအိမ်လေ
‘မိုးတိမ်ယံကာကွယ် x x x ယာပြင်လမ်းမှာ x x x
ထန်းပင်ထန်းလက် x x x ထန်းရွက်တွေက
အသွယ်သွယ်ပါမောင်ရယ် x x x မြရင်တို့ရွာ ရိုးရာ
ဇာတိနွယ် x x x ဪ...လမ်းစဉ် လမ်းဆက်
လမ်းမျက်စိတောင်မှ လည်ပါတယ် x x x
မောင်ရယ် x x x အစ်ကိုရယ် x x x ညိုနွဲ့ ကြိုပါလှည့်
ဆံကေသွယ် x x x

လောဘာတီမမြရင်သည် ရုပ်ချော၊ အသံကောင်း ယဉ်ကျေးလှပ
သွယ်လျလျ ကိုယ်ဟန်ရှိ၍ အကကောင်းသူဖြစ်၏။ အကမျိုးစုံကို
နိုင်နင်းသူဖြစ်သည်။ တေးသွားကိုပိုင်နိုင်၍ စည်းဝါး အံကိုက်အောင်
ကကြိုးကကွက် ဆင်နိုင်သူဖြစ်၍ အငြိမ့်စင်တွင် အလွန် သိက္ခာစည်း
လည်း ရှိ၏။

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ဤသည်ကို မဟာကဗျာစာဆို ထိလာစစ်သူက
(၁၀)

ရူပါရုံရှင်၊ မမြရင်
ယှဉ်၍လှသော၊ ရုပ်လည်းချောပြန်
အသံလည်းကောင်း၊ အကကောင်း၍
သိမ်မွေ့နူးညံ့၊ မျိုးစုံကနိုင်
ပိုင်နိုင်တေးသွား၊ စည်းနှင့်ဝါးလိုက်
အံ့ကိုက်အောင်ပင်၊ ကသောသင်သည်
ပြင်ပ နေစဉ်၊ အငြိမ့်စင်တွင်
လွန်ပင်သိပ်သည်း၊ သိက္ခာစည်းနှင့်
ဟု စပ်ဆိုခဲ့၏။

မမြရင်သည် အငြိမ့်တွင်သာမက သုခုမ သဘင်ဇာတ်ကြီးများကို
လည်း စီးနိုင် ကနိုင်ကြောင်းနှင့် မုံရွာ၊ ချောက်နှင့် ရေနံချောင်းတို့တွင်
တွဲဖက်လူရွှင်တော်များနှင့် ကပြအသုံးတော်ခံပုံကို မဟာကဗျာဆရာက
ဤသို့စပ်ဆို၏။

(၁၂)

အငြိမ့်သာမက၊ သုခုမတွင်
သဘင်ဇာတ်ကြီး၊ ဇာတ်ကိုစီးနိုင်
စပြီး ညဉ့်ဝက်၊ အငြိမ့်ထွက်၍
ဆက်လက် ဇာတ်က၊ မိုးလင်းပြရာ
မေဝါဝီသခင်မ၊ မာလတ ဇာတ်
စသည်ဇာတ်တို့
မပြတ်ကရာ၊ မုံရွာ ချောက်မြို့

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

ရေနံချောင်းတို့တွင်၊ မမြရင်သည်
လူရွှင်တော် လူပြက်၊ အတူထွက်ကြ
မျက်ခြယ်၊ ဓာတ်အိုး၊ ပညာရှင်မျိုးစုံ

အငြိမ့်ပညာရှင် မမြရင်သည် ရှက်တတ်ကြောက်တတ်ပြီး ဟီရိုဩတ္တပ္ပ
တရားရှိသူဖြစ်၏။ သူ့ဘဝတွင် ကိုယ်ကျင့်တရားကို ထိန်းသိမ်း
နေထိုင်သူ မြန်မာမိန်းကလေးတစ်ဦးဖြစ်၏။ အေးချမ်းစွာနေတတ်၍
အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာရှိပြီး ဦးခန္တီဇရပ်နှင့် စောင်တန်းနှစ်သွယ်
လှူဒါန်းခဲ့သည်ကို ယခုပင် တွေ့မြင်နိုင်၏။ သဒ္ဓါထက်သန်၍ ဇရပ်
ကျောင်းစောင်းတန်း စာသင်ကျောင်းပြု၊ သူ့ကောင်းမှုအထွေထွေတွင်
ရဟန်းခံရှင်ပြု၊ တူဖြစ်သူ မောင်စံရင်ကို ရှင်ပြုခဲ့ပြီး မြင်းဝန်ကျောင်း
တိုက်အတွက် လှူထိုက်သမျှတို့ကို ဒါနမျိုးစေ့ ဖြန့်ကြဲခဲ့ပုံကို မဟာ
ကဗျာဆရာက ဤသို့လျှင် သီကုံးပြန်ပါ၏။

(၁၅)

ပွဲမက ရက်၊ ပြင် မထွက်ပေ
ရှက်တတ် ကြောက်တတ်၊ ဟီရိုဩတ္တပ္ပ
ထိန်းရ သိမ်းရ၊ ဘဝဇာတ်အိမ်
ငြိမ်ဝပ်ပိပြား၊ ကိုယ်ကျင့်တရားဖြင့်
နေသွားခဲ့ရာ၊ ချီးမွမ်းပါ၏
မြန်မာ မိန်းကလေး၊ အလွန် အေးသူ
ဘုရားလှူဒါန်း၊ ဒါနလမ်း၌
စာတမ်းရေးအပ်၊ ဦးခန္တီဇရပ်နှင့်
နီးကပ်ရာဝယ်၊ စောင်းတန်းနှစ်သွယ်လျှင်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ယခုပင်မြင်နိုင်၊ တွေ့ရှိနိုင်ပေ
 ရွှေဖလားကန်သာ၊ မြောက်ဘက်ရွာတွင်
 ငယ်စဉ် အိမ်ဖျက်၊ သဒ္ဓါတက်၍
 ရက်ရက်လှူကြောင်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌
 ဇရပ်ကောင်း ဆောက်ရာ၊ သူ့ကျေးရွာသည်
 စာသင်ကျောင်းပြု၊ သူ့ကောင်းမှုတည်း
 သာခုခေါ်ရာ၊ တီးခတ်ပါသော
 သံသာ ကြေးစည်၊ လှူသေးသည်ပင်
 ရှင်ပြု ရဟန်းခံ၊ တူ မောင်စံရင်ကို
 မြင်းဝန်ကျောင်းတိုက်၊ မန္တလေး၌တွင်
 လှူထိုက်သမျှ၊ လှူခဲ့ကြပုံ

လောဘာတီမမြရင်သည် ကျောက်ဆည်ခရိုင် စဉ့်ကိုင်မြို့နယ်၊
 ဧည့်ပြရွာ၌ စစ်ဘေးပုန်းရှောင်ရင်း ၁၉၄၅ ခု၊ ဧပြီလ ၂၉ ရက်နေ့၌
 ငှက်ဖျားရောဂါနှင့် ကွယ်လွန်ခဲ့၏။ မမြရင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်ကို
 နှမြောတသစ္စာဖြင့် မဟာကဗျာဆရာက ဤသို့လျှင် ခံစားစပ်ဆို၏။

(၁၆)

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်၊ ကြောက်ဖွယ်ဖြစ်ခဲ့
 ပစ်ခတ် ဗုံးကြဲ၊ လေယာဉ်ဝဲ၍
 သတ်ပွဲကျင်းပ၊ ဤကာလတွင်

 မမြရင် ခမျာ၊ လွန်ကြောက်ရှာ၍
 ရှောင်ခွာပုန်းပြီ၊ ကျောက်ဆည်ခရိုင်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စဉ်ကိုင်မြို့မှာ၊ ဧည့်ပြရွာ၌
 နေခါ ခိုလှုံ၊ ကြမ္မာကြံ့ဘိ
 ခိုက်တုန် ငှက်ဖျား၊ ဖိစီးများကြောင်း
 သနားစရာ ကွယ်လွန်ရှာပြီ
 ထိုအခါကား...

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ အဖြစ်ဆို
 ရက် (၂၉)ပင် ကြွေလင့်စင်ပေါ့...

* * *

ရင်ဆိုငိုရ၊ မျက်ရည်ကျပြီ
 မြန်မာဂုဏ်တင့်၊ ကောင်းကင်မြင့်မှ
 ကြယ်ပွင့်ကြီးကြွေ၊ ဆုံးလေပြီ...

ပြည်သူ့အချစ်တော် အကယ်ဒမီမြတ်လေး

မဲခေါင်စာဆိုသည် သူမြတ်နိုးသော၊ သူတန်ဖိုးထားသော အနုပညာရှင်တို့နှင့် ပတ်သက်လျှင် ဤသို့ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ရှာရှာဖွေဖွေ စုစုဆောင်းဆောင်း စေတနာရှေ့ထား၍ ပွားများ ဖွဲ့နွဲ့တတ်သလို သူချစ်ခင်သော အနုပညာသည်များအကြောင်းကို ရေးရမည့် ခွင့်ကြံ့လာလျှင်လည်း စွယ်စုံဆင်ပြောင်ကြီး အင်အားကိုထုတ်လျက် အားအပြည့် မာန်အသွယ်သွယ်ဖြင့် ထည်ထည်ဝါဝါ သိုင်းသိုင်းဝိုင်းဝိုင်း စပ်ဆိုသီကုံးတတ်ပုံကို 'ပြည်သူ့အချစ်တော် အကယ်ဒမီမြတ်လေး' ကဗျာတွင် တွေ့ရသည်။ အကယ်ဒမီမြတ်လေးနှင့် ပတ်သက်၍ မဟာကဗျာစာဆိုက

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

(၄)

အကယ်ဒမီ မြတ်လေး
 စာတွေရေး၍
 တေးကဗျာရှင်
 သင်သည် စာဆို၊ စာဆိုသည် သင်
 ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်၊ ထိပ်ခေါင် ဒါရိုက်တာ
 ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သင့်နာမည်လျှင်
 ပြည်ခွင် ကျော်ကြား၊ တကယ့်ယောကျ်ားတည်း
 သင်ကားမသေ၊ ရှင်သန်နေသည်
 တို့မြေရပ်မှ ပါရမီရှင်

မြတ်လေးဟူသည် တစ်မူထူးခြားသည့် ဇာတ်ရုပ် ဇာတ်ဟန်
 ရှိသော သရုပ်ဆောင် မင်းသားကြီးတစ်ဦး ဖြစ်၏။ မြတ်လေးသည်
 ဇာတ်ရုပ် ဇာတ်ဟန် သီးခြားရှိသလို ကိုယ်ပိုင်အတွေးအမြင်ရှိသော
 ကိုယ်ပိုင်ဒဿနအမြင်ပိုင်ရှင် သရုပ်ဆောင် မင်းသားကြီးဖြစ်၏။
 သူသည် သူ၏ကိုယ်ပိုင်ဒဿနများကို အခြေခံ၍ ရုပ်ရှင် ဂီတ
 ဇာတ်တို့ကို ဖန်တီး၏။ ကိုယ်တိုင်လည်း သရုပ်ဆောင်၏။ မခင်နှင်းဆီ
 သည် သရုပ်ဆောင်မင်းသားကြီး ဦးမြတ်လေး၏ ကိုယ်ပိုင်ဒဿန
 အမြင် ဖြစ်၏။

ဦးမြတ်လေးက မခင်နှင်းဆီကို ဤသို့လျှင် စတင်ဖန်ဆင်း၏။
 ချစ်စရာအမည်ကလေးနဲ့ x x x တသွေးတမွေးကိုပဲ x x x
 လှနိုင်ရက်ရှာသည် x x x မခင်နှင်းဆီတဲ့ x x x ကြည့်စမ်းပါဦး
 လှတဲ့နာမည် x x x အဟုတ်ကိုလှသည် x x x ပေးလည်းပေး
 တတ်ပါရဲ့ သူ့ရဲ့နာမည် x x x မခင်နှင်းဆီ

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

မခင်နှင်းဆီက လှလည်းလှသည်။ ချောလည်းချောသည်။ နောက်
ပြီး ဂုဏ်ခနဖက်၍ နောက်တော့ စုံလိုပါပဲ။ ပြောလည်း မပြောတတ်
သောအခါ စာဆိုက မခင်နှင်းဆီအား ဒဏ်ခတ်ထားတော့၏။
ထို့ကြောင့် မခင်နှင်းဆီကိုသာ ဒဏ်ခတ်သည်မဟုတ်၊ မခင်နှင်းဆီ
အတွက် ပင့်ရတက်ပို ဟိုလူတစ်ယောက်ကိုပါ မျက်ရည်စိုရွဲ ငိုပွဲ
ဆင်စေကာ အပြစ်ပေး၏။

မခင်နှင်းဆီရဲ့ နှင်းဆီ x x x ပန်းကလေးလိုမလှဘဲ၊ ပန်းကလေး
ကို ညှိုးပြန်ရှာသည် x x x အဖိုးမတန်တဲ့ဘဝနဲ့ ဆုံးပြန်ရသည် x
x x ကံကြမ္မာမဲ့လို့ လွဲရှာပါပြီ x x x သင့်အတွက်ဆို ပင့်ရတက်ဖို
x x x ဟိုလူတစ်ယောက်ဖြင့် ငိုလှပြီ x x x

မခင်နှင်းဆီဒဿနနှင့် ပတ်သက်၍ မဟာကဗျာစာဆိုက ဤကဲ့သို့
လျှင် ဖွဲ့သီ၏။

(၅)

သင်၏ဒဿန၊ မွေးပျံ့လှ၏
လောကအတွင်း၊ ဖြစ်ပျက်ခြင်းကို
ဖန်ဆင်းတတ်လျှင်၊ တေးဖွဲ့ဆင်၏
မခင်နှင်းဆီ၊ ပေါ်ထွန်းပြီတည့်
စွမ်းရည်ရသ၊ ပီပြင်လှ၏
ဘဝတေးကဗျာ၊ နားဆင်ပါ။
သရုပ်ဆောင်မင်းသားကြီး မြတ်လေးက ပဒေသရာဇ် လူ့အဖွဲ့
အစည်းကိုသာ ဒဏ်ခတ် အပြစ်ပေးသည်မဟုတ်၊ နိုင်ငံခြားယဉ်ကျေးမှု
ကို တွယ်တာ၊ တစ်ပါးယဉ်ကျေးမှုကို အထင်ကြီး၊ မီးကို မီးမှန်း

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

မသိသူ နှမငယ်အား ဆံမြိတ်ကို ပြောစေပြီး ဒဏ်ခတ်၏။ နှမငယ် ဆံမြိတ်ပြောသည်မှာ စနစ်ကြောင့်ဟု မီးမောင်းထိုးပြ၏။

ဆံမြိတ်လည်းနဲ့ xxx ပန်းလည်းချိုး xxx ဆံမြိတ်လည်းပြော ပန်းလည်းကြွ xxx သဲကြေမွမွ xxx ခဲလေသမျှတွေ xxx မစဲလေမျက်ရည်များ တဖွားဖွား တဝေဝေ xxx ရွှေသည်းလေးဖိုရ xxx ဖိုရ xxx အလိုမကျ ထိုဘဝပထဝီမြေ xxx အပျိုဘဝမှာ xxx ငိုရပြီ သည်လားလေ xxx သည်မြေသည် လူတွေနဲ့ ဝိုးဝါး လူ့ပြည် ယိုးမှားပြုစေ xxx ဆိုးဝါးခုခြေ xxx ဘိုးဘွားမှု xxx အမျိုးသားရေးရာလက္ခဏာတွေ xxx အဆိုးမထားပြုကြ xxx အရေအပရှာဖွေ လူ့ဘဝဌာန xxx ဆံမြိတ်လိုပြော xxx ပန်းလိုကြေ xxx ဆန်းစစ်လေသမျှ xxx စနစ်တွေက xxx မှောင်လို့နေ တယ်လေ။

ထိုကဲ့သို့ လှပသောစာသားများကို ရေးဖွဲ့သီဆိုတတ်သော ဂီတ စာဆို မြတ်လေး၏လက်ကို မဲခေါင်စာဆိုက မြစီသောလက်၊ ရွှေခက် နွယ်သောလက်ဟု ဆို၏။

(၉)

မြစီသောလက်၊ ရွှေခက်ယှက်နွယ်
ရင်ဝယ်မွေးဖွား၊ ရတနာများလျှင်
စွမ်းအားအနုပညာ၊ ချစ်စရာပင်
မြန်မာတေးချစ်၊ တိုင်းပြည်ချစ်သော
တေးသစ်ရေးဖွဲ့၊ ကလောင်နွဲ့နေ
လွမ်းဖွဲ့ဖော်ကျူး၊ သင်လျှင်ထူး၏

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

‘ဆေးစက်မထင်သော အဖြူ’
 ‘ဆံမြိတ်လည်းပြေ ပန်းလည်းကြွေ’
 ‘ဇရာနှင့် ဗေဒါအနမ်း’
 ‘သူ့မျက်ကွယ်ရာ ကြိတ်ခါငိုမည်’
 ‘မကြင်သာ ရင်မှာပိုက်တော့တယ်’

မေတ္တာရိပ်မြဲနှင့် ဝတ္ထုများ

ဧစီ...စသည်တို့သည် စာဆို ပြည်သူ့အချစ်တော် မြတ်လေး၏

နှလုံးသားများ ထွက်လာသော အနု စာကဗျာတို့ဖြစ်၏။

‘သီချင်းဆို၍ ငိုရသည်’
 ‘ငို၍ ရယ်၍မရသော မျက်နှာ’
 ‘သူများရယ်ဖို့ ကိုယ်ငိုမည်’
 ‘ချစ်သူကလ ကိုယ်ကည်’
 ‘ပုဂံအလှ ရှာပုံတော်’
 ‘အမုန်း၏နောက်ဝယ်’
 ‘ချွေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းသည့်မြေ’
 ‘ပန်းပန်လျက်ပါ’
 ‘ဝမ်းနည်းဝမ်းသာ’
 ‘ရင်ထဲမှာ ရွာသောမိုး’
 ‘မလိခ ချစ်သူ’

စသော လက်ရာတို့သည် ပြည်သူတို့ ထာဝစဉ်မမေ့သော အနု ပညာများ ဖြစ်ပါ၏။ အနုပညာသည်ပင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူပင်ဖြစ်စေ လူတစ်ခု ပုဂ္ဂိုလ်ဆယ်ကုဋေဖြင့် မည်သူမဆို နေချင်သလို မနေရဘဲ ကွယ်လွန်ကြသလို အနုပညာရှင် အတွေးဒဿနရှိသူ ပြည်သူ့အချစ်

ပန်းမျိုးတစ်ထူ စာပေ

တော် သရုပ်ဆောင် ဂီတစာဆို ဦးမြတ်လေးသည် အသက် ၇၂ နှစ်တွင် ဘဝတစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားကွယ်လွန်ခဲ့သည်ကို မဟာကဗျာ ဆရာက နှမြောတသစ္စာဖြင့် ဤသို့လျှင် စပ်ဆိုပြန်ပါ၏။

(၁၄)

ဘဝဆိုသည်မှာ၊ ဝမ်းနည်းစရာတွေ
ပြည့်နေသလော၊ အောက်မေ့မောမိ
ပြန်ပြော၍လျှင်၊ မဆိုချင်ပါ
ရင်မှာပြည့်သိပ်၊ အလွမ်းစိတ်တွေ
ယိုဖိတ်စီးကျ၊ ကြေကွဲကျမိ
မိုးမှမြေကြီး၊ မြေကြီးမှမိုး
အငြိုးကြီးစွာ၊ လာကြသလော
တောလုံးညိုမှိုင်း၊ လွမ်းကြိုးဆိုင်းနေ
အတိုင်းအရှည်၊ မသိပြီတည့်
... ..
မရဏသေမင်း၊ ယူဆောင်ကြဉ်းပြီး
နေမင်းဝင်ချိန်၊ အချိန်မတန်
အပြန်စောစွာ၊ ပြန်ခေါ်ရလျှင်
ပြန်ခေါ်ချင်ဘိ ခံစားမိ။

ဂီတစာဆို စန္ဒရားဆရာကြီး လှထွတ်

မြန်မာဂီတလောကကို ဂီတပန်းတွေဝေခဲ့သူ၊ ရနံ့ထုံသင်း မွေးပျံ့
ခြင်းတွေဆောင်ခဲ့သူ၊ ဆွဲဆောင်ညှို့ထား ဂီတစွမ်းပကားရှိသူ၊ ကိုယ်ပိုင်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ဟန်၊ ကိုယ့်အားမာန်နှင့် အနုပညာကို ဖန်တီးသူ၊ များပြားလှစွာ
သော သီချင်း၊ ဂီတဆောင်းပါးများသာမက မြန်မာဂီတရေစီးကြောင်း
စာအုပ်ကောင်းကို ပြုစု၍ အမျိုးသားစာပေဆုကို ဆွတ်ခူးခဲ့သူ ဂီတ
ပညာရှင်ကြီးကား ဂီတစာဆို စန္ဒရားဦးလှထွတ် ဖြစ်ပါ၏။

သူ၏ -

‘ပန်းတွေနဲ့ဝေ’

‘မြန်မာ့ရှုခင်း’

‘မြန်မာ့စိတ်ရင်း’

‘တင့်လှပေဟန်’

‘ဇေယျာ ကမ်းအလှပန်းချီ’

‘အိပ်၍မပျော်သောညများ’

‘တပြည်သူ မရွှေထား’

‘အလှသစ္စာတရား’

‘မေ’

‘သံသရာတစ်ကွေ့ဝယ်’

‘မျက်လုံးစိမ်းနဲ့မိန်းကလေး’

‘ဆောင်းရယ်၊ နှင်းရယ် ကိုယ့်ချစ်သူရယ်’

‘ဇာတိပုည၊ ဂုဏ်မာန်’

အစရှိသော တေးအစုစုတို့၏သခင် ထိုတေးအစုစုတို့၏ အရှင်
မြန်မာဂီတလောက၏ တောက်ပထွန်းလင်းသော ကြယ်ကြီးတစ်ပွင့်
လွင့်ကျပျက်သုဉ်း ဆုံးရှုံးရသည်ကို မဟာကဗျာစာဆိုက ဤသို့လျှင်
နှံမြောတသ နွမ်းလျှင်ရှိက်သံဖြင့် စာစပ်ဆို၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

(၁၂)

အို...ရုတ်တရက်၊ မနှုတ်ဆက်နိုင်
ထွက်ခွာသော သင်၊ အလွန်လျင်မြန်
ဟင်ခနဲ ဖြစ်၊ တုန်လှုပ်ရစ်ပြီ
စစ်ထိုးယှဉ်ပြိုင်၊ သေမင်းနိုင်၍
မပိုင်ခဲ့ရုံး၊ ငါတို့ဆုံး၏
ဖုံးလွှမ်းငိုသံ၊ ထိုရှိုက်သံတို့
ဝဲပျံ့ရိုက်ခတ်၊ ပဲ့တင်ထပ်မော
သောက ဖိစီး၊ ပရိဒေဝမီးတို့
လောင်ပြီးရင်းလောင်၊ လွမ်းမီးတောင်ကြီး
အပူကြီးစွာ၊ ရင်တီး စည်ခတ်
မနားရပ်ပင်၊ ကူးစက်ဝင်၏
ကြင်နာမဲ့ကင်း၊ သင်္ခါရမင်းကို
စစ်ခင်းကြရာ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏
ဓမ္မ ဝိပဿနာ၊ တရားသာလျှင်
ငါတို့အောင်ပွဲ၊ ရယူနွဲ့နိုင်
ခွဲခွာကျန်ရစ်၊ သင့်ကိုချစ်သူ
တေးချစ်သူတစ်စု၊ ကုသိုလ်ပြု၏
ထိုကုသလ၊ သင်ရပါစေ
ဆုတောင်းချေ၏
ပြည်ရွှေနိဗ္ဗာန် ရောက်ပါစေ။

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စာပေပညာရှင် ဆရာကြီးကျော်အောင်

စာပေပညာရှင် စာရေးဆရာကြီးကျော်အောင်သည် မြန်မာစာပေ နယ်ပယ်တွင် ထင်ရှားသူဖြစ်သည်။ နိုင်ငံအကျိုးပြု စာပေအမြောက် အမြား ရေးသားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးသည်

‘နှလုံးလှ ဆရာဝန်’

‘ဆမ်းမားဆက်မွန်’

‘အို...ဂျေရဆလင်’

‘တောရိုင်းမြေ’

‘နေမဝင်ဘုရင်များ’

အစရှိသော စာကောင်းပေမွန်များ စာများကို ရေးသားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှ စာပေဆုကြီးကို ချီးမြှင့်ခံရသူဖြစ်သည်။ စာပေအကျိုးကို သယ်ပိုးထမ်းရွက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်း အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို စွမ်းစွမ်းတမံ ထမ်းဆောင်နေရင်း ဆရာကြီး ဦးကျော်အောင်သည် ရုတ်တရက် ကွယ်လွန်သွားသည်ကို စာဆို ထိလာစစ်သူက မချည့်ရင်ထဲ၌ အပူမီးကဲကာ

(၁)

မိုးကောင်းကင်မြင့်၊ ရွန်းမြတင့်သော
ကြယ်ပွင့်ကြီး တစ်ပွင့်၊ ရုတ်တရက် လွင့်ကြွေ
မြေပြင်သို့ခ၊ ကြုံလိုက်ရသည်
ဘဝအတွင်း၊ ဖြစ်ပျက်ခြင်း၌
သက်ဆင်း နိယာမ၊ မြန်လွန်းလှ၍
များစွာအံ့ဩ၊ လွမ်းရှိုက်မောမိ
လောကတုန်လှုပ် တော်လဲသံ

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

နှမြောတသ တောက်ခေါက်သံ
မခံရပ်နိုင် မကြေနိုင်။ ။

ဟု တက်ခေါက်ရင်း ကဗျာကို စပ်ဆို၏။ စာဆို မည်သို့ခံစား
နေရသည်ကို သူ့ကဗျာက သက်သေပြလိုက်၏။

ဂီတပညာရှင် လင်းခေးလှလင်

မဲခေါင်စာဆိုသည် စာပေ၏ အဖိုးတန်မှု၊ ဂီတ၏ အဖိုးတန်မှု၊
အနုပညာ၏ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်မှု၊ ယဉ်ကျေးခြင်း၏ သိမ်မွေ့နက်နဲမှု၊
မြန်မာမှုအစုစု၏ ခမ်းနားမြင့်မားမှုတို့ကို စိတ်ဖြာပိုင်းခြား တန်ဖိုးထား
၍ နားလည်၏။

ထို့ကြောင့် ဂီတပညာရှင် လင်းခေးလှလင်အား သူသည် တန်ဖိုး
ထား၏။ ထိုတန်ဖိုးထားသော ကြယ်ကြီးတစ်ပွင့် ရုတ်တရက်
လွင့်ကြွေ ခွဲထွက်ခဲ့သောအခါ သူ့နှလုံးသားမှ အောက်ပါ ကဗျာသည်
ယိုကျ စီးဆင်းပြန်လေသတည်း။

(၁)

အနုပညာ လောက၊ တို့ဘဝမှာ
ရွန်းမြထိန်ညီး၊ ကြယ်ကြီးတစ်ပွင့်
လွင့်ကြွေခွဲထွက်၊ ရုတ်တရက်လျှင်
ခရီးနှင်ပြေး၊ ဝေး...ဝေး...ဝေးပြီလေ။

(၂)

ပဲ့တင်ထပ်သံ၊ သောသောညံပြီ
အားမာန်တင်းဆဲ၊ ကြိတ်ခဲမရ

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

သောက ဆပွား၊ ပူမှုများလျှင်
တို့အား နှိပ်စက်၊ ထောင်းထောင်းပွက်၍နေ။

(၃)

အို...ဂီတပညာရှင်၊ လင်းခေးလုလင်
တေးဝိညာဉ်သည်
အစဉ်ထာဝရ၊ မြန်မာ့ရင်ထဲ
စွဲမြဲကိန်းအောင်းရှိလေပြီ။

(၄)

အို...တေးပညာရှင်
သင်ရေးဖွဲ့စပ်ဆို၊ သံစဉ်ချိုသော
ထိုထိုတေးများ၊ ထပ်ဆင့်ပွားနေ
ရေလေမြေထု၊ တို့ယဉ်ကျေးမှုကို
ပြုစုလက်၊ များပြားစွာပင်
မြန်မာအမွေနှစ်၊ ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီ။

စာပေပညာရှင် ဆရာကြီးတိုက်စိုး

မဟာကဗျာဆရာသည် ကြည်ညိုထိုက်သူကို ကြည်ညိုသည်။
ရိုသေထိုက်သူကို ရိုသေ၍ ပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်၏။ သူသည်
မြန်မာစာပေလောကတွင် ထင်ရှားသော၊ လေးစားအပ်သော၊ စာပေ
ပညာရှင် ဆရာကြီးတိုက်စိုးအားလည်း ယိုဖိတ်သော၊ သဒ္ဒါကြည်ညို
သော၊ မနောဖြင့် ဖြူစင်သော စိတ်စေတနာတရားတို့ဖြင့် ဤသို့လျှင်
ပူဇော်ကန်တော့သည်မှာ မဲခေါင်စာဆို၏ စိတ်ရင်း စေတနာရင်းဟူ၍
မှတ်ယူသွင်းနိုင်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

(၉)

အသက်အရွယ်၊ နှစ် ၁၂၀ တိုင်
 ကြံ့ခိုင် ကျန်းမာ၊ ရွှင်လန်းစွာဖြင့်
 သက်လျာ ဇနီး၊ စာရေးဆရာမကြီးနှင့်
 နေလည်းမပူ၊ လရိပ်မြူကင်း
 ပန်းခင်းမွေ့ရာ၊ ပျော်နိုင်ပါစေ
 ဆုခြွေ ဆုတောင်း၊ တို့ဆုတောင်း၏
 စမ်းချောင်းစီးသံ၊ ဂီတသံနှင့်
 ပန်းမန်ရနံ့၊ မွှေးသင်းပျံ့၍
 ပတ်လွှဲ ကမ္ဘာ၊ ကျော်ကြားပါစေ
 စာပေအကျိုး၊ ဆောင်သည်ပိုး၍
 အမျိုး စောင့်ရှောက်နေသောသင်။ ။

အခန်း (၁၀)

မဲခေါင်စာဆို လျှောက်သောလမ်း

မဲခေါင်စာဆိုသည် ကဗျာမစပ် စာမစပ်ရလျှင် မနေနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ သူ့အသွေး သူ့အသားများသည် ကဗျာနှင့် ပြုလုပ် ထားဘိသကဲ့သို့။ ဤစကားကို သစ္စာစကားအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့ပြီးပြီ။

ထီလာစစ်သူကို ၁၉၃၂ ခု၊ ဧပြီလ ၁၈ ရက်၊ တနင်္လာနေ့၌ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးဘရင်၊ အမိ ဒေါ်အုံးတင်တို့မှ မိတ္ထီလာမြို့၊ ရွှေစစ်သည်ရွာတွင် ဖွားမြင်သည်။ မွေးချင်း ခုနစ်ယောက်အနက် သားကြီး ဩရသာဖြစ်၏။ ငယ်မည် မောင်စိုးညွန့် ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်က ရွှေစစ်သည်ရွာ တိုင်းရင်းမြန်မာ အလယ်တန်းကျောင်း တွင် သူငယ်တန်းမှ စတုတ္ထတန်းအထိ ပညာသင်၏။ ထို့နောက် မိတ္ထီလာမြို့၊ အမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်းတွင် ပဉ္စမတန်းမှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအထိ ပညာဆက်လက်သင်ကြား၏။ ၁၉၅၁ ခုနှစ် တွင် ကျောင်းထွက်လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲအောင်မြင်ပြီး ထိုနှစ်

ဝန်းမျိုးတစ်ရာ စာပေ

အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် အမှတ် ၁၊ မြေပြင်ပစ်အမြောက် တပ်သို့ ဝင်၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကဗျာများ စတင် ရေးသား၏။

ရွှေစစ်သည်ရွာမှ အစပြုခဲ့သော စာဆို၏ ဘဝကရီးလမ်းသည် ယခုတော့ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် စီးဆင်းနေသည် ရှည်လျားလှစွာသော ကဗျာစီးကြောင်းကြီး ဖြစ်ပေါ်နေတော့သည်။

စာဆိုသည် ၁၉၅၂ ခုနှစ်၌ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်ပြီး ရန်ကုန် သက်ကြီးတက္ကသိုလ်သို့ ဆက်လက်တက်သည်။ ရန်ကုန် သက်ကြီး တက္ကသိုလ်တွင် ဥပစာဝိဇ္ဇာတန်းထိ ဆက်လက်၍ ပညာသင်သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့၌ အင်းစိန်မြို့ ကုန်သည်ကြီး ဦးဘိုးချို၊ ဒေါ်သိန်းမေတို့၏သမီး မလှယဉ်နှင့် နှစ်ပါးဂဟေဆက်၍ ရွှေလက်ယက်ခဲ့သည်။

ထိုမှသည် စာဆိုသည် တပ်မတော်သားဘဝ ကျိုက်ထိုမြို့နယ် နလက ဥက္ကဋ္ဌဘဝ၊ သစ်လုပ်ငန်းဌာနတွင် ဦးစီးအရာရှိဘဝ၊ ကာကွယ် ရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် ဦးစီးအရာရှိ (ပထမတန်း) တာဝန်တို့ကို ထမ်းဆောင်ရင်း ဗန်ကောက်၊ ဟောင်ကောင်၊ နယူးယောက်၊ ဝါရှင်တန်၊ အီလီနွိုက်၊ ချီကာဂို၊ လော့အိန်ဂျလိစ်၊ ဟိုနို လူလူနှင့် တိုကျိုမြို့ကြီး များသို့ ရောက်ခဲ့၏။

စာဆိုသည် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် အယ်ဒီတာချုပ်၊ ဦးဆောင် ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနတွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဒုတိယဝန်ကြီး စသည့်တာဝန်တို့ကို ထမ်းဆောင် ခဲ့သည်။ စာဆိုသည် နိုင်ငံ့တာဝန်များကို ထိုကဲ့သို့ ထမ်းဆောင်စဉ် မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်သာမက နိုင်ငံတကာအနှံ့သို့ ရောက်ခဲ့၏။ အထူး

သဖြင့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသို့ ရောက်ခဲ့၍ စာဆိုသည် ပီကင်း၊ ရှန်ဟဲ၊ ရှင်ကျင်း၊ ကူမင်း စသော မြို့ကြီးများနှင့် ရင်းနှီးသူဖြစ်၏။

စာဆို ဖြတ်သန်းခဲ့သော ထိုဘဝ ခရီးကြောင်းသည် ကဗျာလမ်းကြောင်း၊ စာလမ်းကြောင်းကြီးအဖြစ် ထင်ရှားစွာ ကျန်ရစ်ခဲ့၏။ စာဆိုသည် ရောက်ရာအရပ်တွင် စာစပ်သည်။ မိမိမွေးဖွားရာ အညာဒေသအကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြောက်မြားလှစွာသော စေတီပုထိုးများအကြောင်း၊ ပျူခေတ်မှသည် ပုဂံ၊ အင်းဝ၊ ပင်းယ၊ မြင်စိုင်း၊ စစ်ကိုင်း၊ ကုန်းဘောင်မကျန် ဂုဏ်ယူဖွယ်အတိပြီးသော သမိုင်းကြောင်းတို့ကို စာစပ်သည်။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းနှင့် ပန်းဝါနိုင် မော်ကျွန်းမှသည် ပထမ အင်္ဂလိပ် မြန်မာစစ်ပွဲများအကြောင်း၊ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး၊ မိမိကိုယ်တိုင် ပါဝင်ခဲ့သော အမိနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးကို ကာကွယ်သည့်တိုက်ပွဲများ၊ သောင်းကျန်းသူ နှိမ်နင်းရေးတိုက်ပွဲများအကြောင်းမှသည် မိမိအုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်ယူခဲ့သည့် ကျိုက်ထိုမြို့မှ ကြံစိုက်ခင်းများအကြောင်းများပါ မကျန်ရလေအောင် ကဗျာစပ်၏။

အမေရိကန်သို့ရောက်စဉ် အမိနိုင်ငံကို လွမ်းသောကဗျာစပ်၏။ တရုတ်ပြည်တစ်ခွင် ပြဲပြဲစင်သွားခဲ့ရာတွင် ကဗျာမဖြစ်သော နေရာဟူ၍ မရှိ။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာအကြောင်း၊ မိတ်ဆွေရဲဘော်များအကြောင်း၊ မိမိနေခဲ့ဖူးသော ရန်ကင်းမြို့လေး အကြောင်းပါ မကျန် သူရှိရာ ကမ္ဘာမြေဝန်းကျင်ကို စာဖြစ်အောင် ကဗျာဖြစ်အောင် စပ်၏။ ထို့ကြောင့် စာဆို၏ ဘဝခရီးလမ်းကြောင်းသည် ကဗျာလမ်းကြောင်း၊ စာလမ်းကြောင်းကြီး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စာဆို၏ ထင်ရှားသော အခြား ဝိသေသတစ်ရပ်မှာ စာကိုချစ်၊ ကဗျာကိုချစ်သလို နိုင်ငံချစ်၊ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးလည်း ဖြစ်၏။ မျိုးချစ်၊ နိုင်ငံချစ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်ဆိုသော အခြင်းအရာကို စာဆို၏ကဗျာ၊ စာတို့က သက်သေထွက်ဆို၏။ စာဆိုစပ်သောစာများသည် အကြောင်း အရာ အစုံပါသည်။ စာချောက်ရုပ်ကိုလည်း ကဗျာဖွဲ့ဆိုထား၏။ ရွှေစစ်သည်ရွာအကြောင်းကိုလည်း စာစပ်သည်။ အရက်သောက် သူငယ်ချင်း ကဗျာဆရာအကြောင်းကိုလည်း စာစပ်၏။

သို့သော် စာဆိုစပ်ဆိုသော စာချောက်ရုပ်သည် စပါးလာစားသော စာကလေးများကို ချောက်သလို အမိနိုင်ငံ အမိမြန်မာပြည်အား ရန်လို ကျူးကျော်သူတို့အားလည်း သူ့စာချောက်ရုပ်က ဟန့်တား ကာကွယ်မှု ပြုလုပ်၏။ စာဆိုသည် ကဗျာတစ်ညို စာတစ်တို့ကိုပဲ ရေးရေး၊ ကဗျာတစ်ပုဒ် စာတစ်ပုဒ်ကိုပဲရေးရေး ထိုရေးသမျှစာထဲတွင် အမိနိုင်ငံအကြောင်းပါသည်။ စာဆိုသည် ကဗျာတစ်သောင်း၊ စာတစ် သောင်းကိုပဲရေး၊ ထိုရေးသမျှသောစာကို အမျိုးကိုချစ်သည့်စိတ် နိုင်ငံကိုချစ်သည့်စိတ်ဖြင့် ရေး၏။

စာဆိုသည် အမိဝမ်းမှ ကျွတ်ချိန်ကပင် ငါ ကဗျာရေးမည်၊ ငါကဗျာရေးမည်ဟု အကြိမ်ကြိမ် ကြွေးကြော်၍ လူ့လောကထဲသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ဟန်ရှိ၏။ ထို့နောက် စာဆိုသည် ကဗျာရေးရန် နှလုံးသား မီးအိမ်၊ ဉာဏ်မီးအိမ်ကို ဆီဖြည့်သည်။ ပင်လယ်တမျှ ကြီးကျယ်သော လင်္ကာတေးကို မရပ်တမ်းစပ်ဆိုသည်။ စာဆို၏ အတွေးခြေထောက် တို့က ဉာဏ်မိုးဖောက်ကာ လောကအားလုံးကို လှည့်ပတ်ကာ ဖေ့စိုက် ကြည့်ရှု၏။

ထို့နောက် စာဆိုသည် အလွမ်းတေးသွားများကို မရေးသားဘဲ အလွမ်းဗျာပါဒတရားအစုစုတို့ကို ဥပေက္ခာပြုကာ မျက်ရည်စက်များကို ပုဂ္ဂလိက ခံစားချက်မဖြစ်စေဘဲ နိုင်ငံနှင့် ပြည်သူကို အစဉ်အာရုံပြု၍ ကဗျာရေးသီ စာရေးသီ၏။ ထိုကဗျာများ စာများသည် မျိုးချစ်ကဗျာများဖြစ်၏။ နိုင်ငံချစ် ကဗျာများဖြစ်၏။ စာဆိုသည် မုန်တိုင်းထန်စဉ်၌လည်း လက်ရုံးအားမာန်တင်း၍ စာစပ်၏။ ကဗျာစပ်၏။ စာဆို၏ ကဗျာတိုင်း၊ စာတိုင်းတွင် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးနှင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အတွေးဝိညာဉ်များ ပါရှိမြဲ ဖြစ်သည်။

စာဆိုသည် ပန်ပွင့်ကြွေ မြေခခြင်း၊ တောင်လေ့ရေ့ဝိုက် မြောက်သို့ တိုက်ခြင်းနှင့် လှိုင်းတွန့်လေးများ ကြက်ဖခွပ်မှု အပါအဝင် ငှက်ပျောရွက်စိမ်းလေးများ ယိမ်းထိုးကသည့် အကြောင်းအရာ သဘာဝဖွဲ့ကို စာစပ်ဆိုလျှင်ပင် မျိုးချစ်စိတ်၊ နိုင်ငံချစ်စိတ်က ပါမြဲပါနေ၏။ စာပေရေးသားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ စာဆို၏ ကြုံးဝါးသံကို အောက်ပါအတိုင်း ကြားရ၏။

အနုပညာသည်၏ ကြုံးဝါးချက်

- * သည်းပွက် မီးအိမ်၊ ထွန်းလင်းထိန်အောင် ကြိုးလိမ် မီးစာ၊ ဆီဖြည့်ပါအံ့။
- * ပင်လယ် ပညာ၊ ကြီးကျယ်စွာသော လင်္ကာတွေကို၊ သီဖွဲ့ဆိုအံ့။
- * နာမ်စိတ်ကူ လက်၊ ဉာဏ် ကွန်ယက်ကို ဆွဲလျက်ဖြန့်ကာ၊ ပြည်မိုးပါအံ့။

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

- * အတွေး ခြေထောက်၊ မိုးမြေဖောက်၍
လျှောက်ကာ ပတ်လှည့်၊ လောကကြည့်အံ့။
- * အလွမ်း တေးသွား၊ မျက်ရည်များကို
ဖယ်ထားသိုသိပ်၊ ချောင်၌အိပ်စေအံ့။
- * လက်ရုံး အားမာန်၊ မုန်တိုင်းထန်လျက်
တော်လှန်အင်အား၊ ရှေ့သို့သွားအံ့။
- * ရဲရင့်လုပ်သား၊ ပြည်သူများ၏
လုပ်အားကောင်းကျိုး၊ သယ်ဆောင်ပိုး၍
အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး
နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးအတွက်
လက်စွမ်း ထွန်းပြောင်ပါစေအံ့။

စာဆိုသည် အရှေ့ရွာ အိပ်မက်အလှကဗျာကို စပ်သည်။ ဤကဗျာကို ၁၉၇၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လက အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ဝါရှင်တန်ဒီစီသို့ အရောက်တွင် စပ်ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ ဝါရှင်တန်ရောက်စဉ် စာဆိုသည် အရှေ့နှင့်ကွာခြားသော အနောက် မြို့ပြ၏ အနေအထားနှင့် အမေရိကန်၏ အံ့ဩဖွယ်ရာ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးချိန် အကြောင်းအရာများကို စာစပ်လေမလားဟု ထင်ရသည်။ သို့သော် စာဆိုသည် ဝါရှင်တန်မှ နေ၍ အမိမြေအကြောင်းကို ဤသို့လွမ်းပြ၏။

အရှေ့ရွာ အိပ်မက်အလှ

- * သက်တမ်းရင့်ညောင်း၊ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ပြောင်းလည်း
ရှေးဟောင်းစေတီ၊ မွေသရီတို့

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စီရီစမ္မာယ်၊ ကြည်ညိုဖွယ်ပင်
လေဝယ် ဆည်းလည်းသံ၊ ဝေဝဲ ပျံဆဲ။

* ကြည်ညိုသင်းပျံ၊ နှင်းဆီနံ့နှင့်
သနပ်ခါးနံ့ သင်းသင်း၊ လှပန်းခင်းတို့
လေညင်းသုန်သုန်၊ ကြိုင်လှိုင်ထုံဆဲ။

* လောက တစ်ဖက်ကမ်း၊ ရှေ့တစ်လှမ်းရှိ
ငြိမ်းချမ်းအေးမြ၊ အမတသို့
ပို့ဆောင်နိုင်ရာ၊ အဘိဓမ္မာကို
ကြားနာကျင့်ကြံ၊ ရွှေပြည်တန်ပင်။

* အရှေ့အိပ်မက်၊ ညစဉ်မက်မိ
တမ်းမက်စဖွယ်၊ စွဲလမ်းဖွယ်နှင့်
ညွတ်နူးဖွယ်အတိ၊ အပြည့်ရှိ၏
ရင်ထိစွဲညို၊ သည်းနှင့်ဆိုမိ။

* လူဖြစ်ပါရ၊ နောက်ဘဝတွင်
မြန်မာ့နေခြည်၊ ပုဂံပြည်၌
ကျင်လည်ရကြောင်း၊ ဆုပန်တောင်းမိ
ထပ်လောင်းခါခါ၊ ကြိမ်ကြိမ်ပင်။

[စာသီရက်။ ၁၁-၆-၈၉

စာသီနေရာ။ အမေရိကန်နိုင်ငံ ဝါရှင်တန်ဒီစီမြို့။]

စာဆိုသည် မိမိ၏ကဗျာဉာဏ်ကို ဂီတတွင် ကွန့်မြူးရန် ပြင်ဆင်
၏။ ထို့ကြောင့် ဂီတတေးသံကို နားစွင့်ခံစား၏။ ထိုဂီတသံက

မိုးလုံးညံ့ထိ ပဲ့တင်လျှံနေ၏။ ဂီတသံစဉ်တို့က လွန်ပျော်ရွှင်ဖွယ်ဖြစ်၍
 ကြားရသူများ မျှဝေ ခံစားကြသည်။ ဂီတစာဆို၏တေးသည် ငိုကြွေး
 သောသံစဉ်ကို တီးခတ်စဉ် ကောင်းကင်အလုံး မိုးအုံ့ချုန်းသလို
 မိုးမျက်ရည်များ ရွာလေ၏။ ဂီတစာဆို၏ တေးသွား နှလုံးခံစားမှု
 တို့က ပေါက်ကွဲတုန်ခါမှုဖြစ်၏။ ဤမျှ အင်အားကောင်းသော ဂီတ
 စာဆို၏ တေးသံကို စာဆိုက ချီးမွမ်းဖို့ကောင်း၏။ သို့သော်
 စာဆိုသည် အင်အားကောင်းသော ထိုဂီတကို အပြစ်ဆိုကာ 'အိုဘယ်
 တေးသံရှင်' ကဗျာဖြင့် ရင်ဖွင့်၏။

အိုဘယ် တေးသံရှင်

- * မင်းရဲ့တေးလျှင်
 ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး၊ လွမ်းမိုးဖုံးလို့
 မိုးလုံးပဲ့တင် လျှံနေတော့တယ်။
- * မင်းရဲ့တေးသံ၊ ဟားတိုက်သံတွေ
 ရယ်သံဝေလွင်၊ လွန် ပျော်ရွှင်နေ
 မျှဝေခံစား နေရပါတယ်ကွယ်။
- * မင်းရဲ့တေးသံ၊ ငိုကြွေးသံတွေ
 ရှိုက်သံဝေဆဲ၊ လွမ်းကြေကွဲနေ
 မျှဝေခံစား နေရပါတယ်ကွယ်။
- * မင်းရဲ့တေးသွား၊ နှလုံးသားမှ
 ခံစားပေါက်ကွဲ၊ တုန်ခါဝဲနေ

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

လေထဲဝေပျံ၊ စိတ်တမန်လေ
ပြင်းထန်ထိခိုက် နေပါတယ်။

* ဘဝဆိုတာ

ငိုစရာတွေ၊ ရယ်စရာတွေပင်
နေရာတိုင်းမှာ၊ ပြည့်နေရပါတယ်
တံတျာသံစဉ်၊ အားမာန်ယှဉ်ပြီး
ရင်ပွင့်မတတ်၊ ဆိုတီးခတ်လို့
တို့ရပ်ရွာကျိုး ဆောင်ပါဦးလားကွယ်။ ။

စာဆိုသည် မိမိ ဘယ်အရပ်ရောက်ရောက်၊ ဘယ်စာကိုသိသိ၊
ဘယ်ကဗျာကိုပင်ရေးရေး၊ နိဂုံးတွင် ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်လူမျိုး၊ ကိုယ့်ရပ်၊
ကိုယ့်ရွာကို ချစ်စေကြောင်းဖြင့် ဆုတောင်းပြုကာ နိဂုံးချုပ်မြဲ။
ဤသည်ကိုက စာဆို၏အကျင့်၊ စာဆို၏ကဗျာ ဥပမိစရိုက် ငယ်ရုပ်
သွင်ဟု ဆိုရမည်။

စာဆိုသည် မိမိလျှောက်လှမ်းရာ ဘဝခရီးတစ်လျှောက်ကို ကဗျာ
လမ်းဖြစ်အောင် စာကိုရေး၏။ ချောင်းပေါက်အောင် ကဗျာကို
သီသည်။ လမ်းထွက်၍ ကဗျာစပ်၏။ မိုးရွာသလို ကဗျာဖွဲ့ဆိုသည်။
လေထန်သလို ကဗျာဆိုသည်။ အကြင် စာဆို၏ဘဝတွင် ကဗျာတွေ
ချည်းနှင့်ပါကလားဟု ဆိုရန်သာ ရှိတော့သည်။ လမ်းပေါက်အောင်
ဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာများသည်ကား နိုင်ငံ့အရေး၊ မြန်မာအရေး၊ နိုင်ငံ
သမိုင်း၊ မြန်မာ့သမိုင်း၊ ပြည်သူ့ဘဝ၊ လယ်သမားတို့၏ဘဝ၊ အလုပ်
သမားတို့၏ဘဝ၊ စစ်သည် စစ်သားတို့၏ဘဝ၊ ဘဝတူ ကဗျာဆရာ၊
စာဆရာတို့၏ အကြောင်းများ ဖြစ်သည်။

ပန်းမျိုးတစ်ထူ စာပေ

စာဆိုသည် ကဗျာမိုးကြီး ရွာနေချိန်တွင် သူ့ချစ်သူက မိမိပါးပြင် ပေါ်သို့ ကဗျာတစ်စက်တစ်ပေါက်များ ကျလေမလားဟု စောင့်မျှော် ရှာ၏။ ယခုထိတော့ သူမ၏ပါးပြင်ပေါ်သို့ စာဆို၏ ကဗျာတစ်စက် စာမျှ မကျသေး။ စာဆို၏အသက်သည် ၇၀ ပြည့်ပွဲကို နွဲ့ဆင်နေ၏။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် မဲခေါင်မြစ်အကြောင်း၊ ဧရာဝတီ၊ သံလွင် အကြောင်း၊ အရှေ့ရိုးမအကြောင်း၊ တနင်္သာရီကမ်းရိုးတန်းနှင့် ရှမ်းရိုးမ ကြီးများအကြောင်းကို တစ်ပုဒ်ပြီးတစ်ပုဒ် စပ်နေဆဲဖြစ်၏။ ချစ်သူရေ၊ မင်းပါးပြင်ပေါ်သို့ ကဗျာတစ်စက် စာတစ်စက်ကျဖို့အရေး စောင့်ရစ် လေဦး စောင့်ပေဦးတော့ ချစ်သူရေ။

ခွင့်လွတ်ပါဦး ချစ်သူရယ်

- ၁။ သိမ်မွေ့လှပ၊ လင်္ကာစတို့
ရှာရ အားခဲ၊ မျက်စိမွဲမျှ
ရေဆဲ ကောင်းနိုး၊ ငါလျှင် ကြိုးသည်
အမျိုးသားအတွက်၊ ဦးတည်ချက်တည်း။
- ၂။ နူးညံ့တွေးခေါ်၊ အိပ်မပျော်နိုင်
ဖော်ပြ သရုပ်၊ ကြံဆ ထုတ်၏
မိုးချုပ် နေဝင်၊ နေ့တိုင်းပင်တည်း
စိတ်လျှင် မညှိုး၊ ဒီရေတိုး သို့
အမျိုးသားတွက်၊ ဦးတည်ချက်များ။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

၃။ ငါကား ရှေ့တက်၊ ရှေ့ကိုဆက်ဟု
 လည်ဖက် ယှဉ်တွဲ၊ အံကြိတ်ခဲလျက်
 ဆင်နွဲ့ တူပျော်၊ ဘဝဖော်တွက်
 မင် တစ်စက်မျှ၊ မဖွဲ့ရသေး
 ပြည့် အရေးကြောင့်၊ စိတ် မဖြောင့်ခဲ့
 နှောင့်နှေး လေးဖင့်၊ ရှိသဖြင့်ကြောင့်
 ခွင့်လွတ်ပါဦး ချစ်သူရယ်။

စာဆိုသည် ချစ်သူအတွက် ကဗျာတစ်ပုဒ် စာတစ်ပုဒ်မျှ ကမ္မည်း
 မတင်ခဲ့ဖူးသေးသော်လည်း မြန်မာပြည်သူတို့အတွက်ကား ကဗျာ
 တစ်ထောင် စာတစ်ထောင် ရေးခဲ့ပြီ။ သူ့စာ သူ့ကဗျာတို့က မြန်မာ
 ...မြန်မာ...မြန်မာဟုသာ အသံစဉ် ပြု၍နေသည်။ မြန်မာ၏ ကြံ့ခိုင်မှု
 သည် မဟာကဗျာဆရာ စာဆို၏ ကဗျာရေးရာ ကြံ့ခိုင်မှုပင်ဖြစ်၏။

မြန်မာပြည်သူများ

- * တေးကဗျာလျှင်
 ရင်မှာ လန်းစွင့်၊ ဖူးပွင့်ဆဲပင်။
- * ဧရာမြစ်လျှင်
 စီးရစ်ခွေမြဲ၊ စီးဆင်းဆဲပင်။
- * စောင်းသံချိုလွင်
 လေတွင်ပျံ့ဝဲ၊ ပြည့်နေဆဲပင်။
 တို့ပြည်ရွာကို

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

များစွာ နယ်ချဲ့၊ ငြိုးမာန်ဖွဲ့၍
ပြုတ်ခဲ့ နောက်ဆုံး၊ သူတို့ရှုံး၏။

- * တို့ရွာသူကို
ကျင့် မုဆိုးညစ်၊ ထိုဖက်ဆစ်တို့
စစ်အာဏာဆိုး၊ ဓားလွတ်မိုး၍
အမျိုးမျိုးကျင့်၊ မာန်စွယ်ဝင့်လည်း
အဆင့်နောက်ဆုံး၊ ပျက်ကြေပြုန်း၏
- * တို့ရွာ တို့မြေ၊ တို့မြေ တို့တိုင်း
မုန်တိုင်း မည်မျှ၊ မည်သို့ကျလည်း
လုံးဝ ယိုင်လဲ၊ မပြိုကွဲနိုင်
ရဲရင့်ဝင့်ကြွား၊ ပြည်သူများသာ
အားမာန်ခိုင်ခံ့ဘိတကား။

၁၉၆၃ ခု

အခန်း (၁၁)

သတင်းစာဆရာ စာဆို

အချို့သော လူပုဂ္ဂိုလ်များထဲတွင် ချစ်မွေးရှိကြသည်။

မဲခေါင်စာဆို၏ အသွေးထဲတွင် ကဗျာမွေး ရှိသည်။ သူ၏ အသားထဲတွင် ကဗျာသည် အရိုးစွဲနေသည်။ သို့သော် စာဆိုသည် တွေ့လေရာ မြင်လေရာ အကြောင်းအရာများကို ကဗျာစပ်သူမဟုတ်။ လေတိုက်တိုင်း၊ လှိုင်းပုတ်ခတ်တိုင်း ကဗျာစပ်သည် မဟုတ်။ အလှတရားကို မှေးမှိတ်ခံစား၍ ကဗျာမစပ်။ သူသည် အချစ်တေးကိုပင် မသိ။ စစ်ရေးနှင့် သူ့နိုင်ငံ၊ သူ့လူမျိုးအကြောင်း မမောနိုင် မပန်းနိုင် ကဗျာတို ကဗျာရှည်များကို သီကုံးနှုန်းဖွဲ့တတ်သူဖြစ်၏။ စာဆို၏ မဲခေါင်စွမ်းရည်ကြောင့် ‘မဟာကဗျာဆရာဘွဲ့’ကို ရရှိ၏။ စာဆို၏ ကဗျာအတတ်ပညာကြောင့် ‘ကဗျာသံတမန်ဘွဲ့’ကိုလည်း ထပ်ဆင့် ရရှိထားသူ ဖြစ်သည်။ မက်မောစရာ ဘွဲ့များ ဖြစ်ပါ၏။ မဲခေါင်သည် မဟာကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ မဲခေါင် မဟာကဗျာ ဖြစ်သည်ကို ငြင်းဆိုနိုင်ဖွယ် မရှိ။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

လိမ္မာရေးခြားရှိစွာ စပ်ဆိုသော ဧရာဝတီ ယန်စီကဗျာများ ကလည်း သံရေး တမန်ရေး၊ သံအရာ တမန်အရာမြောက်သော သမိုင်းသက်သေ ကဗျာများဖြစ်သည်။ ဟိုင်းကြီး၊ ပန်းဝါ၊ ရန်ကုန် သွေးချောင်းစီးလင်္ကာနှင့် လွမ်းရတု ဓနုဖြူ ကဗျာရှည်ကြီးများသည် မျိုးချစ် နိုင်ငံချစ် ကဗျာရှည်များ ဖြစ်၏။ သံဖြူဇရပ်နှင့် နာဂါဆာကီ ကဗျာများသည် ကရုဏာနယ်ပယ်မှ နှလုံးသား သည်းပွတ်ရိုက်ခတ်သံ ရသကဗျာများ ဖြစ်၏။ သံဖြူဇရပ်နှင့် နာဂါဆာကီသည် ကရုဏာ ဝါဒ ကိုယ်စားပြု ကဗျာများဖြစ်သည်။ လူသားချင်း စာနာထောက် ထား၍ ကဗျာမိုးရေ ထွေထွေစီးဆင်း ပူပြင်းလောင်မြိုက်သော ခံစား ချက်ကို ရေးဖွဲ့သော ကဗျာများဖြစ်သည်။ မြန်မာနယ်နိမိတ် အတိုင်း အတာကို ကျော်လွန်စပ်ဆိုသော ကရုဏာနှလုံးသား ကဗျာများ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် မိုးသဲသဲရွာသောနေ့တွင် မြန်မာကဗျာဆရာ တစ်ယောက်ကို သရုပ်ခွဲ ကြည့်မိခဲ့သည်မှာ အမှန်ဖြစ်ပါ၏။ ကျွန် တော်သည် စာဆို၏ ကဗျာရှည်ကြီးများကို ဖတ်ရှုရင်း ထိုကဗျာများ ၏ ခေါ်ဆောင်ရာသို့ လိုက်ပါသွားနေမိ၏။ တစ်နေရာသို့ရောက်တော့ တစ်စုံတစ်ခုကို သတိရလာပါ၏။ ထို့ကြောင့် ကဗျာစာအုပ်ကို လက်မှ ကိုင်ရင်း စာအုပ်စင်မှ သတင်းအထပ်များ၊ စာဖိုင်များကို လှန်၍ ကြည့်မိလိုက်ပါ၏။

- ထီလာစစ်သူသည် မဟာကဗျာဆရာတစ်ယောက်။
- ထီလာစစ်သူသည် သံတမန် ကဗျာဆရာတစ်ယောက်။
- ထီလာစစ်သူသည် မျိုးချစ် နိုင်ငံချစ် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ယောက်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာဝေ

ထီလာစစ်သူသည် စစ်သားကောင်းတစ်ယောက်။

ထီလာစစ်သူသည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာကို မြတ်နိုးသူ
လူတစ်ယောက်ဖြစ်သလို၊

ထီလာစစ်သူသည် သတင်းစာ ဆရာကောင်းတစ်ဦးလည်း
မဟုတ်ပါလော။

မိုးသည် ပို၍ သည်းပြနေ၏။ ကျွန်တော်သည် သတင်းစာပိုင်များ
အထပ်များကို လှန်လှော ရှာဖွေလျက်ရှိသည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်မတိုင်ခင်
ဝန်းကျင်က တနင့်တပိုး သတင်းစာတာဝန်များကို ထမ်းပိုး ဖြတ်သန်း
နေသော စာဆို၏ဘဝ သတင်းစာခရီးကို ကျွန်တော် ပြန်လည်
မြင်ယောင်နေမိ၏။

သတင်းလမ်းခရီးသည် သူ့ဘဝလမ်းတွင် ထင်ထင်ရှားရှား
တွေ့မြင်ရသော ဘဝခရီးလမ်းကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

သတင်းစာတစ်စောင် ထုတ်ဖို့ဆိုသည်က မလွယ်ကူပါ။ အတတ်
ပညာ လိုအပ်သည်။ မူဝါဒ လိုအပ်သည်။ နည်းပစ္စည်း လိုအပ်သည်။
စက်ကိရိယာပစ္စည်း လိုအပ်သည်။ စက္ကူ လိုအပ်သည်။ အရေးအသား
အပြင်အဆင် အထားအသို လိုအပ်၏။ သတင်းစာကို ဥံ့ဖွဲခံ ထုတ်ဝေ
၍ မရ။ ထိုစဉ်က သတင်းစာဆရာ၊ အယ်ဒီတာ၊ သတင်းထောက်၊
မျက်နှာဖွဲ့သူများကလည်း တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ဥက္ကဋ္ဌ သိုက်ပျက်နေ
ချိန်။ စာဆိုသည် မြန်မာ့သတင်းစာလောကမှ လူနှင့်ပစ္စည်းများ
တစ်စစီ ပြန်ကျနေသည်ကို တစ်ခုစီ ကောက်သင်းကောက်၍ သတင်း
ဖြစ်အောင် စပ်သည်။

စာဆိုသည် အခင်းအခြေမလှသော်လည်း သတင်းအနေကြွရ
 အောင် လူတိုင်းကို ဒူးထောက်အညံ့ခံ၍ သတင်းစာကို ထုတ်ခဲ့သည်
 မဟုတ်။ မိမိရပ်တည်ချက် မိမိမူကို လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြုကာ ချစ်ခင်
 မှုကို အရင်းတည်၍ လူစုကာ သတင်းစာကို ထုတ်ဝေခဲ့သူဖြစ်၏။
 လူကိုရတော့ ပစ္စည်းရှာရသည်။ ပစ္စည်းရတော့ သတင်းရွေးရ၏။
 သတင်းရတော့ စာစီရသည်။ စာစီပြီးတော့ မျက်နှာဖွဲ့ရ၏။ မျက်နှာ
 ဖွဲ့ပြီးတော့ ဖလင်ပြား ပလိပ်ပြားပေါ် တင်ရသည်။ ပလိပ်ပြားပြီးတော့
 ရေလွှတ်ရသည်။ ရေလွှတ်ပြီး မင်လွှတ်ရသည်။ ပလိပ်ပြားနှင့်
 ရာဘာတုံးတို့ မင်နှင့် ရေခံကြားခံ၍ တိတ်တခိုး ဖွဖွ နမ်းကြသည်တွင်
 သတင်းစာတစ်စောင် မွေးဖွားလေတော့၏။

စာဆိုသည် ၁၉၈၈ လွန်ကာလ မြန်မာသတင်းစာကို မွေးဖွား
 ပေးသော လက်သည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဗိုက်ကြီးသည်လည်း ဖြစ်သည်။
 စာဆိုသည် မျက်မှောက်ကာလ ရှင်သန်နေသော သတင်းစာလောက
 ၏ ဖခင်ကြီးလည်း ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က သူသည် သတင်းစာတိုက်
 တွင်နေ၊ သတင်းစာတိုက်တွင်စား၍ ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့သော သတင်းစာ
 လုပ်ငန်းရပ်များကို အသက်ပြန်သွင်းသည်။ စာဆိုသည် မအိပ်မနေ
 သတင်းစာ အလုပ်ကို လုပ်၏။ သတင်းစာ လေးမျက်နှာ စထွက်၏။
 သတင်းစာများ ထွက်လာသောအခါ ဘယ်လိုသတင်းစာများလဲဟု
 အချို့က စူးစမ်းကြ၏။ သို့သော် ထွက်လာသော သတင်းစာကို
 ကျောခိုင်းမနေဘဲ ဝယ်ယူ၍ မတ်တတ်ရပ်ပြီး ဖတ်ကြသည်။ စာဆို
 သည် သတင်းစာကို ပိုကောင်းအောင် ဆက်လက်ထုတ်ဝေ၏။

ပန်းမျိုးတစ်ထူ စာပေ

မကြာမီ သတင်းစာကို မျက်နှာပြည့် ထုတ်ဝေလာနိုင်သည်။ တိုင်းပြည် အတွက် အရေးကြီးသော သတင်းများ ပါလာသည်။ သတင်းစာတွင် အရေးကြီးသတင်းများ ပါဝင်သောအခါ စာဆို၏ သတင်းစာသည် ပြည်သူ့ရှေ့မှောက် ရောက်၍ သတင်းစာမျက်နှာနှင့် ပြည်သူ့မျက်နှာ အပ်လေသည်။

စာဆိုသည် ထပ်၍ ကြိုးစားသည်။ သတင်းစာသည် ပီပီပြင်ပြင် ဖြစ်လာသည်။ ပီပီပြင်ပြင် ဖြစ်လာရုံသာမက သတင်းစာသည် နေ့ချင်းညချင်း လူလားမြောက်သည်။ အင်အားကြီးသော အနောက်၏ ဘီဘီစီ၊ ဗွီအိုအေ အစရှိသော သတင်းဌာနများကိုပင် စတင် အန်တု၏။ စာဆိုသည် ထပ်ဆင့်ခေါင်းစီးများကို သုံး၏။ ခေါင်းစီးဖတ်ရုံဖြင့် သတင်းအနှစ်ချုပ်ကို သိရှိပြီးဖြစ်အောင် ကောက်နုတ်ချက်များဖြင့် သတင်းစာများကို မျက်နှာဆင်သည်။ ယနေ့ မြန်မာသတင်းစာများ သည် ၁၉၉၀ ပြည့် ဝန်းကျင်က စာဆိုကိုယ်တိုင် ရေလောင်း မြေဩဇာထည့် ခြံခတ်ကာ စိုက်ပျိုးပြုစုခဲ့ရသော သတင်းသစ်ပင်များ ဖြစ်သည်။

ထိုအခါ စာဆိုသည် 'မိုးလုံးပြည့် မုသာဝါဒ' ဆိုသော အသုံးအနှုန်း ကို ရယူကာ အင်အားကြီးသော သတင်းဌာနကြီးများကို ပြန်လည် တုံ့ပြန်၏။ ခါချဉ်ကောင်မာန်ကြီး၍ တောင်ကြီးကိုဖြိုသည်။ တောင်ကြီး ပြိုခဲ့လေ၏။ စာဆိုသည် ၁၉၉၀ ဝန်းကျင်က သတင်းစာများကို ရဲဘော်ရဲဘက် သတင်းစာဆရာများနှင့် လက်တွဲကာ ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုဆောင်ရွက်မှုကို မှတ်တမ်းပြုရမည် ဖြစ်၏။ စာဆို၏ ဘဝသမိုင်း မှတ်တိုင်တစ်တိုင် ဖြစ်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စာဆို၏ လုံ့လဥဿဟ ကြီးမားမှုကို သတင်းစာထုတ်ရာတွင် တွေ့မြင်နိုင်၏။

စာဆို၏ ပထမ စရိုက်သည် ကဗျာဖြစ်၏။

စာဆို၏ ဒုတိယ စရိုက်သည် အမျိုးကို ချစ်ခြင်းဖြစ်သည်။

စာဆို၏ တတိယ စရိုက်ကား လုံ့လဥဿဟပင် ဖြစ်သည်။

လုံ့လ ဥဿဟ ကြီးမားခြင်းသည် စာဆို၏ ထင်ရှားသော စရိုက် လက္ခဏာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ အစဉ်သဖြင့် အတူလုပ်ရသူများ ညည်းတွားလာရလောက်အောင် အလုပ်လုပ်သည်။ စာဆိုသည် အလုပ်လောဘကြီးသူ ဖြစ်သည်။ နေ့မအား ညမအား အလုပ် လုပ်သည်။ စိတ်ကူးရလျှင် ညကြီးသန်းခေါင် အိပ်မောကျနေသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကို နှိုး၍ အလုပ်ကို လုပ်၏။ စာဆိုသည် အလုပ်နှင့်ပတ်သက်လာပါက လောဘကြီးရုံသာမက အားနာမှုလည်း ကင်း၏။ သူသည် အင်အားသုံး၍ အလုပ်လုပ်သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်၏။ သို့သော် စာဆိုသည် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအား ညီရင်း အစ်ကိုပမာ ချစ်ခင်သည်။ စာဆို၏ သတင်းစာဆရာဘဝ ညများ သည် သူ့အတွက် အိပ်စက်ရန် မဟုတ်ခဲ့။

စာဆိုသည် သတင်းစာလုပ်စဉ် သုတေသနလုပ်ငန်းကိုလည်း တွဲ၍လုပ်၏။ သတင်းစာ၏ အသက်သည် သုတေသနပင် ဖြစ်သည်။ သုတေသနကင်းလျှင် သတင်းစာသည် အသက်ဝိညာဉ်ကင်းပြီဟု ဆိုနိုင်၏။ ကြေးမုံသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်ဘဝနှင့် စာဆိုသည် မြန်မာသတင်းစာလောကကို ဦးစီးနာယကအဖြစ် သူ့ခြေသူ့လက်

လုပ်ရသော အခါကာလများက သုတေသနလုပ်ငန်းကို သတင်းစာ တိုက်တိုင်းတွင် ပျိုးထောင်၏။ ကိုယ်ပိုင်သုတေသနလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးအောင် အားပေးသည်။

စာဆို၏ ကိုယ်ပိုင် သုတေသနလုပ်ငန်းမှ အင်အားကောင်းသော၊ ရဲရင့်ပြောင်မြောက်သော၊ ရန်သူကို တွေဝေသွားသော ဆောင်းပါးများ၊ ခေါင်းကြီးများ၊ သတင်းများ ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါ၏။

၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၃ ခုနှစ်အတွင်း စာဆိုသည် မျိုးချစ်စိတ်၊ နိုင်ငံချစ်စိတ်ကို ပြသသော စာအုပ်များ၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးဆိုင်ရာ စာအုပ်များ၊ သမိုင်းဝင်ဖြစ်ရပ်များ၊ မြန်မာသမိုင်း၊ မြန်မာစာပေ၊ အနုပညာစာအုပ်ပေါင်း မြောက်မြားစွာကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းထုတ်ဝေမှုများကို စာဆိုသည် ရဲဘော်ရဲဘက်များ၏ အကူအညီ၊ သူ၏လုံ့လဥသဟ၊ သူ၏ ထုတ်ဝေ လုပ်ဆောင်ရကောင်းမှန်းသိသော အသိစိတ်ဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

ယင်းကာလအတွင်း စာဆိုသည် သတင်းစာလုပ်ငန်းတစ်ဖက်နှင့် စာအုပ်တစ်ရာကျော်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စောင်ရေအားဖြင့် သန်းချီ ရှိခဲ့သည်။ မြန်မာစာအုပ် ထုတ်ဝေမှုသမိုင်းတွင် မျိုးချစ် နိုင်ငံချစ်ဆိုင်ရာ စာပေ၊ မြန်မာမှု မြန်မာသမိုင်းဆိုင်ရာ စာအုပ်မိုးကြီး ရွာချခြင်းဖြစ်၏။ မြန်မာမှု မြန်မာစာပေများ ထိုသို့ တစ်စုတဝေးတည်း ပြန်လည် ထုတ်ဝေမှုကာလမျိုးသည် ကိုလိုနီခေတ်တွင်ရော လွတ်လပ်ရေးရပြီး ကာလတစ်လျှောက်လုံးမှသည် ယနေ့တိုင် ထိုတစ်ကြိမ်သာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးသဖြင့် ထိုလုပ်ရပ်အတွက် စာဆိုအား အများက ချွင်းချက်မူမရှိလေးစားသမှု ရှိ၏။

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စာဆိုသည်

- သတင်းစာဆရာကြီး ဦးသိမ်းမောင် ရေးသားသော ဗန္ဓုလ၊
- တိုက်စိုး၏ ဗိုလ်မှူးကြီးဗထူး၊
- မင်းဆွေ၏ ဓား၊
- မြဒေါင်းညို၏ ရဲဘော်သုံးကျိပ် (မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်)၊
- ဗိုလ်သံမဏိ၏ မြန်မာလူမျိုးတို့အပေါ် နယ်ချဲ့၏ ဖက်ဆစ်တို့၏ ကြမ်းတမ်း ရက်စက်ယုတ်မာမှုနှင့် မြန်မာနန်းစဉ်ရတနာများကို အဓမ္မ ယူဆောင်သွားမှုဖြစ်ရပ်များ၊ (မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်)၊
- ဗိုလ်မှူးဘသောင်း၏ မြန်မာ့တော်လှန်ရေးသမိုင်း၊
- မြဒေါင်းညို၏ ရွှေတောင်တိုက်ပွဲ၊
- ရွှေစကြာဦးစိုးမြင့်၏ နားခံတော်၊
- မောင်ထင်၏ ငဘ၊ (မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်)၊
- အိစုယတတ်စုရော၏ ကျွန်တော်ပါဝင်ခဲ့သော မိနာမိကီကန်း (မြန်မာ)၊
- ဘုန်းကြွယ်၏ စစ်တောင်းမြစ်ဝှမ်းတိုက်ပွဲ၊
- ဦးဘသန်း၏ မြန်မာရာဇဝင်၊
- တင့်တယ်၏ ရွှေချစ် ငွေချစ်၊
- ဦးပုည စာပန်းကုံးများ၊ (ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ)
- လင်းယုန်သစ်လွင် ထိုင်း-မြန်မာ မီးရထားလမ်း ကိုယ်တွေ့ချွေးတပ်မှတ်တမ်း၊ (ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ)

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

- တင်ထွေး၏ အလောင်းမင်းတရားကြီး ဦးအောင်ဇေယျ၊
- ခေတ်အလိုက် သတင်းစာများကို လေ့လာ သုံးသပ်ကြည့်
ရာဝယ်၊ (ပထမတွဲ)
- စေတနာပန်းများ ပွင့်လန်းရာမြေ၊
- သွေးချင်းတို့ ဌာနေ (ပထမတွဲ)
- မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း (ပထမတွဲ)
- မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း (ဒုတိယတွဲ)
- မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း (တတိယတွဲ)
- မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း (စတုတ္ထတွဲ)
- မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း (ပဉ္စမတွဲ) (အတွဲသစ်)
- မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း (ဆဋ္ဌမတွဲ) (အတွဲသစ်)
- မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း (သတ္တမတွဲ) (အတွဲသစ်)
- မှန်နန်းမဟာရာဇဝင် (ပထမတွဲ)
- မှန်နန်းမဟာရာဇဝင် (ဒုတိယတွဲ)
- မှန်နန်းမဟာရာဇဝင် (တတိယတွဲ)
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး ကာတွန်းများ
- ရှေးဟောင်းစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး ကာတွန်းများ
- ရှေးဟောင်း မြန်မာ့မြို့တော်များ

စသည်တို့ ဖြစ်ပါ၏။

မြန်မာစာ ညွန့်ပေါင်းကျမ်းများ ထုတ်ဝေနိုင်ခြင်းသည် စာဆိုအား
မြန်မာစာပေလောကမှ ထာဝစဉ် အမှတ်တရရှိနေသည့်လုပ်ငန်း

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ဖြစ်ပါ၏။ အဖိုးတန် မြန်မာစာအုပ်များ ပြန်လည်ထုတ်ဝေမှုကို ဆရာချစ်နိုင်(စိတ်ပညာ)က မြဝတီစာစဉ်မှ ဆက်လက်ထုတ်ဝေခဲ့သည် ကိုလည်း မြန်မာစာပေလောကမှ ထာဝစဉ် သတိရလျက်ပင် ရှိပါ သည်။

အခန်း (၁၂)

စစ်သည်ရွာမှ စစ်သူ

စာဆိုသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်အတွင်းရှိ 'ရွှေစစ်သည်' ရွာ ဇာတိ ဖြစ်၏။ ရွှေစစ်သည်ရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနောက်ဘက် ၆ မိုင်အကွာတွင် ရှိသည်။ ရွှေစစ်သည်ရွာ တောင်ဘက် တစ်မိုင်ခန့် အကွာတွင် ပုဂံခေတ် အနော်ရထာမင်း လက်ထက်မှစ၍ မိတ္ထီလာကန် ကြီးအား လာရောက်ဆည်သောအခါ စံမြန်းလေ့ရှိသည့် နန်းတော်ရာ ရှိ၏။ နရပတိစည်သူမင်း လက်ထက် မိတ္ထီလာကန်ကို လာရောက် ဆည်ရာတွင် သမီးတော်နှစ်ပါးဖြစ်သော ရှင်မမိနှင့် ရှင်မထွေးတို့ ရုတ်တရက်ကွယ်လွန်၍ ထိုအရပ်တွင်ပင် ဂူသွင်းသင်္ဂြိုဟ်သည်။ ဂူသွင်းပြီးနောက် သမီးတော်နှစ်ပါး၏ဂူကို အရည်းကြီးရဟန်းတို့ မနှောင့်ယှက် မဖျက်ဆီးစေရန် နရပတိစည်သူမင်းကြီးက မိမိ၏ ပုဂံစစ်သည်များကို အစောင့်ထား နေထိုင်စေခဲ့ရာမှ ထိုရွာလေးကို 'စစ်သည်ရွာ' ဟု ခေါ်ခဲ့သည်။ နောင် 'ရွှေစစ်သည်ရွာ' ဖြစ်လာသည်။

ရွှေစစ်သည်ရွာ၏ ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ မည်သည့် အိမ်နေရာ ကိုပင် ထူထူ လေးလက်မမှ ခြောက်လက်မလောက် တူးပြီးပါက မြေသည် ပထမ ခိုပြာရောင် ရှိသည်။ ဒုတိယ နိညိုရောင် တွေ့ရပြီး

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

တတိယမြေသည် အနက်ရောင်ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ရွှေစစ်သည် ရွာ၏ ထူးခြားချက်မှာ ရွာ၏အိမ်ခြေသည် ဘယ်သောအခါမှ ၄၀ ထက်မကျော်၊ ဘယ်သောအခါမှလည်း ၄၀ ထက် မလျော့ဟု ဆိုရ မလောက် ရွာ၏အိမ်ခြေသည် ၄၀ ဝန်းကျင်သာ ရှိ၏။

စာဆိုသည် သူချစ်သော ရွှေစစ်သည်ရွာနှင့် ပတ်သက်၍ ကဗျာများ စပ်ခဲ့သည်။ စာဆို၏ ဘဝနောက်ခံ ပန်းချီကားသည် ရွှေစစ်သည်ရွာပင်ဖြစ်၏။

ပုပ္ဖားတောင်ညိုညိုမှိုင်းမှ စီးဆင်းလာသော ချောင်းကလေးသည် ခင်တန်းများကို ကွေ့ကောက်၍ ရွှေစစ်သည်ရွာကလေးသို့ ဦးတိုက် လာသည်။ ထိုချောင်းသည် မန်ကျည်းပင်များ၊ ကုက္ကိုပင်များဖြင့် အုပ်ဆိုင်းနေသည့် ရွှေစစ်သည်ရွာကလေးကို ရွာအနောက်ဘက်မှ ကွေ့၍ တောင်ဘက်သို့ လွဲပြောင်း စီးဆင်းသွားကာ ဆည်လည်ရွာ၊ သဲတောရွာဘေးသို့ ဖြတ်ပြီး ငခါးတောရွာဆီသို့ ဦးတည် စီးဆင်းသွား ပြန်သည်။ ထိုနောက် မိတ္ထီလာကန်ဘက်ဆီသို့ ဆက်၍စီး၏။

ရွှေစစ်သည်ရွာကလေးတွင် စာဆိုသည် ကွေ့ပတ်စီးဆင်းနေသော ထိုချောင်းငယ်မှ ရေစီးသံ၊ ထိုချောင်းဘေးမှ ဥဩတေးဆိုသံ၊ ရွှေကျီး သာသံ၊ ရွှေဘုတ်အိသံ၊ ရွှေချိုးကူသံ၊ တစ်တီတူးငှက်အော်သံတို့ကို နှစ်သက်မြတ်နိုးစွာဖြင့် နားထောင် ငေးမောနေတတ်သည်။ ဤသည် မှာ ကဗျာကို မွေးဖွားခြင်း၊ ကဗျာဆရာကို မွေးဖွားခြင်း ဖြစ်၏။ ရွာမြောက်ဘက်ရှိ အလယ်တန်းကျောင်းမှ မာတောဝါဒပျို့၊ ပုတ္တော ဝါဒပျို့၊ ဦးပုညတေးထပ်နှင့် မဲဇာတောင်ခြေရတုတို့ကို ကျောင်းသား ကြီးများ၏ စာဆိုသံကို နားထောင်ရင်း နားကို နှလုံးထဲဝယ် သိမ်း

ပန်းမျိုးတစ်ထူ စာပေ

ဆည်း စုစည်းရယူရင်း ကဗျာများစွာ စုဆောင်းကြွယ်ဝသူအဖြစ်သို့
ရောက်အောင် စစ်သည်ရွာ၏ သဘာဝဝန်းကျင်က စာဆိုအား
ဖန်တီး၏။

သည်းထန်စွာရွာသော မိုးတွင်းကာလ၌ မိုးစက် မိုးပေါက်များကို
ကြည့်ရင်း ရွာအနောက်ဘက်မှ ဝဲတွေစုပ်၍ အော်ဟစ်စီးဆင်းနေသော
ချောင်းရေအော်သံကို နားထောင်ရင်း ကုက္ကိုပင်ထက်မှ ချမ်းရှာလွန်း၍
ကုပ်နေရှာသူ ဇရက်ငှက်များ၊ ခိုငှက်များ၊ ကျီးငှက်များ၊ စာကလေး
များကို ကြင်နာ သနားစိတ် ယိုဖိတ်လာမှုသည် စာဆို၏ ရင်ထဲဝယ်
နောင်သောအခါ ဘဝနောက်ခံ စာပန်းချီကားချပ် ဖြစ်လာပြီး ၁၉၆၀
ပြည့်နှစ်တွင် ရွှေစစ်သည်ရွာနှင့် ပတ်သက်သော ကဗျာကို ဤသို့
စပ်ဆို၏။

ရွှေစစ်သည် ရွာကလေး

ချောင်းကလေးလည်း

သဲဖွေးဖွေးပင်၊ သောင်ထွန်းတင်လျက်

မိုးတွင်စီးလတ်၊ ရွာကိုပတ်ပြီး

တောင်ချောင်းကြီးနှင့်၊ ပူးပေါင်းသင့်၏

မြင့်ရာမှဆင်း၊ ကန်တော်တွင်းသို့

ဒိုက်တို့နှောလျက်၊ မာန်ဟုန်ပွက်ပြီး

ဆင်းသက်စီးဝင်၊ ချစ်ဖွယ်ထင်လိမ့်...

ပုပ္ပားတောင်ညိုညိုဆီမှ ဆင်းလာသော ချောင်းလေးကို စာဆိုက
ထိုသို့စပ်ဆိုပြီး ရွှေစစ်သည်ရွာမှ ရှားညိုတော၊ လယ်တော၊ သရက်

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

တောနှင့် ကျူတော ကျူပင်များကိုကား စာဆိုသည် ဤသို့ဆက်၍ စပ်ဆိုသည်။

- * ရှားညိုတော့လည်း
ပေါများ များစည်၊ ပင်တန်းရှည်နှင့်
မြရည်လဲလဲ၊ သာခန်းဖွဲ့လိမ့်။
- * ကျူပင်မျိုးလည်း
ချောင်းရိုးတစ်လျှောက်၊ တန်းစီပေါက်လျက်
ရေသောက်မြစ်များ၊ စည်ပင်ပွားလိမ့်။
- * တို့လယ်တောလည်း
စိုက်သောသီးနှံ၊ ဖြိုးမောက်လျှံလိမ့်။
- * သရက်တောလည်း
လေရော မိုးလိုက်၊ မိုးတစ်ပြုက်တွင်
ဖူးငိုက်ညှာညွန်၊ ရွက်ဝါစွန့်၍
လူးလွန်ဝေစည်၊ ရိုးတံနီနှင့်
ရာသီအပြောင်း၊ ပျော်ကြောင်းဖန်လိမ့်။
- * သိမ်အိုင်ကျောင်းလည်း
နှစ်ပေါင်းရှည်စွာ၊ တည်ခဲ့ရာတွင်
ခုခါနဲ့ယိုင်၊ ကျွန်းလုံးတိုင်တို့
မခိုင်ရင့်အို၊ မျက်နှာညိုနှင့်
မစိုပြည်လှ၊ သင်္ခါရကြောင့်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

မှုန်ပျံ့ပျံ့မှန်၊ ဤအချိန်၌
အရှိန်အဝါ၊ ညှိုးနွမ်းရှာလိမ့်။ ။

စာဆိုသည် ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့်ထိ တပ်မတော်၏ ကြီးကဲ
သော တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ ဖြစ်ပါသော်လည်း ကျွန်တော်
သည် စာဆိုအား စစ်ဝတ်စုံဖြင့် တစ်ခါဖူးမျှ မြင်ဖူးခြင်း မရှိပါ။
စာဆိုနှင့်ကျွန်တော် စတင်သိရှိခဲ့သောအချိန်က ကြေးမုံ အယ်ဒီတာချုပ်
ဘဝဖြစ်၏။ နောက်တော့ အနုပညာဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
ဘဝတွင်ကား နေ့ရော ညပါ ၁၀ နှစ်ခန့် အတူ အနုပညာနှင့်
ယဉ်ကျေးမှု လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်ကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ဖူးပါ၏။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် စာဆိုနှင့်ပတ်သက်သော စစ်ရေး
စစ်ရာများကို များစွာမသိပါ။ စာဆို၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများတွင် စစ်ရေး
စစ်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများကို မကြာခဏ ဖတ်ရှုရသော်လည်း စာဆို၏
စစ်သားဘဝကို ကျွန်တော်သည် အကျွမ်းတဝင် မရှိသည်မှာ အမှန်
ဖြစ်ပါသည်။

စာဆိုသည် သူ့ဘဝအကြောင်းများကို ပြန်ပြောရာတွင် ယဉ်ကျေး
မှုနှင့် ပြန်ကြားရေးဌာန အထူးအရာရှိအဖြစ်ဖြင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ်က
အမျိုးသား စာပေညီလာခံကို အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်ကို
မကြာခဏ ဂုဏ်ယူစွာ ပြောဆိုတတ်၏။ ထိုညီလာခံ ကျင်းပနိုင်ခဲ့
သည်ကို မကြာခဏ ဂုဏ်ယူစွာ ပြောဆိုတတ်၏။ ထိုညီလာခံ
ကျင်းပနေချိန်တွင်ပင် စာဆိုသည် ‘မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ’ စာအုပ်
ဖြင့် ထိုစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံ စာပေဆုတွင် အမြင့်ဆုံးဖြစ်သော စာပေ
ဗိမာန် ကဗျာဆုကြီးကို ရရှိခြင်းဖြစ်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ထိုနောက် စာဆိုသည် သူ့ဘဝတွင် အမှတ်တရ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြား
 စွာ ပြောဆိုသော ဘဝတစ်ကွေ့မှာ ကျိုက်ထိုမြို့နယ် နလကဥက္ကဋ္ဌ၏
 ဘဝဖြစ်ပါ၏။ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်တွင် တောရိုင်းမြေ ဧက ငါးထောင်
 ကျော်ကို ကြံစိုက်ခင်းအဖြစ် ဖော်ထုတ်ခဲ့၏။ ရိုင်းနေသော မြေဧက
 ငါးထောင်ကျော်သည် ယဉ်ကျေးလာခဲ့ပြီး ချိုမြသော သကြားပွင့်များ
 ကို ထိုယာမြေတို့က အန်ထုတ်ပေး၏။ အခုတော့ ထိုတောရိုင်းမြေ
 တို့သည် ယဉ်ကျေးရုံသာမက သိမ်မွေ့မှုရှိကာ ကြံသာမက ရော်ဘာ
 နှင့် အခြားသီးနှံများကိုလည်း ပွင့်သီးဝေဆာ၍ပေးနေသည်ကို စာဆိုက
 ထာဝစဉ် ဂုဏ်ယူခြင်းဖြစ်သည်။ စာဆိုသည် သူ့ဂုဏ်ယူသော ကျိုက်ထို
 တောရိုင်းမြေများအကြောင်းကို ဤသို့ ကဗျာစပ်ဆိုပါသည်။

ကျိုက်ထို တောရိုင်းမြေများ

- * ဇင်းမသွယ်တောင်၊ ဆင်ခေါင်းတောင်နှင့်
 မောင်းထောင် ကျောက်မိုင်း
 တောင်တံတိုင်းကို
 ပတ်ဝိုင်းတကေး၊ ချောင်းဖျားကွေး၍
 ဖွေးဖွေးစီးသွယ်၊ ဇင်းမသွယ်နှင့်
 ချောင်းငယ်ပေါင်းစပ်၊ ချောင်းကဒတ်သို့
 လှည့်ပတ်စုဝင်၊ ဤတောတွင်
- * ကင်ပွန်းစခန်း၊ ကားလမ်း၏ဘေး
 တောင်လေးအင်းဝ၊ ဝင်ကလောမှလျှင်
 တောပြင်တစ်ဝိုက်၊ စက်ကြီးတိုက်၍

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

စိုက်ပျိုးခင်းများ၊ နယ်ဖွဲ့ထွားအောင်
 အားလုံးရှင်းပြန်၊ တောကိုလှန်၍
 ယနေ့ခါတွင်၊ မြေညီလွင်၏
 လုလင်ကျော်မြစ်၊ သက်ရင်းကြီးမြစ်သို့
 ဆေးမြစ်ပါသော၊ သည်မြေကြောက
 တောရိုင်းမြေလှိုင်း၊ တောင်ညိုမှိုင်း
 စက်မှုလယ်ယာ၊ တိုးချဲ့လာသော်
 သည်မှာထွန်ယက်၊ လယ်ထွန်စက်တို့
 စက်ယန္တရား၊ တပ်မများသည်
 အားလုံးဖြန့်ထိုး၊ မြေကိုစိုး၏
 တောဆိုးလည်းပျောက်၊ တောင်ဆိုးပျောက်၍
 တောင်အောက်သီးနှံ၊ ပေါပြည့်လျှံလျက်
 သယံဇာတ၊ တိုးကြွယ်ဝလိမ့်
 လှပရွန်းစို၊ မြိုင်ညိုညိုနှင့်
 ကျိုက်ထို နယ်ရပ် ပြောင်းလေပြီ။

စာဆို၏ စစ်ရေးစစ်ရာဘဝကို လုံးဝမသိဟု ဆိုပါက ကျွန်တော်
 သည် မုသားဆိုရာကျမည် ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်သည် စာဆို၏ စစ်မြေ
 တိုက်ပွဲတစ်ခုအကြောင်းကို သိခွင့်ရပါ၏။

၁၉၇၃ ခုနှစ်က ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ သတင်းစာဆရာများ
 အဖွဲ့သည် မိုင်းတုံ မိုင်းဆတ်ဒေသရှိ သောင်းကျန်းသူများအား စစ်ဆင်
 ရေး ပြုလုပ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာရေးခရီး သွားခဲ့ကြ၏။
 တပ်မတော်မှ အထူးလေယာဉ်ဖြင့် မိုင်းဆတ်သို့ ပို့ပေးသည့် ခရီးစဉ်
 တွင် တပ်မတော် အကြီးအကဲများ သတင်းစာဆရာများချည်း ဖြစ်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ထိုစဉ်က ပါဝင်သော သတင်းစာဆရာတို့မှာ လုပ်သား ပြည်သူ့နေ့စဉ် သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် ဆရာဦးလှမြိုင်၊ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် ဆရာဦးစိုးမောင်၊ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် ဦးကျော်မြင့်၊ သတင်းထောက်ချုပ် ဦးသန်း၊ ဦးသန်းစော၊ ရဲဘော်မြ စသည် ထိတ်ထိတ်ကြဲ သတင်းစာဆရာများ၊ နိုင်ငံခြား သတင်းဌာနများမှ သတင်းထောက်များ ပါရှိ၏။ ရုရှားသတင်းထောက် မစ္စတာယူရီလည်း ပါသည်။ ဒေါ်ခင်သန်းနု၏ ခင်ပွန်းလောင်း ဗိုလ်မှူးကြီး မောင်မောင်ခင်လည်း ပါသည်။ ထိုလေယာဉ်ပေါ်တွင်ပင် ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်ခင်နှင့် ဒေါ်ခင်သန်းနု တို့သည် ဦးသိန်းဖေမြင့်က အောင်သွယ်ပြုလုပ်၍ စေ့စပ်ကြောင်းလမ်း ပြီးစီးကြောင်း သတင်းကို ကြေညာ၏။

လေယာဉ်ပျံ တောင်ငူမြို့ပေါ်သို့ ရောက်ချိန်တွင် စုစကာ စစ်ဆင်ရေး ပြုလုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ကြေညာသည်။ မိုင်းတုံ၊ မိုးဆတ် စစ်ဆင်ရေးသည် စစ်ဆင်ရေး ကြီးမားသော စစ်ဆင်ရေး ဖြစ်၍ ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲပေါင်း ၁၅ ကြိမ် ဖြစ်ပွားကြောင်း သိရ၏။ မိမိတို့ဘက်မှ ညှာညှာတာတာ တိုက်ခိုက်ခဲ့သော တိုက်ပွဲတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ သောင်းကျန်းသူတို့သည် ဓားပြီး၊ တုတ်ပြီး၊ သေနတ်ပြီးသည်ဟု ဆိုကာ ရင်ဖွင့်၍ မတ်တတ်ရပ် ချီတက်တိုက်ခိုက်သည်ကို တပ်မတော်မှ မိုးပေါ်ကျော်ပစ်ပြီး လက်နက်ချခိုင်းရသော တိုက်ပွဲမျိုးလည်း ပါ၏။

မိုင်းဆတ်တွင် စတည်းချ၍ လေယာဉ်ဖြင့် မိုင်းတုံသို့လည်း ဆက်လက် သွားရောက်လေ့လာ၏။ ထိုစဉ် ယိုးဒယားဘက်မှ

ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီး မြန်မာနိုင်ငံထဲသို့ ဝင်လာ၍ ထိုရဟတ်ယာဉ်အား မိမိတို့ဘက်မှ ပစ်ချခဲ့သည်။ ထိုရဟတ်ယာဉ်အားလည်း သတင်းစာ ဆရာများ သွား၍ ကြည့်ကြ၏။

မိုင်းတုံ၊ မိုင်းဆတ် စစ်ဆင်ရေး သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲကို မိုင်းဆတ် မြို့ စစ်ဌာနချုပ် တောင်ကုန်းပေါ်တွင်ပင် ပြုလုပ်၏။ သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲတွင် သတင်းစာဆရာတို့က ယင်းစစ်ဆင်ရေးတွင် ပါဝင် တိုက်ခိုက်ခဲ့သော မြန်မာ့တပ်မတော်ဘက်မှ အကြီးအကဲများ၏ အမည်များကို မေးရာ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး စိုးညွန့်လည်း ပါဝင်၏။ အရှေ့ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်နယ်မြေ မိုင်းတုံ၊ မိုင်းဆတ်ဒေသတွင် စိုးညွန့်(၁)စစ်ကြောင်း၊ စိုးညွန့်(၂)စစ်ကြောင်းဟူ၍ စစ်ကြောင်း (၂)ကြောင်း ခွဲ၍ ဆင်နွှဲသည်။ စာဆိုသည် ရန်သူနှင့် တိုက်ပွဲ (၁၅)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့၍ ရန်သူအသေ ၃၀၊ ဒဏ်ရာရသူ (၄၀)နှင့် ရန်သူ(၂၂)ယောက် ကို ဖမ်းဆီးရမိသည်။ ယိုးဒယားမှ လက်နက်ဝယ်ပြီး ပြန်လာသော ရန်သူများကိုလည်း ရန်သူများရော လက်နက်များပါ လက်ရဖမ်းဆီးမိ သည်ဟု သိရ၏။ တိုက်ပွဲ သုံးညအိပ်နှင့်လေးရက်ပင် ကြာခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ထိုသတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် သတင်းစာဆရာအချို့က စာဆိုနှင့် တွေ့ဆုံလိုပါသည်ဟု ဆို၍ စာဆိုအား သတင်းစာဆရာများနှင့် တွေ့ဆုံရန် ခေါ်ယူခဲ့သေးသော်လည်း သူ ရောက်မလာမီ ကျွန်တော်တို့ ပြန်နှင့်ခဲ့သောကြောင့် ထိုစဉ်က စစ်သည်စာဆိုကို စစ်သားဝတ်စုံဖြင့် ကျွန်တော် မဆုံခဲ့ရလေခြင်းဖြစ်သည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

အခန်း (၁၃)

တူဖြစ်ချိန်

စာဆိုသည် မိမိဘဝခရီး ကဗျာရေစီးတွင် ရေစုန်ကိုဆန်၍
လှော်ခတ်ခဲ့ရသည်များ ရှိသလို ရေစုန်ရေဆန် အပြန်အလှန် လှော်ရ
သည်များလည်း ရှိ၏။ ဘယ်ကမ်းသောင်ခြေသို့ ရောက်မည်မသိ
ရွက်လွင့်ရသည်များလည်း ရှိသည်။ လှေလှော်ရင်း တက်ကျိုးရသလို
လှေပေါ်၌ တက်ပျောက်၍ လှေဦးတွင် တက်ထောင်နိုင်သောအခါများ
လည်း ရှိ၏။

စာဆို၏ အရည်အချင်းတစ်ရပ်မှာ သည်းခံနိုင်မှုဖြစ်၏။ စာဆို
သည် အချိန်ကို သည်းခံ၍ စောင့်နိုင်စွမ်းရှိ၏။ စာဆိုသည် အချို့သော
အောင်ပွဲများကို သည်းခံခြင်းဖြင့် ရယူခဲ့၏။ စာဆို၏ ကြေးမုံ
အယ်ဒီတာချုပ်ဘဝသည် သည်းခံရသော ဘဝဖြစ်သည်။ ၁၉၈၀
ပြည့်လွန်ကာလမှသည် ၁၉၉၀ ပြည့်ကာလအထိ ကျွန်တော်သည်
စာဆိုနှင့် နေ့ရောညပါ အတူရှိနေသော ကာလများ ဖြစ်၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ငိုရင်ပုလဲ ရယ်လျှင်ရွဲ ဆိုသည့်အတိုင်း ငိုသောအခါ မျက်ရည်များ ကျလျှင် ပုလဲများဖြစ်၏။ ရယ်သံများ ထွက်ပေါ်လာတိုင်း ရွဲလုံးများ စီတန်း၍ ကျသည်ဟု ပုံများထဲတွင် ဖတ်ဖူး၏။ စာဆိုသည်ကား မိမိခံစားနေရသော ခံစားရမှုကဗျာများ အန်ကျထွက်ပေါ်လာ၍ အောင်ပွဲများရလျှင် အောင်ပွဲခံကဗျာများ ပေါ်ထွက်လာသည်။ မိုးသံ လေသံ ကြားလျှင် မိုးသံလေသံ ကဗျာများ ယိုစီးကျလာပြီး သံဝေဂ ရချိန်တွင်လည်း သံဝေဂကဗျာများကို တွေ့ရ၏။ စာဆိုသည် သူ၏ ၁၉၄၉-၅၀ ပြည့်နှစ်ကာလ ဘဝနေ့ရက်များကို ဤသို့ ကဗျာစပ်ဆို သည်။

ဆင်းရဲနွမ်းပါး၊ ငွေစ ရှားစဉ်
 နာဖျား ကြုံလို၊ ယောယောင်သီနေ
 အဆီသား မရှိ၊ ရုပ်ပြောင်းဘိ၏။
 ချည့်နဲ့အားအင်၊ မလှုပ်ချင်လည်း
 စိတ်လျှင်ပြင်းထန်၊ မီးလျှံမာန်ဝင့်
 တွန်းကန်တိုးထွက်၊ ခရီးဆက်သည်
 စိတ်ပျက်ခဲ့ခြင်း၊ တွေဝေခြင်းတို့
 ရှင်းလင်းဖယ်ထား ပြတ်သား၏။

ဘဝအင်အား ချည့်နဲ့စွာဖြင့် လှုပ်ရှားရန် ခွန်အားပင် မရှိငြားသော်
 လည်း မီးလျှံကို တွန်းကန်၍ ထိုးထွက်မည်ဟူသော စာဆို၏စိတ်ထား
 ကို ဤသို့တွေ့ရ၏။

ရှေ့သို့လေဆန်၊ ရေကိုဆန်၍
 ရုန်းကန်လှုပ်ရှား၊ ရှေ့ဖြစ်ရပ်များသည်

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ဝိုးဝါးသာပင်၊ ရေးရေးထင်ခဲ့
 ရင်မှာသိမ်းစု၊ ယုံကြည်မှုဖြင့်
 အားပြုလုပ်ကိုင်၊ လွန်ကြံ့ခိုင်၏
 ရင်ဆိုင်ဝံ့ရဲ့၊ ခြေလှမ်းမြဲစွ
 အားခဲအံ့ကြိတ်၊ မရွံ့ထိတ်ပါ
 တိဟိတ်ယောက်ျား ကြုံးဝါးလျက်။

ဘဝတွင် ဘာမှ ပြတ်ပြတ်သားသား မရှိ။ ဝိုးဝါးဖြစ်၍ ရေးရေး
 သာမြင်ရသော ဘဝခရီးကို ယုံကြည်မှုကို အားပြု၍ လျှောက်၏။
 အားခဲ အံ့ကြိတ်၊ မရွံ့ထိတ်ဘဲ လျှောက်လှမ်းသည်။ ထိုသို့လျှောက်လှမ်း
 စဉ်တွင်ပင် မြို့ပြနိုင်ငံ၏ အနေအထားကလည်း ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိ။

ရွာလည်း မီးလောင်၊ မြို့မီးလောင်နေ
 တောကြောင် ဆူလတ်၊ လက်ပမ်းပေါက်ခတ်၍
 စုတ်ပြတ်သေကြေ၊ ရွာလုံးမွေကြ
 နေစရာ မရှိ၊ ငွေ နတ္ထိပင်
 ကြည့်ဘိ ကြောင်ကြောင်၊ ငေးကြောင်ကြောင်ကြောင့်
 ဗလောင်လှိုက်ဆူ၊ ငိုကြသူတို့
 ရယ်သူက ရယ်၊ သနားဖွယ်ပင်
 ကယ်တင်ဖေးကူ၊ ထမ်းပိုးယူရ
 ရင်ပူငြိမ်းအောင်၊ စွမ်းဆောင်၏။

ပြည်တွင်းစစ်ကာလတွင် ကြီးပြင်းလာရသော စာဆို၏ဘဝကို
 ဤစာပုဒ်များက ဖော်ပြနေပါ၏။ ဓာတ်တိုင်အောက်မှ မိမိဘဝကို
 စာဆိုသည် သတိရကာ ဤသို့ စာဖြင့် မှတ်တမ်းတင်သည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ဏှု စာပေ

ဓာတ်မီးတိုင်အောက်၊ အိုတစ်ယောက်တည်း
ခေါက်ခေါက် စာဖတ်၊ ညတိုင်းရပ်၍
မပြတ်လေ့လာ၊ အားတင်ပါ၏။

ကဗျာကိုချစ်၊ စာပေချစ်ရ
ဘဝအမြင်၊ ပြတ်ပြတ်ထင်ဘိ
ဆင်ခြင်တွေးသော်၊ အို မပျော်နိုင်
ကျော်ကြားလာထင်၊ ပညာရှင်တို့
ကြည်လင်ရှင်းရှင်း၊ လမ်းပြ၏။

စားရ ဆင်းရဲ၊ နေဆင်းရဲနှင့်
မွဲသူ သေသူ၊ နွမ်းပါးသူကို
ငြူစူအောက်သိုး၊ မျက်နှာဆိုးနှင့်
ရန်ငြိုးအော်ဟစ်၊ မောင်းထုတ်ပစ်ကြ
လောက မာယာ၊ ကောက်ကျစ်စွာတည့်
ပြန်ကာ တွေးမြင်၊ ဟစ်ရယ်ချင်မိ
မရှိတစ်မျိုး၊ ရှိ တစ်မျိုးလျှင်
ဆိုးစရိုက်တည်း၊ စိတ်နာကြည်းလျက်
မီးမောင်းထိုး၍ ပြလိုက်၏။

လောကတစ်ကွေ့ အတွေ့အကြုံ-(၁၆-၄-၈၆)

နုနယ်ငယ်ရွယ်လှသော စာဆို၏ဘဝတွင် မိမိဖြတ်သန်းခဲ့ရပုံကို
စာဆိုသည် ကဗျာဖွဲ့ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ထို့နောက် စာဆိုသည်
ရွာမှ ထွက်လာခဲ့ဟန်တူ၏။ ရွာမှထွက်လာချိန်သည် နံနက်စောစော •

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

လင်းအားကြီး အရုဏ်တက်စ ဖြစ်သကဲ့သို့ မိမိအတွက် ဘဝအရုဏ်
တက်စပင် ဖြစ်သည်။ ဘဝအရုဏ်တက်စမှ မိမိဘဝ နေမွန်းတည့်ချိန်
တိုင် စာဆိုက မိမိဘဝကို ကန္တာရဟုပင် ဆိုလေသလားမသိ၊ စာဆို၏
ကန္တာရဟူသော ကဗျာက ဤသို့ဆိုပါသည်။

ကန္တာရ

ရွာမှထွက်လာ၊ ကန္တာရ
မှိုင်းပြာပြာလွင်၊ ကောင်းကင်နီလျက်
အရုဏ်တက်စ၊ ထိုကာလ၌
ဘဝရှေ့ရေး၊ မျှော်မှန်းတွေးရင်း
မာန်တင်းအားတက်၊ ခရီးထွက်သူ
အခက်အခဲ၊ သွေးရဲရဲနှင့်
တိုက်ပွဲဝင်ရင်း၊ ရုန်းကန်ရင်းဖြင့်
နေမင်းမြင့်လာ၊ မွန်းတည့်ပါပြီ
လင်္ကာစာအုပ်၊ ပေစာထုပ်နှင့်
အရုပ်တွေရေး၊ နက်နဲတွေးနေ
ချွေးပြိုက်ပြိုက်စီး
ခရီးမြင့်ရှည်၊ ကျန်သေးသည်ပင်
ဆံခြည်ဖြူဖွေး၊ မျက်စိမှေးမှုန်
တုန်ယင်ဆတ်ဆတ်၊ အားအင်ပြတ်လှ
ကွေ့ပတ်တောတောင်၊ ချုံလျှိုမြောင်တွေ
ပူလောင်မောပန်း၊ ဤလမ်းကြမ်းတွေ

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

နွမ်းနပ်လူသား၊ မရပ်နားနေ
အားမာန်မလျော့၊ ခေါင်းကိုမော့၍
အသော့နှင့်ကာ၊ သွားနေပါ၏။

ကန္တာရခရီး
နီဒါန်းပြီးလော၊ နီဂုံးလောဟု
တွေးတောမနိုင်၊ မတွေးနိုင်မီ
ကျောက်တိုင် ကျောက်သား၊ စိတ်ခိုင်ထား၍
မားမားမတ်မတ်၊ ရဲရဲရပ်လျက်
ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ဆက်ပေဦး။

၃၀-၄-၇၉

၁၉၃၂ ခုနှစ် ဖွားမြင်ခဲ့သော စာဆိုသည် ၁၉၇၉ ခုသို့ ရောက်
သောအခါ စာဆို၏ အသက်သည် ၄၇ နှစ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီ
ဖြစ်၏။ ‘ကန္တာရ’ဟူသော စာဆို၏ ဘဝ ကဗျာသည် သူ့ဘဝ၏
တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဟု ထင်မှတ်စရာ ရှိပါ၏။ နေမင်းမြင့်လာ မွန်းတည့်
ပါလည်း စာဆိုသည် ကန္တာရခရီးလမ်းကို ကြမ်းတမ်းစွာ ဖြတ်နေရဆဲ
ဟု ဆိုသည်။ ဘဝကန္တာရခရီးလမ်း မည်မျှကြမ်းသည်ကို စာဆိုသည်
ခံနိုင်ရည် သတ္တိဆိုသော ကဗျာဖြင့် ဖွဲ့ဆိုမှတ်တမ်းတင်ပါ၏။

စာဆိုသည် မိမိဘဝတွင် အောင်ပွဲအလီလီရခဲ့သူ ဖြစ်သည်။
သို့သော်လည်း ဘဝမုန်တိုင်းနှင့်တွေ့တိုင်း အားငယ်စိတ်ဖြစ်ကာ
ထိုအားငယ်စိတ်ကိုပင် သတ္တိခွန်အားအဖြစ် ပြောင်းလဲမွေးယူ၍
ဖယ်ရှားခြင်းသည် စာဆို၏စရိုက်ဟု ထင်မှတ်စရာ ရှိပါ၏။

ဝန်းမျိုးတစ်ဏှာ စာပေ

ခံနိုင်ရည် သတ္တိ

လောကခံ ထုချက်
 ပြင်းစွာ နှက်၍
 သွေးပွက်ပွက် လျှံ
 စီးကျ အန်လည်း
 ခန္တီ စိတ်ထား
 ပါရမီ အားဖြင့်
 ဖယ်ရှား ကြံ့ခိုင်
 တွန်းလှန်နိုင်သည်
 နိုင်အားဂရာ ရေတံခွန်ပမာ။

ဘဝဟူသည် ငှက်ခါပျံသလို အနိမ့်အမြင့် အဆင်းအတက်များနှင့်
 ဖြစ်၏။ မြင့်လွန်းကလည်း လျော့ကျတတ်သည့် ကြမ္မာသည် ဓမ္မတာ
 လို ဖြစ်သလို နိမ့်လွန်းကလည်း ရုန်းထ လွတ်မြောက်ကြသည်မှာ
 ဓမ္မတာဖြစ်ပါ၏။ ဘဝတွင် အနိမ့်အမြင့် အဆင်းအတက်များ ရှိသည်
 ကို စာဆိုက သစ္စာမဲ့ခြင်းဆိုသော ကဗျာဖြင့် ဖွဲ့ဆို၏။

ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း သစ္စာမဲ့ခြင်း

ခွင့်လမ်း အတွက်
 သည်ဘက်မှာ ပြုံး
 ဟိုဘက် မုန်းပြ
 မျက်နှာ များလှသည်
 လောကဇာတ်ကောင် လူ့ကုန်းကောင်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ခွင့်လမ်း ပျက်သုဉ်း
ဟိုမှာ မုန်းပြ
ဟိုပြုံးပြ ဟန်
ဘက်ပြောင်းပြန်ပြီ

အမှန်တရား ကင်းလွန်း၏။

စာဆိုသည် သစ္စာမဲ့မှုများနှင့်လည်း ကြုံရသည်။ သမာဓိမရှိမှုနှင့်
လည်း ဆုံရသည်။ မိမိအခွင့်အလမ်း ရယူလိုမှုနှင့် သမာဓိသစ္စာ
ကင်းမဲ့စွာဖြင့် ပြုတတ်ကြသည်မှာ လောကဓမ္မတာပေပဲလားဟု
ထင်မှတ်စရာ ဖြစ်၏။ ဓမ္မတာတရားကို စာဆိုသည် လက်တုံ့ပြန်
မည်ဟု တစ်ကြိမ်တစ်ခါ အကြံအစည် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း
ပေဖြစ်လျှင် ငါခံမည်၊ တူဖြစ်လျှင် ငါနှံမည်ဟု ဆိုခဲ့၏။

နေ့စဉ်တိုက်ပွဲ၊ သွေးရွဲရွဲဖြင့်
ထိုးဆဲ နှက်ဆဲ၊ အားမာန်ခဲ၍
အဖန် တလဲလဲ၊ ဒူးထောက်လဲလည်း
အားခဲ ပြန်ကျော့၊ ရင်ကိုကော့၍
တိုက်ခိုက်ရန်သူ၊ မျက်နှာမူ၍
တူရှု အားပြိုင်၊ ငါရင်ဆိုင်အံ့။

ရန်သူက မိမိအား သွေးရွဲရွဲဖြစ်အောင် နေ့စဉ် ထိုးနှက်၍ပင်
နေသည်။ ထိုးလိုက်တိုင်း နှက်လိုက်တိုင်း ဒူးထောက်လဲခွေ၍ ကျရ၏။
အားခဲ၍ ပြန်ထသော်လည်း ရန်သူက ထပ်ချပြန်၏။ ကုန်းမထနိုင်မီ
ရန်သူက ချပြန်သည်။ ပေအဖြစ်ဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် အနှက်ခံ၏။
သို့သော် စာဆိုက ငါ့တူဖြစ်သောနေ့ မင်း သိမဟေ့ဟု အသံနက်ကြီး
ဖြင့် ကြွေးကြော်သည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ဘယ်သောအခါမှ
 လက်နက်မချ၊ အသေကျအံ့
 ပေဖြစ်လျှင် ခံ၊ တူဖြစ် နှံအံ့
 ဇွဲမာန်မလျော့၊ ငါ မလျော့သေ
 အောင်လံကိုလွင့်၊ ကြယ်တစ်ပွင့်ကို
 တစ်ပွင့်ကြယ်ပဲ၊ ရနိုင်ခဲဟု
 ရောင့်ရဲတင်းတိမ်၊ ငါမနေ
 အောင်လံ တလူလူ၊ များစွာထူအံ့
 ကြယ်ဖြူများစွာ၊ ဆွတ်ခူးပါအံ့
 ငါမသေမီ၊ သွေးနီနီဖြင့်
 တေးသီညတိုင်း ဆိုဦးမည်။

ဘဝဟူသည် အနိမ့်အမြင့် အဆင်းအတက်များနှင့် ဖြစ်၏။
 ဆင်းရဲသောအခါ ဆင်း၍ တက်ရသောအခါ တက်၏။ အဆင်းချည်း
 မဟုတ်သလို အတက်ချည်း မဟုတ်ပါ။ တစ်ကြိမ်တွင် မိမိကုပ်ကို
 ခွစီးထားသူသည် ကုပ်ပေါ်မှကျကာ ငါ့ဖဝါးအောက်သို့ ရောက်ပြီ။

လောက ပြောင်းပြန်
 အပေါ်စီးမှ
 အနိုင်ရစဉ်
 နင်းခွ ချုပ်ကိုင်
 နိုင်လို မင်းထက်
 နှိပ်စက် ကလူ

ဝင်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

သင်း ပြုမူသည်
 လူလူချင်းပင်
 လူ မထင်တော့
 သင်လျှင် စွယ်ပြုး၊ လူ ဘီလူးကြောင့်
 လိမ့်လူးနာကျင် အသက်ငင်။

အပေါ်စီးမှ
 နိမ့်လျော့ကျ၍
 လမ်းမ ဘေးရောက်
 ဘဝပျောက်က
 သူ့အောက် ကျိုမြူ
 သင့်မူရာ ပြောင်း
 ရုပ်ပြကောင်းပေ
 တောင်းစားသူက၊ အရှုံးပေးရ
 လောက ပြောင်းပြန် ပက်လက်လန်။

စာဆိုလည်း ပုထုဇဉ်ပင် ဖြစ်သည်။ ခံရသည်များကို ပြန်ချရန်
 တေးထားခဲ့သည်များ ရှိ၏။ ဘဝဟူသည် ဗုံလုံတစ်လှည့် ငါးပျံ
 တစ်လှည့်၊ သူ့အလှည့်၊ ငါ့အလှည့် ဆိုသည်မှာ ရှိစတမ်းဖြစ်၏။
 မင်းအလှည့်ကား ပြီးလေပြီ။ မင်းကား ဇာတ်သိမ်းပေပြီ။ မင်းသည်
 တူဘဝမှ ပေဖြစ်ရလေပြီ။ ငါကား ပေဘဝမှ တူဖြစ်ရပြီ။

ထိုအချိန်တွင် စာဆိုက တူချက်ပြင်းပြင်းနှင့် အတင်းနှက်၍
 ကလဲ့စားချေနိုင်ပြီ။

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

မဲခေါင်စာဆို

ထိုအခါ စာဆိုသည် လောက၌ 'မြင့်မြတ်သည့် စိတ်ဓာတ်ကို
မွေးမြူခြင်း'ဟူသော ကဗျာကို စပ်ဆိုခဲ့ပါသည်။

- * တို့ဘဝတွင်
ပေဖြစ်စဉ်က
သင် ထုရိုက်နှက်
တူရိုက်ချက်သည်
ရက်စက် ကမ်းကုန် ငရဲပြည်။

- * လောက တစ်လှည့်
ပြောင်းလဲဘိ၍
သင့်အလှည့်ကျ
ပေဘဝတွင်
တို့က နိုင်သူ
အားမာန်ယူ၍
တူကို အဝေး ပစ်လိုက်၏။ ။

အခန်း (၁၄)

မဟာကဗျာဆရာ၏ လျှောက်တင်ချက်

မိုးသည်းသော ဤနေ့တွင် မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါကိုဖတ်၍
စာဆိုအကြောင်း တစေ့တစောင်း ရေးမိ၏။

စာဆိုသည် မဟာကဗျာစာဆိုလည်း ဖြစ်သည်။

စာဆိုသည် ကဗျာသံတမန်လည်း ဖြစ်သည်။

စာဆိုတွင် ကဗျာဝိညာဉ် ရှိသည်။

စာဆိုသွားရာ လမ်းတွင် ကဗျာရေစီးကြောင်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လျက်
ရှိနေသည်။

စာအုပ်စင်ပေါ်မှ သူ့ကဗျာစာအုပ်များကို လှန်၍ ဖတ်ခဲ့ပြီး
ဖြစ်သည်။ သူ့ဘဝတွင် ကဗျာစာအုပ် ၁၃ အုပ် ထွက်ဖူး၍ ကဗျာ
အပုဒ် တစ်ထောင်မျှ ရေးစပ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ အချို့သော ကဗျာတို့မှာ
ကဗျာရှည်ကြီးများ ဖြစ်၏။

ငယ်ရွယ်နုနယ်စဉ်က အားနှင့်မာန်နှင့် စပ်ဆိုခဲ့သော ကဗျာများ
ကား တက်တက်ကြွကြွ ထက်ထက်မြက်မြက် ရှိ၏။ သွက်လက်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

လွန်းလှသည်။ အချို့ကဗျာများ သွေးစိမ်းရှင်ရှင် ထွက်နေသလားဟု အောက်မေ့ရ၏။

စာဆိုသည် အောင်ပွဲများလည်း ရခဲ့သည်။ အောင်ပွဲစံချိန်တွင် အောင်ပွဲခံ၍ လောကဓံ အပျက်တရားများစွာကိုလည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရ၏။ စာဆိုက တိုက်ပွဲကို နိုင်အောင် တိုက်ခြင်းကို သတ္တိဟု ကြွေးကြော် ခဲ့ဖူး၏။ သို့သော် သူ၏ ရင့်ကျက်မှု ဘဝအတွေ့အကြုံတို့က တကယ့် သတ္တိကို ခွဲခြားပိုင်းဖြာ၍ ပြ၏။ ထိုအခါ စာဆိုသည် ‘သတ္တိအရှိဆုံး အချိန်’ ကဗျာကို ဤသို့ဖွဲ့ဆိုပါသည်။

- (၁) လူသည်လျှင်
ကောင်းကင်လမ်းပေါက်၊ လကိုရောက်၍
- (၂) လူဖြစ်လျှင်
ရေပြင်ကျော်ဖြတ်၊ မြေကိုပတ်လျက်
နံ့စပ်ဝန်းကျင်၊ အောင်ပွဲဆင်၍။
- (၃) လူသည်လျှင်
တီထွင်ကြံဆ၊ လူ့လောကတွက်
နေ့ညမပြတ်၊ စက်ရဟတ်သို့
ထပ်ထပ်တည်ဆောက်၊ အံ့ဩလောက်ဘိ။
- (၄) လူဖြစ်လျှင်
မဖြစ်မနေ၊ တပေပေပင်
ဇွတ်ပေဖျစ်ညစ်၊ အားမာန်သစ်သော

အဖြစ်တရား၊ စွမ်းပကားသည်
လူသားကမ္ဘာ၊ ဓမ္မတာတည်း။

(၅) လူသည်လျှင်
ငါလျှင် သူ့ထက်၊ ငါ သူ့ထက်ပင်
ထက်အောင် ကြိုးကြ၊ ထိုကာလသည်
ဘဝသတ္တိ၊ မြင့်ဆုံးထိသော
အရှိဆုံးချိန် မဟုတ်သေး။

(၆) အပျက်တရား
ဘွားခနဲတွေ့၊ တစ်ကွေ့ဆိုင်စဉ်
အနိုင်မခံ၊ ကြံ့ကြံ့ခံလျက်
မာန်ပြင်ရုန်းထ၊ ထိုကာလသာ
ဘဝသတ္တိအရှိဆုံးတကား။

စာဆို၏ဘဝရင့်ကျက်မှုသည် အဘိဓမ္မာဆန်သော ကဗျာများကို
မွေးဖွားစေ၏။ လေနီကြမ်းဒဏ် ခံရလွန်းသော ကဗျာဆရာသည်
မုန်တိုင်းကြမ်းကို မည်သို့ရင်ဆိုင်ရမည်ကို နားလည်လာ၏။ လေနီ
ကြမ်းနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ပါက သာရကာ ကျေးငှက်ငယ်တို့ မည်သို့
နေတတ်ကြသည်ကို စာဆိုက ကဗျာဖွဲ့ဆိုပြန်သေး၏။

လေနီကြမ်းနှင့် ကျေးငှက်ငယ်
လေနီကြမ်းသည်
ကြမ်းတမ်းတိုက်ခတ်၊ မုန်တိုင်းတိုက်လျက်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ရိုက်ခတ်ငှေ့ယမ်း၊ စုတ်ပြတ်လွမ်းအောင်
ပရမ်းပတာ လုပ်ပစေ။

ချုံပုတ်တောတို့
ဖုန်သောသောထ၊ ဝုန်းဝုန်းကြွလျက်
ကျိုးကျပိုင်းပိုင်း၊ တဒိုင်းဒိုင်းနှင့်
လှိုင်းထလေစုပ်၊ သိုက်မြဲပြုတ်ကျ
တောပြုတ်ခမန်း ရှိပါစေ။

ကျေးငှက်များသည်
နွားခြေရာခွက်၊ ပုန်းကွယ်ငှက်၍
အပျက်အစီး၊ တောနက်ထည်းမှာ
မာန်ကြည်းအံ့ကြိတ်၊ တလိပ်လိပ်နှင့်
စိတ်ဓာတ်မာန်ဝင်၊ ခံစစ်ဆင်သည်
သေနင်္ဂနည်း သုံးလေပြီ။

မုန်တိုင်းစဲသော်
ပြိုကွဲချုံပုတ်၊ ကျိုးပြတ်စုတ်လျက်
သဲမှုတ်ဖုန်ကပ်၊ မွဲညစ်ထပ်လျက်
ပြတ်သတ်လွင့်ကွာ၊ မွေးစုတ်ဖွာလျက်
ခြေရာခွက်မှာ၊ ငှက်တို့ထ၏
လောကအသစ်၊ မဆုတ်နစ်ဘဲ
တစ်ခေတ်သိုက်မြဲ ထူထောင်လိမ့်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

အခုတော့ မဟာကဗျာစာဆို၏ အသက်သည် ၇၀ အကျော်သို့ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်၏။ ၇၀ ကျော်လာခဲ့ပြီဖြစ်သော စာဆိုသည် သေခြင်း တရား၊ သေမင်းတရားနှင့်လည်း ဆုံခဲ့သည်။ ထိုအခါက စာဆိုက သေခြင်းဒဿနတရားကို ဖွင့်ဆိုသော ‘လူရွာမှထွက်ခွာချိန်’ ကဗျာကို ဤသို့ဖွဲ့ပြန်လေသည်။

(၁) လူသနစ်လျှင်

ဖြစ်ပျက်သမျှ၊ ရင်ဆိုင်ရမည်
မတည်ဖောက်ပြန်၊ လောကဓံ ရှစ်
စစ်ပွဲတွေကြုံ၊ ငါမတုန်လှုပ်တော့
လူဘုံလောက၊ မွေးဖွားကြပြီး
သေရနောက်ဆုံး၊ ဇာတ်လမ်းဆုံး၏
ပုန်းရှောင်မရ၊ လွဲမရချေ
သေလည်း တစ်နေ့၊ မွေး တစ်နေ့ပင်
ဤနေ့ရက်ကို၊ ငါကြိုဆို၏
ထိုနှလုံးရောဂါ၊ ပြင်းထန်လာသည်
ကမ္ဘာတစ်ခု ပျက်သည်သို့။

(၂) နေလုံးပျောက်၍

မှောင်ရောက်စချိန်၊ တမ်းဆွတ်ချိန်ပင်
လူအိမ် လူရွာ၊ စခန်းသာမှ
ထွက်ရတော့မည်၊ လွမ်းမျက်ရည်တွေ
ဤအခါနိဂုံး၊ အလွမ်းဆုံးအချိန်

လုံးလုံးပိန်းပိတ်၊ အမှောင်ရိပ်ဆီ
နက်မည်းဝန်းကျင်၊ ဘာမမြင်တော့
ပင်လယ်လှိုင်းလုံး၊ တဝုန်းဝုန်းထန်
ဖြောင်းဆန်ရိုက်ခတ် ကြမ်းလွန်းနေ။

(၃) လူသားများစွာ
ဘယ်ကလာသည်၊ ဘယ်သွားမည်ဟု
ငါသည် မသိ၊ သင် မသိပါ
ဖိစီးရောဂါ၊ မြင့်မားလာချိန်
အရှိန်ကြီးလွန်း၊ ဆောင့်၍တွန်းက
ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုံ၊ ပြုလဲကုန်ပြီ
လေစုန်မမိ၊ မုန်တိုင်းဒိဗြေ
သတိလွတ်လိုက်၊ ပြန်ပင်လိုက်နှင့်
ရင်နှင့်ဆိုးရွား၊ ကြိတ်ခံစားရ
အလျဉ်းမရှိ၊ စိတ်ကသိနေ
ပျက်သည့်ရုပ်က၊ လှုပ်မရတော့
ပြန်မော့မရ၊ လက်ပစ်ကျသွား
လုံးဝ လျစ်လျူရှုနေရ။

(၄) စောင့်၍ကြည့်ကြ
ငါ၏ဘေးတွင်၊ ဆေးပညာရှင်နှင့်
ချစ်ခင်ပေါင်းသင်း၊ တိုက်ပွဲဆင်းဘက်
ရင်းနှီးမိတ်ဆွေ၊ ငယ်ချစ်ဆွေများ

ပန်းမျိုးတစ်ထူ စာပေ

သက်ဝေ ဇနီး၊ အပူမီးလောင်
 သမီးသားတွေ၊ မျက်ရည်ဝေကျ
 နေခဲ့လေသော၊ တစ်ရံရောက
 ရယ်မောသံတွေ၊ ကြားယောင်နေကြ
 နေရထိုင်ရ၊ လူ့လောကသည်
 ဘဝအိပ်မက်၊ မျှော်လင့်ချက်တည်း
 အိပ်မက်ကောင်းနိုး၊ ကောင်းလုနိုးတွင်
 လန့်နိုးလန့်ထ၊ ခရီးစပြီ
 ဤမှရှေ့ဆက်၊ တစ်ဖန်ထွက်အံ့
 အပျက်လွမ်းသော၊ အတ္တဘောတွင်
 ရောဂါလှိုင်းလုံး၊ ငါ့ကိုဖုံးသွား
 ဝုန်းခနဲဆောင့်၊ အငိုက်စောင့်ခေါ်
 ထောင့်တစ်ချောင်းတွင်၊ သေမင်းသင်ကို
 ငါမြင်တွေ့ပြီ၊ သင့်ခေါ်ပြီတည်း။

(၅) စိတ်နှင့်ရုပ်ကား၊ နယ်ပယ်ခြားပြီ
 ငါးပါးအာရုံ၊ ကျောခိုင်းကုန်ပြီ
 လုံးစုံဆုံးရှုံး၊ ကုန်ပျက်သုဉ်းရာ
 ဝေးစွာ ဝေးစွာ၊ မမှန်းသာသော
 စကြဝဠာဝယ်၊ ချာချာလည်နေ
 တွယ်ရာမရှိ၊ လွင့်မျောသည့်ငါ
 ဖော်မပါသူ၊ တစ်ယောက်သူပင်

ကယ်သူကင်းဝေး၊ ဘာမတွေးနိုင်
 လူရေးလူရွာ၊ လူတို့ရွာမှ
 ဖြာဖြာသနစ်၊ ရှုပ်ထွေးရစ်ပတ်
 အချစ်အမုန်း၊ ပညတ်ထုံးသို့
 လုံးလုံးမသိ၊ ဘာမရှိတော့
 ဝိညာဉ်ကင်းစွာ၊ ရုပ်ခန္ဓာအား
 စွန့်ထားရစ်ရင်း
 အပူပြင်းစွာ ထွက်ခွာနေ။

၁၉၈၀ ပြည့်

ဇရာ၏ဖိစီးမှု၊ ရောဂါ၏နှိပ်စက်မှု၊ သေခြင်းတရားကို မျက်ဝါး
 ထင်ထင် မြင်တွေ့ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော စာဆိုသည် မြတ်စွာဘုရားသို့
 လျှောက်ကြား တိုင်တည်ခဲ့၏။ သင်္ခါရနယ်ပယ်ကို တွေ့မြင်ခဲ့ရ၍
 ထိတ်လန့်ခဲ့ရပါပြီဘုရား။ သင်္ခါရတရားအတွက် သတိတရားတွဲဖက်၍
 တပည့်တော် နေရပါသည်ဘုရား။

မေတ္တာတရား နေ့စဉ်ပွား၍ နေလျက်ရှိပါပြီဘုရား၊ လူသားစင်စစ်
 ဧကန်ဖြစ်ရသဖြင့် မှားရစ်မှန်ရစ် အထပ်ထပ်ဖြစ်ကာ ထိုအမှား အမှန်
 တရားတို့၏ အကျိုးအပြစ် အဆိုးသနစ်တို့ ရစ်ပတ်နှောင်လျက်လည်း
 ရှိခဲ့ရပါသည်ဘုရား။

ဘဝဇာတ်ခုံတွင် နှလုံးတုန်စရာတွေကိုလည်း ကြုံခဲ့ရပါသည်
 ဘုရား။ ခိုင်မြဲသောအရာဟူ၍ မရှိချေသည်ကို တပည့်တော် သတိထား
 ၍ အသိတရား ရခဲ့ပါပြီ အရှင်မြတ်ဘုရားဟု မြတ်စွာဘုရားထံတွင်
 လက်ဆယ်ဖြာ ထိပ်မှာမိုး၍ ရှိခိုး လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

မြတ်စွာဘုရားသို့ လျှောက်ထားခြင်း

- * ဥပါဒ်ဋီဘင်၊ စက်မောင်းနှင့်ခဲ
သင်္ခါရနယ်၊ ထိတ်လန့်ဖွယ်တည်း
ရှေ့ဝယ်မြင်ဘိ၊ သုံးသပ်မိ၏
သတိစိတ်၌၊ မြဲမိပါ၏ ဘုရား။
- * မေတ္တာတရား၊ နေ့စဉ်ပွားရင်း
လူသားစင်စစ်၊ တပည့်တော်ဖြစ်၍
မှားရစ် မှန်ရစ်၊ ထပ်ထပ်ဖြစ်မိ
အပြစ် အကျိုး၊ ဤနှစ်မျိုးသည်
စိုးမိုး လူ့ဘောင်၊ ရစ်ပတ်နှောင်လျက်
ခေါင်ချုပ်ဆုပ်ကိုင် နေဆဲပါ ဘုရား။
- * ဆံခြည်တစ်မျှင်၊ တိမ်းမှားလျှင်လည်း
ရှုမြင် မလှ၊ ပျက်စီးကြဘိ
ဘဝဇာတ်ခုံ၊ နှလုံးတုန်ခဲ
မယုံနိုင်အောင်၊ သရုပ်ဆောင်ကြ
ကျောက်တောင်ပမာ၊ ခိုင်မြဲစွာသော
အရာမရှိချေပါ ဘုရား။ ။

၁၉၆၄ ခု၊ ကျိုက်ထိုမြို့။

စာဆို၏ စာပေဘဝ ဖြစ်စဉ်

- ၁၉၄၇ - မိတ္ထီလာမြို့ အမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်း၊ ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ဦးစီးထုတ်ဝေသော နံရံကပ် စာစောင်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အာဇာနည်များ လှုပ်ကြံခံရခြင်းအကြောင်းကို **ညွန့်သက်ဝေ** ကလောင်အမည်ဖြင့် စတင် ရေးသားသည်။
- ၁၉၄၈-၄၉ - ကဗျာများ၊ စာစောင်များကို ဆက်လက် ရေးသား ထုတ်ဝေသည်။
- ၁၉၅၀ - **ထီလာစစ်သူ** ကလောင်အမည်ဖြင့် ကဗျာများကို စတင်ရေးသားသည်။ စတင်ရေးသားသော ကဗျာမှာ ဤနှစ် ဧပြီလထုတ် သတင်းစုံဂျာနယ်တွင် ပါဝင်သည့် 'ဘယ်သောခါမှ' ကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။
ထိုကဗျာသည် လူ့ဘဝ သံသရာလည်ပုံကို ရေးသားထားသော ဘဝဖွဲ့ ကဗျာဖြစ်သည်။ ထိုကဗျာဖြင့် စာပေလောကထဲသို့ စတင် ဝင်ရောက်သည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ဗု စာပေ

ထို့နောက် ကလောင်စုံ မဂ္ဂဇင်းတွင်ပါဝင်သည့် ‘အရိုင်းတဲ့လားကွယ်’ စာတမ်းငယ်မှာ စာဆို၏ ပထမဦးဆုံး ရေးသားသည့် စာတမ်းငယ် ဖြစ်သည်။

ထိုစာတမ်းငယ်သည် ‘စစ်သည်တော်လေးသို့’ ဟူ၍ ရည်ညွှန်းကာ ကဗျာဆရာတစ်ဦး၏ ရင်တွင်းခံစားချက်ကို ဖော်ညွှန်းသည်။

၁၉၅၁ - ဆောင်းပါးများ ဆက်လက် ရေးသားသည်။ စတင် ရေးသားသော ဆောင်းပါးမှာ ဒီဇင်ဘာလထုတ် ဆန်းသစ်ဦး မဂ္ဂဇင်းတွင်ပွင့်သည့် ‘ဆန်းသစ်ဦးသို့’ ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ဆန်းသစ်ဦး အယ်ဒီတာထံ ပေးသောစာ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၅၁ - ဝတ္ထုတိုများကိုလည်း စတင် ရေးသားသည်။ ‘ငြိမ်းချမ်းရေး စစ်သား’ ဝတ္ထုတိုသည် ဝတ္ထုတိုများစွာထဲတွင် စတင်ရေးသားခဲ့သော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၅၃ - ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ မြဝတီမဂ္ဂဇင်း၊ ရုပ်ရှင်အမြဲတေ၊ ရုပ်ရှင်အောင်လံ စသည့် မဂ္ဂဇင်းတို့တွင် ကဗျာတို၊ ရှည်များကို ဆက်လက်ရေးသားသည်။ ထိုကဗျာများသည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး၊ အမျိုးသားရေးကို ဖွဲ့ဆိုထားသော ကဗျာများ ဖြစ်သည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

- ၁၉၅၄ - စုံထောက်မဂ္ဂဇင်းတွင် ‘ယူဂိုစလပ်ဗီးယား ရောက်ခဲ့ စဉ်က’ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် လစဉ် အခန်းဆက် ဆောင်းပါးရှည်ကို စတင် ရေးသားသည်။
- ၁၉၅၅ - ‘တော်လှန်ပြီးစ နိုင်ငံ’ ကဗျာရှည်ကို မိတ္ထီလာမြို့ တွင် ရေးဖွဲ့သည်။ ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်း (ဇူလိုင်လ၊ ၁၉၉၁)တွင် ဖော်ပြပါရှိသည်။ ထိုကဗျာသည် ဇာတိမာန် ကဗျာရှည် ဖြစ်သည်။
- ၁၉၅၈ - ကဗျာရှည်များစွာကို ရေးဖွဲ့သည်။ ‘သံဖြူဇရပ်’ ကဗျာရှည်သည် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် ကဗျာရှည်အဖြစ် ဖော်ပြပါရှိပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ထိလာစစ်သူ အမည်ဖြင့် ထင်ရှား ကျော်ကြားခဲ့သည်။ ရှုမဝ မဂ္ဂဇင်းတွင် ‘ပန်းဝါနိုင်မော်ကွန်း’ ကဗျာရှည်ကို ဆက်လက်ရေးသားသည်။
- ၁၉၆၀ - လုံးချင်းစာပေများကို စတင် ရေးသားသည်။ ပထမဦးဆုံး လုံးချင်းဝတ္ထုမှာ ‘ချစ်ကြသည် ဆိုရာ ဝယ်’ ဖြစ်ပြီး ကျုံ့ပျော်စာပေတိုက်မှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ သည်။ ထို့နောက် ‘ရန်ကုန်သွေးချောင်းစီးမော်ကွန်း’ ကဗျာရှည်ကို မြဝတီမဂ္ဂဇင်း၌ အခန်းဆက်ကဗျာ အဖြစ် ဖော်ပြပါရှိသည်။
- ၁၉၆၁ - ဇန်နဝါရီလတွင် သီချင်းများကို စတင် ရေးဖွဲ့ သည်။ ပင်မ စစ်လက်နက်ပစ္စည်း တူရိယာအဖွဲ့၊ အခြားအဖွဲ့များနှင့် တေးသီချင်းအပုဒ်(၄၀)ခန့်

ပန်းချိုးတစ်ထု စာပေ

ရေးသား အသံလွှင့်ခဲ့သည်။ ပထမဆုံး သီချင်းများ မှာ 'မြစ်မင်းဧရာဝတီ၏ တော်လှန်ရေး'၊ 'မြစ်မင်း ဧရာဝတီ၏ ရည်မှန်းချက်'၊ 'မြစ်မင်းဧရာဝတီ၏ အတွေ့အကြုံ'၊ 'မြစ်မင်းဧရာဝတီ၏ အမြင်'တို့ ဖြစ်သည်။

ထိုသီချင်းများကို အဆိုတော် ဒေါ်ခင်အုန်းမြင့် လေးက သီဆိုသည်။ 'မြစ်မင်းဧရာဝတီသမိုင်း' တေးကဗျာဇာတ်လမ်းမှ သီချင်းများ ဖြစ်သည်။

၁၉၆၁ - ၁၄-၁-၆၁ နေ့တွင် 'မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ' ကဗျာရှည်ကို စတင် ဖွဲ့ဆိုသည်။ ဇွန်လထဲတွင် 'မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါနှင့် အခြားကဗျာများ' စုစုပေါင်း ကဗျာ(၃၂)ပုဒ် ပါဝင်သော စာအုပ်ကို ကျုံပျော်စာပေတိုက်မှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ ၎င်း စာအုပ်သည် ပထမဆုံး ကဗျာလုံးချင်း စာအုပ် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် 'လွမ်းရတုဓနုဖြူ' ကဗျာရှည် ကြီးကို ဆက်လက်ရေးသား ဖွဲ့ဆိုပြီး မြဝတီမဂ္ဂဇင်း တွင် ဖော်ပြပါရှိသည်။

၁၉၆၂ - အမျိုးသား စာပေညီလာခံကြီးကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေတွင် ၁၉၆၂ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ၌ (၇)ရက်တိတိ ကျင်းပရာ ယင်းညီလာခံသည် မြန်မာ့စာပေသမိုင်းတွင် အမျိုး သား စာပေညီလာခံကြီးအဖြစ် ရပ်တည်ရစ်ခဲ့

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

သည်။ ယင်းစာပေညီလာခံကြီးတွင် စ. ဆိုသည်
တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ ကိုယ်စားလှယ် အထူး
အရာရှိအဖြစ် ဦးစီးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

နိုဝင်ဘာလ (၂၇)ရက်၊ စာဆိုတော်နေ့၌
စာပေဗိမာန်အဖွဲ့မှ ချီးမြှင့်သော စာပေဗိမာန်ဆုကို
'မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါနှင့် အခြားကဗျာများ'
စာအုပ်ဖြင့် ဆွတ်ခူးရရှိသည်။

၎င်းစာအုပ်ကို ဒုတိယအကြိမ် ကျျပျော်စာပေ
တိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။

'သွေးနှင့် လင်္ကာကဗျာများ' စာအုပ်ကို
ဂုဏ်ရောင်စာပေတိုက်မှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။
'ချစ်သူနှင့်သာဆိုလျှင် မှန်တိုင်း ဘယ်လိုထန်ပါစေ'
(လုံးချင်းဝတ္ထု)ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်
'အောင်ပွဲနှင့်မျက်ရည်' ကဗျာရှည်ကို ဆက်လက်
ရေးပြီး ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် အခန်းဆက် ကဗျာရှည်
အဖြစ် ပါရှိသည်။

၁၉၆၃

- သဘင်ညီလာခံကြီးကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမ
ဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ရန်ကုန်မြို့၊ ကျိုက္ကဆံကွင်း၌
၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ မေလတွင် (၇)ရက်တိတိ ကျင်းပ
သည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး
နေဝင်း ကိုယ်တိုင် တက်ရောက်မိန့်ခွန်းပြောကြား
ပါသည်။ မြန်မာ့ဇာတ်သဘင်သမိုင်းဝင် သဘင်

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

ညီလာခံကြီးအဖြစ် ရပ်တည်ရစ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်း ညီလာခံတွင် စာဆိုသည် အထူးအရာရှိအဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့နောက် 'မြပုလဲသွယ်' အခန်းဆက်ဝတ္ထုအဖြစ် ပထမ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြသည်။(လုံးချင်းဝတ္ထုကို) ကိုတင်မောင်ဝင်း စာပေမှ ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ၎င်းဝတ္ထုကို ရုပ်ရှင် ရိုက်ကူးသည်။

၁၉၆၄ - 'အောင်ပွဲနှင့်မျက်ရည်' ကဗျာပေါင်းချုပ်စာအုပ်ကို ကျုံပျော်စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။

၁၉၆၅ - 'အတွေ့အကြုံနှင့် အတွေ့အမြင်' ကဗျာပေါင်းချုပ် စာအုပ်ကို ပုဂံစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။

၁၉၆၇ - 'ဧရာဝတီပေါ်မှ နေဝန်းနီ' ကဗျာများစာအုပ်ကို နံ့သာစာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။

၁၉၇၁ - 'ရွက်ဝါမှသည် နေဝန်းနီ' ကဗျာများစာအုပ်ကို စိုးစံထိုက်စာစဉ်မှ ထုတ်ဝေသည်။ 'လွမ်းငွေ၊ ယမ်းငွေ၊ နှင်းငွေ၊ မှန်မှန်' လုံးချင်းဝတ္ထုကို ပန်းစုံမြိုင် စာသဘင်မှ ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေသည်။

၁၉၄၉ မှ ၁၉၅၄ ခုနှစ်အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သော ကာလအဖြစ်အပျက်ကို ရေးသားထားသော စီးဆင်း ရစ်လေဦး ဧရာဝတီ' လုံးချင်းဝတ္ထု (ပထမတွဲ)ကို နန္ဒဝန်စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။

ပန်းမျိုးတစ်ထူ စာပေ

- ၁၉၇၅ - 'ကြယ်ပွင့်တစ်ထောင် ပန်းတစ်ထောင်' ကဗျာများ စာအုပ်ကို စံပယ်ဦးစာပေမှ ထုတ်ဝေသည်။ 'စမ်းရေတံခွန်နှင့် မီးတောက်မီးလျှံ' ကဗျာကို သပြေတေးမဂ္ဂဇင်းတွင် အခန်းဆက် ကဗျာရှည်အဖြစ် ဖော်ပြပါရှိသည်။ 'လွမ်းငွေ့ယမ်းငွေ့ နှင်းငွေ့မှုန်မှုန်' ကဗျာများစာအုပ်ကို ဒုတိယအကြိမ် အောင်စည်စာပေမှ ထုတ်ဝေသည်။
- ၁၉၇၇ - 'စီးဆင်းရစ်လေဦး ဧရာဝတီ (ပ+ဒ)' လုံးချင်းစာအုပ်ကို ပတ္တမြားစာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။ စာမျက်နှာ ၁၅၀၀ ရှိပြီး စာရေးဆရာ ၃၃ ဦးက ဝေဖန်ချီးကျူးကြပါသည်။
- ၁၉၈၁ - 'ချစ်ကြသူတို့အကြောင်း' ဝတ္ထုစာအုပ်ကို ဆွေဆွေမော် စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။
- ၁၉၈၃ - 'နှလုံးသားမှ မေတ္တာရေစင်' ဝတ္ထု ထုတ်ဝေသည်။
- ၁၉၈၅ - '၂၀ ရာစု မြန်မာစာဆို မြန်မာကဗျာ' (ကျမ်း)၊ 'ငွေတာရီ၊ နယဉ်၊ ၊ မင်းယုဝေ၊ ဘုတလင်ချစ်လေး' ကို ထုတ်ဝေသည်။ ထို့နောက် 'အမိမြေ အမိနိုင်ငံ' ကဗျာများစာအုပ်ကို မြန်မာရွှေပြည် စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။
- ၁၉၈၆ - 'ဘဝရနံ့နှင့် ပဲ့တင်သံ' ကဗျာများစာအုပ်ကို မြန်မာရွှေပြည်စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။ 'ဝေဖန်ရေးစာပေစာတမ်း' (ကဗျာဝေဖန်ရေး)ကို စာပေဗိမာန်မှ ထုတ်ဝေသည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

- ၁၉၈၇ - 'လယ်တောထဲက စာခြောက်ရုပ်' ကဗျာစုစာအုပ်ကို မြန်မာရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်မှ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်နှစ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။ ဤကဗျာစာအုပ် (၁၀၀၀)ကို မြန်မာနိုင်ငံ စာတတ်မြောက်ရေးဗဟိုကော်မတီသို့ လှူဒါန်းသည်။
- ၁၉၈၈ - 'လောကအမြင်' ကဗျာစုကို မြန်မာရွှေပြည် စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။ 'နိုင်ငံကင်းစောင့် စာခြောက်ရုပ်' ကဗျာစာအုပ်ကို စာပေလောကမှ အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ရေးသား ထုတ်ဝေသည်။
- ၁၉၉၁ - 'မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါနှင့် အခြားကဗျာများ' စာအုပ်ကို (မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်) နှစ်ဘာသာဖြင့် မြန်မာရွှေပြည်စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။
- ၁၉၉၁ - 'နှစ်ဆယ်ရာစု မြန်မာစာဆို မြန်မာကဗျာ'(ဂုဏ်ဝင်း) ကျမ်းစာအုပ်ကို ဘာရတီစာပေမှ ထုတ်ဝေသည်။
 နှစ်ဆယ်ရာစု မြန်မာစာဆို မြန်မာကဗျာ (နောင်)ကျမ်း စာအုပ်ကို ဂုဏ်ထူးစာပေမှ ထုတ်ဝေသည်။ 'ဂန္ထဝင်စာပေစာတမ်းများ (ပထမတွဲ)' စာအုပ်တွင် မြန်မာဂန္ထဝင်ကဗျာကို ရေးသား ထုတ်ဝေသည်။
- ၁၉၉၂ - ဇာတိမာန်စာတမ်းဖတ်ပွဲတွင် 'ဇာတိမာန် ကဗျာစာတမ်း'ကို ဖတ်ကြားတင်သွင်းသည်။ 'လင်္ကာချစ်သူ ကဗျာများ' စာအုပ်ကို လှဌေးစာပေ ဖြန့်ချိရေးမှ ထုတ်ဝေသည်။

ဝန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

‘ကြာပန်းဝတ်ရည် အလင်္ကာ’ ကဗျာများ စာအုပ်ကို မိုးမင်း စာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။
‘လင်္ကာချစ်သူကဗျာများ’ စာအုပ်ကို ရွှေသမင် စာပေမှ ထုတ်ဝေသည်။ O, Withered leaf an the river Mekong and other poems စာအုပ်ကို နယ်သာလန်နိုင်ငံ၊ စတီဗင်စာအုပ်တိုက် မှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီး ကမ္ဘာသို့ ဖြန့်ချိသည်။

၁၉၉၄ - ‘ဧရာဝတီတေးသံ ကဗျာများ’ စာအုပ်ကို ဟံသာဝတီ စာအုပ်တိုက်မှ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ် သုံးဘာသာဖြင့် ဟံသာဝတီစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။

‘ဆုရ မြန်မာဝတ္ထုတိုများ မိတ်ဆက်’ စာအုပ်ကို ကလောင်ခွဲ ဟိန်း အမည်ဖြင့် စာပေဗိမာန်မှ ထုတ်ဝေသည်။

၁၉၉၅ - ‘အနုပညာပန်းခင်း’ ကဗျာများ စာအုပ်ကို နဂါး စာပေမှ ထုတ်ဝေသည်။

၁၉၉၆ - ‘သင်သည် လောကသူရဲကောင်းနှင့် အခြားကဗျာများ’ စာအုပ်ကို ခရမ်းရောင်စာစဉ်မှ ထုတ်ဝေသည်။

(၇-၇-၉၆)နေ့တွင် ‘မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါနှင့် အခြားကဗျာများ’ စာအုပ်ကို ဂျပန်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုပုံနှိပ်ပြီးစီး၍ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနနှင့်

ဂျပန်နိုင်ငံ ဒိုင်းမက်စ်ကုမ္ပဏီတို့က ကဗျာဆရာကြီး ထီလာစစ်သူကို မြို့မကျောင်းလမ်း အမျိုးသား ဇာတ်ရုံ၌ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုပွဲ ကျင်းပသည်။ (၁၄-၇-၉၆)နေ့တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ တိုကျိုမြို့၊ ဇင်နီကူ အော်လ်ဏီပွန်အဲယားလိုင်းဟိုတယ်၌ စာဆိုအား ချီးကျူးဂုဏ်ပြုပွဲ ပြုလုပ်သည်။

(၁၆-၁၂-၉၆) နေ့တွင် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဌာန၊ ပြည်လမ်း၊ မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် အသံ လွှင့်ဦးစီးဌာန စတူဒီယို အေခန်းမဆောင်၌ ကဗျာ ဆရာကြီး ထီလာစစ်သူအား မြန်မာနိုင်ငံ စာပေ နှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့က ချီးကျူးဂုဏ်ပြုပွဲနှင့် ဂျပန် နိုင်ငံ Indochina Venture Forum အဖွဲ့ကြီးက စာပေဘွဲ့ဂုဏ်ထူး ချီးမြှင့်အပ်နှင်းပွဲ ကျင်းပ၍ ဂုဏ်ပြုလက်ဆောင် ကျင်းပသည်။ ထိုအခမ်း အနား၌ ဂျပန်နိုင်ငံ Indochina Venture Fo- rum အဖွဲ့ကြီးက ကဗျာဆရာကြီး ထီလာစစ်သူ အား စာပေဂုဏ်ထူးဘွဲ့ထူးဖြစ်သော The Great Poet Laurate ဆုကို ချီးမြှင့်အပ်နှင်းသည်။ The Great Poet Laurate စာပေဆုသည် အမြင့်မား ဆုံး စာပေဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေသမိုင်းတွင် ပထမဦးဆုံး ဆွတ်ခူးရရှိသောသူ ဖြစ်သည်။

ပန်းမျိုးတစ်ထု စာပေ

၁၉၉၇ - 'ချစ်သောနစ်ကင်စီမှ မိနှင့်အခြားဝတ္ထုတိုများ' စာအုပ်ကို အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် စာပေ ဗိမာန်မှ ထုတ်ဝေသည်။

ထို့နောက် 'စာပေသမိုင်း ယဉ်ကျေးမှု စာစု အထွေထွေ' စာအုပ်ကို ရွှေပင့်ကူစာပေမှ ထုတ်ဝေ သည်။

'မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါ' ကဗျာစာအုပ်ကို (၆)ကြိမ်မြောက် လင်းလင်းစာပေမှ ထုတ်ဝေသည်။ ရွှေစောင်းဆုကို နတ်ရေကန်စာပေမှ ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့် သည်။

၁၉၉၈ - 'မြန်မာကဗျာဝေဖန်ရေးစာပေ' စာအုပ်ကို မိုးမင်း စာပေမှ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေသည်။

၁၉၉၉ - (၁၁-၁-၉၉)နေ့တွင် ယဉ်ကျေးမှုသုတေသန စာတမ်းဖတ်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။ 'ကျွန် တော်က သူ့ကို မမေ့ပါနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ' စာအုပ်ကို မြန်မာရွှေပြည် စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေ သည်။

'မြန်မာဂန္ထဝင်ကဗျာ' စာအုပ်ကို တတိယ အကြိမ်အဖြစ် မိုးမင်းစာပေမှ ထုတ်ဝေသည်။

(၂၂-၁၀-၉၉)နေ့တွင် ကိုရီးယား-မြန်မာ ပညာရှင်များ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စာတမ်း ဖတ် ကြားသည်။

၂၀၀၁ - တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ တရုတ်
ပြည် စာရေးဆရာအသင်းက စာပေယဉ်ကျေးမှု
ချစ်ကြည်ရေးသံတမန်ဘွဲ့ The Literary Mes-
senger of Friendship ကို စာဆိုအား ချီးမြှင့်
သည်။

ရရှိခဲ့သော စာပေဆုများ

- ၁။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် စာပေဗိမာန်စာပေဆု ‘မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါနှင့်
အခြားကဗျာများ’ ကဗျာစာအုပ်ဖြင့် ဆုရရှိသည်။
- ၂။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေဆု ‘နှစ်ဆယ်ရာစု မြန်မာ
စာဆို(ဂုဏ်ဝင်း)’ ကျမ်းစာအုပ်ဖြင့် ရရှိသည်။
- ၃။ ‘မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါနှင့် အခြားကဗျာများ’ဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံ
Indochina Venture Forum အဖွဲ့မှ ပေးအပ်သော ကမ္ဘာ့
စာပေလောကတွင် ထင်ရှားသည့် ‘၁၉၉၆ The Great Poet
Laurate Japan’ ဆု ရရှိသည်။
- ၄။ ဧရာဝတီ ယန်စီချစ်ကြည် တေးဆိုကဗျာများ စာအုပ်အတွက်
The Literary Massenger of Friendship ဘွဲ့ထူးကို
ရရှိသည်။